

EURÓPSKA ÚNIA

KONSOLIDOVANÉ ZNENIA

ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII A ZMLUVY O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

POZNÁMKA PRE ČITATEĽA

Táto publikácia obsahuje konsolidované znenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, do ktorých boli zapracované zmeny vyplývajúce zo zmluvy z Atén podpísanej 16. apríla 2003.

Jej súčasťou je taktiež súbor protokolov v podobe príloh k týmto zmluvám, tak ako boli pozmenené Aktom o pristúpení z roku 2003.

Tento text je vydaný na účely dokumentácie a nijako nezaväzuje inštitúcie.

OBSAH

	<i>Strana</i>
KONSOLIDOVANÉ ZNENIE ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII	5
KONSOLIDOVANÉ ZNENIE ZMLUVY O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA ...	37
PROTOKOLY	187
DODATOK	325

KONSOLIDOVANÉ ZNENIE
ZMLUVY
O EURÓPSKEJ ÚNII

OBSAH

TEXT ZMLUVY

	<i>Strana</i>
Preambula	9
HLAVA I — Spoločné ustanovenia	10
HLAVA II — Ustanovenia, ktorými sa mení a dopĺňa Zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva na účely založenia Európskeho spoločenstva	13
HLAVA III — Ustanovenia, ktorými sa mení a dopĺňa Zmluva o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele	14
HLAVA IV — Ustanovenia, ktorými sa mení a dopĺňa Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu	14
HLAVA V — Ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike	14
HLAVA VI — Ustanovenia o policajnej a justičnej spolupráci v trestných veciach	23
HLAVA VII — Ustanovenia o rozšírenej spolupráci	31
HLAVA VIII — Záverečné ustanovenia	33

JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ BELGIČANOV, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ DÁNSKA, PREZIDENT SPOLKOVEJ REPUBLIKY NEMECKO, PREZIDENT HELÉNSKEJ REPUBLIKY, JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ ŠPANIELSKA, PREZIDENT FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY, PREZIDENT ÍRSKA, PREZIDENT TALIANskej REPUBLIKY, JEHO KRÁĽOVSKÁ VÝSOSŤ VEĽKOVŮJ VODA LUXEMBURSKA, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ HOLANDSKA, PREZIDENT PORTUGALSKEJ REPUBLIKY, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA ⁽¹⁾,

ODHODLANÍ pozdvihnúť na novú úroveň procesy európskej integrácie, ktoré sa začali založením Európskych spoločenstiev,

PRIPOMÍNÁJÚC SI historický význam skončovania s rozdelením európskeho kontinentu a potrebu vytvoriť pevné základy pre budovanie budúcej Európy,

POTVRDZUJÚC oddanosť princípom slobody, demokracie, rešpektovania ľudských práv a základných slobôd a právneho štátu,

POTVRDZUJÚC svoju oddanosť základným sociálnym právam tak, ako sú vymedzené v Európskej sociálnej charte podpísanej 18. októbra 1961 v Turíne a v Charte základných sociálnych práv pracovníkov spoločenstva z roku 1989,

ŽELAJÚC SI prehĺbiť solidaritu medzi národmi pri rešpektovaní národnej histórie, kultúry a tradícií,

ŽELAJÚC SI ďalej posilňovať demokraciu a účinné fungovanie orgánov, aby v jednotnom inštitucionálnom rámci mohli lepšie plniť úlohy, ktorými sú poverené,

ODHODLANÍ dosiahnuť posilnenie a zblíženie ekonomík a zaviesť hospodársku a menovú úniu vrátane jednotnej a stabilnej meny v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy,

ROZHODNUTÍ podporovať hospodársky a sociálny pokrok svojich národov so zreteľom na zásady trvalo udržateľného rozvoja a v rámci fungovania vnútorného trhu a posilnenia súdržnosti a ochrany životného prostredia a uskutočňovať politiku tak, aby bol rozvoj hospodárskej integrácie sprevádzaný súčasným pokrokom v iných oblastiach,

ODHODLANÍ zaviesť spoločné občianstvo pre všetkých štátnych príslušníkov jednotlivých členských krajín,

⁽¹⁾ Odvtedy sa stali členmi Európskej únie Česká republika, Estónska republika, Cyperská republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Rakúska republika, Poľská republika, Slovinská republika, Slovenská republika, Fínska republika a Švédské kráľovstvo.

ROZHODNUTÍ uskutočňovať spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku vrátane postupného utvárania spoločnej obrannej politiky, ktorá by mohla viesť v súlade s ustanoveniami článku 17 k spoločnej obrane, čím sa upevní európska identita a nezávislosť v záujme posilnenia mieru, bezpečnosti a pokroku v Európe a vo svete,

ROZHODNUTÍ uľahčiť voľný pohyb osôb a pritom zaručiť bezpečnosť svojich národov utvorením priestoru slobody, bezpečnosti a práva v súlade a ustanoveniami tejto zmluvy,

ODHODLANÍ pokračovať v procese čoraz užšieho spojenectva medzi národmi Európy, v ktorom sa v súlade s princípmi subsidiarity prijímajú rozhodnutia čo najbližšie k občanovi,

BERÚC DO ÚVAHY ďalšie etapy, ktoré treba dosiahnuť v záujme rozvoja európskej integrácie,

PRIJALI rozhodnutie založiť Európsku úniu a na tento účel boli menovaní títo splnomocnení zástupcovia za:

(zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukováný)

KTORÍ sa po výmene svojich plných mocí, formálne uznaných za správne a náležité, dohodli takto:

HLAVA I

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Touto zmluvou VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY zakladajú medzi sebou EURÓPSKU ÚNIU (ďalej len „únia“).

Táto zmluva predstavuje novú etapu v procese utvárania čoraz užšieho spojenectva medzi národmi Európy, v ktorom sa prijímajú rozhodnutia čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanovi.

Únia je založená na Európskych spoločenstvách doplnených politikami a formami spolupráce stanovenými touto zmluvou. Jej cieľom je utvárať vzťahy medzi členskými štátmi a ich národmi spôsobom, v ktorom sa prejavuje súdržnosť a solidarita.

Článok 2

Únia si kladie nasledujúce ciele:

- podporovať hospodársky a sociálny pokrok a vysokú úroveň zamestnanosti, dosahovať vyrovnaný a trvalo udržateľný rozvoj, predovšetkým utvorením priestoru bez vnútorných hraníc, posilnením hospodárskej a sociálnej súdržnosti, uskutočnením hospodárskej a menovej únie a napokon zavedením jednotnej meny v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy,
- presadzovať svoju identitu na medzinárodnej scéne, predovšetkým uskutočňovaním spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, vrátane postupného utvárania spoločnej obrannej politiky, ktorá by mohla viesť v súlade s ustanoveniami článku 17 k spoločnej obrane,
- posilniť ochranu práv a záujmov štátnych príslušníkov jednotlivých členských štátov zavedením občianstva únie,
- zachovávať a rozvíjať úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a práva, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa ochrany vonkajších hraníc, azylu, prisťahovalectva a prevencie a boja proti zločinnosti,
- plnej miere zachovať *acquis communautaire* a ďalej ho rozvíjať a pritom zvažovať, do akej miery je potrebné zmeniť politiky a formy spolupráce uvedené v tejto zmluve tak, aby sa zabezpečila účinnosť mechanizmov a orgánov spoločenstva.

Ciele únie sa dosiahnu tak, ako je stanovené v tejto zmluve, a v súlade s podmienkami a časovým plánom v nej uvedeným, pri rešpektovaní zásady subsidiarity definovanej v článku 5 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Článok 3

Únia má jednotný inštitucionálny rámec, aby sa zabezpečila zhoda a kontinuita činností na dosiahnutie jej cieľov pri rešpektovaní a zveľaďovaní *acquis communautaire*.

Únia má predovšetkým zabezpečiť zhodnosť svojich vonkajších činností ako celku v rámci svojich zahraničných vzťahov, bezpečnostnej, hospodárskej a rozvojovej politiky. Za túto zhodnosť zodpovedá Rada a Komisia, ktoré za týmto účelom spolupracujú. V súlade so svojimi príslušnými právomocami zabezpečia vykonávanie týchto politík.

Článok 4

Európska rada dáva únii potrebné podnety na rozvoj a vymedzuje jej všeobecné politické smery.

Európska rada združuje hlavy štátov alebo predsedov vlád členských krajín, ako aj predsedu Komisie. Pomáhajú im ministri zahraničných vecí členských štátov a jeden člen Komisie. Európska rada zasadá najmenej dva razy do roka, pričom jej predsedá hlava štátu alebo predseda vlády členského štátu, ktorý vykonáva predsedníctvo Rady.

Európska rada predkladá Európskemu parlamentu správu po každom svojom zasadnutí a výročnú písomnú správu o pokroku, ktorý únia dosiahla.

Článok 5

Európsky parlament, Rada, Komisia, Súdny dvor a Dvor audítorov vykonávajú svoje právomoci za podmienok a na účely stanovené na jednej strane ustanoveniami zmlúv o založení Európskych spoločenstiev a následných zmlúv a aktov, ktoré upravujú a dopĺňajú tieto zmluvy, a na strane druhej ostatnými ustanoveniami tejto zmluvy.

Článok 6

1. Únia je založená na zásadách slobody, demokracie, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd a právneho štátu, ktoré sú spoločné členským štátom.
2. Únia rešpektuje základné ľudské práva, ktoré zaručuje Európsky dohovor na ochranu ľudských práv a základných slobôd podpísaný v Ríme 4. novembra 1950 a ktoré vyplývajú z ústavných tradícií členských štátov, ako základných princípov práva spoločenstva.
3. Únia rešpektuje národnú identitu členských štátov.
4. Únia si zabezpečí prostriedky potrebné na dosiahnutie svojich cieľov a uskutočnenie svojich politík.

Článok 7

1. Na základe odôvodneného návrhu jednej tretiny členských štátov, Európskeho parlamentu alebo Komisie môže Rada štvorpäťtinovou väčšinou svojich členov po získaní súhlasu Európskeho parlamentu rozhodnúť, že existuje jasné riziko vážneho porušenia princípov uvedených v článku 6 ods. 1 niektorým členským štátom, a adresovať tomuto štátu vhodné odporúčania. Pred prijatím takéhoto rozhodnutia Rada vypočuje príslušný členský štát a v súlade s tým istým postupom môže vyzvať nezávislé osoby, aby v primeranej lehote predložili správu o situácii v príslušnom členskom štáte.

Rada pravidelne overuje, či dôvody, na základe ktorých prijala rozhodnutie, ešte stále trvajú.

2. Rada, ktorú tvoria hlavy štátov a vlád, môže na návrh jednej tretiny členských štátov alebo na návrh Komisie a po získaní súhlasu Európskeho parlamentu jednomyselne rozhodnúť o existencii závažného alebo pretrvávajúceho porušenia princípov uvedených v článku 6 ods. 1 niektorým členským štátom, a to po vyzvaní vlády tohto členského štátu, aby predložila svoje stanovisko.

3. Ak je prijaté rozhodnutie podľa odseku 2, môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o pozastavení určitých práv vyplývajúcich z uplatňovania tejto zmluvy pre príslušný členský štát vrátane hlasovacieho práva zástupcu vlády tohto členského štátu na zasadnutiach Rady. Rada pritom zohľadní možné následky takéhoto pozastavenia na práva a povinnosti fyzických a právnických osôb.

Záväzky príslušného členského štátu vyplývajúce z tejto zmluvy zostávajú pre tento štát v každom prípade aj naďalej záväzné.

4. Rada môže následne kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o zmene alebo odvolaní opatrení prijatých podľa odseku 3 v dôsledku zmeny situácie, ktorá viedla k ich zavedeniu.

5. Na účely tohto článku Rada prijíma rozhodnutia bez toho, aby brala do úvahy hlas zástupcu vlády príslušného členského štátu. Ak sa členovia, ktorí sú prítomní osobne alebo ktorí sú zastupovaní, zdržia hlasovania, nebráni to prijatiu rozhodnutia uvedeného v odseku 2. Kvalifikovaná väčšina sa definuje ako podiel vážených hlasov príslušných členov Rady rovnako, ako je uvedené v článku 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Tento odsek sa uplatní aj v prípade pozastavenia hlasovacích práv podľa odseku 3.

6. Na účely odsekov 1 a 2 sa Európsky parlament uznáva dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov predstavujúcou väčšinu jeho členov.

HLAVA II

USTANOVENIA, KTORÝMI SA MENÍ A DOPĽŇA ZMLUVA O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO SPOLOČENSTVA NA ÚČELY ZALOŽENIA EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

Článok 8

(nevytlačený)

HLAVA III

USTANOVENIA, KTORÝMI SA MENÍ A DOPĹŇA ZMLUVA O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA UHLIA A OCELE

Článok 9

(nevytlačený)

HLAVA IV

USTANOVENIA, KTORÝMI SA MENÍ A DOPĹŇA ZMLUVA O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA PRE ATÓMOVÚ ENERGIU

Článok 10

(nevytlačený)

HLAVA V

USTANOVENIA O SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKE

Článok 11

1. Únia vymedzuje a uskutočňuje spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku zahŕňajúcu všetky oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ktorej cieľom je:

- chrániť spoločné hodnoty, základné záujmy, nezávislosť a celistvosť únie v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov,
- posilniť bezpečnosť únie vo všetkých smeroch,
- zachovať mier a posilniť medzinárodnú bezpečnosť v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov, ako aj zásadami helsinského Záverečného aktu a cieľmi Parížskej charty, a to aj na vonkajších hraniciach,
- podporovať medzinárodnú spoluprácu,
- rozvíjať a upevňovať demokraciu a právny štát, a rešpektovať ľudské práva a základné slobody.

2. Členské štáty aktívne a bezpodmienečne podporujú zahraničnú a bezpečnostnú politiku v duchu lojálnosti a vzájomnej solidarity.

Členské štáty spolupracujú na zvyšovaní a rozvoji svojej vzájomnej politickej solidarity. Zdržia sa akéhokoľvek konania, ktoré je v rozpore so záujmami Únie alebo ktoré by mohlo znížiť účinnosť jej pôsobenia ako súdržnej sily v medzinárodných vzťahoch.

Rada zabezpečí dodržiavanie týchto zásad.

Článok 12

Únia sleduje ciele vytýčené v článku 11:

- definovaním zásad a všeobecných smerov spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky,
- rozhodovaním o spoločných stratégiách,
- prijímaním rozhodnutí o jednotnej akcii,
- prijímaním spoločných pozícií,
- posilňovaním systematickej spolupráce medzi členskými štátmi pri uskutočňovaní politiky.

Článok 13

1. Európska rada vymedzuje zásady všeobecné smery spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane záležitostí, ktoré majú obranné dôsledky.

2. Európska rada rozhoduje o spoločných stratégiách, ktoré únia uskutočňuje v oblastiach dôležitých spoločných záujmov členských štátov.

Spoločné stratégie stanovujú ciele, dobu trvania a prostriedky, ktoré dá k dispozícii únia a členské štáty.

3. Rada prijíma rozhodnutia nevyhnutné na vymedzenie a uskutočňovanie spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky na základe všeobecných smerov vytýčených Európskou radou.

Rada odporúča spoločné stratégie Európskej rade a uskutočňuje ich predovšetkým prijímaním jednotných akcií a spoločných pozícií.

Rada zabezpečí jednotu, dôslednosť a účinnosť konania únie.

Článok 14

1. Rada prijíma jednotné akcie. Jednotné akcie sa týkajú osobitných situácií, pri ktorých sa operatívny postup únie považuje za nevyhnutný. Jednotné akcie stanovujú ciele, rozsah a prostriedky, ktoré únia dostane k dispozícii, a ak je to potrebné, aj dobu trvania a podmienky ich uskutočnenia.
2. Pri zmene okolností, ktoré podstatne ovplyvnia záležitosť, ktorá je predmetom jednotnej akcie, preskúma Rada zásady a ciele tejto akcie a prijme nevyhnutné rozhodnutia. Do prijatia rozhodnutia sa jednotná akcia pozastavuje.
3. Jednotné akcie zaväzujú členské štáty pri prijímaní svojich pozícií a výkone svojej činnosti.
4. Rada môže požiadať Komisiu, aby jej predložila akékoľvek vhodné návrhy týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky na zabezpečenie uskutočnenia jednotnej akcie.
5. V prípade akéhokoľvek plánu prijať vnútroštátnu pozíciu alebo vnútroštátnu akciu v súlade s jednotnou akciou sa informácie o tomto včas oznámia, aby sa v prípade potreby mohlo v Rade uskutočniť predbežné prerokovanie. Povinnosť poskytnutia predbežných informácií sa nevzťahuje na opatrenia, ktoré sú iba vnútroštátnou transpozíciou rozhodnutí Rady.
6. V prípadoch naliehavej potreby vyplývajúcej zo zmeny situácie, a ak Rada nevydala rozhodnutie, môžu členské štáty prijať nevyhnutné naliehavé opatrenia so zreteľom na všeobecné ciele jednotnej akcie. Dotknutý členský štát o všetkých takýchto opatreniach okamžite upovedomí Radu.
7. Ak sa pri uskutočňovaní jednotnej akcie vyskytnú podstatné ťažkosti, členský štát o nich informuje Radu, ktorá ich prerokuje a bude hľadať primerané riešenia. Takéto riešenia nesmú byť v rozpore s cieľmi jednotnej akcie, ani znižovať jej účinnosť.

Článok 15

Rada prijíma spoločné pozície. Spoločné pozície vymedzia prístup únie k určitej záležitosti geografickej alebo vecnej povahy. Členské štáty zabezpečia, aby ich vnútroštátne politiky zodpovedali spoločným pozíciám.

Článok 16

Členské štáty sa v rámci Rady vzájomne informujú a radia o všetkých otázkach zahraničnej a bezpečnostnej politiky všeobecného záujmu tak, aby zabezpečili čo najúčinnnejšie uplatňovanie vplyvu únie prostriedkami zosúladenej a zblížujúcej činnosti.

Článok 17

1. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika zahŕňa všetky otázky týkajúce sa bezpečnosti únie vrátane postupného vymedzovania spoločnej obrannej politiky, ktorá by mohla viesť, ak by sa tak Európska rada rozhodla, k spoločnej obrane. V takom prípade odporučí členským štátom prijať také rozhodnutie v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi.

Politika únie v súlade s týmto článkom nemá vplyv na osobitý charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov a rešpektuje záväzky niektorých členských štátov, ktoré vidia uskutočnenie svojej spoločnej obrany v Organizácii Severoatlantickej zmluvy (NATO) podľa Severoatlantickej zmluvy, a je v súlade so spoločnou bezpečnostnou a obrannou politikou utvorenou v tomto rámci.

Postupné vymedzovanie spoločnej obrannej politiky budú členské štáty podľa potreby podporovať vzájomnou spoluprácou v oblasti zbrojenia.

2. Otázky uvedené v tomto článku zahŕňajú humanitárne a záchranné úlohy, misie na udržanie mieru a úlohy bojových síl pri riešení krízových situácií vrátane nastoľovania mieru.

3. Rozhodnutia s obrannými dôsledkami podľa tohto článku sa prijímajú bez toho, aby boli dotknuté politiky a záväzky uvedené v druhom pododseku odseku 1.

4. Ustanovenia tohto článku nebránia rozvoju užšej spolupráce medzi dvoma alebo viacerými členskými štátmi na bilaterálnej úrovni v rámci Západoeurópskej únie (ZEÚ) a NATO za predpokladu, že takáto spolupráca nie je v rozpore alebo neprekáža spolupráci upravenej v tejto hlave.

5. Na podporu cieľov tohto článku sa jeho ustanovenia budú prehodnocovať v súlade s článkom 48.

Článok 18

1. Predsedníctvo zastupuje úniu v záležitostiach, ktoré patria do spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

2. Predsedníctvo zodpovedá za uskutočňovanie rozhodnutí prijatých podľa tejto hlavy; v tejto pôsobnosti vyjadruje zásadne stanovisko únie v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách.

3. Predsedníctvu pomáha generálny tajomník Rady, ktorý vykonáva funkciu vysokého splnomocnenca pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku.
4. Komisia sa plne zapája do úloh uvedených v odsekoch 1 a 2. Predsedníctvu pomáha v prípade potreby pri plnení týchto úloh nasledujúci predsedajúci členský štát.
5. Ak to Rada považuje za nevyhnutné, môže vymenovať osobitného zástupcu s mandátom pre osobitné politické otázky.

Článok 19

1. Členské štáty koordinujú svoj postup v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách. Na týchto fórach konajú podľa spoločných pozícií.

V medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách, na ktorých sa nezúčastňujú všetky členské štáty, zúčastnené štáty dodržia spoločné pozície.

2. Bez dopadu na odsek 1 a článok 14 ods. 3 informujú členské štáty zastúpené v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách, na ktorých za nezúčastňujú všetky členské štáty, členské štáty tam nezastúpené o všetkých veciach spoločného záujmu.

Členské štáty, ktoré sú zároveň členmi Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov zosúladujú svoj postup a v plnej miere informujú ostatné členské štáty. Členské štáty, ktoré sú stálymi členmi Bezpečnostnej rady, zastávajú pri výkone svojich funkcií stanoviská a záujmy únie, bez dopadu na svoju zodpovednosť podľa ustanovení Charty Organizácie Spojených národov.

Článok 20

Diplomatické a konzulárne zastúpenia členských štátov a delegácií Komisie v tretích krajinách a na medzinárodných konferenciách a ich zastúpenia v medzinárodných organizáciách spolupracujú tak, aby zabezpečili dodržiavanie a uskutočňovanie spoločných pozícií a jednotných akcií prijatých Radou.

Prehľbujú spoluprácu výmenou informácií, vypracovaním spoločných hodnotení a prispievaním k uskutočňovaniu ustanovení uvedených v článku 20 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Článok 21

Predsedníctvo sa radí s Európskym parlamentom o hlavných aspektoch a základných možnostiach spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a zabezpečuje, aby sa názory Európskeho parlamentu brali riadne do úvahy. Európsky parlament je o vývoji zahraničnej a bezpečnostnej politiky únie pravidelne informovaný predsedníctvom a Komisiou.

Európsky parlament môže klásť otázky Rade alebo jej dávať odporúčania. Každoročne uskutoční rozpravu o pokroku pri realizovaní spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Článok 22

1. Každý členský štát alebo Komisia môže Rade klásť akékoľvek otázky týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a predkladať jej návrhy.

2. V prípadoch, ktoré si vyžadujú rýchle rozhodnutie, zvolá predsedníctvo do 48 hodín, alebo v naliehavých prípadoch v kratšom čase, z vlastného podnetu alebo na žiadosť Komisie alebo členského štátu mimoriadne zasadanie Rady.

Článok 23 ⁽¹⁾

1. Rozhodnutia podľa tejto hlavy prijíma Rada jednomyseľne. Zdržanie sa hlasovania prítomných alebo zastúpených členov nebráni prijatiu týchto rozhodnutí.

Člen Rady, ktorý sa zdrží hlasovania, môže svoje zdržanie odôvodniť formálnym vyhlásením podľa tohto pododseku. V takom prípade nie je povinný uplatňovať rozhodnutie, avšak akceptuje, že rozhodnutie je pre úniu záväzné. V duchu vzájomnej solidarity sa dotknutý členský štát zdrží akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo byť v rozpore alebo prekážať konaniu únie založenom na tomto rozhodnutí, pričom ostatné členské štáty jeho stanovisko rešpektujú. Ak členovia Rady, ktorí takýmto spôsobom odôvodnia zdržanie sa hlasovania, predstavujú viac ako tretinu hlasov vážených v súlade s článkom 250 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, rozhodnutie sa neprijme.

2. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 1 Rada rozhoduje kvalifikovanou väčšinou:

- pri prijímaní jednotných akcií, spoločných pozícií, alebo pri prijímaní všetkých ostatných rozhodnutí na základe spoločnej stratégie,
- pri prijímaní rozhodnutí o vykonaní jednotnej akcie alebo spoločnej pozície,
- pri vymenovávaní osobitného zástupcu v súlade s článkom 18 ods. 5.

(¹) Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

Ak člen Rady vyhlási, že z dôležitých a uvedených dôvodov národného záujmu zamýšľa namietat' proti prijatiu rozhodnutia, ktoré sa má prijať kvalifikovanou väčšinou, hlasovanie sa neuskutoční. Rada môže kvalifikovanou väčšinou požiadať, aby bola vec postúpená Európskej rade na jednomyselné rozhodnutie.

Hlasy členov Rady majú váhu podľa článku 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Na prijatie rozhodnutí sa vyžaduje súhlas najmenej 232 hlasov odovzdaných najmenej dvomi tretinami členov. Ak sa na prijatie rozhodnutia Rady vyžaduje kvalifikovaná väčšina, člen Rady môže požiadať o overenie, či členské štáty, ktoré tvoria kvalifikovanú väčšinu, predstavujú najmenej 62 % celkového obyvateľstva únie. Ak sa preukáže, že uvedená podmienka nie je splnená, hľadá sa na také rozhodnutie, akoby nebolo prijaté.

Tento odsek sa nevzťahuje na rozhodnutia, ktoré majú vojenský alebo obranný dosah.

3. O procesných otázkach rozhoduje Rada väčšinou hlasov svojich členov.

Článok 24

1. Ak je pri vykonávaní tejto hlavy potrebné uzatvoriť dohodu s jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, môže Rada poveriť predsedníctvo, aby na tento účel začalo rokovania, v prípade potreby aj za pomoci Komisie. Takéto dohody uzatvorí Rada na odporúčanie predsedníctva.

2. Rada sa uznáva jednomyseľne, ak sa dohoda týka záležitosti, pre ktorú sa pri prijímaní vnútorných rozhodnutí vyžaduje jednomyseľné schválenie.

3. Ak je dohoda určená len na vykonanie jednotnej akcie alebo spoločnej pozície, uznáva sa Rada kvalifikovanou väčšinou v súlade s článkom 23 ods. 2.

4. Ustanovenia tohto článku sa vzťahujú aj na záležitosti upravené v hlave VI. Ak sa dohoda týka záležitosti, pre ktorú sa pri prijímaní vnútorných rozhodnutí alebo opatrení vyžaduje kvalifikovaná väčšina, uznáva sa Rada kvalifikovanou väčšinou v súlade s článkom 34 ods. 3.

5. Žiadna zmluva nie je záväzná pre ten členský štát, ktorého zástupca v Rade vyhlási, že dohoda musí spĺňať požiadavky ústavnoprávneho postupu tohto členského štátu; ostatní členovia Rady sa môžu dohodnúť, že dohoda sa bude aj napriek tomu predbežne uplatňovať.

6. Dohody uzatvorené podľa podmienok uvedených v tomto článku sú záväzné pre orgány únie.

Článok 25

Bez toho, aby bol dotknutý článok 207 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, monitoruje Politický a bezpečnostný výbor medzinárodnú situáciu v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje spoločná zahraničná a bezpečnostná politika, a prispieva k definovaniu politík podávaním stanovísk Rade na žiadosť Rady alebo z vlastného podnetu. Sleduje taktiež uskutočňovanie dohodnutých politík bez toho, aby tým bola dotknutá príslušnosť predsedníctva a Komisie.

V rámci pôsobnosti tejto hlavy vykonáva výbor v rámci zodpovednosti Rady politickú kontrolu a strategické usmerňovanie operácií na riešenie krízových situácií.

Rada môže poveriť výbor, aby na účely a počas doby trvania operácie na riešenie krízovej situácie určených Radou prijímal príslušné rozhodnutia týkajúce sa politickej kontroly a strategického usmerňovania operácie, bez toho, aby bol dotknutý článok 47.

Článok 26

Generálny tajomník Rady, vysoký splnomocnenec pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku pomáha Rade vo veciach spadajúcich do pôsobnosti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky predovšetkým tým, že prispieva k formulácii, príprave a vykonávaniu politických rozhodnutí, a v prípade potreby tým, že na žiadosť predsedníctva a v mene Rady vedie politický dialóg s tretími stranami.

Článok 27

Komisia sa plne zapája do práce v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Článok 27a

1. Rozšírená spolupráca v ktorejkoľvek oblasti uvedenej v tejto hlave je zameraná na zabezpečenie hodnôt a má slúžiť záujmom únie ako celku pri upevňovaní jej identity ako jednotnej sily na medzinárodnej scéne. Rešpektuje:

— zásady, ciele, všeobecné usmernenia a vnútorný súlad spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a rozhodnutia prijaté v rámci tejto politiky,

- právomoci Európskeho spoločenstva a
- súlad medzi všetkými politikami únie a jej vonkajšími činnosťami.

2. Články 11 až 27 a články 27b až 28 sa vzťahujú aj na rozšírenú spoluprácu ustanovenú v tomto článku, pokiaľ nie je v článku 27c a v článkoch 43 až 45 ustanovené inak.

Článok 27b

Rozšírená spolupráca podľa tejto hlavy sa týka vykonania jednotnej akcie alebo prijatia spoločnej pozície. Netýka sa záležitostí, ktoré majú vojenské alebo obranné dôsledky.

Článok 27c

Členské štáty, ktoré majú v úmysle zaviesť medzi sebou rozšírenú spoluprácu podľa článku 27b, zašlú na tento účel žiadosť Rade.

Žiadosť sa zašle na vedomie aj Komisii a Európskemu parlamentu. Komisia predloží svoje stanovisko, najmä k súladu navrhovanej rozšírenej spolupráce s politikami únie. Povoľenie udeľuje Rada v súlade s článkom 23 ods. 2 druhým a tretím pododsekom a v súlade s článkami 43 až 45.

Článok 27d

Bez toho, aby boli dotknuté právomoci predsedníctva alebo Komisie, generálny tajomník Rady a vysoký splnomocnenec pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku zabezpečí najmä, aby Európsky parlament a všetci členovia Rady boli v plnom rozsahu informovaní o uskutočňovaní rozšírenej spolupráce v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Článok 27e

Každý členský štát, ktorý má záujem o účasť na rozšírenej spolupráci zavedenej v súlade s článkom 27c, oznámi tento svoj úmysel Rade a informuje o ňom Komisiu. Komisia predloží svoje stanovisko Rade do troch mesiacov od prijatia takéhoto oznámenia. Do štyroch mesiacov odo dňa prijatia takéhoto oznámenia Rada prijme rozhodnutie o žiadosti a o osobitných dojednaniach, ktoré považuje za nevyhnutné. Rozhodnutie sa považuje za prijaté, pokiaľ sa Rada v rovnakej lehote kvalifikovanou väčšinou neuznesie, že rozhodovanie o veci odloží; Rada v takom prípade uvedie dôvody svojho rozhodnutia a stanoví lehotu na opätovné preskúmanie veci.

Na účely tohto článku sa Rada uznáva kvalifikovanou väčšinou. Kvalifikovaná väčšina je definovaná ako podiel vážených hlasov a podiel príslušného počtu členov Rady rovnako, ako sú uvedené v článku 23 ods. 2 treťom pododseku.

Článok 28

1. Články 189, 190, 196 až 199, 203, 204, 206 až 209, 213 až 219, 255 a 290 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva sa vzťahujú na ustanovenia, ktoré sa týkajú oblastí uvedených v tejto hlave.

2. Správne výdavky, ktoré vzniknú orgánom z ustanovení týkajúcich sa oblastí uvedených v tejto hlave, idú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev.

3. Prevádzkové výdavky, ktoré vzniknú vykonávaním týchto ustanovení, sa taktiež účtujú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev, s výnimkou výdavkov vyplývajúcich z operácií s vojenskými alebo obrannými dôsledkami a prípadov, keď Rada jednomyselne rozhodne inak.

V prípadoch, keď sa tieto výdavky neúčtujú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev, ponesú ich členské štáty podľa kľúča hrubého národného produktu, pokiaľ Rada nerozhodne jednomyselne inak. Pri výdavkoch vyplývajúcich z operácií s vojenskými alebo obrannými dôsledkami, nie sú členské štáty, ktorých zástupcovia v Rade vykonali formálne vyhlásenie podľa druhého pododseku článku 23 ods. 1, povinné prispievať na ich financovanie.

4. Rozpočtový postup stanovený v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva sa vzťahuje na výdavky, ktoré sa účtujú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev.

HLAVA VI

USTANOVENIA O POLICAJNEJ A JUSTIČNEJ SPOLUPRÁCI V TRESTNÝCH VECIACH

Článok 29

Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Európskeho spoločenstva, je cieľom únie poskytnúť občanom vysokú úroveň ochrany v oblasti voľného pohybu, bezpečnosti a práva rozvojom spoločných postupov členských štátov v oblastiach policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach a bojom proti rasizmu a xenofóbii.

Tento cieľ sa dosiahne prevenciou a bojom proti organizovanému alebo inému zločinu, najmä proti terorizmu, obchodovaniu s ľuďmi a trestným činom spáchaných na deťoch, nezákonnému obchodovaniu s drogami a zbraňami, korupcii a podvodom, prostredníctvom:

- užšej spolupráce medzi policajnými zložkami, colnými orgánmi a inými príslušnými orgánmi v členských štátoch, a to tak priamo, ako aj prostredníctvom Európskeho policajného úradu („Europol“), v súlade s ustanoveniami článkov 30 a 32,
- užšej spolupráce súdnych a iných príslušných orgánov členských štátov vrátane spolupráce v rámci Európskej jednotky pre justičnú spoluprácu („Eurojust“) v súlade s ustanoveniami článkov 31 a 32,
- v prípade potreby aproximáciou trestnoprávných predpisov v členských štátoch v súlade s ustanoveniami článku 31 písm. e).

Článok 30

1. Spoločný postup v oblasti policajnej spolupráce zahŕňa:

- a) operatívnu spoluprácu príslušných orgánov, vrátane policajných, colných a iných špecializovaných orgánov činných v trestnom konaní členských štátov vo vzťahu k prevencii, odhaľovaniu a vyšetrovaniu trestných činov;
- b) zhromažďovanie, uchovávanie, spracovávanie, analýzu a výmenu relevantných informácií, vrátane informácií orgánov činných v trestnom konaní o hláseniach podozrivých finančných transakcií, predovšetkým prostredníctvom Europolu, v zmysle príslušných ustanovení o ochrane osobných údajov;
- c) spoluprácu a spoločné podnety v oblasti vzdelávania, výmeny styčných dôstojníkov, vojenských pridencov, použitia vybavenia a kriminalistického výskumu;
- d) spoločné vyhodnocovanie jednotlivých vyšetrovacích techník vo vzťahu k odhaľovaniu závažných foriem organizovaného zločinu.

2. Rada podporuje spoluprácu prostredníctvom Europolu a v období piatich rokov po dátume nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy predovšetkým:

- a) umožní Europolu zjednodušovať a podporovať prípravu a stimulovať koordináciu a realizáciu špecifických vyšetrovacích činností príslušných orgánov členských štátov, vrátane podporných operatívnych činností spoločných tímov pozostávajúcich zo zástupcov Europolu;

- b) prijme opatrenia, ktoré umožnia Europolu žiadať, aby príslušné orgány členských štátov viedli a koordinovali svoje vyšetrowanie v špecifických prípadoch a rozvíjali špecifické odborné znalosti, ktoré môžu byť dané k dispozícii členským štátom na pomoc pri vyšetrowaní prípadov organizovaného zločinu;
- c) podporí nadväzovanie kontaktov medzi orgánmi činnými v trestnom konaní špecializujúcimi sa na boj proti organizovanému zločinu v úzkej spolupráci s Europolom;
- d) založí výskumnú, dokumentačnú a štatistickú sieť v oblasti cezhraničnej trestnej činnosti.

Článok 31

1. Spoločný postup pri justičnej spolupráci v trestných veciach zahŕňa:
 - a) zjednodušenie a urýchlenie spolupráce medzi príslušnými ministerstvami, súdmi alebo rovnocennými orgánmi členských štátov vrátane, ak je to vhodné, spolupráce v rámci Eurojustu, vo vzťahu k súdnym konaniam a výkonu rozhodnutí;
 - b) napomáhanie extradícii medzi členskými štátmi;
 - c) zabezpečovanie zlučiteľnosti predpisov uplatniteľných v členských štátoch, ak je to nevyhnutné na zlepšenie tejto spolupráce;
 - d) predchádzanie sporom o príslušnosť medzi členskými štátmi;
 - e) postupné prijímanie opatrení zavádzajúcich minimálne pravidlá týkajúce sa znakov skutkových podstat trestných činov a trestov v oblasti organizovaného zločinu, terorizmu a nezákonného obchodu s drogami.
2. Rada podporuje spoluprácu v rámci Eurojustu, tým že:
 - a) umožní Eurojustu napomáhať riadnej koordinácii medzi orgánmi členských štátov činnými v trestnom konaní;
 - b) podporuje Eurojust v napomáhaní pri vyšetrowaní prípadov závažnej cezhraničnej trestnej činnosti, najmä v prípade organizovaného zločinu, zohľadňujúc najmä analýzy vykonávané Europolom;
 - c) napomáha úzku spoluprácu medzi Eurojustom a Európskou justičnou sieťou, najmä s cieľom napomáhať výkon dožiadaní a žiadostí o extradíciu.

Článok 32

Rada stanoví podmienky a obmedzenia, podľa ktorých môžu príslušné orgány uvedené v článkoch 30 a 31 pôsobiť na území iného členského štátu v styku a podľa dohody s orgánmi tohto štátu.

Článok 33

Táto hlava neovplyvní zodpovednosť členských štátov za udržiavanie práva a poriadku a zabezpečovanie vnútornej bezpečnosti.

Článok 34 ⁽¹⁾

1. V oblastiach uvedených v tejto hlave sa členské štáty vzájomne informujú a radia v Rade s cieľom koordinovať svoje postupy. Za týmto účelom nadväzujú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi štátnych správ.

2. Rada prijíma opatrenia a vhodnou formou a postupmi uvedenými v tejto hlave podporuje spoluprácu, čím prispieva k dosiahnutiu cieľov únie. Na tento účel môže Rada z podnetu členského štátu alebo Komisie jednomyselne:

- a) prijať spoločné pozície vymedzujúce prístup únie k určitej otázke;
- b) prijať rámcové rozhodnutia za účelom aproximácie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov. Rámcové rozhodnutia sú záväzné pre členské štáty, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva na vnútroštátne orgány. Tieto rámcové rozhodnutia nemajú priamy účinok;
- c) prijať rozhodnutia na iný účel, ktorý je v súlade s cieľmi tejto hlavy, okrem aproximácie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov. Tieto rozhodnutia sú záväzné a nemajú priamy účinok; Rada prijme kvalifikovanou väčšinou opatrenia nevyhnutné na vykonanie týchto rozhodnutí na úrovni únie;
- d) vypracúvať dohovory, ktoré odporučí členským štátom na prijatie v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi. Členské štáty začnú uplatniteľné postupy v lehote, ktorú stanoví Rada.

Pokiaľ tieto dohovory nestanovia inak, nadobudnú v príslušných členských štátoch platnosť, ak ich prijme aspoň polovica členských štátov. Opatrenia na vykonanie dohovorov sa v Rade prijímajú dvojtretinovou väčšinou zmluvných strán.

⁽¹⁾ Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

3. Ak sa má Rada uznieť kvalifikovanou väčšinou, majú hlasy jej členov váhu podľa článku 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, a na prijatie aktov Rady sa vyžaduje súhlas najmenej 232 hlasov odovzdaných najmenej dvomi tretinami členov. Ak sa na prijatie rozhodnutia Rady vyžaduje kvalifikovaná väčšina, člen Rady môže požiadať o overenie, či členské štáty, ktoré tvoria kvalifikovanú väčšinu, predstavujú najmenej 62 % celkového obyvateľstva únie. Ak sa preukáže, že uvedená podmienka nie je splnená, hľadá sa na také rozhodnutie, akoby nebolo prijaté.

4. Pri procesných otázkach sa Rada uznáva väčšinou svojich členov.

Článok 35

1. Za podmienok stanovených v tomto článku má Súdny dvor Európskych spoločenstiev právomoc vydať predbežné nálezy o platnosti a výklade rámcových rozhodnutí, a rozhodnutí o výklade dohovorov vypracovaných podľa tejto hlavy a o platnosti výkladu opatrení na vykonanie rozhodnutí.

2. Každý členský štát môže vyhlásením v čase podpísania Amsterdamskej zmluvy alebo kedykoľvek neskôr uznať právomoc Súdneho dvora vydať predbežné nálezy tak, ako je stanovené v odseku 1.

3. Členský štát, ktorý urobí vyhlásenie podľa odseku 2, uvedie, že:

- a) každý súd tohto štátu, ktorého rozhodnutie nie je možné napadnúť opravnými prostriedkami vnútroštátneho práva, môže požiadať Súdny dvor o vydanie predbežného nálezu o otázke, pokiaľ považuje rozhodnutie o otázke platnosti alebo výkladu aktu uvedeného v odseku 1, ktorá vznikla počas konania pred súdom, za nutné pre vydanie rozsudku, alebo že
- b) každý súd tohto štátu môže požiadať Súdny dvor o vydanie predbežného nálezu vo veci, pokiaľ považuje rozhodnutie o otázke platnosti alebo výkladu aktu uvedeného v odseku 1, ktorá vznikla počas konania pred súdom, za nutné pre vydanie rozsudku.

4. Bez ohľadu na to, či urobil vyhlásenie podľa odseku 2 alebo nie, je každý členský štát oprávnený predkladať súdu vyjadrenia k prípadu alebo písomné pripomienky v prípadoch, ktoré vzniknú podľa odseku 1.

5. Súdny dvor nemá právomoc preskúmať platnosť a primeranosť postupu policajných alebo iných orgánov činných v trestnom konaní členského štátu, ani výkon zodpovednosti členských štátov s ohľadom na udržiavanie práva a poriadku a zabezpečenie vnútornej bezpečnosti.

6. Súdny dvor má právomoc preskúmať zákonnosť rámcových rozhodnutí a rozhodnutí o žalobách podaných členským štátom alebo Komisiou z dôvodu nepríslušnosti, porušenia základných procesných podmienok, porušenia tejto zmluvy alebo právneho pravidla týkajúceho sa jej uplatňovania, alebo z dôvodu zneužitia právomocí. Konania podľa tohto odseku sa začnú do dvoch mesiacov od zverejnenia daného opatrenia.

7. Súdny dvor má právomoc rozhodovať o všetkých sporoch členských štátov o výklade alebo uplatnení aktov prijatých podľa článku 34 ods. 2 vždy, keď Rada nemôže vyriešiť takýto spor do šiestich mesiacov po postúpení Rade jedným z jej členov. Súd má ďalej právomoc rozhodovať o sporoch medzi členskými štátmi a Komisiou vo veci výkladu alebo uplatňovania dohovorov vypracovaných podľa článku 34 ods. 2 písm. d).

Článok 36

1. Zriaďuje sa Koordinačný výbor zložený z vysokých úradníkov. Okrem koordinačnej funkcie je úlohou výboru:

- podávať stanoviská na oboznámenie Rady, na jej žiadosť alebo z vlastného podnetu,
- prispievať k príprave rokovaní Rady bez toho, aby bol dotknutý článok 207 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v oblastiach uvedených v článku 29.

2. Komisia sa plne zapája do práce v oblastiach uvedených v tejto hlave.

Článok 37

V rámci medzinárodných organizácií a na medzinárodných konferenciách, ktorých sa členské štáty zúčastňujú, obhajujú spoločné pozície prijaté podľa ustanovení tejto hlavy.

Články 18 a 19 sa primerane uplatnia na záležitosti spadajúce pod túto hlavu.

Článok 38

Dohody uvedené v článku 24 môžu pokrývať záležitosti spadajúce pod túto hlavu.

Článok 39

1. Rada sa pred prijatím akéhokoľvek opatrenia uvedeného v článku 34 ods. 2 písm. b), c) a d) poradí s Európskym parlamentom. Európsky parlament vydá svoje stanovisko v lehote, ktorú môže stanoviť Rada, a ktorá nesmie byť kratšia ako tri mesiace. Pokiaľ svoje stanovisko v danej lehote nevydá, môže Rada konať.

2. Predsedníctvo a Komisia pravidelne informujú Európsky parlament o rokovaníach v oblastiach upravených v tejto hlave.

3. Európsky parlament môže klásť otázky Rade alebo jej môže dávať odporúčania. Každoročne organizuje rozpravu o pokroku dosiahnutom v oblastiach uvedených v tejto hlave.

Článok 40

1. Rozšírená spolupráca v ktorejkoľvek oblasti uvedenej v tejto hlave má za cieľ umožniť únii rýchlejší rozvoj v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pri súčasnom rešpektovaní právomocí Európskeho spoločenstva a cieľov ustanovených v tejto hlave.

2. Články 29 až 39 a články 40a, 40b a 41 sa vzťahujú aj na rozšírenú spoluprácu ustanovenú v tomto článku, pokiaľ nie je v článku 40a a v článkoch 43 až 45 ustanovené inak.

3. Ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva týkajúce sa právomocí Súdneho dvora a výkonu týchto právomocí sa vzťahujú aj na tento článok a články 40a a 40b.

Článok 40a

1. Členské štáty, ktoré majú v úmysle nadviazať rozšírenú vzájomnú spoluprácu podľa článku 40, zašlú žiadosť Komisii, ktorá môže na tento účel predložiť návrh Rade. Ak Komisia nepredloží návrh, informuje príslušné členské štáty o dôvodoch, prečo tak neurobila. Tieto členské štáty môžu potom predložiť Rade podnet s cieľom získať povolenie pre príslušnú rozšírenú spoluprácu.

2. Povolenie uvedené v odseku 1 udelí Rada v súlade s článkami 43 až 45 kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie alebo na základe podnetu aspoň ôsmich členských štátov a po porade s Európskym parlamentom. Hlasy členov Rady sa vážia v súlade s článkom 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Člen Rady môže požiadať, aby bola vec postúpená Európskej rade. Po prerokovaní veci v rámci Európskej rady môže Rada postupovať v súlade s prvým pododsekom tohto odseku.

Článok 40b

Každý členský štát, ktorý má záujem o účasť na rozšírenej spolupráci nadviazanej v súlade s článkom 40a, oznámi svoj úmysel Rade a Komisii, ktorá do troch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia predloží Rade svoje stanovisko, ku ktorému je podľa možností priložené odporúčanie osobitných dojednaní, ktoré považuje za nevyhnutné na zapojenie tohto členského štátu do danej spolupráce. Rada prijme rozhodnutie o žiadosti do štyroch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia. Rozhodnutie sa považuje za prijaté, pokiaľ sa Rada v rovnakej lehote kvalifikovanou väčšinou neuznesie, že rozhodovanie o veci odloží; Rada v takom prípade uvedie dôvody svojho rozhodnutia a stanoví lehotu na opätovné preskúmanie veci.

Na účely tohto článku sa Rada uznáva podľa článku 44 ods. 1.

Článok 41

1. Ustanovenia článkov 189, 190, 195, 196 až 199, 203, 204, 205 ods. 3, 206 až 209, 213 až 219, 255 a 290 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva sa vzťahujú na ustanovenia týkajúce sa oblastí uvedených v tejto hlave.

2. Správne výdavky, ktoré vzniknú orgánom z ustanovení týkajúcich sa oblastí uvedených v tejto hlave, idú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev.

3. Prevádzkové výdavky, ktoré vzniknú vykonávaním týchto ustanovení, sa taktiež účtujú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev, s výnimkou prípadov, kedy Rada rozhodne jednomyselne inak. V prípadoch, keď sa tieto výdavky neúčtujú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev, ponesú ich členské štáty podľa kľúča hrubého národného produktu, pokiaľ Rada nerozhodne jednomyselne inak.

4. Rozpočtový postup stanovený v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva sa vzťahuje na výdavky, ktoré sa účtujú na ťarchu rozpočtu Európskych spoločenstiev.

Článok 42

Rada na základe podnetu Komisie alebo členského štátu a po porade s Európskym parlamentom môže jednomyselne rozhodnúť, že postupy v oblastiach uvedených v článku 29 spadajú pod hlavu IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a zároveň určí príslušné pravidlá hlasovania. Odporučí členským štátom prijať toto rozhodnutie v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi.

HLAVA VII

USTANOVENIA O ROZŠÍRENEJ SPOLUPRÁCI

Článok 43

Členské štáty, ktoré majú v úmysle nadviazať medzi sebou rozšírenú spoluprácu, môžu využívať orgány, postupy a mechanizmy ustanovené v tejto zmluve a v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva za predpokladu, že navrhovaná spolupráca:

- a) je zameraná na podporovanie cieľov únie a spoločenstva, má chrániť a slúžiť ich záujmom a posilňovať integračný proces;
- b) rešpektuje uvedené zmluvy a jednotný inštitucionálny rámec únie;
- c) rešpektuje *acquis communautaire* a opatrenia prijaté podľa ostatných ustanovení uvedených zmlúv;
- d) je v rámci právomocí únie alebo spoločenstva a netýka sa oblastí, ktoré spadajú do výhradnej právomoci Spoločenstva;
- e) nenarušuje vnútorný trh, ako je definovaný v článku 14 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ani hospodársku a sociálnu súdržnosť zavedenú v súlade s hlavou XVII uvedenej zmluvy;
- f) nepredstavuje obmedzenie ani diskrimináciu obchodu medzi členskými štátmi a nenarušuje hospodársku súťaž medzi nimi;
- g) týka sa najmenej ôsmich členských štátov;

- h) rešpektuje príslušnosť, práva a povinnosti tých členských štátov, ktoré sa jej nezúčastňujú;
- i) nemá vplyv na ustanovenia Protokolu, ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej únie;
- j) je v súlade s článkom 43b otvorená všetkým členským štátom.

Článok 43a

Rozšírená spolupráca sa môže využiť len ako posledný prostriedok, keď Rada zistí, že ciele takejto spolupráce nie je možné dosiahnuť v rámci primeraného obdobia uplatnením príslušných ustanovení zmlúv.

Článok 43b

Pri nadviazaní rozšírenej spolupráce je táto otvorená všetkým členským štátom. Ďalej je im v súlade s článkami 27e a 40b tejto zmluvy a článkom 11a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva kedykoľvek otvorená, ak je dodržaný súlad so základným rozhodnutím a rozhodnutiami prijatými v ich rámci. Komisia a členské štáty zúčastnené na rozšírenej spolupráci zabezpečia, aby bolo k účasti podnietených podľa možnosti čo najviac štátov.

Článok 44

1. Pre prijímanie aktov a rozhodnutí potrebných na uskutočnenie rozšírenej spolupráce uvedenej v článku 43 platia príslušné inštitucionálne ustanovenia tejto zmluvy a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Hoci sa na rokovaníach môžu zúčastňovať všetci členovia Rady, prijímanie rozhodnutí sa môžu zúčastňovať len členovia zastupujúci členské štáty zapojené do rozšírenej spolupráce. Kvalifikovaná väčšina je definovaná rovnakým podielom vážených hlasov a rovnakým podielom počtu členov Rady, ako je ustanovené v článku 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a v druhom a treťom pododseku odseku 2 článku 23 tejto zmluvy v prípade rozšírenej spolupráce zavedenej na základe článku 27c. Jednomyselnosť sa zakladá na jednomyselnosti dotknutých členov Rady.

Takto prijaté akty a rozhodnutia nepredstavujú súčasť *acquis* únie.

2. Členské štáty uplatňujú akty a rozhodnutia prijaté na účely uskutočnenia rozšírenej spolupráce, na ktorej sa zúčastňujú, pokiaľ sa ich týkajú. Takéto akty a rozhodnutia sú záväzné len pre tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na takejto spolupráci a v prípade potreby sú priamo uplatniteľné len v týchto štátoch. Členské štáty, ktoré sa nezúčastňujú takejto spolupráce, nesmú brániť ich vykonávaniu v zúčastnených členských štátoch.

Článok 44a

Náklady vyplývajúce z uskutočňovania rozšírenej spolupráce s výnimkou správnych nákladov vznikajúcich orgánom znášajú zúčastnené členské štáty, pokiaľ všetci členovia Rady po porade s Európskym parlamentom nerozhodnú jednomyselne inak.

Článok 45

Rada a Komisia zabezpečia vzájomný súlad činností uskutočňovaných na základe tejto hlavy a ich súlad s politikami únie a spoločenstva a na tento účel navzájom spolupracujú.

HLAVA VIII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 46

Ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu týkajúce sa právomoci Súdneho dvora Európskych spoločenstiev a výkonu týchto právomocí sa vzťahujú len na tieto ustanovenia tejto zmluvy:

- a) ustanovenia, ktorými sa mení a dopĺňa Zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva so zreteľom na založenie Európskeho spoločenstva, Zmluva o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu;
- b) ustanovenia hlavy VI za podmienok uvedených v článku 35;
- c) ustanovenia hlavy VII za podmienok stanovených v článkoch 11 a 11a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a v článku 40 tejto zmluvy;

- d) článok 6 ods. 2 so zreteľom na konanie orgánov, pokiaľ je podľa zmlúv o založení Európskych spoločenstiev a podľa tejto zmluvy príslušný rozhodovať Súdny dvor;
- e) iba procesné ustanovenia článku 7, ak Súdny dvor koná na žiadosť dotknutého členského štátu do jedného mesiaca odo dňa prijatia rozhodnutia prijatého Radou podľa uvedeného článku;
- f) články 46 až 53.

Článok 47

S výhradou ustanovení pozmeňujúcich Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva s cieľom založiť Európske spoločenstvo, Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a týchto záverečných ustanovení nič v tejto zmluve nemá vplyv na Zmluvu o založení Európskych spoločenstiev, ani ďalších zmlúv a aktov, ktoré tieto zmluvy menia alebo dopĺňajú.

Článok 48

Vláda ktoréhokoľvek členského štátu alebo Komisia môžu predkladať Rade návrhy na zmeny zmlúv, na základe ktorých je založená únia.

Pokiaľ sa Rada po porade s Európskym parlamentom, prípadne s Komisiou vysloví za zvolanie konferencie zástupcov vlád členských štátov, konferenciu zvolá predseda Rady s cieľom určiť vzájomnou dohodou zmeny k týmto zmluvám. V prípade inštitucionálnych zmien v menovej oblasti sa uskutočnia porady aj s Európskou centrálnou bankou.

Zmeny nadobudnú platnosť po ich ratifikácii všetkými členskými krajinami v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi.

Článok 49

O členstvo v únii môže požiadať každý európsky štát, ktorý rešpektuje zásady uvedené v článku 6 ods. 1. Svoju žiadosť adresuje Rade, ktorá sa uznáva jednomyselne po porade s Komisiou a po obdržaní súhlasu Európskeho parlamentu, ktorý sa uznáva absolútnou väčšinou svojich poslancov.

Podmienky prijatia a úpravy zmlúv, na ktorých je založená únia a ktoré prijatie vyvolá, sú predmetom dohody medzi členskými štátmi a štátom žiadajúcim o prijatie. Táto dohoda sa predloží na ratifikáciu všetkým zmluvným štátom v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi.

Článok 50

1. Týmto sa rušia články 2 až 7 a 10 až 19 Zmluvy o vytvorení spoločnej Rady a spoločnej Komisie Európskych spoločenstiev, podpísanej v Bruseli 8. apríla 1965.

2. Týmto sa rušia články 2, 3 ods. 2 a hlava III Spoločného európskeho aktu, podpísaného v Luxemburgu 17. februára 1986 a v Haagu 28. februára 1986.

Článok 51

Táto zmluva je uzatvorená na neobmedzený čas.

Článok 52

1. Vysoké zmluvné strany ratifikujú túto zmluvu v súlade s ich ústavnými predpismi. Ratifikačné listiny sa uložia u vlády Talianskej republiky.

2. Táto zmluva nadobudne platnosť 1. januára 1993, za predpokladu že všetky ratifikačné listiny boli uložené, alebo ak sa tak nestane, prvý deň mesiaca nasledujúceho potom, čo posledný signatársky štát vykoná tento úkon na uloženie ratifikačných listín.

Článok 53 ⁽¹⁾

Táto zmluva, vyhotovená v jedinom origináli v anglickom, dánskom, francúzskom, gréckom, holandskom, írskom, nemeckom, portugalskom, španielskom a talianskom jazyku, pričom znenia v každom z uvedených jazykov sú rovnako autentické, sa uloží v archívoch vlády Talianskej republiky, ktorá doručí overenú kópiu každej vláde ostatných signatárskych štátov.

Podľa Aktu o pristúpení z roku 1994 je fínske a švédske znenie tejto zmluvy taktiež rovnako autentické. Podľa Aktu o pristúpení z roku 2003 je znenie tejto zmluvy v českom, estónskom, lotyšskom, litovskom, maďarskom, maltskom, poľskom, slovenskom a slovinskom jazyku taktiež rovnako autentické.

⁽¹⁾ Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

NA DÔKAZ TOHO splnomocnení zástupcovia podpísali túto zmluvu.

V Maastrichte siedmeho februára tisíc deväťsto deväťdesiatdva.

(zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukováný)

KONSOLIDOVANÉ ZNENIE
ZMLUVY
O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

OBSAH**TEXT ZMLUVY**

	<i>Strana</i>
Preambula	43
Prvá časť — Zásady	44
Druhá časť — Občianstvo únie	49
Tretia časť — Politiky Spoločenstva	51
HLAVA I — Voľný pohyb tovaru	51
Kapitola 1 — Colná únia	52
Kapitola 2 — Zákaz množstevných obmedzení medzi členskými štátmi	52
HLAVA II — Poľnohospodárstvo	53
HLAVA III — Voľný pohyb osôb, služieb a kapitálu	57
Kapitola 1 — Pracovníci	57
Kapitola 2 — Právo usadiť sa	59
Kapitola 3 — Služby	62
Kapitola 4 — Kapitál a platby	63
HLAVA IV — Vízová, azylová, prisťahovalecká politika a iné politiky, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb	65
HLAVA V — Doprava	70
HLAVA VI — Spoločné pravidlá pre hospodársku súťaž, zdaňovanie a aproximáciu práva	73
Kapitola 1 — Pravidlá hospodárskej súťaže	73
Oddiel 1 — Pravidlá uplatňované na podniky	73
Oddiel 2 — Pomoc poskytovaná štátmi	76
Kapitola 2 — Daňové ustanovenia	78
Kapitola 3 — Aproximácia práva	79
HLAVA VII — Hospodárska a menová politika	82
Kapitola 1 — Hospodárska politika	82
Kapitola 2 — Menová politika	87
Kapitola 3 — Inštitucionálne ustanovenia	90
Kapitola 4 — Prechodné ustanovenia	93

HLAVA VIII — Zamestnanosť	101
HLAVA IX — Spoločná obchodná politika	103
HLAVA X — Colná spolupráca	106
HLAVA XI — Sociálna politika, všeobecné a odborné vzdelávanie a mládež	106
Kapitola 1 — Sociálne ustanovenia	106
Kapitola 2 — Európsky sociálny fond	111
Kapitola 3 — Všeobecné a odborné vzdelávanie a mládež	112
HLAVA XII — Kultúra	113
HLAVA XIII — Verejné zdravie	114
HLAVA XIV — Ochrana spotrebiteľa	115
HLAVA XV — Transeurópske siete	116
HLAVA XVI — Priemysel	117
HLAVA XVII — Hospodárska a sociálna súdržnosť	118
HLAVA XVIII — Výskum a technologický rozvoj	120
HLAVA XIX — Životné prostredie	123
HLAVA XX — Rozvojová spolupráca	125
HLAVA XXI — Hospodárska, finančná a technická spolupráca s tretími krajinami	127
Štvrtá časť — Pridruženie zámorských krajín a území	128
Piata časť — Orgány Spoločenstva	130
HLAVA I — Ustanovenia o orgánoch	130
Kapitola 1 — Orgány	130
Oddiel 1 — Európsky parlament	130
Oddiel 2 — Rada	135
Oddiel 3 — Komisia	138
Oddiel 4 — Súdny dvor	141
Oddiel 5 — Dvor audítorov	150
Kapitola 2 — Ustanovenia spoločné pre viacero orgánov	153
Kapitola 3 — Hospodársky a sociálny výbor	157
Kapitola 4 — Výbor regiónov	160
Kapitola 5 — Európska investičná banka	162

HLAVA II — Finančné ustanovenia	163
Šiesta časť — Všeobecné a záverečné ustanovenia	170
Záverečné ustanovenia	180
Príloha I — Zoznam uvedený v článku 32 tejto zmluvy	183
Príloha II — Zámorské krajiny a územia, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia štvrtej časti tejto zmluvy	186

JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ BELGIČANOV, PREZIDENT SPOLKOVEJ REPUBLIKY NEMECKO, PREZIDENT FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY, PREZIDENT TALIANskej REPUBLIKY, JEJ KRÁĽOVSKÁ VÝSOSŤ VEĽKOVŮJVOĐKYŇA LUXEMBURSKA, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ HOLANDSKA ⁽¹⁾,

ODHODLANÍ položiť základy čoraz užšieho zjednocovania národov Európy,

ROZHODNUTÍ zabezpečiť hospodársky a sociálny pokrok svojich krajín spoločným postupom pri odstraňovaní prekážok, ktoré rozdeľujú Európu,

POTVRDZUJÚC ako základný cieľ svojho úsilia neustále zlepšovanie životných a pracovných podmienok svojich národov,

UZŇAVAJÚC, že odstránenie existujúcich prekážok si vyžaduje zosúladený postup na zabezpečenie stáleho rastu, vyrovnaného obchodu a zdravej hospodárskej súťaže,

V ÚSILÍ o posilnenie jednoty svojich hospodárstiev a zabezpečenie ich harmonického rozvoja zmenšovaním rozdielov medzi jednotlivými regiónmi a zaostalosti regiónov s menej výhodnými podmienkami,

SO ŽELANÍM prispieť prostredníctvom spoločnej obchodnej politiky k postupnému zrušeniu obmedzení medzinárodného obchodu,

S ÚMYSLOM potvrdiť solidaritu, ktorá spája Európu a zámorské krajiny, a so želaním zabezpečiť rozvoj ich prosperity v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov,

ROZHODNUTÍ takýmto združením zdrojov zachovať a posilniť mier a slobodu, vyzývajú ostatné národy Európy, ktoré zdieľajú ich ideály, aby sa pripojili k ich úsiliu,

ROZHODNUTÍ podporovať rozvoj čo najvyššej úrovne vzdelanosti svojich národov prostredníctvom širokého prístupu k vzdelaniu a jeho trvalého dopĺňania,

ROZHODLI SA vytvoriť EURÓPSKE SPOLOČENSTVO a na tento účel boli menovaní títo splnomocnení zástupcovia za:

(zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukováný)

KTORÍ sa po výmene svojich plných mocí, formálne uznaných za platné a náležité, dohodli takto:

⁽¹⁾ Odvtedy sa stali členmi Európskej únie Česká republika, Dánske kráľovstvo, Estónska republika, Helénska republika, Španielske kráľovstvo, Írsko, Cyperská republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Rakúska republika, Poľská republika, Portugalská republika, Slovinská republika, Slovenská republika, Fínska republika, Švédске kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

PRVÁ ČASŤ

ZÁSADY

Článok 1

Touto zmluvou VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY zakladajú medzi sebou EURÓPSKE SPOLOČENSTVO.

Článok 2

Úlohou Spoločenstva je utvorením spoločného trhu, hospodárskej a menovej únie a uskutočňovaním spoločných politík a činností uvedených v článkoch 3 a 4 podporovať v celom Spoločenstve harmonický, vyrovnaný a trvalo udržateľný rozvoj hospodárskych činností, vysokú úroveň zamestnanosti a sociálnej ochrany, rovnoprávne postavenie žien a mužov, trvalý a neinflačný rast, vysokú úroveň konkurencieschopnosti a zbližovania hospodárskej výkonnosti, vysokú úroveň ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia, zvyšovanie životnej úrovne a kvality života, hospodársku a sociálnu súdržnosť a solidaritu medzi členskými štátmi.

Článok 3

1. Na účely stanovené v článku 2 činnosti Spoločenstva zahŕňajú, ako to vyplýva z ustanovení tejto zmluvy a z časového plánu v nej stanovenom:

- a) zákaz ciel a množstevných obmedzení na dovoz a vývoz tovarov medzi členskými štátmi ako aj všetkých ostatných opatrení, ktoré majú rovnaký účinok;
- b) spoločnú obchodnú politiku;
- c) vnútorný trh charakterizovaný zrušením prekážok pre voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu medzi členskými štátmi;
- d) opatrenia týkajúce sa vstupu a pohybu osôb tak, ako je uvedené v hlave IV;
- e) spoločnú politiku v oblasti poľnohospodárstva a rybolovu;
- f) spoločnú politiku v oblasti dopravy;
- g) systém, ktorým sa zabezpečí, aby sa na vnútornom trhu nenarušila hospodárska súťaž;
- h) aproximáciu právnych predpisov členských štátov v rozsahu požadovanom pre fungovanie vnútorného trhu;

- i) podporu koordinácie politík zamestnanosti členských štátov s ohľadom na posilnenie ich účinnosti rozvíjaním koordinovanej stratégie zamestnanosti;
- j) politiku v sociálnej oblasti zahŕňajúcu Európsky sociálny fond;
- k) posilnenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti;
- l) politiku v oblasti životného prostredia;
- m) posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu Spoločenstva;
- n) podporu rozvoja výskumu a technológie;
- o) podporu pre zriadenie a rozvoj transeurópskych sietí;
- p) príspevky na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany zdravia;
- q) príspevky na kvalitné všeobecné a odborné vzdelanie a na rozkvet kultúr členských štátov;
- r) politiku v oblasti rozvojovej spolupráce;
- s) pridruženie zámorských krajín a území na účel vzrastu obchodu a spoločnej podpory hospodárskeho a sociálneho rozvoja;
- t) príspevky na posilnenie ochrany spotrebiteľa;
- u) opatrenia v oblasti energie, civilnej ochrany a cestovného ruchu.

2. Vo všetkých činnostiach uvedených v tomto článku sa Spoločenstvo zameriava na odstránenie nerovností a podporu rovnoprávnosti medzi mužmi a ženami.

Článok 4

1. Činnosti členských štátov a Spoločenstva, zamerané na splnenie cieľov vymedzených v článku 2, zahŕňajú, ako to vyplýva z ustanovení tejto zmluvy a z časového plánu v nej stanovenom, prijatie hospodárskej politiky, ktorá je založená na úzkej koordinácii hospodárskych politík členských štátov na vnútornom trhu a na stanovení spoločných cieľov a ktorá sa uskutočňuje v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

2. Súbežne s tým, ako to vyplýva z ustanovení tejto zmluvy a z časového plánu v nej stanovenom, zahŕňajú tieto činnosti neodvolateľné stanovenie menových kurzov vedúce k zavedeniu jednotnej meny ECU, stanoveniu a vykonávaniu jednotnej menovej a devízovej politiky, základným cieľom ktorých je udržať cenovú stabilitu a podporovať všeobecné hospodárske politiky Spoločenstva bez poškodzovania tohto cieľa v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

3. Tieto činnosti členských štátov Spoločenstva si vyžadujú dodržiavanie nasledujúcich hlavných zásad: stabilné ceny, zdravé verejné financie a menové podmienky a trvalo udržateľnú platobnú bilanciu.

Článok 5

Spoločenstvo koná v medziach právomocí vymedzených touto zmluvou a cieľov, ktoré sú v nej zakotvené.

V oblastiach, ktoré nepatria do jeho výlučnej kompetencie, vyvíja Spoločenstvo činnosť v súlade s princípom subsidiarity len vtedy a len v takom rozsahu, pokiaľ ciele navrhované touto činnosťou nemôžu byť uspokojivo dosiahnuté členskými štátmi a z dôvodov rozsahu alebo dôsledkov navrhovanej činnosti možno ich lepšie dosiahnuť prostredníctvom Spoločenstva.

Spoločenstvo žiadnou činnosťou neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.

Článok 6

Požiadavky ochrany životného prostredia musia byť začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politík Spoločenstva a činností uvedených v článku 3, a to predovšetkým s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja.

Článok 7

1. Úlohy zverené Spoločenstvu vykonávajú tieto orgány:

- EURÓPSKY PARLAMENT,
- RADA,
- KOMISIA,
- SÚDNY DVOR,
- DVOR AUDÍTOROV.

Každý orgán koná v medziach právomocí, ktoré mu zveruje táto zmluva.

2. Rade a Komisii pomáha Hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov s poradnou funkciou.

Článok 8

V súlade s postupom stanoveným touto zmluvou sa ustanoví Európsky systém centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) a Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“); konajú v medziach právomocí vymedzených touto zmluvou, štatútom ESCB a štatútom ECB (ďalej len „štatút ESCB“), ktorý je k tejto zmluve pripojený.

Článok 9

Týmto sa ustanovuje Európska investičná banka, ktorá koná v medziach právomocí vymedzených touto zmluvou a štatútom k nej pripojeným.

Článok 10

Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy alebo z opatrení prijatých orgánmi Spoločenstva. Členské štáty uľahčia dosiahnutie úloh Spoločenstva.

Členské štáty neprijímú žiadne opatrenia, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.

Článok 11

1. Členské štáty, ktoré majú v úmysle nadviazať medzi sebou rozšírenú spoluprácu v jednej z oblastí uvedenej v tejto zmluve, zašlú žiadosť Komisii, ktorá môže na tento účel predložiť Rade návrh. Ak Komisia návrh nepredloží, informuje dotknuté členské štáty o dôvodoch, prečo tak neurobila.

2. Povolenie na nadviazanie rozšírenej spolupráce uvedenej v odseku 1 udelí Rada kvalifikovanou väčšinou v súlade s článkami 43 až 45 Zmluvy o Európskej únii na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom. Ak sa rozšírená spolupráca týka oblasti, na ktorú sa vzťahuje postup uvedený v článku 251 tejto zmluvy, vyžaduje sa súhlas Európskeho parlamentu.

Člen Rady môže požiadať, aby bola vec postúpená Európskej rade. Po prerokovaní veci Európskou radou môže Rada postupovať v súlade s prvým pododsekom tohto odseku.

3. Akty a rozhodnutia potrebné na vykonávanie činností v rámci rozšírenej spolupráce podliehajú všetkým príslušným ustanoveniam tejto zmluvy, pokiaľ tento článok a články 43 až 45 Zmluvy o Európskej únii neustanovujú inak.

Článok 11a

Každý členský štát, ktorý má záujem o účasť na rozšírenej spolupráci zavedenej v súlade s článkom 11, oznámi svoj zámer Rade a Komisii, ktorá do troch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia predloží Rade svoje stanovisko. Do štyroch mesiacov odo dňa prijatia takéhoto oznámenia prijme Komisia rozhodnutie o žiadosti a o takých osobitných dojednaniach, ktoré považuje za nevyhnutné.

Článok 12

V rámci pôsobnosti tejto zmluvy a bez toho, aby boli dotknuté jej osobitné ustanovenia akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti je zakázaná.

Rada môže v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijať pravidlá o zákaze takejto diskriminácie.

Článok 13

1. Rada môže, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy a v rámci právomocí, ktorými je poverené Spoločenstvo, na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, jednomyselne prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii.

2. Ak Rada na podporu krokov podniknutých členskými štátmi s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v odseku 1 prijíma motivačné opatrenia Spoločenstva okrem zosúladenia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov, koná bez ohľadu na ustanovenia odseku 1 v súlade s postupom uvedeným v článku 251.

Článok 14

1. Spoločenstvo prijme opatrenia s cieľom postupne vytvárať vnútorný trh v priebehu obdobia, ktoré sa končí 31. decembra 1992 v súlade s ustanoveniami tohto článku a článkov 15, 26, 47 ods. 2, 49, 80, 93 a 95 bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tejto zmluvy.

2. Vnútorný trh zahŕňa oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je zaručený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy.

3. Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie stanoví usmernenia a podmienky nevyhnutné na zabezpečenie vyváženého pokroku vo všetkých dotknutých odvetviach.

Článok 15

Pri koncipovaní svojich návrhov za účelom dosiahnutia cieľov stanovených v článku 14 Komisia zoberie do úvahy rozsiahlosť úsilia, ktoré určité národné hospodárstva, v ktorých sa prejavujú rozdiely v stupni rozvoja, budú musieť vynaložiť počas obdobia vytvárania vnútorného trhu, a môže navrhnúť zodpovedajúce ustanovenia.

Ak tieto ustanovenia nadobudnú formu čiastočných výnimiek, musia mať dočasnú povahu a musia čo najmenej narúšať fungovanie spoločného trhu.

Článok 16

Bez toho, aby boli dotknuté články 73, 86 a 87, a berúc do úvahy miesto, ktoré patrí službám všeobecného hospodárskeho záujmu v spoločných hodnotách únie, ako aj ich význam pri podpore sociálnej a územnej súdržnosti, Spoločenstvo a členské štáty dbajú v rámci svojich právomocí a rámci pôsobnosti tejto zmluvy o to, aby takéto služby fungovali na základe zásad a podmienok, ktoré umožňujú splnenie ich poslania.

DRUHÁ ČASŤ

OBČIANSTVO ÚNIE

Článok 17

1. Týmto sa ustanovuje občianstvo únie. Občanom únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo únie nenahrádza, ale dopĺňa štátnu príslušnosť jednotlivca.

2. Občania únie používajú práva poskytované touto zmluvou a vzťahujú sa na nich povinnosti, ktoré im táto zmluva ukladá.

Článok 18

1. Každý občan únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v tejto zmluve a v opatreniach prijatých na ich vykonanie.

2. Ak by sa na dosiahnutie tohto cieľa ukázalo byť nevyhnutné konanie Spoločenstva a táto zmluva neposkytuje potrebné právomoci, Rada môže prijať predpisy na uľahčenie výkonu práv uvedených v odseku 1. Rada koná v súlade s postupom uvedeným v článku 251.

3. Odsek 2 sa nevzťahuje na ustanovenia o cestovných pasoch, preukazoch totožnosti, povoleniach na pobyt alebo o iných podobných dokladoch ani na predpisy o sociálnom zabezpečení a sociálnej ochrane.

Článok 19

1. Každý občan únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený do orgánov miestnej samosprávy vo voľbách v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme jednomyselným rozhodnutím Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami členského štátu.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 190 ods. 4 a pravidlá prijaté na jeho vykonanie, každý občan únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za tých istých podmienok ako štátny príslušník tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme jednomyselným rozhodnutím Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami niektorého členského štátu.

Článok 20

Každý občan únie má na území tretej krajiny, v ktorej sa nenachádza diplomatické zastupiteľstvo členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, právo na poskytnutie ochrany diplomatickými alebo konzulárnymi úradmi ktoréhokoľvek iného členského štátu a za tých istých podmienok ako štátni príslušníci daného štátu. Členské štáty dohodnú medzi sebou potrebné pravidlá a začnú medzinárodné rokovania potrebné na zabezpečenie tejto ochrany.

Článok 21

Každý občan únie má petičné právo obrátiť sa na Európsky parlament podľa článku 194.

Každý občan únie sa môže obrátiť na ombudsmana ustanoveného v súlade s článkom 195.

Každý občan únie sa môže písomne obrátiť na ktorýkoľvek orgán alebo inštitúciu uvedenú v tomto článku alebo v článku 7 v niektorom z jazykov uvedených v článku 314 a má právo na odpoveď v tom istom jazyku.

Článok 22

Komisia podá každé tri roky Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní ustanovení tejto časti zmluvy. Táto správa bude brať do úvahy rozvoj únie.

Na tomto základe a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy môže Rada jednomyselne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať pravidlá na posilnenie alebo na doplnenie práv zakotvených v tejto časti, ktoré odporučí členským štátom na prijatie v súlade s ich ústavnými predpismi.

TRETIA ČASŤ

POLITIKY SPOLOČENSTVA

HLAVA I

VOĽNÝ POHYB TOVARU

Článok 23

1. Spoločenstvo je založené na colnej únii, ktorá sa vzťahuje na celý obchod s tovarom a zahŕňa zákaz ciel na dovoz a vývoz tovaru medzi členskými štátmi, zákaz všetkých poplatkov, ktoré majú rovnaký účinok ako clá, ako aj prijatie Spoločného colného sadzovníka vo vzťahu k tretím krajinám.

2. Ustanovenia článku 25 a kapitoly 2 tejto hlavy sa vzťahujú na výrobky s pôvodom v členských štátoch, ako aj na výrobky pochádzajúce z tretích krajín, ktoré sú v členských štátoch vo voľnom obehu.

Článok 24

Za výrobky vo voľnom obehu v členskom štáte sa považujú tie výrobky s pôvodom v tretích krajinách, pri ktorých boli splnené dovozné formálne náležitosti a zaplatené clá a poplatky s rovnakým účinkom ako iné splatné a vyrubené clá v tomto členskom štáte, ak sa na tieto výrobky nevzťahuje nárok na plné alebo čiastočné vrátenie týchto ciel a poplatkov.

KAPITOLA 1

COLNÁ ÚNIA

Článok 25

Clá na dovozy a vývozy a poplatky s rovnakým účinkom sa medzi členskými štátmi zakazujú. Tento zákaz sa vzťahuje taktiež na clá fiškálnej povahy.

Článok 26

Clá Spoločného colného sadzobníka určí Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 27

Komisia sa pri plnení úloh, ktorými je poverená podľa tejto kapitoly, riadi:

- a) nevyhnutnosťou podporovať obchod medzi členskými štátmi a tretími krajinami;
- b) vývojom podmienok hospodárskej súťaže v Spoločenstve tak, aby sa zlepšila konkurencieschopnosť podnikov;
- c) požiadavkami zásobovania Spoločenstva surovinami a polotovarmi; v tejto súvislosti Komisia dbá o to, aby medzi členskými štátmi nedochádzalo k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže v oblasti hotových výrobkov;
- d) nevyhnutnosťou vyhnúť sa vážnym poruchám v hospodárstve členských štátov a zabezpečiť racionálny rozvoj výroby a rozšírenie spotreby v Spoločenstve.

KAPITOLA 2

ZÁKAZ MNOŽSTEVNÝCH OBMEDZENÍ MEDZI ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

Článok 28

Množstevné obmedzenia dovozu a všetky opatrenia s rovnocenným účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 29

Množstevné obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 30

Ustanovenia článkov 28 a 29 nevylučujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy a obmedzenia však nesmú byť prostriedkami svojoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Článok 31

1. Členské štáty prispôbia štátne monopoly obchodnej povahy tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia.

Ustanovenia tohto článku sa vzťahujú na každý orgán, prostredníctvom ktorého členský štát právne alebo fakticky, priamo alebo nepriamo kontroluje, riadi alebo významne ovplyvňuje dovoz alebo vývoz medzi členskými štátmi. Tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na monopoly, ktoré štát zveril iným subjektom.

2. Členské štáty upustia od akéhokoľvek nového opatrenia, ktoré je v rozpore so zásadami stanovenými v odseku 1 alebo ktoré obmedzuje dosah článkov týkajúcich sa zákazu ciel a množstevných obmedzení medzi členskými štátmi.

3. Ak v štátnom monopole obchodnej povahy platia pravidlá, ktoré majú uľahčiť odbyt alebo zvýšiť zhodnocovanie poľnohospodárskych výrobkov, pri uplatňovaní pravidiel stanovených v tomto článku by sa mali podniknúť vhodné opatrenia na zabezpečenie rovnocenných záruk zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov.

HLAVA II

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Článok 32

1. Spoločný trh sa vzťahuje na poľnohospodárstvo a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami. „Poľnohospodárske výrobky“ sú výrobky rastlinnej a živočíšnej výroby a rybného hospodárstva, ako aj výrobky po prvotnom spracovaní, ktoré s týmito výrobkami bezprostredne súvisia.

2. Pokiaľ články 33 až 38 nestanovia inak, pravidlá stanovené na vytvorenie spoločného trhu sa vzťahujú aj na poľnohospodárske výrobky.
3. Výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článkov 33 až 38, sú uvedené v prílohe I k tejto zmluve.
4. Fungovanie a rozvoj spoločného trhu poľnohospodárskych výrobkov sprevádza zavádzanie spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Článok 33

1. Cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky je:
 - a) zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva podporovaním technického pokroku a zabezpečovaním racionálneho rozvoja poľnohospodárskej výroby a optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily;
 - b) zabezpečiť týmto spôsobom primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, najmä zvýšením individuálnych príjmov jednotlivcov pracujúcich v poľnohospodárstve;
 - c) stabilizovať trhy;
 - d) zabezpečiť riadne zásobovanie;
 - e) zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny.
2. Pri vypracovávaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a osobitných metód na jej uplatňovanie treba prihliadať:
 - a) na zvláštnu povahu poľnohospodárskej činnosti vyplývajúcu zo sociálnej štruktúry poľnohospodárstva a zo štrukturálnych a prírodných rozdielov medzi rôznymi poľnohospodárskymi oblasťami;
 - b) na nevyhnutnosť postupného vykonávania príslušných zmien;
 - c) na skutočnosť, že poľnohospodárstvo predstavuje v členských štátoch odvetvie úzko späté s celým hospodárstvom.

Článok 34

1. Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 33 sa zavedie spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov.

V závislosti od daných výrobkov sa táto organizácia uskutoční niektorou z nasledujúcich foriem:

- a) spoločnými pravidlami hospodárskej súťaže;

- b) povinnou koordináciou vnútroštátnych trhových systémov;
- c) európskou organizáciou trhu.

2. Spoločná organizácia trhu podľa odseku 1 môže zahŕňať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 33, najmä reguláciu cien, pomoc výrobe a odbytu rôznych výrobkov, skladovanie a preklenovacie opatrenia a spoločné mechanizmy na stabilizáciu dovozu alebo vývozu.

Spoločná organizácia sa obmedzí na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 33 bez akejkoľvek diskriminácie medzi výrobcami alebo spotrebiteľmi v rámci Spoločenstva.

Spoločná cenová politika vychádza zo spoločných kritérií a jednotných metód výpočtu.

3. Aby spoločná organizácia uvedená v odseku 1 dosiahla stanovené ciele, môže sa vytvoriť jeden alebo viac poľnohospodárskych usmerňovacích a záručných fondov.

Článok 35

Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 33 možno v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky zaviesť tieto opatrenia:

- a) usilovať sa o účinnú koordináciu v oblasti odborného vzdelávania, výskumu a šírenia poľnohospodárskych poznatkov; táto koordinácia môže zahŕňať spoločné financovanie projektov alebo orgánov;
- b) prijať spoločné opatrenia na podporu spotreby niektorých výrobkov.

Článok 36

Ustanovenia kapitoly o pravidlách hospodárskej súťaže sa vzťahujú na výrobu a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami len v rozsahu, aký určí Rada podľa článku 37 ods. 2 a 3 a v súlade so stanoveným postupom a so zreteľom na ciele uvedené v článku 33.

Rada môže najmä schváliť poskytovanie pomoci:

- a) na ochranu podnikov znevýhodnených štrukturálnymi alebo prírodnými podmienkami;
- b) v rámci programov hospodárskeho rozvoja.

Článok 37

1. Na stanovenie všeobecných smerov spoločnej poľnohospodárskej politiky zvolá Komisia hneď po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy konferenciu členských štátov, na ktorej sa porovnajú poľnohospodárske politiky členských štátov najmä tým, že sa zostaví bilancia zdrojov a potrieb členských štátov.

2. S prihliadnutím na výsledky konferencie uvedenej v odseku 1 predloží Komisia po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom do dvoch rokov od nadobudnutia platnosti tejto zmluvy návrhy na vypracovanie a vykonávanie spoločnej poľnohospodárskej politiky, vrátane nahradenia vnútroštátnych organizácií trhu jednou z foriem spoločnej organizácie trhu uvedených v článku 34 ods. 1, ako aj na uskutočnenie opatrení presne vymedzených v tejto hlave.

Tieto návrhy zohľadnia vzájomnú závislosť poľnohospodárskych otázok uvedených v tejto hlave.

Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom Rada vydá kvalifikovanou väčšinou nariadenia, smernice alebo prijme rozhodnutia, pričom sa zachováva oprávnenie Rady dávať príslušné odporúčania.

3. Kvalifikovanou väčšinou v súlade s odsekom 2 môže Rada nahradiť vnútroštátne trhové organizácie spoločnou organizáciou stanovenou v článku 34 ods. 1, ak:

- a) spoločná organizácia poskytuje členským štátom, ktoré sú proti tomuto opatreniu a ktoré majú vlastnú organizáciu danej výroby, rovnaké záruky zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov, a to s prihliadnutím na možnosti prispôsobenia a potrebné špecializácie;
- b) spoločná organizácia trhu zabezpečí obchodu v rámci Spoločenstva podmienky podobné tým, ktoré existujú na vnútroštátnom trhu.

4. Ak vznikne spoločná organizácia určitých surovín pred zavedením spoločnej organizácie trhu pre zodpovedajúce spracované výrobky, môžu sa suroviny použité pri spracovaní výrobkov určených na vývoz do tretích krajín doviesť z krajiny, ktorá nie je členom Spoločenstva.

Článok 38

Ak v niektorom členskom štáte podlieha určitý výrobok vnútroštátnej trhovej organizácii alebo vnútorným pravidlám s rovnakým účinkom, ktorý nepriaznivo ovplyvní konkurencieschopnosť podobnej výroby v inom členskom štáte, členské štáty si uplatnia vyrovnávací poplatok na dovoz týchto výrobkov z členského štátu, kde takáto organizácia alebo pravidlá existujú, za predpokladu, že tento štát nezaviedol vyrovnávací poplatok na vývoz.

Komisia stanoví výšku týchto poplatkov v takej miere, aby sa obnovila potrebná rovnováha. Môže poskytnúť oprávnenie aj na prijatie iných opatrení a sama určiť ich podmienky a podrobnosti.

HLAVA III

VOĽNÝ POHYB OSÔB, SLUŽIEB A KAPITÁLU

KAPITOLA 1

PRACOVNÍCI

Článok 39

1. Zabezpečí sa voľný pohyb pracovníkov v rámci Spoločenstva.
2. Voľný pohyb pracovníkov zahŕňa zrušenie akejkoľvek diskriminácie pracovníkov členských štátov na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o zamestnanie, odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky.
3. S výnimkou obmedzení odôvodnených verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou a ochranou verejného zdravia majú pracovníci právo:
 - a) uchádzať sa o skutočne ponúkané pracovné miesta;
 - b) voľne sa za týmto účelom pohybovať na území členských štátov;
 - c) na pobyt v niektorom z členských štátov za účelom zamestnania v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych aktov, ktorými sa upravuje zamestnávanie vlastných štátnych príslušníkov tohto štátu;
 - d) po ukončení zamestnania zostať na území členského štátu za podmienok ustanovených vo vykonávacích nariadeniach, ktoré stanoví Komisia.

4. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na zamestnávanie v štátnej službe alebo verejnej službe.

Článok 40

V súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom Rada vydá smernice alebo nariadenia o opatreniach potrebných na to, aby sa zabezpečil voľný pohyb pracovníkov, ako to vymedzuje článok 39, a to najmä:

- a) zabezpečením úzkej spolupráce medzi vnútroštátnymi službami zamestnanosti;
- b) odstraňovaním takých správnych postupov a praktík a stanovených lehôt na prístup k zamestnaniu, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo z predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých by bolo prekážkou liberalizácie pohybu pracovníkov;
- c) odstraňovaním všetkých lehôt a iných obmedzení ustanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo v predchádzajúcich dohodách medzi členskými štátmi, ktoré vytvárajú pracovníkom iných členských štátov iné podmienky na slobodný výber zamestnania ako pre vlastných pracovníkov;
- d) vytvorením vhodného mechanizmu, ktorý by umožnil prepojenie medzi ponukou pracovných miest a dopytu po nich a uľahčil vyrovnanie ponuky a dopytu na trhu práce tak, aby sa predišlo vážnejšiemu ohrozeniu životnej úrovne a zamestnanosti v rôznych regiónoch a priemyselných odvetviach.

Článok 41

V rámci spoločného programu členské štáty podporia výmenu mladých pracovníkov.

Článok 42

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijme v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom a na nich závislým osobám zabezpečia:

- a) započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky;
- b) vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

Rada sa počas postupu uvedeného v článku 251 uznáva jednomyselne.

KAPITOLA 2

PRÁVO USADIŤ SA

Článok 43

V rámci nasledujúcich ustanovení sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo začať vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle druhého pododseku článku 48, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.

Článok 44

1. Na dosiahnutie slobody usadiť sa v určitej činnosti Rada vydá smernice v súlade s postupom podľa článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.
2. Rada a Komisia si plnia povinnosti, ktoré im vyplývajú z predchádzajúcich ustanovení, a to najmä:
 - a) prioritne riešia spravidla tie odbory činnosti, pri ktorých slobody usadiť sa výrazne prispieva k rozvoju výroby a obchodu;

- b) zabezpečujú úzku spoluprácu medzi príslušnými orgánmi členských štátov, aby zistili konkrétnu situáciu v daných činnostiach v rámci Spoločenstva;
- c) zrušia také správne postupy a praktiky, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých tvorí prekážku slobody usadiť sa;
- d) zaručia pracovníkom jedného členského štátu zamestnaným na území iného členského štátu, aby mohli na tomto území zotrvať a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, ak spĺňajú podmienky, ktoré by museli v tomto štáte splniť v čase, keď zamýšľali začať vykonávať túto činnosť;
- e) umožnia štátnym príslušníkom jedného členského štátu nadobúdať a užívať nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území iného členského štátu, pokiaľ to nie je v rozpore so zásadami uvedenými v článku 33 ods. 2;
- f) postupne odstraňujú obmedzenia slobody usadiť sa vo všetkých odvetviach hospodárskej činnosti, ktoré prichádzajú do úvahy vzhľadom na podmienky zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností na území niektorého členského štátu, ako aj na podmienky upravujúce vstup pracovníkov materského podniku do riadiacich alebo dozorných orgánov ich obchodných zastúpení, organizačných zložiek alebo dcérskych spoločností;
- g) v potrebnej miere koordinujú ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb, ako sa to vyžaduje v členských štátoch od spoločností alebo firiem v zmysle druhého pododseku článku 48 s cieľom zabezpečiť rovnocenné záruky v celom Spoločenstve;
- h) zabezpečujú, aby sa podmienky usadenia nenarušili pomocou poskytovanou členskými štátmi.

Článok 45

Ustanovenia tejto kapitoly sa v členskom štáte nevzťahujú na činnosti, ktoré v tomto štáte súvisia, hoci len príležitostne, s výkonom štátnej moci.

Rada môže na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou hlasov stanoviť, že ustanovenia tejto kapitoly sa na určité činnosti nevzťahujú.

Článok 46

1. Ustanovenia tejto kapitoly a opatrenia z nich vyplývajúce rešpektujú ustanovenia stanovené zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym aktom osobitne upravujúce postavenie cudzích štátnych príslušníkov z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.
2. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 vydá usmernenia na koordináciu vyššie uvedených ustanovení.

Článok 47

1. S cieľom uľahčiť zriadenie a vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti osôb vydá Rada v súlade s postupom stanoveným v článku 251 smernice na vzájomné uznávanie diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách.
2. Na ten istý účel vydá Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 smernice na koordináciu ustanovení týkajúcich sa začatia a vykonávania činností samostatne zárobkovo činných osôb, upravených v členských štátoch zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením. Rada, uznášajúc sa počas postupu uvedeného v článku 251 jednomyseľne, rozhodne o smerniciach, ktorých vykonanie si aspoň v jednom členskom štáte vyžaduje zmeniť a doplniť existujúce zásady stanovené zákonom upravujúcim kvalifikačné a odborné predpoklady, prípravu a podmienky výkonu povolania fyzickými osobami. V ostatných prípadoch rozhoduje Rada kvalifikovanou väčšinou.
3. Pri lekárskom povolaní, zdravotníckych povolaniach a povolaní lekárnika, postupné zrušenie obmedzení závisí od koordinácie podmienok pre výkon povolania v jednotlivých členských štátoch.

Článok 48

So spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Spoločenstve, sa pre účel tejto kapitoly zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.

Spoločnosťami sa rozumejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností.

KAPITOLA 3

SLUŽBY

Článok 49

V rámci nasledujúcich ustanovení sú zakázané obmedzenia slobody poskytovať služby v Spoločenstve vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom štáte Spoločenstva ako príjemca služieb.

Na návrh Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozšíriť platnosť týchto ustanovení aj pre štátnych príslušníkov tretích štátov, ktorí poskytujú služby a sú usadení v rámci Spoločenstva.

Článok 50

V zmysle tejto zmluvy sa za služby považujú plnenia, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o voľnom pohybe tovaru, kapitálu a osôb.

Služby zahŕňajú najmä:

- a) činnosti priemyselnej povahy;
- b) činnosti obchodnej povahy;
- c) činnosti remeselnej povahy;
- d) činnosti v oblasti slobodných povolání.

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia kapitoly o práve usadiť sa, poskytovateľ služieb môže dočasne vykonávať svoju činnosť v štáte, v ktorom sa služba poskytuje za rovnakých podmienok, aké tento štát ukladá svojim vlastným štátnym príslušníkom.

Článok 51

1. Slobodu poskytovať služby v oblasti dopravy upravujú ustanovenia hlavy o doprave.
2. Liberalizácia bankových a poisťovacích služieb spojená s voľným pohybom kapitálu sa uskutoční v súlade s liberalizáciou pohybu kapitálu.

Článok 52

1. S cieľom dosiahnuť liberalizáciu určitého typu služieb vydá Rada kvalifikovanou väčšinou smernice na návrh Komisie a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a s Európskym parlamentom.
2. Smernice vymedzené v odseku 1 sa spravidla prednostne týkajú služieb, ktoré majú priamy vplyv na výrobné náklady alebo liberalizácia ktorých prispieva k podpore obchodu s tovarmi.

Článok 53

Členské štáty vyhlasujú, že sú pripravené uskutočniť liberalizáciu služieb vo väčšom rozsahu, ako vyžadujú smernice vydané v zmysle článku 52 ods. 1, ak im to dovoľí celková hospodárska situácia a situácia v príslušnom hospodárskom odvetví.

Na tento účel Komisia vydá príslušným členským štátom odporúčania.

Článok 54

Kým sa nezrušia obmedzenia slobody poskytovať služby, platia v každom členskom štáte pre všetkých poskytovateľov služieb bez rozdielu štátnej príslušnosti a bydliska ustanovenia prvého odseku článku 49.

Článok 55

Ustanovenia článkov 45 až 48 sa použijú pre otázky upravené touto kapitolou.

KAPITOLA 4

KAPITÁL A PLATBY

Článok 56

1. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia pohybu kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami.
2. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia platieb medzi členskými štátmi a medzi tretími krajinami.

Článok 57 ⁽¹⁾

1. Ustanovenia článku 56 sa prijímú bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie obmedzení vo vzťahu k tretím krajinám, ktoré platia vo vnútroštátnom práve alebo v práve Spoločenstva k 31. decembru 1993 z hľadiska pohybu kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín týkajúcich sa priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo vstupu cenných papierov na kapitálové trhy. V prípade Estónska a Maďarska to platí pre obmedzenia podľa vnútroštátnych právnych predpisov platné k 31. decembru 1999.

2. V úsilí dosiahnuť voľný pohyb kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami v čo najväčšom rozsahu a pri rešpektovaní ostatných kapitol tejto zmluvy, môže Rada na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou hlasov prijať opatrenia o pohybe kapitálu do tretích krajín a z tretích krajín v oblasti priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo prístupu cenných papierov na kapitálové trhy. Pri opatreniach prijatých podľa tohto odseku, ktoré sú v oblasti liberalizácie pohybu kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín v práve Spoločenstva krokom späť, sa vyžaduje jednomyseľnosť.

Článok 58

1. Ustanovenia článku 56 majú bez toho, aby boli dotknuté práva členských štátov:

- a) uplatňovať príslušné ustanovenia ich daňových zákonov, ktoré rozlišujú daňových poplatníkov podľa miesta bydliska alebo podľa miesta, kde investovali kapitál;
- b) prijať všetky potrebné opatrenia, najmä v oblasti daňového systému a dohľadu nad finančnými inštitúciami, aby sa zabránilo porušovaniu vnútroštátnych predpisov, alebo stanoviť postupy na ohlasovanie kapitálových pohybov na štatistické alebo správne účely alebo prijať opatrenia, ktoré možno odôvodniť verejným záujmom či verejnou bezpečnosťou.

2. Ustanovenia tejto kapitoly nemajú vplyv na uplatňovanie obmedzení práva usadiť sa zlučiteľných s touto zmluvou.

3. Opatrenia a postupy uvedené v odsekoch 1 a 2 však nesmú byť prostriedkom pre svojvoľnú diskrimináciu alebo skryté obmedzovanie voľného pohybu kapitálu a platieb vymedzených v článku 56.

(¹) Článok zmenený Aktom o prístúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

Článok 59

Ak pohyb kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín vo výnimočných okolnostiach spôsobí alebo hrozí, že spôsobí vážne ťažkosti fungovaniu hospodárskej a menovej únie, na návrh Komisie a po porade s ECB môže Rada kvalifikovanou väčšinou hlasov prijať voči tretím krajinám ochranné opatrenie na obdobie najviac šiestich mesiacov za predpokladu, že takéto opatrenia sú jednoznačne nevyhnutné.

Článok 60

1. Ak sa činnosť Spoločenstva, ako ju predvída článok 301, pokladá za nevyhnutnú, môže Rada prijať potrebné naliehavé opatrenia v oblasti pohybu kapitálu a platieb so zreteľom na tretie krajiny, a to postupom vymedzeným v článku 301.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 297 a za predpokladu, že Rada neprijme opatrenia podľa odseku 1, členský štát môže z vážnych politických dôvodov a z dôvodov naliehavosti prijať jednostranné opatrenia voči tretej krajine týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb. Komisia a ostatné členské štáty musia byť o týchto opatreniach informované najneskôr do dátumu, keď nadobudnú platnosť.

Na návrh Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, že daný členský štát tieto opatrenia musí zmeniť alebo zrušiť. Predseda Rady informuje o každom takom rozhodnutí Európsky parlament.

HLAVA IV

VÍZOVÁ, AZYLOVÁ, PRISŤAHOVALECKÁ POLITIKA A INÉ POLITIKY, KTORÉ SA TÝKAJÚ VOĽNÉHO POHYBU OSÔB

Článok 61

S cieľom postupne vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a práva Rada prijme:

- a) do piatich rokov po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy opatrenia na zabezpečenie voľného pohybu osôb v súlade s článkom 14 v spojitosti s priamo nadväzujúcimi sprievodnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, azylu a prisťahovalectva podľa článku 62 ods. 2 a 3 a článku 63 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a), ako aj opatrenia na prevenciu a boj proti trestnej činnosti podľa ustanovení článku 31 písm. e) Zmluvy o Európskej únii;

- b) ostatné opatrenia v oblasti azylu, prisťahovalectva a ochrany práv štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade s ustanovením článku 63;
- c) opatrenia v oblasti súdnej spolupráce v občianskoprávných veciach tak, ako je to stanovené v článku 65;
- d) primerané opatrenia na podporu a posilnenie správnej spolupráce tak, ako je to stanovené v článku 66;
- e) opatrenia v oblasti policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach zamerané na dosiahnutie vysokej úrovne bezpečnosti prevenciou a bojom proti trestnej činnosti v rámci únie v súlade s ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii.

Článok 62

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 67 do piatich rokov od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy prijme:

1. opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby v súlade s článkom 14 neboli pri prekročení vnútorných hraníc kontrolované osoby, či už sú to občania únie alebo štátni príslušníci tretích krajín;
2. opatrenia o prekročení vonkajších hraníc členských štátov, ktoré stanovia:
 - a) pravidlá a postupy, ktoré majú členské štáty dodržiavať pri uskutočňovaní kontrol osôb na takýchto hraniciach;
 - b) vízové predpisy pri predpokladanom pobyte najviac troch mesiacov, vrátane:
 - i) zoznamu tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekročení vonkajších hraníc a krajín, ktorých štátni príslušníci sú od vízovej povinnosti oslobodení;
 - ii) postupy a podmienky vydávania víz členskými štátmi;
 - iii) jednotný formát pre víza;
 - iv) pravidlá o jednotných vízach;

3. opatrenia na stanovenie podmienok, za ktorých sa štátni príslušníci tretích krajín môžu do troch mesiacov voľne pohybovať na území členských krajín.

Článok 63

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 67 do piatich rokov od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy prijme:

1. azylové opatrenia v súlade so Ženevským dohovorom z 28. júla 1951 a Protokolom z 31. januára 1967 o postavení utečencov, a inými príslušnými zmluvami v nasledovných oblastiach:
 - a) kritériá a mechanizmy určujúce, ktorý členský štát je zodpovedný za posudzovanie žiadosti o azyl predloženej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov;
 - b) minimálne pravidlá o prijatí žiadateľov o azyl v členských štátoch;
 - c) minimálne pravidlá s ohľadom na uznanie štátnych príslušníkov tretích krajín za utečencov;
 - d) minimálne pravidlá postupov členských štátov pri udeľovaní alebo odnímaní štatútu utečenca;
2. opatrenia o utečencoch a vyhnaných osobách v týchto oblastiach:
 - a) minimálne pravidlá o poskytnutí dočasnej ochrany vyhnaných osôb z tretích štátov, ktoré sa nemôžu vrátiť do krajiny svojho pôvodu, a osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu;
 - b) podporovať vyvážené úsilie členských štátov pri prijímaní a znášaní dôsledkov prijímania utečencov a vyhnaných osôb;
3. opatrenia prisťahovaleckej politiky v týchto oblastiach:
 - a) podmienky vstupu a pobytu a pravidlá o postupe členských štátov pri udeľovaní víz a povolení na dlhodobý pobyt, vrátane takých, ktoré sa vydávajú za účelom opätovného spojenia rodiny;
 - b) nelegálne prisťahovalectvo a nelegálny pobyt, vrátane repatriácie osôb, ktoré sa nelegálne zdržujú v členskom štáte;

4. opatrenia na vymedzenie práv a podmienok, za ktorých štátni príslušníci tretích krajín s riadnym pobytom v členskom štáte sa môžu zdržiavať v iných členských štátoch.

Opatrenia prijaté Radou v súlade s odsekmi 3 a 4 nebránia žiadnemu členskému štátu, aby v daných oblastiach zachoval alebo zaviedol vnútroštátne opatrenia, ktoré sú zlučiteľné s touto zmluvou a medzinárodnými dohodami.

Opatrenia, ktoré sa prijímajú podľa odsekov 2 písm. b), 3 písm. a) a 4 nepodliehajú vyššie uvedenej päťročnej lehote.

Článok 64

1. Táto hlava sa nedotýka výkonu zodpovedností členských štátov s ohľadom na zachovávanie práva a poriadku a zabezpečenie vnútornej bezpečnosti.

2. V prípade, že sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v naliehavej núdzovej situácii charakterizovanej náhlým prílevom štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada bez toho, aby bol dotknutý odsek 1 kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie prijať predbežné opatrenia v prospech dotknutých členských štátov, a to v trvaní nepresahujúcom šesť mesiacov.

Článok 65

Opatrenia v oblasti súdnej spolupráce v občianskoprávných veciach s cezhraničnými dopadmi, ktoré sa majú prijať v súlade s článkom 67, pokiaľ je to potrebné pre správne fungovanie vnútorného trhu, zahŕňajú:

a) zlepšenie a zjednodušenie:

- systému cezhraničného doručovania súdnych a mimosúdnych dokumentov,
- spolupráce pri získavaní dôkazov,
- uznávanie a výkon rozhodnutí v občianskoprávných a obchodných veciach, vrátane rozhodnutí v mimosúdne riešených veciach;

b) podporu zlučiteľnosti pravidiel uplatniteľných v členských štátoch týkajúcich sa kolíznych noriem a sporov o príslušnosť;

- c) odstraňovanie prekážok riadneho fungovania občianskoprávneho konania, ak je to nutné, podporovaním zlučiteľnosti pravidiel občianskeho súdneho konania uplatniteľného v členských štátoch.

Článok 66

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 67 prijme opatrenia na zabezpečenie spolupráce medzi príslušnými orgánmi štátnej správy členských štátov v oblastiach pokrytých touto hlavou, ako aj medzi týmito orgánmi a Komisiou.

Článok 67

1. Počas prechodného obdobia piatich rokov po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy sa Rada uznáva jednomyselne na návrh Komisie alebo z podnetu členského štátu a po porade s Európskym parlamentom.

2. Po tomto období piatich rokov:

- sa Rada uznáva na návrh Komisie; Komisia preskúma každú žiadosť členského štátu na predloženie návrhu Rade,
- po porade s Európskym parlamentom Rada jednomyselne rozhodne so zreteľom na všetky oblasti alebo časť oblastí pokrytých touto hlavou, ktoré sú upravené podľa postupu uvedeného v článku 251, a upravené vzhľadom na ustanovenia týkajúce sa právomocí Súdneho dvora.

3. Odlišne od odsekov 1 a 2 Rada po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy prijme kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie, a po porade s Európskym parlamentom, opatrenia uvedené v článku 62 ods. 2 písm. b) bodoch i) a iii).

4. Odlišne od odseku 2 Rada prijme opatrenia uvedené v článku 62 ods. 2 písm. b) bodoch ii) a iv) po uplynutí piatich rokov od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy v súlade s postupom uvedeným v článku 251.

5. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 1 Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijme:

- opatrenia ustanovené v článku 63 ods. 1 a 2 písm. a), ak už predtým v súlade s odsekom 1 tohto článku prijala právne predpisy Spoločenstva, ktoré definujú spoločné pravidlá a základné zásady upravujúce tieto otázky;

— opatrenia ustanovené v článku 65 s výnimkou rodinnoprávných aspektov.

Článok 68

1. Článok 234 sa vzťahuje na túto hlavu za nasledovných okolností a podmienok: ak vznikne otázka výkladu tejto hlavy alebo platnosti a výkladu aktov prijatých orgánmi Spoločenstva na základe tejto hlavy vo veci, ktorá je predmetom konania na súde členského štátu, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok vo vnútroštátnom práve, požiada tento súd o vydanie nálezu Súdny dvor, ak to považuje za potrebné pre svoje rozhodnutie v danej veci.

2. Súdny dvor v žiadnom prípade nemá právomoc rozhodovať o opatreniach a rozhodnutiach prijatých podľa článku 62 ods. 1 týkajúcich sa dodržiavania práva a poriadku a zabezpečenia vnútornej bezpečnosti.

3. Rada, Komisia alebo členský štát môžu požiadať Súdny dvor o vydanie nálezu v otázke výkladu tejto hlavy alebo aktov orgánov Spoločenstva založených na tejto hlave. Nález, ktorý Súdny dvor na takúto žiadosť vydá, sa nevzťahuje na rozsudky súdov členských štátov, ktoré sa stali právoplatnými.

Článok 69

Uplatňovanie tejto hlavy podlieha ustanoveniam Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska a Protokolu o postavení Dánska, bez toho, aby bol dotknutý Protokol o uplatňovaní určitých aspektov článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na Spojené kráľovstvo a Írsko.

HLAVA V

DOPRAVA

Článok 70

V tejto hlave sledujú členské štáty ciele tejto zmluvy v rámci spoločnej dopravnej politiky.

Článok 71

Za účelom vykonania článku 70 a berúc do úvahy špecifické črty dopravy Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov stanovuje:

- a) spoločné pravidlá platné pre medzinárodnú dopravu do členského štátu alebo z členského štátu, alebo pri prechode cez územie jedného alebo viacerých členských štátov;
- b) podmienky, za ktorých môže prepravca, ktorý nemá sídlo na území členského štátu, v tomto členskom štáte uskutočňovať dopravu;
- c) opatrenia na zlepšenie bezpečnosti dopravy;
- d) ďalšie potrebné ustanovenia.

2. Odlišne od postupu stanoveného v odseku 1 stanoví Rada jednomyselne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom pravidlá upravujúce zásady systému riadenia dopravy, ktorých uplatnenie by mohlo vážne ovplyvniť životnú úroveň, zamestnanosť a prevádzku dopravných zariadení niektorých oblastí. Pritom zohľadní nevyhnutnosť prispôbiť sa hospodárskemu vývoju dosiahnutému v dôsledku vytvorenia spoločného trhu.

Článok 72

Do stanovenia opatrení uvedených v článku 71 ods. 1 žiaden členský štát nesmie bez jedno-
myselného súhlasu Rady upravovať predpisy platné v tejto oblasti od 1. januára 1958 alebo pre
pristupujúce štáty od času ich pristúpenia tak, aby v porovnaní s domácimi dopravcami priamo
alebo nepriamo znevýhodňovali dopravcov z iných členských štátov.

Článok 73

Pomoc je s touto zmluvou zlučiteľná, ak slúži na koordináciu dopravy alebo tvorí náhrady za
plnenie niektorých záväzkov súvisiacich s verejnoprospešnou službou.

Článok 74

Všetky opatrenia prijaté v rámci tejto zmluvy v oblasti cien a podmienok dopravy prihliadajú na
hospodársku situáciu dopravcov.

Článok 75

1. Diskriminácia v doprave v rámci Spoločenstva formou rozdielnych cien a podmienok na
dopravu rovnakého tovaru po rovnakých dopravných trasách a v závislosti od krajiny pôvodu alebo
určenia tovaru sa zruší.

2. Odsek 1 nebráni Rade, aby podľa článku 71 ods. 1 prijala ďalšie opatrenia.

3. Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom vydá pravidlá na vykonávanie ustanovení odseku 1.

Rada môže stanoviť najmä opatrenia potrebné na to, aby orgány Spoločenstva mohli v súlade s pravidlom ustanoveným v odseku 1 zabezpečiť plné výhody tým, ktorým náležia.

4. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu všetky prípady diskriminácie podľa odseku 1 a po porade s príslušným členským štátom prijme potrebné rozhodnutia v súlade s ustanovením odseku 3.

Článok 76

1. Pri doprave v rámci Spoločenstva sa zakazuje členským štátom uplatňovať ceny a podmienky, ktoré zahŕňajú akúkoľvek podporu alebo ochranu v záujme jedného alebo viacerých podnikov alebo priemyselných odvetví, pokiaľ to Komisia nepovolí.

2. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu ceny a podmienky uvedené odseku 1 a prihliadne na jednej strane najmä na požiadavky príslušnej regionálnej hospodárskej politiky, na potreby nerozvinutých oblastí a na problémy v oblastiach vážne ovplyvnených politickými okolnosťami a na druhej strane na účinok týchto cien a podmienok na hospodársku súťaž medzi rôznymi druhmi dopravy.

Po porade s každým príslušným členským štátom Komisia vydá potrebné rozhodnutia.

3. Zákaz uvedený v odseku 1 sa nevzťahuje na sadzby zavedené na udržanie podmienok hospodárskej súťaže.

Článok 77

Clá alebo poplatky účtované dopravcom k dopravnej cene v súvislosti s prechodom hraníc nesmú presiahnuť rozumnú mieru stanovenú s prihliadnutím na skutočne vynaložené náklady.

Členské štáty sa usilujú tieto náklady postupne znižovať.

Komisia môže pri uplatňovaní tohto článku dávať členským štátom odporúčania.

Článok 78

Ustanovenia tejto hlavy nebránia Spolkovej republike Nemecko prijať opatrenia, pokiaľ sú nevyhnutné na vyrovnanie hospodárskych nevýhod, ktoré vznikli hospodárstvu niektorých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením.

Článok 79

Pri Komisii sa zriaďuje Poradný výbor zložený z odborníkov, ktorých vymenujú vlády členských štátov. Komisia sa v prípade potreby poradí s výborom o záležitostiach v oblasti dopravy bez toho, aby boli dotknuté právomoci Hospodárskeho a sociálneho výboru.

Článok 80

1. Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na železničnú dopravu, cestnú dopravu a vnútrozemskú vodnú dopravu.

2. Rada môže kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o tom, či, do akej miery a akým postupom možno stanoviť vhodné pravidlá pre námornú a leteckú dopravu.

Uplatnia sa procesné ustanovenia článku 71.

HLAVA VI

SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA

KAPITOLA 1

PRAVIDLÁ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

ODDIEL 1

PRAVIDLÁ UPLATŇOVANÉ NA PODNIKY

Článok 81

1. Nasledujúce sa zakazuje ako nezlučiteľné so spoločným trhom: všetky dohody medzi podnikateľmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu, najmä tie, ktoré:

- a) priamo alebo nepriamo určujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky;
- b) obmedzujú alebo kontrolujú výrobu, odbyt, technický rozvoj alebo investície;
- c) rozdeľujú trhy alebo zdroje zásobovania;
- d) uplatňujú nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach voči ostatným obchodným partnerom, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;
- e) podmieňujú uzatváranie zmlúv s ostatnými zmluvnými stranami prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

2. Všetky dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa tohto článku sú automaticky neplatné.

3. Ustanovenia odseku 1 sa však neuplatnia na:

- dohody alebo kategórie dohôd medzi podnikateľmi,
- rozhodnutia alebo kategórie rozhodnutí združení podnikateľov,
- zosúladené postupy alebo kategórie zosúladených postupov,

ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich, a ktoré:

- a) neukladajú príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov a
- b) neumožňujú týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.

Článok 82

Akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia na spoločnom trhu či jeho podstatnej časti jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje ako nezlučiteľné so spoločným trhom, ak sa tým ovplyvní obchod medzi členskými štátmi.

Takéto zneužívanie môže zahŕňať najmä:

- a) priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných nákupných alebo predajných cien alebo iných obchodných podmienok;

- b) obmedzovanie výroby, odbytu alebo technického rozvoja na úkor spotrebiteľov;
- c) uplatňovanie nerovnakých podmienok voči obchodným partnerom pri rovnakých plneniach, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;
- d) podmieňovanie uzatvárania zmlúv prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

Článok 83

1. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom Rada kvalifikovanou väčšinou vydá príslušné nariadenia alebo smernice na vykonávanie zásad stanovených v článkoch 81 a 82.
2. Nariadenia alebo smernice uvedené v odseku 1 sa prijímajú najmä so zámerom:
 - a) zaručiť dodržiavanie zákazov uvedených v článku 81 ods. 1 a článku 82 stanovením pokút a opakovaného ukladania pokút;
 - b) stanoviť podrobné pravidlá uplatňovania článku 81 ods. 3 s prihliadnutím na nevyhnutnosť zabezpečiť účinný dozor pri čo najjednoduchšej správnej kontrole;
 - c) ak je to potrebné, vymedziť rozsah uplatňovania ustanovení článkov 81 a 82 v jednotlivých hospodárskych odvetviach;
 - d) vymedziť príslušné úlohy Komisie a Súdneho dvora pri uplatňovaní ustanovení uvedených v tomto odseku;
 - e) vymedziť vzťah medzi vnútroštátnymi zákonmi a ustanoveniami tohto oddielu alebo prijatými podľa tohto článku.

Článok 84

Do nadobudnutia účinnosti opatrení vydaných podľa článku 83 rozhodujú orgány členských štátov o prípustnosti dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov, ako aj o zneužívaní dominantného postavenia na spoločnom trhu v súlade s právom príslušného členského štátu a s ustanoveniami článku 81, najmä odseku 3 a článku 82.

Článok 85

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 84 Komisia zabezpečí uplatňovanie zásad uvedených v článkoch 81 a 82. Na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu a v spolupráci s príslušnými orgánmi členských štátov, ktoré im poskytnú pomoc, Komisia prešetří každý prípad podozrenia z porušenia týchto zásad. Ak zistí, že k porušeniu došlo, navrhne vhodné opatrenia na jeho odstránenie.

2. Ak porušovanie zásad naďalej pokračuje, Komisia to uvedie v rozhodnutí s odôvodnením. Komisia môže svoje rozhodnutie zverejniť a zmocniť členské štáty, aby prijali opatrenia na nápravu situácie na základe podmienok a podrobností, ktoré stanoví.

Článok 86

1. V prípade verejnoprávnych podnikov a podnikov, ktorým členské štáty priznávajú osobitné alebo výlučné práva, tieto štáty neustanovia ani neponechajú v účinnosti opatrenia, ktoré sú v rozpore s pravidlami tejto zmluvy, najmä s pravidlami uvedeným v článkoch 12 a 81 až 89.

2. Podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu fiškálneho monopolu, podliehajú pravidlám tejto zmluvy, najmä pravidlám hospodárskej súťaže, za predpokladu, že uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne alebo v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. Rozvoj obchodu nesmie byť ovplyvnený v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva.

3. Komisia zabezpečí uplatňovanie ustanovení tohto článku a v prípade potreby vydá členským štátom príslušné smernice alebo rozhodnutia.

ODDIEL 2

POMOC POSKYTOVANÁ ŠTÁTMI

Článok 87

1. Ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

2. So spoločným trhom je zlučiteľná:

- a) pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu výrobkov;
- b) pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami;
- c) pomoc poskytovaná hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko v dôsledku rozdelenia Nemecka v rozsahu potrebnom na vyrovnanie hospodárskych nevýhod spôsobených týmto rozdelením.

3. Za zlučiteľné so spoločným trhom možno považovať:

- a) pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou;
- b) pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu;
- c) pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom;
- d) pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Spoločenstve v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom;
- e) iné druhy pomoci, ako ich vymedzia rozhodnutia Rady prijaté kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 88

1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu.

2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

Ak sa daný štát nepodriadi tomuto rozhodnutiu v stanovenej lehote, Komisia alebo iný dotknutý štát môže, odhliadnuc od ustanovení článkov 226 a 227, predložiť vec priamo Súdnu dvoru.

Na žiadosť členského štátu môže Rada jednomyselne rozhodnúť, že pomoc, ktorú štát poskytuje alebo zamýšľa poskytnúť, sa ako výnimka z ustanovení článku 87 alebo nariadení uvedených v článku 89 považuje za zlučiteľnú, a to za predpokladu, že takéto rozhodnutie odôvodňujú výnimočné okolnosti. Ak v súvislosti s touto pomocou Komisia už začala konať, ako je uvedené v prvom pododseku tohto odseku, podaním žiadosti Rade sa toto konanie zastavuje až do vyjadrenia Rady.

Ak sa Rada do troch mesiacov od podania tejto žiadosti nevyjadrí, o veci rozhodne Komisia.

3. Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný so spoločným trhom podľa článku 87, začne konanie podľa odseku 2. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.

Článok 89

Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom môže Rada kvalifikovanou väčšinou vydať akékoľvek nariadenia potrebné na uplatnenie článkov 87 a 88 a najmä môže stanoviť podmienky uplatnenia článku 88 ods. 3 ako aj uviesť druhy pomoci, ktoré sú vyňaté z tohto postupu.

KAPITOLA 2

DAŇOVÉ USTANOVENIA

Článok 90

Žiaden členský štát nezdaní výrobky z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky.

Ďalej, žiaden členský štát nezdaní výrobky iných členských štátov nijakou vnútroštátnou daňou, ktorá nepriamo ochraňuje iné výrobky.

Článok 91

Navrátenie vnútroštátnych daní pri výrobkoch vyvázaných na územie niektorého členského štátu nepresiahne vnútroštátne dane, ktoré sa im priamo či nepriamo ukladajú.

Článok 92

S výnimkou dane z obratu, spotrebnej dane a iných foriem nepriamych daní sa pri vývoze výrobkov do iných členských štátov poskytuje zľava a vrátenie a pri dovoze z členských štátov sa poskytujú vyrovnávacie poplatky, len ak pripravované opatrenie predtým na obmedzené obdobie schváli Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 93

Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom prijme jednomyselne pravidlá na zosúladovanie právnych predpisov týkajúcich sa dane z obratu, spotrebných daní a iných foriem nepriameho zdaňovania, aby sa tým zabezpečilo vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu v lehote uvedenej v článku 14.

KAPITOLA 3

APROXIMÁCIA PRÁVA

Článok 94

Rada jednomyselne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom vydá smernice na aproximáciu zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré priamo ovplyvňujú vytvorenie alebo fungovanie spoločného trhu.

Článok 95

1. Odlišne od článku 94 sa nasledujúce ustanovenia použijú na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 14, pokiaľ táto zmluva neustanoví inak. Rada v súlade s postupom podľa článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijíma opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na fiškálne ustanovenia, na ustanovenia, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb, ani na tie, ktoré sa týkajú práv a záujmov zamestnancov.

3. Komisia vo svojich návrhoch podľa odseku 1, ktoré sa týkajú zdravia, bezpečnosti, ochrany životného prostredia a ochrany spotrebiteľa, berie za základ vysokú úroveň takejto ochrany, prihliadajúc najmä na vývoj vychádzajúci z nových vedeckých poznatkov. V rámci svojich príslušných právomocí sa tento cieľ usiluje dosiahnuť aj Európsky parlament a Rada.

4. Ak po prijatí zosúlaďovacích opatrení Radou alebo Komisiou členský štát, z dôležitých dôvodov uvedených v článku 30 alebo týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia, považuje za nevyhnutné zachovať vnútroštátne ustanovenia, upovedomí o nich Komisiu a uvedie dôvody ich zachovania.

5. Okrem toho, bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, ak po prijatí zosúlaďovacích opatrení Radou alebo Komisiou považuje členský štát za nevyhnutné zaviesť na základe svojich špecifických problémov nové vnútroštátne ustanovenia vychádzajúce z nových vedeckých poznatkov na ochranu životného alebo pracovného prostredia, upovedomí o týchto ustanoveniach Komisiu a uvedie dôvody ich zavedenia.

6. Komisia do šiestich mesiacov po oznámení uvedenom v odsekoch 4 a 5 dané vnútroštátne ustanovenia schváli alebo zamietne na základe overenia, že neslúžia svojvoľnej diskriminácii alebo skrytému obmedzovaniu obchodu medzi členskými štátmi, a nebránia fungovaniu vnútorného trhu.

Ak Komisia v tejto lehote nerozhodne, vnútroštátne ustanovenia uvedené v odsekoch 4 a 5 sa považujú za schválené.

V prípadoch opodstatnených komplexnosťou veci a za predpokladu, že sa tým neohrozí ľudské zdravie, môže Komisia upovedomiť daný členský štát o prípadnom predĺžení uvedenej lehoty najviac o ďalších šesť mesiacov.

7. Ak je podľa odseku 6 členský štát oprávnený zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia odlišné od zosúlaďovacieho opatrenia, Komisia okamžite preskúma, či treba navrhnúť prispôbenie tohto opatrenia.

8. Ak členskému štátu vznikne v určitej oblasti, ktorá bola predmetom zosúladovacích opatrení, špecifický problém verejného zdravia, dá tento do pozornosti Komisie, ktorá okamžite preskúma, či treba Rade navrhnúť príslušné opatrenia.

9. Odchyľne od postupov stanovených v článkoch 226 a 227 môže Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát podať vec priamo Súdnemu dvoru, ak sa domnieva, že iný členský štát neprimerane využíva právomoci stanovené v tomto článku.

10. Zosúladovacie opatrenia uvedené vyššie obsahujú v odôvodnených prípadoch aj ochrannú doložku oprávňujúcu členské štáty, aby z jedného alebo viacerých dôvodov nehospodárskej povahy uvedených v článku 30 prijali dočasné opatrenia podliehajúce kontrolnému postupu Spoločenstva.

Článok 96

Ak Komisia zistí, že rozdiely medzi ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení členských štátov narušajú podmienky hospodárskej súťaže na spoločnom trhu, a že je to potrebné odstrániť, poradí sa s príslušnými členskými štátmi.

Ak takéto porady nepovedú k dohode, ktorá by toto narušenie odstránila, Rada na návrh Komisie vydá kvalifikovanou väčšinou potrebné smernice. Komisia a Rada môžu prijať aj iné vhodné opatrenia stanovené v tejto zmluve.

Článok 97

1. Ak sa možno odôvodnene obávať, že prijatie alebo zmena ustanovení zákona, iného právneho predpisu alebo správneho opatrenia spôsobí narušenie v zmysle článku 96, členský štát, ktorý ich chce prijať alebo zmeniť, sa poradí s Komisiou. Po porade s členskými štátmi Komisia odporučí príslušným štátom vhodné opatrenia na zamedzenie narušenia.

2. Ak sa štát, ktorý má zámer prijať alebo zmeniť ustanovenia, nepodriadi odporúčaniu Komisie, nemožno vyžadovať, aby ostatné členské štáty zmenili v zmysle článku 96 svoje vlastné ustanovenia na odstránenie tohto porušenia. Ak členský štát, ktorý nesplnil odporúčanie Komisie a narušením spôsobí škodu len sebe, nepoužije sa ustanovenie článku 96.

HLAVA VII

HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA

KAPITOLA 1

HOSPODÁRSKA POLITIKA

Článok 98

Členské štáty riadia svoje hospodárske politiky so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Spoločenstva uvedených v článku 2 a v nadväznosti na hlavné smery uvedené v článku 99 ods. 2. Členské štáty a Spoločenstvo postupujú v súlade so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou a podporujú efektívne rozdeľovanie zdrojov pri dodržiavaní zásad stanovených v článku 4.

Článok 99

1. Členské štáty považujú svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinujú ich v rámci Rady v súlade s ustanoveniami článku 98.

2. Rada na odporúčanie Komisie prijme kvalifikovanou väčšinou návrh hlavných smerov hospodárskych politík členských štátov a Spoločenstva a podá o tom správu Európskej rade.

Európska rada na základe tejto správy Rady prerokuje závery hlavných smerov hospodárskych politík členských štátov a Spoločenstva.

Na základe týchto záverov Rada prijme kvalifikovanou väčšinou odporúčanie, ktoré vymedzí tieto hlavné smery. Rada o svojom odporúčaní informuje Európsky parlament.

3. Na zabezpečenie užšej spolupráce v hospodárskych politikách a nepretržitej konvergenzie hospodárskej výkonnosti štátov Rada sleduje hospodársky rozvoj v členských štátoch a v Spoločenstve, ako aj súlad medzi hospodárskymi politikami a hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 a na základe správ predkladaných Komisiou pravidelne uskutočňuje celkové hodnotenie.

Na účel tohto mnohostranného dohľadu členské štáty postúpia Komisii informácie o významných opatreniach, ktoré prijali v oblasti hospodárskej politiky a ďalšie potrebné informácie.

4. Ak sa podľa postupu uvedeného v odseku 3 zistí, že hospodárske politiky určitého členského štátu nie sú v súlade s hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 alebo ohrozujú fungovanie hospodárskej a menovej únie, na odporúčanie Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou podať tomuto členskému štátu nevyhnutné odporúčania. Na návrh Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, že tieto odporúčania zverejní.

Predseda Rady a predseda Komisie podajú Európskemu parlamentu správu o výsledkoch mnohostranného dohľadu. Ak Rada zverejní svoje odporúčania, možno vyzvať predsedu Rady, aby vystúpil pred príslušným výborom Európskeho parlamentu.

5. V súlade s postupom uvedeným v článku 252 môže Rada prijať podrobné pravidlá mnohostranného dohľadu podľa odsekov 3 a 4 tohto článku.

Článok 100

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné postupy ustanovené v tejto zmluve, môže Rada na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o opatreniach zodpovedajúcich hospodárskej situácii, najmä ak vzniknú vážne problémy pri zásobovaní určitými výrobkami.

2. Ak členský štát má alebo mu hrozia závažné ťažkosti spôsobené prírodnými katastrofami alebo výnimočnými udalosťami, ktoré sú mimo jeho kontroly, môže Rada za určitých podmienok na návrh Komisie rozhodnúť kvalifikovanou väčšinou o poskytnutí finančnej pomoci Spoločenstva dotknutému členskému štátu. Predseda Rady informuje o prijatom rozhodnutí Európsky parlament.

Článok 101

1. Prečerpanie účtov či získavanie iného druhu úveru v ECB alebo v centrálnych bankách členských štátov (ďalej len „národné centrálné banky“) v prospech inštitúcií a orgánov Spoločenstva, ústredných vlád, regionálnych, miestnych alebo iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov je rovnako zakázané ako priame odkúpenie ich pohľadávok alebo dlhov národnými centrálnymi bankami alebo ECB.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na úverové inštitúcie vo verejnom vlastníctve, s ktorými národné centrálné banky a ECB v oblasti ponuky finančných zdrojov z centrálnych bánk zaobchádzajú rovnako ako so súkromnými úverovými inštitúciami.

Článok 102

1. Akékoľvek opatrenie, ktoré nie je založené na dôvodoch verejného dohľadu a ktoré umožňuje zvýhodnený prístup inštitúciám alebo orgánom Spoločenstva, ústredným vládam, regionálnym, miestnym alebo iným verejným orgánom, iným subjektom spravovaným verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov k finančným inštitúciám, je zakázané.

2. Rada súlade s postupom uvedeným v článku 252 do 1. januára 1994 spresní definície na uplatnenie zákazu podľa odseku 1.

Článok 103

1. Spoločenstvo nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávných podnikov ktoréhokoľvek členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu. Členský štát nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných spravovaných verejným právom alebo verejnoprávných podnikov iného členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu.

2. Ak je to potrebné, môže Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 252 spresniť definície pre uplatnenie zákazu podľa článku 101 a tohto článku.

Článok 104

1. Členské štáty sa vyhýbajú nadmernému štátnemu deficitu.

2. Komisia sleduje vývoj rozpočtovej situácie a výšku štátneho dlhu v členských štátoch s cieľom odhaliť hrubé chyby. Skúma najmä dodržiavanie rozpočtovej disciplíny na základe dvoch nasledujúcich kritérií:

a) či pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácejmu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu, okrem prípadov

— ak tento pomer podstatne klesol alebo ak sa neustále znižuje a dosahuje úroveň, ktorá sa približuje referenčnej hodnote,

- alebo ak prekročenie nad referenčnú hodnotu je len výnimočné alebo dočasné, a tento pomer sa pohybuje tesne pri referenčnej hodnote;
- b) či pomer štátneho dlhu k hrubému domácomu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu, okrem prípadov, keď sa tento pomer dostatočne znižuje a vyhovujúcim tempom sa približuje referenčnej hodnote.

Referenčné hodnoty sú vymedzené v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

3. Ak členský štát nesplní požiadavky vyplývajúce z jedného alebo z oboch uvedených kritérií, Komisia pripraví správu. Správa Komisie prihliadne tiež na to, či štátny deficit prekračuje štátne výdavky na investície a zohľadní všetky ostatné závažné faktory vrátane stavu hospodárskeho a rozpočtového výhľadu členského štátu na stredne dlhé obdobie.

Komisia môže pripraviť správu aj vtedy, ak bez ohľadu na plnenie požiadaviek podľa týchto kritérií je toho názoru, že v členskom štáte je riziko nadmerného deficitu.

4. Výbor zriadený podľa článku 114 vypracuje stanovisko k správe Komisie.

5. Ak Komisia usúdi, že v členskom štáte existuje alebo môže vzniknúť nadmerný deficit, predloží stanovisko Rade.

6. Na odporúčanie Komisie Rada zhodnotí pripomienky, ktoré členský štát prípadne uvedie, a po celkovom zhodnotení kvalifikovanou väčšinou rozhodne, či sa nadmerný deficit vyskytuje.

7. Ak Rada podľa odseku 6 zistí, že nadmerný deficit existuje, predloží členskému štátu odporúčania, aby ho v priebehu stanovenej lehoty odstránil. S výnimkou ustanovení odseku 8 sa tieto odporúčania nezverejňujú.

8. Ak sa Rada presvedčí, že sa v priebehu stanovenej lehoty nedosiahlo nijaké účinné opatrenie, môže tieto odporúčania zverejniť.

9. Ak členský štát ani potom nevyhovie odporúčaniam Rady, Rada sa môže rozhodnúť, že upozorní členský štát, aby v rámci určitej lehoty prijal opatrenia na zníženie deficitu, ktoré Rada pokladá za nevyhnutné na nápravu situácie.

V takom prípade môže Rada od tohto štátu vyžadovať, aby podľa osobitného harmonogramu predkladal správy na posúdenie jeho úsilia o nápravu.

10. Na odseky 1až 9 tohto článku sa nevzťahuje právo podať žalobu podľa článkov 226 a 227.

11. Ak sa členský štát nepodriadi rozhodnutiu podľa odseku 9, môže Rada rozhodnúť, že použije, prípadne sprísni jedno alebo aj viacero z nasledujúcich opatrení:

- vyžadovať, aby pred vydaním obligácií a cenných papierov daný členský štát uverejnil ďalšie informácie, ktoré určí Rada,
- vyzvať Európsku investičnú banku, aby prehodnotila svoju úverovú politiku voči tomuto členskému štátu,
- žiadať, aby tento členský štát poskytol Spoločenstvu bezúročný vklad v primeranej výške, kým sa podľa názoru Rady neupraví nadmerný deficit,
- ukladať primerané pokuty.

Predseda Rady vyrozumie o prijatých rozhodnutiach Európsky parlament.

12. Rada zruší niektoré alebo všetky svoje rozhodnutia uvedené v odsekoch 6 až 9 a 11 v rozsahu, v akom sa podľa názoru Rady upravil deficit členského štátu. Ak Rada svoje odporúčania predtým zverejnila, hneď po zrušení rozhodnutia podľa odseku 8 verejne vyhlási, že nadmerný deficit sa v príslušnom štáte už nevyskytuje.

13. Pri prijímaní rozhodnutí uvedených v odsekoch 7 až 9, 11 a 12 sa Rada na odporúčanie Komisie uznáva dvojtretinovou väčšinou hlasov členov vážených v súlade s článkom 205 ods. 2, s vylúčením hlasov zástupcu príslušného členského štátu.

14. Ďalšie ustanovenia týkajúce sa uskutočnenia postupu uvedeného v tomto článku sú v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

Na návrh Komisie a v nadväznosti na porady s Európskym parlamentom a ECB prijme Rada jednomyselne potrebné ustanovenia, ktoré potom nahradia uvedený protokol.

S výhradou ostatných ustanovení tohto odseku Rada do 1. januára 1994 na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme kvalifikovanou väčšinou podrobné pravidlá a definície na uplatnenie ustanovení uvedeného protokolu.

KAPITOLA 2

MENOVÁ POLITIKA

Článok 105

1. Hlavným cieľom ESCB je udržať cenovú stabilitu. Bez toho, aby bola dotknutá cenová stabilita, ESCB podporuje všeobecné hospodárske politiky v Spoločenstve so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Spoločenstva, ako sú vymedzené v článku 2. ESCB koná v súlade so zásadami uvedenými v článku 4 a so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou súťažou, čím sa podporuje efektívne rozdeľovanie zdrojov.

2. Základné úlohy uskutočňované prostredníctvom ESCB sú:

- definovať a uskutočňovať menovú politiku Spoločenstva,
- riadiť devízové operácie v súlade s ustanoveniami článku 111,
- udržiavať a spravovať oficiálne devízové rezervy členských štátov,
- podporovať plynulé fungovanie platobných systémov.

3. Tretia zarážka odseku 2 nemá dopad na držbu a správu hotovostných devízových aktív vládami členských štátov.

4. ECB musí byť požiadaná o radu:

- pri všetkých návrhoch aktov Spoločenstva v oblasti jej pôsobnosti,
- vnútroštátnymi orgánmi pri návrhoch právnych predpisov v oblasti jej pôsobnosti, ale v medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s postupom podľa článku 107 ods. 6.

ECB predkladá stanoviská v oblasti svojej pôsobnosti príslušným inštitúciám, orgánom Spoločenstva alebo vnútroštátnym orgánom.

5. ESCB prispieva k hladkému uskutočňovaniu politík prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú kontrolného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému.

6. Rada môže jednomyselne na návrh Komisie po porade s ECB a na základe súhlasu Európskeho parlamentu poveriť ECB osobitnými úlohami, ktoré sa týkajú politiky kontrolného dohľadu nad úverovými inštitúciami a ďalšími finančnými inštitúciami s výnimkou poisťovacích podnikov.

Článok 106

1. ECB má výlučné právo povoľovať vydávanie bankoviek v Spoločenstve. Tieto bankovky môžu vydávať ECB a národné centrálné banky. Bankovky vydané ECB a národnými centrálnymi bankami sú jedinými bankovkami, ktoré majú v Spoločenstve výlučné postavenie zákonného platidla.
2. Členské štáty môžu vydávať mince v objeme schválenom ECB. Rada môže v súlade s postupom podľa článku 252 a po porade s ECB prijať opatrenia na zosúladenie označovania a technických parametrov všetkých mincí, s ktorými sa ráta do obehu v rozsahu potrebnom na zabezpečenie ich plynulého obehu v Spoločenstve.

Článok 107

1. ESCB sa skladá z ECB a národných centrálnych bánk.
2. ECB má právnu subjektivitu.
3. ESCB riadia orgány ECB s rozhodovacími právomocami, ktorými je Rada guvernérov a Výkonná rada.
4. Štatút ESCB je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k tejto zmluve.
5. Články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 písm. a) a článok 36 štatútu ESCB môže Rada zmeniť a doplniť, a to buď kvalifikovanou väčšinou na odporúčanie ECB a po porade s Komisiou, alebo jednomyselne na návrh Komisie a po porade s ECB. V oboch prípadoch sa vyžaduje súhlas Európskeho parlamentu.
6. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a ECB alebo na odporúčanie ECB a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou prijíma Rada kvalifikovanou väčšinou ustanovenia uvedené v článkoch 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 štatútu ESCB.

Článok 108

Pri uplatňovaní právomoci a plnení úloh a funkcií, ktoré vyplývajú z tejto zmluvy a štatútu ESCB, nesmie ECB, národná centrálna banka ani žiaden člen ich orgánov s rozhodovacími právomocami žiadať alebo prijímať pokyny tak od orgánov alebo inštitúcií Spoločenstva ako ani od žiadnej vlády členského štátu alebo od iného orgánu. Orgány alebo inštitúcie Spoločenstva a vlády členských štátov sa zaväzujú rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov orgánov ECB s rozhodovacími právomocami či národných centrálnych bánk pri plnení ich úloh.

Článok 109

Každý členský štát najneskôr k dátumu ustanovenia ESCB zabezpečí, aby vnútroštátne právne predpisy, vrátane štatútu jeho národnej ústrednej banky boli zlučiteľné s touto zmluvou a štatútom ESCB.

Článok 110

1. S cieľom plniť úlohy, ktorými je poverená ESCB v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a za podmienok stanovených v štatúte ESCB sa ECB zaväzuje:

- vydávať nariadenia v rozsahu potrebnom na plnenie úloh definovaných v článku 3.1 prvá zarážka, v článkoch 19.1, 22 a 25.2 štatútu ESCB a v prípadoch, ktoré vymedzia akty Rady uvedené v článku 107 ods. 6,
- prijímať rozhodnutia potrebné na plnenie úloh, ktorými je podľa tejto zmluvy a podľa štatútu ESCB poverená ESCB,
- podávať odporúčania a vydávať stanoviská.

2. Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzná vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch.

Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

Rozhodnutie je záväzná vo svojej celistvosti pre každého, komu je určené.

Články 253, 254 a 256 platia pre nariadenia a rozhodnutia prijaté ECB.

ECB sa môže rozhodnúť, že svoje rozhodnutia, odporúčania a stanoviská uverejní.

3. V medziach a za podmienok prijatých Radou podľa postupu v článku 107 ods. 6 je ECB oprávnená ukladať pokuty alebo pravidelné penále podnikom za neplnenie záväzkov vyplývajúcich z jej nariadení a rozhodnutí.

Článok 111

1. Odlišne od článku 300 môže Rada jednomyselne na odporúčanie ECB alebo na odporúčanie Komisie po porade s ECB v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability a po porade s Európskym parlamentom, ako aj v súlade s postupom a podmienkami podľa odseku 3 uzatvárať formálne dohody o systéme menových kurzov ECU vo vzťahu k menám krajín, ktoré nepatria do Spoločenstva. Rada môže kvalifikovanou väčšinou na odporúčanie ECB alebo na odporúčanie Komisie a po porade s ECB v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability prijať, upraviť alebo upustiť od hlavných kurzov ECU v rámci systému menových kurzov. Predseda Rady informuje Európsky parlament o prijatí, upravení alebo upustení od hlavných kurzov ECU.

2. Ak neexistuje systém výmenných kurzov ECU vo vzťahu k jednému alebo viacerým menám krajín, ktoré nie sú členmi Spoločenstva podľa odseku 1, môže Rada kvalifikovanou väčšinou buď na odporúčanie Komisie a po porade s ECB alebo na odporúčanie ECB formulovať všeobecné smery kurzovej politiky vo vzťahu k týmto menám. Tieto všeobecné smery sa nedotýkajú primárneho cieľa ESCB udržiavať cenovú stabilitu.

3. Odlišne od článku 300, ak má Spoločenstvo rokovať o dohodách týkajúcich sa menových otázok alebo otázok devízového režimu s jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, rozhodne Rada kvalifikovanou väčšinou na odporúčanie Komisie a po porade s ECB o podmienkach rokovania a uzatvorení týchto dohôd. Týmto podmienkami sa zaručí jednotná pozícia Spoločenstva. Komisia sa zúčastní na týchto rokovaníach v plnom rozsahu.

Dohody uzavreté v súlade s týmto odsekom sú záväzné pre orgány Spoločenstva, pre ECB a pre členské štáty.

4. S výnimkou odseku 1 Rada na návrh Komisie a po porade s ECB rozhodne kvalifikovanou väčšinou o pozícii Spoločenstva na medzinárodnej úrovni vo vzťahu k otázkam osobitného významu pre hospodársku a menovú úniu a o zastupovaní Spoločenstva v súlade s rozdelením právomocí podľa článku 99 a 105.

5. Bez toho, aby bola dotknutá právomoc Spoločenstva a dohody Spoločenstva týkajúce sa hospodárskej a menovej únie, môžu členské štáty rokovať v medzinárodných orgánoch a uzatvárať medzinárodné dohody.

KAPITOLA 3

INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

Článok 112

1. Rada guvernérov ECB sa skladá z členov Výkonnej rady ECB a guvernérov národných centrálnych bánk.

2. a) Výkonná rada sa skladá z prezidenta, viceprezidenta a štyroch ďalších členov.

b) Prezident, viceprezident a ostatní členovia Výkonnej rady sú menovaní spomedzi významných, uznávaných a skúsených odborníkov v menovej a bankovej problematike vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv štátov alebo predsedov vlád, na odporúčanie Rady a po porade s Európskym parlamentom a s Radou guvernérov ECB.

Ich funkčné obdobie je osemročné a nemožno ich menovať znovu.

Členmi Výkonnej rady môžu byť len štátni príslušníci členských štátov.

Článok 113

1. Predseda Rady a člen Komisie sa môžu zúčastniť zasadnutia Rady guvernérov ECB bez hlasovacieho práva.

Predseda Rady môže predkladať Rade guvernérov ECB návrhy na rokovanie.

2. Prezident ECB je pozývaný na zasadnutia Rady, keď sa rokuje o veciach súvisiacich s cieľmi a úlohami ESCB.

3. ECB predkladá výročnú správu o činnosti ESCB a o menovej politike za uplynulý a za bežný rok Európskemu parlamentu, Rade a Komisii, ako aj Európskej rade. Prezident ECB predkladá túto správu Rade a Európskemu parlamentu, ktorý na jej základe môže uskutočniť všeobecnú rozpravu.

Prezident ECB a ďalší členovia Výkonnej rady môžu vystúpiť pred príslušnými výbormi Európskeho parlamentu na jeho žiadosť alebo z vlastného podnetu.

Článok 114

1. Na podporu koordinácie politík členských štátov v rozsahu potrebnom na fungovanie vnútorného trhu sa týmto ustanovuje Menový výbor s poradnou funkciou.

Má nasledujúce úlohy:

- kontrolovať menovú a finančnú situáciu členských štátov a Spoločenstva, ako aj všeobecný platobný systém členských štátov a pravidelne o tom podávať správu Rade a Komisii,
- vydávať stanoviská na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu a predkladať ich týmto orgánom,
- bez toho, aby bol dotknutý článok 207 prispievať k príprave činnosti Rady, ako je uvedené v článkoch 59, 60, 99 ods. 2, 3, 4 a 5, 100, 102, 103, 104, 116 ods. 2, 117 ods. 6, 119, 120, 121 ods. 2 a 122 ods. 1,

- minimálne raz do roka preskúmať situáciu týkajúcu sa pohybu kapitálu a slobody platieb, ako to vyplýva z tejto zmluvy a z opatrení prijatých Radou; skúmanie sa týka všetkých opatrení vzťahujúcich sa na pohyb kapitálu a platieb; výbor informuje o výsledkoch tohto skúmania Komisiu a Radu.

Členské štáty a Komisia menujú do Menového výboru po dvoch členoch.

2. Na začiatku tretej etapy sa ustanoví Hospodársky a finančný výbor. Menový výbor ustanovený podľa odseku 1 sa rozpustí.

Hospodársky a finančný výbor má nasledujúce úlohy:

- vydávať stanoviská na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu a predkladať ich týmto orgánom,
- kontrolovať hospodársku a finančnú situáciu členských štátov a Spoločenstva a pravidelne o tom informovať Radu a Komisiu, najmä o finančných vzťahov s tretími krajinami a s medzinárodnými inštitúciami,
- bez toho, aby bol dotknutý článok 207 prispievať k príprave činnosti Rady, ako je uvedené v článkoch 59, 60, 99 ods. 2, 3, 4 a 5, 100, 102, 103, 104, 105 ods. 6, 106 ods. 2, 107 ods. 5 a 6, 111, 119, 120 ods. 2 a 3, 122 ods. 2 a 123 ods. 4 a 5, a uskutočňovať všetky poradné a prípravné úlohy stanovené Radou,
- minimálne raz do roka preskúmať situáciu týkajúcu sa pohybu kapitálu a slobody platieb, ako to vyplýva z tejto zmluvy a z opatrení prijatých Radou; skúmanie sa týka všetkých opatrení vzťahujúcich sa na pohyb kapitálu a slobody platieb; o výsledkoch tohto skúmania informuje Hospodársky a finančný výbor Komisiu a Radu.

Členské štáty, Komisia a ECB menujú najviac dvoch členov výboru.

3. Na návrh Komisie a po porade s ECB a s Hospodárskym a finančným výborom, ako je to uvedené v tomto článku, stanoví Rada kvalifikovanou väčšinou podrobné pravidlá týkajúce sa zloženia Hospodárskeho a finančného výboru. Predseda Rady o tom informuje Európsky parlament.

4. V členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článkoch 122 a 123, sleduje výbor okrem úloh vymedzených v odseku 2 ich menovú a finančnú situáciu a všeobecný platobný systém a pravidelne o tom informuje Radu a Komisiu.

Článok 115

V záležitostiach upravených v článkoch 99 ods. 4, 104 s výnimkou odseku 14, 111, 121, 122 a 123 ods. 4 a 5 môže Rada alebo členský štát požiadať Komisiu, aby podľa potreby podala odporúčanie alebo návrh. Komisia preskúma žiadosť a bezodkladne predloží Rade svoje závery.

KAPITOLA 4

PRECHODNÉ USTANOVENIA

Článok 116

1. Druhá etapa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie sa začne 1. januára 1994.
2. Pred týmto dátumom
 - a) každý členský štát
 - prijme, ak je to potrebné, vhodné opatrenia na uplatnenie zákazov stanovených v článkoch 56, 101 a 102 ods. 1,
 - ak je to potrebné pre hodnotenia podľa písmena b), prijme viacročné programy na zabezpečenie trvalej konvergencie nevyhnutnej na dosiahnutie hospodárskej a menovej únie, najmä s ohľadom na cenovú stabilitu a zdravé verejné financie;
 - b) Rada na základe správy Komisie zhodnotí pokrok dosiahnutý v oblasti hospodárskej a menovej konvergencie, najmä z hľadiska cenovej stability a zdravého hospodárenia s verejnými finančnými prostriedkami, ako aj pokrok pri uplatňovaní práva Spoločenstva v oblasti vnútorného trhu.
3. Ustanovenia článkov 101, 102 ods. 1, článku 103 ods. 1 a článku 104 s výnimkou odsekov 1, 9, 11 a 14 sa začnú uplatňovať od začiatku druhej etapy.

Ustanovenia článkov 100 ods. 2, 104 ods. 1, 9 a 11, 105, 106, 108, 111, 112, 113 a 114 ods. 2 a 4 sa začnú uplatňovať od začiatku tretej etapy.

4. V druhej etape členské štáty vyvinú úsilie, aby sa vyhli nadmernému štátnemu deficitu.
5. V priebehu druhej etapy každý členský štát vhodným spôsobom začne proces podľa článku 109 vedúci k nezávislosti jeho centrálnej banky.

Článok 117

1. Na začiatku druhej etapy sa ustanoví Európsky menový inštitút (ďalej len „EMI“) a začne vykonávať svoju činnosť; má právnu subjektivitu, riadi ho a spravuje Rada, ktorá sa skladá z prezidenta a guvernérov národných centrálnych bánk, z ktorých jeden sa stane viceprezidentom.

Prezident je menovaný vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv štátov alebo predsedov vlád na odporúčanie Rady EMI a po porade s Európskym parlamentom a Radou. Prezident sa vyberá spomedzi uznávaných, skúsených odborníkov v oblasti menových alebo bankových záležitostí. Prezidentom EMI sa môžu stať iba štátni príslušníci členských štátov. Rada EMI menuje viceprezidenta.

Štatút EMI je stanovený v protokole, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

2. Úlohou EMI je:
 - posilňovať spoluprácu medzi národnými centrálnymi bankami,
 - posilňovať koordináciu menových politík členských štátov s cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu,
 - sledovať fungovanie Európskeho menového systému;
 - viesť porady o otázkach, ktoré spadajú do pôsobnosti národných centrálnych bánk a ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhov,
 - preberať úlohy Európskeho fondu pre menovú spoluprácu, ktorý sa rozpustí; spôsoby zániku sú stanovené v štatúte EMI,
 - uľahčiť používanie ECU a dozerať na jeho vývoj, vrátane hladkého fungovania zúčtovacieho systému ECU.
3. Pri príprave tretej etapy má EMI za úlohu:
 - pripraviť nástroje a postupy nevyhnutné na uskutočňovanie jednotnej menovej politiky v tretej etape,

- ak je to potrebné, podporovať zosúladzovanie pravidiel a praktík, ktoré sa uplatnia pri sústreďovaní, zhromažďovaní a rozširovaní štatistických údajov v oblasti jeho pôsobnosti,
- pripraviť pravidlá pre operácie, ktoré majú vykonávať národné centrálné banky v rámci ESCB,
- zvýšiť účinnosť cezhraničného platobného styku,
- dozerať na technickú prípravu bankoviek ECU.

EMI najneskôr do 31. decembra 1996 spresní normatívny, organizačný a logistický rámec, ktorý je nevyhnutný pre ESCB na plnenie úloh v tretej etape. Tento rámec sa predloží k dátumu jeho ustanovenia na rozhodnutie ECB.

4. EMI môže dvojtretinovou väčšinou hlasov členov svojej rady:

- zaujímať stanoviská alebo odporúčania k celkovej orientácii menovej a kurzovej politiky, ako aj k súvisiacim opatreniam, ktoré sa zavádzajú v každom členskom štáte,
- predkladať stanoviská alebo odporúčania vládam a Rade v otázke politík, ktoré by mohli ovplyvniť vnútornú alebo vonkajšiu menovú situáciu v Spoločenstve, a najmä fungovanie Európskeho menového systému,
- podávať odporúčania menovým orgánom členských štátov týkajúce sa uskutočňovania ich menovej politiky.

5. EMI môže jednomyseľne rozhodnúť, že zverejní svoje stanoviská a odporúčania.

6. Rada sa radí s EMI o každom navrhovanom akte Spoločenstva v oblasti jeho pôsobnosti.

Orgány členských štátov sa radia s EMI o všetkých návrhoch právnych predpisov v oblasti jeho pôsobnosti v medziach a za podmienok, ktoré stanoví Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a v nadväznosti na porady s Európskym parlamentom a EMI.

7. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a s EMI môže Rada jednomyseľne poveriť EMI aj ďalšími úlohami v súvislosti s prípravou tretej etapy.

8. V prípadoch, kde táto zmluva stanovuje ECB poradnú funkciu, až do ustanovenia ECB odkazy na ECB znamenajú odkazy na EMI.

9. Počas druhej etapy sa pod pojmom „ECB“ použitým v článkoch 230, 232, 233, 234, 237 a 288 rozumie EMI.

Článok 118

Zloženie menového koša ECU sa nemení.

Na začiatku tretej etapy sa v súlade s článkom 123 ods. 4 neodvolateľne stanoví hodnota ECU.

Článok 119

1. Ak má členský štát v platobnej bilancii ťažkosti alebo mu v tejto súvislosti hrozia vážne ťažkosti v dôsledku celkovej nerovnováhy jeho platobnej bilancie alebo druhov meny, ktoré má k dispozícii, a ak by takéto ťažkosti mohli ohroziť fungovanie spoločného trhu alebo postupné uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky, Komisia okamžite preskúma situáciu príslušného štátu, ako aj opatrenia, ktoré s využitím všetkých dostupných prostriedkov štát vykonal alebo vykoná v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy. Komisia uvedie, ktoré opatrenia tomuto štátu odporúča.

Ak sa ukáže, že opatrenie prijaté členským štátom a opatrenia navrhnuté Komisiou nie sú účinné na prekonanie ťažkostí, ktoré vznikli alebo ktoré hrozia, Komisia po porade s výborom uvedeným v článku 114 odporučí Rade vhodné formy poskytnutia vzájomnej pomoci.

Komisia pravidelne informuje Radu o situácii a jej vývoji.

2. Rada rozhodne kvalifikovanou väčšinou o poskytnutí vzájomnej pomoci; prijme smernice alebo rozhodnutia, ktoré stanovujú podmienky a podrobnosti tejto pomoci, ktorá môže mať formu:

- a) dohodnutého postupu vo vzťahu k medzinárodným organizáciám, na ktoré sa členské štáty môžu obrátiť;
- b) opatrení potrebných na zamedzenie odklonu obchodu, ak štát, ktorý má ťažkosti, udržiava alebo znovu zavádza množstevné obmedzenia voči tretím krajinám;
- c) obmedzených úverov poskytnutých inými členskými štátmi za predpokladu, že s tým súhlasia.

3. Ak Rada neposkytne vzájomnú pomoc odporúčanú Komisiou, alebo ak sa vzájomná pomoc poskytne, ale prijaté opatrenia nie sú účinné, Komisia zmocní štát, ktorý má ťažkosti, aby prijal ochranné opatrenia, ktorých podmienky a podrobnosti určí Komisia.

Rada môže kvalifikovanou väčšinou toto zmocnenie odvolať a zmeniť podmienky a podrobnosti týchto opatrení.

4. Tento článok sa prestane uplatňovať od začiatku tretej etapy bez toho, aby bol dotknutý článok 122 ods. 6.

Článok 120

1. Ak v platobnej bilancii vznikne náhla kríza a okamžite sa nevykoná rozhodnutie podľa článku 119 ods. 2, príslušný členský štát môže preventívne prijať nevyhnutné ochranné opatrenia. Tieto opatrenia môžu len minimálne narušiť fungovanie spoločného trhu, a to v nevyhnutnom rozsahu na nápravu ťažkostí, ktoré náhle vznikli.

2. Komisia a ostatné členské štáty musia byť informované o týchto ochranných opatreniach najneskôr po nadobudnutí ich platnosti. Komisia môže odporučiť Rade, aby poskytla vzájomnú pomoc podľa článku 119.

3. Ak Komisia zaujme stanovisko po porade s výborom uvedeným v článku 114, môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, aby tento štát zmenil a doplnil, pozastavil alebo zrušil ochranné opatrenia uvedené v predchádzajúcich odsekoch.

4. Tento článok sa prestane uplatňovať od začiatku tretej etapy bez toho, aby bol dotknutý článok 122 ods. 6.

Článok 121

1. Komisia a EMI informujú Radu o pokroku, ktorý členské štáty dosiahli pri plnení záväzkov týkajúcich sa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie. Tieto správy zahŕňujú preskúmanie zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov jednotlivých členských štátov vrátane štatútov ich národných centrálnych bánk s článkami 108 a 109 tejto zmluvy a so štatútom ESCB. Správy posúdia aj to, či sa dosiahol vysoký stupeň konvergenzie, a to posúdením nasledujúcich kritérií plnenia záväzkov členských štátov:

- dosiahnutie vysokého stupňa cenovej stability, ktorý vychádza z miery inflácie, ktorá sa približuje k miere inflácie najviac troch členských štátov, ktoré v cenovej stabilite dosahujú najlepšie výsledky,
- udržanie stability stavu štátnych finančných prostriedkov, ktorý vychádza zo stavu štátneho rozpočtu, ktorý nevykazuje nadmerný deficit v zmysle článku 104 ods. 6,
- sledovanie normálneho fluktuačného rozpätia stanoveného mechanizmom výmenných kurzov Európskeho menového systému, minimálne počas dvoch rokov bez devalvácie voči mene iného členského štátu,
- stálosť konvergenie dosiahnutej členským štátom a jeho účasti v mechanizme výmenných kurzov Európskeho menového systému, ktorá sa odráža v dlhodobých úrovniach úrokovej miery.

Tieto štyri kritériá a príslušné obdobia, počas ktorých sa majú rešpektovať, sú ďalej rozpracované v protokole pripojenom k tejto zmluve. Správy Komisie a EMI zohľadnia aj vývoj ECU, výsledky integrácie trhov, situáciu a vývoj platobných bilancií na bežných účtoch a zvažia vývoj nákladov na jednotku pracovnej sily a iných cenových indexov.

2. Na základe týchto správ a na odporúčanie Komisie Rada kvalifikovanou väčšinou zhodnotí:

- či jednotlivé členské štáty spĺňajú podmienky nevyhnutné na zavedenie jednotnej meny,
- či väčšina členských štátov spĺňa podmienky nevyhnutné na zavedenie jednotnej meny,

a svoje posudky odporučí Rade zasadajúcej v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád. Uskutočnia sa porady s Európskym parlamentom, ktorý predloží svoje stanovisko Rade zasadajúcej v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád.

3. Rada zasadajúca v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád náležite zvaží správy uvedené v odseku 1 a stanovisko Európskeho parlamentu uvedené v odseku 2 a kvalifikovanou väčšinou najneskôr do 31. decembra 1996:

- rozhodne na základe odporúčaní Rady uvedených v odseku 2, či väčšina členských štátov spĺňa potrebné podmienky na prijatie jednotnej meny,

— rozhodne, či je vhodné, aby Spoločenstvo vstúpilo do tretej etapy,

a za týchto predpokladov,

— stanoví dátum začiatku tretej etapy.

4. Ak sa do konca roku 1997 nestanoví dátum začiatku tretej etapy, tretia etapa sa začne 1. januára 1999. Pred 1. júlom 1998 Rada zasadajúca v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád po zopakovaní postupu stanoveného v odsekoch 1 a 2 s výnimkou druhej zarážky odseku 2, po zvážení správ uvedených v odseku 1 a stanoviska Európskeho parlamentu potvrdí kvalifikovanou väčšinou a na základe odporúčaní Rady uvedených v odseku 2, ktoré členské štáty spĺňajú nevyhnutné podmienky na zavedenie jednotnej meny.

Článok 122

1. Ak sa prijalo rozhodnutie stanoviť dátum podľa článku 121 ods. 3, Rada na odporúčanie Komisie a na základe svojich odporúčaní uvedených v článku 121 ods. 2 kvalifikovanou väčšinou rozhodne, či a pre ktoré členské štáty platí výnimka podľa odseku 3 tohto článku. Tieto členské štáty sa potom v tejto zmluve označujú ako „členské štáty, pre ktoré platí výnimka“.

Ak Rada potvrdí, ktoré členské štáty spĺňajú nevyhnutné podmienky na zavedenie jednotnej meny v súlade s článkom 121 ods. 4, pre tie členské štáty, ktoré nespĺňajú podmienky, platí výnimka podľa odseku 3 tohto článku. Tieto členské štáty sa v tejto zmluve označujú ako „členské štáty, pre ktoré platí výnimka“.

2. Minimálne raz za dva roky alebo na žiadosť členského štátu, pre ktorý platí výnimka, podá Komisia a ECB Rade správu v súlade s postupom uvedeným v článku 121 ods. 1. Po porade s Európskym parlamentom a po rokovaní v Rade zasadajúcej v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie rozhodne, či členské štáty, pre ktoré platí výnimka, spĺňajú nevyhnutné podmienky na základe kritérií stanovených v článku 121 ods. 1 a zruší výnimky týchto členských štátov.

3. V dôsledku výnimky uvedenej v odseku 1 sa na taký členský štát nevzťahujú články 104 ods. 9 a 11, článok 105 ods. 1, 2, 3 a 5, články 106, 110, 111 a 112 ods. 2 písm. b). Vyňatie takého členského štátu a jeho národnej centrálnej banky z práv a povinností v rámci ESCB je stanovené v kapitole IX štatútu ESCB.

4. V článkoch 105 ods. 1, 2 a 3, 106, 110, 111 a 112 ods. 2 písm. b) sa „členské štáty“ ponímajú ako „členské štáty, pre ktoré neplatí výnimka“.

5. Hlasovacie právo členských štátov, pre ktoré platí výnimka, sa pozastavuje pri rozhodovaní Rady podľa článkov tejto zmluvy uvedených v odseku 3. V takom prípade odlišne od článkov 205 a 250 ods. 1, sa kvalifikovaná väčšina definuje ako dve tretiny hlasov zástupcov členských štátov vážených podľa článku 205 ods. 2, pre ktoré neplatí výnimka, pričom pre akt vyžadujúci jednotnosť je potrebná jednoduchosť týchto členských štátov.

6. Články 119 a 120 sa aj naďalej vzťahujú na členský štát, pre ktorý platí výnimka.

Článok 123

1. Bezprostredne po prijatí rozhodnutia podľa článku 121 ods. 3 o dátume začiatku tretej etapy alebo bezprostredne po 1. júli 1998:

- Rada prijme ustanovenia uvedené v článku 107 ods. 6,
- vlády členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, menujú podľa postupu uvedeného v článku 50 štatútu ESCB prezidenta, viceprezidenta a ostatných členov výkonnej rady ECB. Ak ide o členské štáty, pre ktoré platí výnimka, tieto môžu mať počet členov výkonnej rady nižší, ako je stanovené v článku 11.1 štatútu ESCB, ale v žiadnom prípade tento výbor nesmie mať menej ako štyroch členov.

Ohneď po vymenovaní výkonnej rady sa zriadia ESCB a ECB a pripravujú sa v plnom rozsahu na činnosť, ktorá je vymedzená v tejto zmluve a v štatúte ESCB. Plný výkon ich právomocí sa začne od prvého dňa tretej etapy.

2. Ak to bude potrebné, ECB preberie okamžite po svojom zriadení úlohu EMI. Po vytvorení ECB vstúpi EMI do likvidácie; spôsoby likvidácie sú uvedené v štatúte EMI.

3. Pokiaľ existujú členské štáty, pre ktoré platí výnimka, bez toho, aby bol dotknutý článok 107 ods. 3 tejto zmluvy, ako tretí orgán ECB s rozhodovacou právomocou sa zriadi Generálna rada ECB uvedená v článku 45 štatútu ESCB.

4. V prvý deň tretej etapy Rada na návrh Komisie a po porade s ECB stanoví jednomyselným rozhodnutím členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, neodvolateľné pevné výmenné kurzy, pomocou ktorých sa budú prepočítavať ich meny a pomocou ktorých sa stanoví neodvolateľný pevný kurz pre ECU, ktorá nahradí tieto meny a ECU sa stane samostatnou menou. Toto opatrenie samo osebe nezmení vonkajšiu hodnotu ECU. Rada na návrh Komisie a po porade s ECB prijme kvalifikovanou väčšinou zmienených členských štátov ďalšie opatrenia nevyhnutné pre rýchle zavedenie ECU ako jednotnej meny týchto členských štátov. Uplatní sa pritom druhá veta článku 122 ods. 5.

5. Ak sa v súlade s postupom uvedeným v článku 122 ods. 2 rozhodne o zrušení výnimky, Rada na návrh Komisie a po porade s ECB jednomyselným rozhodnutím členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, a príslušného členského štátu prijme kurz, podľa ktorého ECU nahradí menu tohto členského štátu a prijme ďalšie opatrenia nevyhnutné na zavedenie ECU ako jednotnej meny v tomto členskom štáte.

Článok 124

1. Do začiatku tretej etapy každý členský štát pokladá svoju politiku menového kurzu za vec spoločného záujmu. Pritom členské štáty prihliadnu na skúsenosti získané pri spolupráci v rámci Európskeho menového systému (EMS) a pri vývoji ECU a rešpektujú existujúce právomoci v tejto oblasti.

2. Od začiatku tretej etapy sa na politiku menového kurzu členského štátu, pre ktorý platí výnimka, počas obdobia jej platnosti analogicky uplatňujú ustanovenia odseku 1.

HLAVA VIII

ZAMESTNANOSŤ

Článok 125

Členské štáty a Spoločenstvo pracujú v súlade s touto hlavou na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti a najmä na podpore kvalifikovanej, vyškolenej a pružnej pracovnej sily a na pracovných trhoch reagujúcich na podmienky hospodárskych zmien so zreteľom na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 2 Zmluvy o Európskej únii a v článku 2 tejto zmluvy.

Článok 126

1. Členské štáty prostredníctvom svojej politiky zamestnanosti prispievajú k dosiahnutiu cieľov uvedených v článku 125 spôsobom zlučiteľným s hlavnými smermi hospodárskych politík členských štátov a Spoločenstva, prijatých podľa článku 99 ods. 2.
2. Členské štáty, so zreteľom na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov, podporujú zamestnanosť ako záležitosť spoločného záujmu, a koordinujú svoje postupy v Rade v súlade s ustanoveniami článku 128.

Článok 127

1. Spoločenstvo prispieva k vysokej úrovni zamestnanosti podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi, podporou a podľa potreby aj dopĺňaním ich opatrení v tejto oblasti. V tomto sa rešpektujú právomoci členských štátov.
2. Cieľ vysokej úrovne zamestnanosti sa berie do úvahy pri formulácii a uskutočňovaní činností a politík Spoločenstva.

Článok 128

1. Na základe spoločnej správy Rady a Komisie Európska rada každoročne preskúmava situáciu zamestnanosti v Spoločenstve a prijíma k nej závery.
2. Na základe týchto záverov Európskej rady stanoví Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov a Výborom pre zamestnanosť uvedenom v článku 130 kvalifikovanou väčšinou každoročne usmernenia, ktoré členské štáty zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti. Tieto usmernenia musia byť zlučiteľné s hlavnými smermi prijatými podľa článku 99 ods. 2.
3. Každý členský štát predloží Komisii a Rade výročnú správu o hlavných opatreniach prijatých na uskutočnenie svojej politiky zamestnanosti so zreteľom na usmernenia tak, ako sú uvedené v odseku 2.
4. Na základe správ uvedených v odseku 3 a názoru Výboru pre zamestnanosť Rada každoročne preskúmava uskutočňovanie politiky zamestnanosti členských štátov so zreteľom na usmernenia pre zamestnanosť. Ak to na základe takéhoto preskúmania považuje za vhodné, môže Rada kvalifikovanou väčšinou a na odporúčanie Komisie dať členským štátom odporúčania.

5. Na základe výsledkov tohto preskúmania vypracujú Rada a Komisia pre Európsku radu spoločnú výročnú správu o situácii zamestnanosti v Spoločenstve a o uskutočňovaní usmernení pre zamestnanosť.

Článok 129

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov môže prijať motivačné opatrenia určené na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a na podporu ich opatrení v oblasti zamestnanosti prostredníctvom podnetov zameraných na rozvíjanie výmeny informácií, osvedčených skúseností, na poskytovanie porovnávacích analýz a rád, ako aj na podporu nových prístupov a hodnotenia skúseností, najmä pomocou pilotných projektov.

Tieto opatrenia nezahŕňajú zosúlaďovanie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 130

Rada po porade s Európskym parlamentom ustanoví Výbor pre zamestnanosť s poradnou funkciou na podporu koordinácie členských štátov v politike zamestnanosti a politike trhu práce. Výbor má tieto úlohy:

- monitorovať situáciu zamestnanosti a politiky zamestnanosti členských štátov a Spoločenstva,
- bez toho, aby bol dotknutý článok 207, formulovať na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu stanoviská a prispievať k príprave postupu Rady uvedenom v článku 128.

Pri plnení svojho mandátu sa výbor radí so sociálnymi partnermi.

Každý členský štát a Komisia menujú po dvoch členoch výboru.

HLAVA IX

SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA

Článok 131

Utvorením colnej únie medzi jednotlivými členskými štátmi sa tieto štáty usilujú prispieť v spoločnom záujme k harmonickému rozvoju svetového obchodu, k postupnému odstráneniu obmedzení medzinárodného obchodu a k zníženiu colných bariér.

Spoločná obchodná politika zohľadňuje priaznivý účinok, ktorý môže odstránením ciel medzi členskými štátmi viesť k vyššej konkurencieschopnosti podnikov v týchto štátoch.

Článok 132

1. Bez toho, aby boli dotknuté záväzky, ktoré prijali členské štáty v rámci iných medzinárodných organizácií, systémy pomoci poskytovanej na vývoz do tretích krajín sa postupne zosúladiť do takej miery, aby sa nenarušila hospodárska súťaž medzi podnikmi Spoločenstva.

Rada na návrh Komisie vydá kvalifikovanou väčšinou na to potrebné smernice.

2. Predchádzajúce ustanovenia sa nevzťahujú na vrátenie ciel alebo poplatkov s rovnakým účinkom, ani na vrátenie nepriamych daní, vrátane daní z obratu, spotrebných daní a iných nepriamych daní, ktoré sa povoľujú pri vývoze tovaru z členského štátu do tretej krajiny, za predpokladu, že takéto navrátenie alebo spätná platba cla nepresahuje čiastku, ktorou boli vyvážané výrobky priamo či nepriamo prečlené.

Článok 133

1. Spoločná obchodná politika vychádza z jednotných zásad, najmä vo vzťahu k zmenám colných sadzieb, uzatváraniu colných a obchodných dohôd, zjednocovaniu liberalizačných opatrení, vývozných politiky a opatrení na ochranu obchodu, napríklad opatrenia v prípade dumpingu a dotácií.

2. Komisia predkladá Rade návrhy na vykonávanie spoločnej obchodnej politiky.

3. Ak je potrebné dojednať dohody s jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, Komisia predloží Rade odporúčania a tá splnomocní Komisiu na začatie potrebných rokovaní. Rada a Komisia sú zodpovedné za zabezpečenie toho, aby boli dojednané dohody v súlade s internými politikami a pravidlami Spoločenstva.

Komisia vedie tieto rokovania v rámci usmernení, ktoré môže Rada na tento účel môže vydať, pričom sa o nich radí s osobitným výborom zriadeným Radou na pomoc Komisii pri plnení tejto úlohy. Komisia pravidelne podáva osobitnému výboru správy o priebehu rokovaní.

Uplatnia sa pritom ustanovenia článku 300.

4. Pri výkone právomocí priznaných týmto článkom sa Rada uznáva kvalifikovanou väčšinou.

5. Odseky 1 až 4 sa uplatnia aj na rokovania a uzatváranie dohôd v oblastiach obchodu so službami a o obchodných aspektoch duševného vlastníctva, pokiaľ sa na tieto dohody uvedené odseky zatiaľ nevzťahujú, a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 6.

Bez ohľadu na ustanovenia odseku 4 prijíma Rada pri rokovaníach a uzatváraní dohôd v jednej z oblastí uvedených v prvom pododseku rozhodnutia jednomyseľne, ak tieto dohody obsahujú ustanovenia, pri ktorých sa pre prijatie vnútorných predpisov vyžaduje jednomyseľnosť, alebo ak sa týkajú oblasti, v ktorej Spoločenstvo prijatím vnútorných pravidiel zatiaľ nevykonávalo právomoci, ktoré sú mu zverené touto zmluvou.

Rada sa uznáva jednomyseľne aj v súvislosti s rokovaniami a uzatváraním horizontálnych dohôd, pokiaľ sa tieto týkajú aj predchádzajúceho pododseku alebo druhého pododseku odseku 6.

Týmto odsekom nie je dotknuté právo členských štátov ponechať v platnosti a uzatvárať dohody s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, pokiaľ sú takéto dohody v súlade s právom Spoločenstva a ostatnými príslušnými medzinárodnými dohodami.

6. Rada nemôže uzatvoriť dohodu, ak táto obsahuje ustanovenia, ktoré by presahovali vnútorné právomoci Spoločenstva, najmä ak by viedli k zosúlaďovaniu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov v oblasti, pre ktorú táto zmluva takéto zosúladenie vylučuje.

Bez ohľadu na ustanovenia prvého pododseku odseku 5 spadajú v tejto súvislosti dohody týkajúce sa obchodu s kultúrnymi a audiovizuálnymi službami, vzdelávacími službami a sociálnymi a zdravotníckymi službami do spoločnej pôsobnosti Spoločenstva a jeho členských štátov. Preto si rokovania o takýchto dohodách vyžadujú okrem rozhodnutia Spoločenstva prijatého v súlade s príslušnými ustanoveniami článku 300 aj vzájomnú dohodu členských štátov. Takto dosiahnuté dohody sú uzatvárané spoločne Spoločenstvom a členskými štátmi.

Rokovania a uzatváranie medzinárodných dohôd v oblasti dopravy sa naďalej spravujú ustanoveniami hlavy V a článkom 300.

7. Bez toho, aby bol dotknutý prvý pododsek odseku 6, môže Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom jednomyseľne rozšíriť uplatňovanie odsekov 1 až 4 na medzinárodné rokovania a dohody o duševnom vlastníctve, pokiaľ sa na ne nevzťahuje odsek 5.

Článok 134

S cieľom zabezpečiť, aby sa výkon opatrení obchodnej politiky prijatých v súlade s touto zmluvou niektorým členským štátom nezamedzil odklonením obchodu, alebo aby rozdielnosti medzi týmito opatreniami neviedli k hospodárskym ťažkostiam v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, Komisia odporučí metódy potrebnej spolupráce medzi členskými štátmi. Ak to nepostačí, Komisia môže zmocniť členské štáty, aby prijali potrebné ochranné opatrenia, ktorých podmienky a podrobnosti určí.

V naliehavom prípade členské štáty požiadajú Komisiu, ktorá rozhodne čo najskôr, o zmocnenie na to, aby samy mohli prijať nevyhnutné opatrenia; dotknuté členské štáty potom vyrozumejú o týchto opatreniach ostatné členské štáty. Komisia môže kedykoľvek rozhodnúť, aby dotknuté členské štáty príslušné opatrenia zmenili alebo zrušili.

Pri voľbe týchto opatrení treba dať prednosť takým, ktoré spôsobia minimálne poruchy vo fungovaní spoločného trhu.

HLAVA X

COLNÁ SPOLUPRÁCA

Článok 135

V rámci pôsobnosti tejto zmluvy Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijíma opatrenia na posilnenie colnej spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou. Tieto opatrenia sa nedotýkajú uplatňovania vnútroštátneho trestného práva alebo vnútroštátnej justičnej správy.

HLAVA XI

SOCIÁLNA POLITIKA, VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDELÁVANIE A MLÁDEŽ

KAPITOLA 1

SOCIÁLNE USTANOVENIA

Článok 136

Spoločenstvo a členské štáty, rešpektujúc základné sociálne práva tak, ako sú stanovené v Európskej sociálnej charte podpísanej v Turíne 18. októbra 1961 a v Charte základných sociálnych práv pracovníkov Spoločenstva z roku 1989, majú za cieľ podporovať zamestnanosť pracovníkov, zlepšovať životné a pracovné podmienky tak, aby sa dosiahlo ich zosúladenie pri zachovaní dosiahnutej úrovne, primeraná sociálna ochrana, sociálny dialóg, dialóg medzi sociálnymi partnermi, rozvoj ľudských zdrojov so zreteľom na permanentne vysokú zamestnanosť a boj proti vylučovaniu z trhu práce.

Za týmto účelom Spoločenstvo a členské štáty uskutočňujú opatrenia, ktoré zohľadňujú rozmanité formy vnútroštátnych praktík, najmä v oblasti zmluvných vzťahov, a potrebu zachovania konkurencieschopnosti hospodárstva Spoločenstva.

Spoločenstvo a členské štáty sú presvedčené, že takýto rozvoj vyplynie nielen z fungovania spoločného trhu, ktorý prispeje k zosúladieniu sociálnych systémov, ale tiež z postupov stanovených touto zmluvou, a z aproximácie ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení.

Článok 137

1. Na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 136 Spoločenstvo podporuje a dopĺňa činnosti členských štátov v týchto oblastiach:

- a) zlepšovanie pracovného prostredia najmä s ohľadom na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov;
- b) pracovné podmienky;
- c) sociálne zabezpečenie a sociálna ochrana pracovníkov;
- d) ochrana pracovníkov pri skončení pracovnej zmluvy;
- e) informovanosť a porady s pracovníkmi;
- f) zastupovanie a kolektívna ochrana záujmov pracujúcich a zamestnávateľov, vrátane spolupráce, s výnimkou odseku 5;
- g) podmienky zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín s riadnym pobytom na území Spoločenstva;
- h) integrácia osôb vylúčených z trhu práce, bez toho, aby bol dotknutý článok 150;
- i) rovnosť medzi mužmi a ženami, pokiaľ ide o rovnaké príležitosti na trhu práce a rovnaké zaobchádzanie v práci;
- j) boj proti vylučovaniu osôb zo spoločnosti;
- k) modernizácia systémov sociálnej ochrany bez toho, aby bolo dotknuté písmeno c).

2. Na tento účel Rada:

- a) môže prijímať opatrenia na podporu spolupráce medzi členskými štátmi prostredníctvom podnetov zameraných na zvyšovanie vedomostí, rozvoja výmeny informácií a osvedčených postupov, podpory inovačných prístupov a vyhodnocovania skúseností s výnimkou zosúladovania zákonov a iných právnych predpisov členských štátov;

- b) môže v oblastiach uvedených v odseku 1 písm. a) až i) prijímať vo forme smerníc minimálne požiadavky na ich postupné uskutočňovanie so zreteľom na podmienky a technické predpisy prijímané v každom z členských štátov. Takéto smernice nesmú ukladať také správne, finančné a právne obmedzenia, ktoré by bránili vzniku a rozvoju malých a stredných podnikov.

Rada prijíma rozhodnutia v súlade s postupom uvedeným v článku 251 po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov, s výnimkou oblastí uvedených v odseku 1 písm. c), d), f) a g) tohto článku, kedy Rada rozhoduje jednomyselne na návrh Komisie, po porade s Európskym parlamentom a uvedenými výbormi. Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom jednomyselne rozhodnúť o možnosti uplatniť postup uvedený v článku 251 aj na odsek 1 písm. d), f) a g) tohto článku.

3. Členský štát môže poveriť sociálnych partnerov na základe ich spoločnej žiadosti vykonávaním smerníc prijatých podľa odseku 2.

V takom prípade členský štát zabezpečí, aby sociálni partneri najneskôr ku dňu, keď musí byť smernica transponovaná v súlade s článkom 249, zaviedli na základe dohody potrebné opatrenia, aby dotknutý členský štát, od ktorého sa vyžaduje prijatie akéhokoľvek potrebného opatrenia umožňujúceho transpozíciu, bol kedykoľvek schopný zaručiť výsledky uložené takouto smernicou.

4. Ustanoveniami prijatými podľa tohto článku:

- nie je dotknuté právo členských štátov definovať základné zásady svojich systémov sociálneho zabezpečenia a nesmú významnou mierou ovplyvňovať ich finančnú rovnováhu,
- sa nesmie žiadnemu členskému štátu brániť v tom, aby si ponechal alebo zaviedol prísnejšie ochranné opatrenia zlučiteľné s touto zmluvou.

5. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na odmenu, právo združovať sa, právo na štrajk alebo na výluku.

Článok 138

1. Komisia má za úlohu podporovať porady sociálnych partnerov na úrovni Spoločenstva a prijímať príslušné opatrenia na uľahčenie dialógu sociálnych partnerov zabezpečením vyrovnanej podpory pre obe strany.

2. Na tento účel sa Komisia pred predložením návrhov v oblasti sociálnej politiky radí so sociálnymi partnermi o otázke možného zamerania činností Spoločenstva.

3. Ak po tejto porade Komisia považuje postupy Spoločenstva za účelné, poradí sa so sociálnymi partnermi o obsahu zamýšľaného návrhu. Sociálni partneri predložia Komisii svoje stanoviská a prípadne aj odporúčania.

4. Pri príležitosti takejto porady môžu sociálni partneri informovať Komisiu o svojom úmysle zahájiť postup stanovený v článku 139. Trvanie postupu nepresiahne deväť mesiacov, pokiaľ sa dotknutí sociálni partneri nedohodnú spoločne s Komisiou na jeho predĺžení.

Článok 139

1. Ak si to sociálni partneri želajú, vzájomný dialóg medzi nimi na úrovni Spoločenstva môže viesť k zmluvným vzťahom, vrátane uzatvorenia dohôd.

2. Dohody uzatvorené na úrovni Spoločenstva sa vykonávajú buď v súlade s postupmi a praktikami typickými pre sociálnych partnerov a členské štáty, alebo vo veciach pokrytých článkom 137, na základe spoločnej žiadosti signatárov, a to rozhodnutím Rady na návrh Komisie.

Rada rozhoduje kvalifikovanou väčšinou okrem prípadov, kedy príslušná dohoda obsahuje jedno alebo niekoľko ustanovení týkajúcich sa oblastí, pre ktoré sa podľa článku 137 ods. 2 vyžaduje jednomyselnosť. V takom prípade Rada rozhoduje jednomyselne.

Článok 140

Vzhľadom na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 136, a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, Komisia podporuje úzku spoluprácu medzi členskými štátmi a uľahčuje koordináciu ich činnosti vo všetkých oblastiach sociálnej politiky podľa tejto kapitoly, najmä v záležitostiach, ktoré sa týkajú:

- zamestnanosti,
- pracovného práva a pracovných podmienok,
- základného a vyššieho odborného vzdelávania,
- sociálneho zabezpečenia,
- prevencie pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- ochrany zdravia pri práci,
- práva združovať sa a práva na kolektívne vyjednávanie medzi zamestnávateľmi a pracovníkmi.

Za týmto účelom Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi vypracúva štúdie, podáva stanoviská a organizuje porady tak o problémoch vznikajúcich na vnútroštátnej úrovni, ako aj o problémoch týkajúcich sa medzinárodných organizácií.

Pred predložením stanovísk uvedených v tomto článku sa Komisia poradí s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Článok 141

1. Každý členský štát zabezpečí uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

2. Pre účely tohto článku znamená „odmena“ obvyklú základnú alebo minimálnu mzdu alebo plat a všetky dávky, ktoré zamestnávateľ vypláca priamo alebo nepriamo, v hotovosti alebo v naturáliách, pracovníkovi v pracovnom pomere.

Rovnosť odmeňovania bez diskriminácie založenej na pohlaví znamená:

- a) že odmena za rovnakú prácu pri úkolovej mzde sa vypočíta podľa rovnakej sadzby,
- b) že odmena za prácu je pri časovej mzde za rovnakú prácu rovnaká.

3. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijme opatrenia na zabezpečenie uplatňovania zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v otázkach zamestnania a povolania, vrátane zásady rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

4. Vzhľadom na cieľ plne zabezpečiť v praxi rovnaké zaobchádzanie s mužmi a ženami v pracovnom procese nebráni zásada rovnakého zaobchádzania žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť opatrenia umožňujúce osobitné výhody menej zastúpenému pohlaviu pre ľahšie uplatnenie sa v odbornej pracovnej činnosti alebo ako prevenciu či kompenzáciu nevýhod v profesijnej kariére.

Článok 142

Členské štáty sa snažia zachovať existujúcu rovnocennosť systému platenej dovolenky.

Článok 143

Komisia vypracuje výročnú správu o pokroku pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 136, vrátane demografickej situácie v Spoločenstve. Správu postúpi Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Európsky parlament môže Komisiu vyzvať, aby vypracovala správy o osobitných problémoch týkajúcich sa sociálnej situácie.

Článok 144

Rada po porade s Európskym parlamentom zriadi Výbor pre sociálnu ochranu, ktorý bude mať poradnú funkciu na podporu spolupráce v oblasti politík sociálnej ochrany medzi členskými štátmi a Komisiou. Úlohou výboru je:

- monitorovať sociálnu situáciu a rozvoj politík sociálnej ochrany v členských štátoch a Spoločenstve;
- podporovať výmenu informácií, skúseností a osvedčených postupov medzi členskými štátmi a Komisiou;
- pripravovať na žiadosť Rady alebo Komisie alebo z vlastného podnetu správy, formulovať stanoviská alebo vykonávať inú prácu v rámci svojej pôsobnosti, bez toho, aby bol dotknutý článok 207.

Pri plnení svojich úloh nadväzuje výbor potrebné kontakty so sociálnymi partnermi.

Každý členský štát a Komisia vymenujú po dvoch členov výboru.

Článok 145

Vo výročnej správe pre Európsky parlament sa Komisia zaoberá osobitnou kapitolou o sociálnom vývoji v Spoločenstve.

Európsky parlament môže vyzvať Komisiu, aby pripravila správy o všetkých osobitných problémoch, ktoré sa týkajú sociálnych podmienok.

KAPITOLA 2

EURÓPSKY SOCIÁLNY FOND

Článok 146

S cieľom zlepšiť pracovné príležitosti na vnútornom trhu a tým prispieť k zvýšeniu životnej úrovne sa podľa nasledujúcich ustanovení zriaďuje Európsky sociálny fond; jeho zámerom je rozširovať možnosti zamestnania a zvyšovať geografickú a profesijnú mobilitu pracovníkov v rámci Spoločenstva a uľahčovať ich adaptáciu na priemyselné zmeny a zmeny vo výrobných systémoch najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou.

Článok 147

Fond spravuje Komisia.

Komisii pri tom pomáha výbor, ktorého predsedom je člen Komisie, a tvoria ho predstavitelia vlád, odborov a organizácií zamestnávateľov.

Článok 148

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijme vykonávacie rozhodnutia týkajúce sa Európskeho sociálneho fondu.

KAPITOLA 3

VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDELÁVANIE A MLÁDEŽ

Článok 149

1. Spoločenstvo prispieva k rozvoju kvalitného vzdelávania podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi a, ak je to potrebné, podporovaním a doplňovaním činnosti členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah výučby a organizácie vzdelávacích systémov a za ich kultúrnu a jazykovú rozmanitosť.

2. Činnosť Spoločenstva sa zameriava na:

- rozvoj európskej dimenzie vo vzdelávaní, najmä výučbou a šírením jazykov členských štátov,
- podporu mobility študentov a učiteľov, medzi iným podporou akademického uznávania diplomov a započítaním času štúdia,
- podporu spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami,
- rozvoj výmeny informácií a skúseností v otázkach, ktoré sú spoločné vzdelávacím systémom členských štátov,
- podporu rozvoja výmeny mládeže a výmeny sociálnych a výchovno-vzdelávacích pracovníkov,
- podporu rozvoja diaľkového vzdelávania.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú na poli vzdelania spoluprácu s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.

4. Rada s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:

- v súlade s postupom podľa článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijíma podporné opatrenia bez toho, aby zosúladovala zákony a iné právne predpisy členských štátov,

— na návrh Komisie prijíma odporúčania kvalifikovanou väčšinou.

Článok 150

1. Spoločenstvo uskutočňuje politiku odborného vzdelávania, ktorá podporuje a dopĺňa činnosť členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah a organizáciu odborného vzdelávania.

2. Činnosť Spoločenstva sa zameriava na:

- uľahčenie adaptácie na priemyselné zmeny, najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou,
- zlepšenie základného a ďalšieho odborného vzdelávania s cieľom uľahčenia profesijného začlenenia a opätovného začlenenia do trhu práce,
- uľahčenie prístupu k odbornému vzdelávaniu a podporu mobility inštruktorov a štážistov, najmä mladých ľudí,
- stimulovanie spolupráce v oblasti odborného vzdelávania medzi vzdelávacími a školiacimi zariadeniami a podnikmi,
- rozvíjanie výmeny informácií a skúseností v spoločných otázkach, ktoré sa týkajú systémov odborného vzdelávania členských štátov.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami v oblasti odborného vzdelávania.

4. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijme opatrenia prispievajúce k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku bez toho, aby zosúlaďovala zákony a iné právne predpisy členských štátov.

HLAVA XII

KULTÚRA

Článok 151

1. Spoločenstvo prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo.

2. Činnosť Spoločenstva sa zameriava na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a v prípade potreby na podporu a dopĺňovanie ich činnosti v nasledujúcich oblastiach:

- zlepšovanie vedomostí a šírenie kultúry a histórie európskych národov,
- zachovanie a ochrana kultúrneho dedičstva európskeho významu,
- nekomerčné kultúrne výmeny,
- umelecká a literárna tvorba vrátane audiovizuálnej oblasti.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú kultúrnu spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.

4. Spoločenstvo zohľadní kultúrne aspekty vo svojej činnosti podľa iných ustanovení tejto zmluvy, a to predovšetkým tak, aby sa rešpektovala a podporovala rozmanitosť jeho kultúr.

5. Rada s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:

- postupom podľa článku 251 a po porade s Výborom regiónov prijme podporné opatrenia, ktorých účelom nie je zosúlaďovať zákony a iné právne predpisy členských štátov. Rada koná jednomyselne pri všetkých postupoch podľa článku 251,
- prijíma odporúčania jednomyselne na návrh Komisie.

HLAVA XIII

VEREJNÉ ZDRAVIE

Článok 152

1. Pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Spoločenstva sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia.

Činnosti Spoločenstva, ktoré dopĺňajú vnútroštátne politiky, sa zameriavajú na zlepšenie verejného zdravia, prevenciu ľudských chorôb a ochorení, a odstraňovanie zdrojov nebezpečenstva pre zdravie ľudí. Takéto postupy zahŕňajú boj proti najzávažnejším chorobám podporou výskumu ich príčin, prenosu a prevencie, ako aj zdravotnícke informácie a osvetu.

Spoločenstvo dopĺňa činnosť členských štátov pri obmedzení škôd na zdraví spojených s drogami, vrátane informačnej a preventívnej činnosti.

2. Spoločenstvo podporuje spoluprácu medzi členskými štátmi v oblastiach uvedených v tomto článku, a ak je to nevyhnutné, poskytne podporu ich činnosti.

Členské štáty v spojení s Komisiou navzájom koordinujú svoje politiky a programy v oblastiach uvedených v odseku 1. Komisia môže v úzkom kontakte s členskými štátmi vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými zdravotníckymi organizáciami v oblasti verejného zdravia.

4. Rada v súlade s postupom uvedeným 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku prijatím:

- a) opatrení na stanovenie vysokých štandardov kvality a bezpečnosti pre ľudské orgány a látky ľudského pôvodu, krv a krvné deriváty; tieto opatrenia nebránia žiadnemu členskému štátu v zachovaní alebo prijatí prísnejších ochranných opatrení,
- b) odlišne od článku 37 opatrení v oblasti veterinárnej starostlivosti a rastlinnej výroby, ktorých priamym cieľom je ochrana verejného zdravia,
- c) podporných opatrení na ochranu a zlepšenie ľudského zdravia, s výnimkou zosúlaďovania zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Na účely uvedené v tomto článku môže Rada na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou prijímať aj odporúčania.

5. Činnosť Spoločenstva v oblasti verejného zdravia plne rešpektuje zodpovednosť členských štátov za organizáciu zdravotníctva a poskytovanie zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti. Ustanovenia uvedené v odseku 4 písm. a) obzvlášť neovplyvnia vnútroštátne ustanovenia o darcovstve a použití orgánov a krvi na lekárske účely.

HLAVA XIV

OCHRANA SPOTREBITEĽA

Článok 153

1. Spoločenstvo v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

2. Požiadavky ochrany spotrebiteľa sa zohľadnia pri definovaní a uskutočňovaní iných politík a činností Spoločenstva.
3. Spoločenstvo prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedených odseku 1 prostredníctvom:
 - a) opatrení prijatých podľa článku 95 v kontexte završenia tvorby vnútorného trhu,
 - b) opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov.
4. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijme opatrenia uvedené v odseku 3 písm. b).
5. Opatrenia prijaté podľa odseku 4 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia. Takéto opatrenia musia byť zlučiteľné s touto zmluvou. Komisia o nich bude upovedomená.

HLAVA XV

TRANSEURÓPSKE SIETE

Článok 154

1. Spoločenstvo v snahe pomôcť dosiahnuť ciele uvedené v článkoch 14 a 158 a umožniť občanom Únie, hospodárskym subjektom, regionálnym a miestnym Spoločenstvám, aby plne využili priestor bez vnútorných hraníc, prispieva k zriadeniu a rozvoju transeurópskych sietí v oblastiach dopravných, telekomunikačných a energetických infraštruktúr.
2. V rámci systému otvorených a konkurenčných trhov sa činnosť Spoločenstva zameria na podporu vzájomného prepojenia a súčinnosti národných sietí, ako aj prístupu do týchto sietí. Zváža sa najmä potreba prepojiť centrálné regióny Spoločenstva s ostrovnými, vo vnútrozemí uzavretými a okrajovými regiónmi.

Článok 155

1. Spoločenstvo na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 154:
 - stanoví usmernenia zahŕňajúce ciele, priority a trendy opatrení, ktoré sa predpokladajú v oblasti transeurópskych sietí; tieto usmernenia vymedzia projekty spoločného záujmu,

- uskutoční všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie vzájomnej súčinnosti sietí, najmä v oblasti technických noriem,
- môže podporovať projekty spoločného záujmu podporované členskými štátmi, ktoré sú vymedzené v rámci usmernení uvedených v prvej zarážke, a to predovšetkým prostredníctvom realizačných štúdií, záruk na pôžičky a subvencií úrokovej sadzby; Spoločenstvo môže prispieť aj na financovanie špecifických projektov v členských štátoch v oblasti dopravnej infraštruktúry prostredníctvom kohézneho fondu zriadeného podľa článku 161.

Spoločenstvo pritom zváži potenciálnu hospodársku životaschopnosť projektov.

2. Členské štáty v spojení s Komisiou koordinujú medzi sebou politiky uskutočňované na vnútroštátnej úrovni, ktoré môžu významne ovplyvniť dosiahnutie cieľov uvedených v článku 154. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvíjať akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Spoločenstvo sa môže rozhodnúť spolupracovať s tretími krajinami, podporovať projekty vzájomného záujmu a zabezpečiť vzájomnú súčinnosť sietí.

Článok 156

Rada prijme usmernenia a ostatné opatrenia uvedené v článku 155 ods. 1 v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Usmernenia a projekty spoločného záujmu, ktoré sa týkajú územia členského štátu si vyžadujú schválenie členského štátu.

HLAVA XVI

PRIEMYSEL

Článok 157

1. Spoločenstvo a členské štáty zabezpečia podmienky potrebné na existenciu konkurencieschopnosti priemyslu Spoločenstva.

V súlade so systémom otvorených a konkurenčných trhov sa preto ich činnosť zameria na:

- urýchlenie adaptácie priemyslu na štrukturálne zmeny,
- podporu prostredia, ktoré je priaznivé pre vytváranie a rozvoj podnikov v celom Spoločenstve, najmä malých a stredných podnikov,

- podporu prostredia priaznivého pre spoluprácu medzi podnikmi,
- pomoc pri lepšom využívaní priemyselného potenciálu, inovačného, výskumného a technického rozvoja.

2. Členské štáty sa v spolupráci s Komisiou medzi sebou navzájom poradia a ak je to potrebné, koordinujú svoju činnosť. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Spoločenstvo prispieva k dosahovaniu cieľov uvedených v odseku 1 prostredníctvom politík a činností, ktoré uskutočňuje podľa ostatných ustanovení tejto zmluvy. Rada môže v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom rozhodnúť o špecifických opatreniach na podporu činností vykonávaných členskými štátmi na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1.

Táto hlava neposkytuje Spoločenstvu dôvod na zavedenie akéhokoľvek opatrenia, ktoré by mohlo viesť k narušeniu hospodárskej súťaže alebo ktoré by obsahovalo daňové ustanovenia alebo ustanovenia týkajúce sa práv a záujmov zamestnaných osôb.

HLAVA XVII

HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ

Článok 158

Na podporu celkového harmonického rozvoja Spoločenstvo rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej a sociálnej súdržnosti.

Spoločenstvo sa predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch alebo ostrovoch, vrátane vidieckych oblastí.

Článok 159

Členské štáty riadia a koordinujú svoje hospodárske politiky tak, aby dosiahli aj ciele uvedené v článku 158. Formulovanie a uskutočňovanie politík a činností Spoločenstva a uplatňovanie vnútorného trhu prihliada na ciele uvedené v článku 158 a prispieva k ich dosiahnutiu. Spoločenstvo podporuje dosiahnutie týchto cieľov aj prostredníctvom štrukturálnych fondov (Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu – sekcie usmerňovania, Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu pre regionálny rozvoj), Európskej investičnej banky a ďalších finančných nástrojov.

Komisia predkladá každé tri roky správu Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o pokroku pri dosahovaní hospodárskej a sociálnej súdržnosti a o spôsobe, akým k tomu prispeli prostriedky uvedené v tomto článku.

Ak sa preukáže, že bez toho, aby boli dotknuté opatrenia prijaté v rámci iných politík Spoločenstva, sú okrem fondov nevyhnutné aj iné osobitné opatrenia, môže ich Rada prijať po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov v súlade s postupom uvedeným v článku 251.

Článok 160

Zámerom Európskeho fondu pre regionálny rozvoj je, aby svojou účasťou na rozvoji a štrukturálnych zmenách v zaostávajúcich regiónoch a pri premene upadajúcich priemyselných oblastí pomohol odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v Spoločenstve.

Článok 161

Bez toho, aby bol dotknutý článok 162, Rada na návrh Komisie, so súhlasom Európskeho parlamentu a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov jednoty definuje úlohy, prioritné ciele a organizáciu štrukturálnych fondov, ktoré môžu zahŕňať zoskupovanie fondov. Rovnakým postupom definuje Rada aj všeobecné pravidlá, ktoré sa na ne vzťahujú, a pravidlá nevyhnutné na zabezpečenie ich efektívnosti a na koordináciu fondov navzájom a s ďalšími existujúcimi finančnými nástrojmi.

Kohézny fond zriadený Radou v súlade s rovnakým postupom poskytne finančné príspevky na projekty z oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí týkajúcich sa dopravnej infraštruktúry.

Od 1. januára 2007 bude Rada prijímať rozhodnutia kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po získaní súhlasu Európskeho parlamentu a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov, ak bude dovtedy prijatý viacročný finančný výhľad platný od 1. januára 2007 a s tým súvisiaca medziinštitucionálna dohoda. Ak sa tak nestane, postup uvedený v tomto odseku sa bude uplatňovať od dátumu ich prijatia.

Článok 162

Rada prijme vykonávacie rozhodnutia týkajúce sa Európskeho fondu pre regionálny rozvoj v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Na Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond – sekciu usmerňovania a na Európsky sociálny fond sa aj naďalej vzťahujú články 37 a 148.

HLAVA XVIII

VÝSKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ

Článok 163

1. Cieľom Spoločenstva je posilňovať vedeckú a technologickú základňu priemyslu Spoločenstva a podporovať rozvoj jeho konkurencieschopnosti na medzinárodnej úrovni, pri podpore všetkých výskumných činností, ktoré sa pokladajú za nevyhnutné v iných kapitolách tejto zmluvy.

2. Spoločenstvo preto vo všetkých členských štátoch podporuje podniky, vrátane malých a stredných podnikov, výskumné strediská a univerzity v oblasti ich výskumnej činnosti a technologického rozvoja na vysokej úrovni; podporuje ich úsilie o vzájomnú spoluprácu najmä tým, že umožňuje podnikom plne využiť potenciál vnútorného trhu, a to najmä otváraním vnútroštátnych verejných zákaziek, stanovením spoločných noriem a odstránením právnych a daňových prekážok spolupráce.

3. O všetkých činnostiach Spoločenstva v oblasti výskumu a technologického rozvoja, vrátane pilotných projektov, sa podľa tejto zmluvy rozhoduje v súlade s ustanoveniami tejto hlavy.

Článok 164

Pri plnení týchto cieľov Spoločenstvo uskutočňuje nasledujúce činnosti, ktoré dopĺňujú činnosti členských štátov:

- a) plní programy rozvoja výskumu, technologického rozvoja a demonštračných programov podporou spolupráce s podnikmi, výskumnými strediskami, univerzitami a medzi nimi navzájom;

- b) podporuje spoluprácu s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov Spoločenstva;
- c) šíri a využíva výsledky činnosti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov Spoločenstva;
- d) stimuluje prípravu a mobilitu výskumných pracovníkov v Spoločenstve.

Článok 165

1. Spoločenstvo a členské štáty koordinujú svoje činnosti v oblasti výskumu a technologického rozvoja s cieľom zabezpečiť vzájomný súlad vnútroštátnych politík a politiky Spoločenstva.
2. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1.

Článok 166

1. Rada prijme viacročný rámcový program stanovujúci všetky činnosti Spoločenstva v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Rámcový program

- stanoví vedecké a technologické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť činnosťami stanovenými v článku 164 a určí príslušné priority,
- naznačí hlavnú orientáciu týchto činností,
- určí maximálnu celkovú sumu a podrobné pravidlá finančnej účasti Spoločenstva na rámcovom programe a príslušný podiel na každej z vymedzených činností.

2. Rámcový program sa prispôsobuje alebo dopĺňa podľa vývoja situácie.

3. Rámcový program sa uskutočňuje osobitnými programami stanovenými pre každú z činností. Každý osobitný program vymedzí podrobné pravidlá vykonania, dĺžku trvania a potrebné prostriedky. Súhrn potrebných čiastok vymedzených na osobitné programy nesmie prekročiť maximálnu celkovú sumu určenú pre rámcový program a každú z činností.

4. Osobitné programy Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom.

Článok 167

Na uskutočnenie viacročného rámcového programu Rada stanoví:

- pravidiel účasti podnikov, výskumných stredísk a univerzít,
- pravidiel pre šírenie výsledkov výskumu.

Článok 168

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu možno rozhodnúť o doplnkových programoch, na ktorých sa zúčastnia len niektoré členské štáty, ktoré ich financujú aj s prípadnou účasťou Spoločenstva.

Rada prijme pravidlá týkajúce sa týchto doplnkových programov, najmä so zreteľom na šírenie poznatkov a na prístup iných členských štátov k týmto poznatkom.

Článok 169

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže Spoločenstvo so súhlasom príslušných členských štátov vydať ustanovenie pre účasť na výskumných a rozvojových programoch, ktoré uskutočňujú niektoré členské štáty, vrátane účasti v štruktúrach vytvorených na vykonanie týchto programov.

Článok 170

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže Spoločenstvo vydať ustanovenie pre spoluprácu Spoločenstva s tretími krajinami alebo s medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov.

Podrobné podmienky tejto spolupráce môžu byť predmetom zmlúv medzi Spoločenstvom a príslušnými tretími stranami, ktoré sa môžu prerokovať a uzavrieť v súlade s článkom 300.

Článok 171

Spoločenstvo môže zakladať spoločné podniky alebo iné štruktúry potrebné pre účinné vykonanie programov Spoločenstva v oblasti výskumných a pilotných programov a programov technologického rozvoja.

Článok 172

Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovenia uvedené v článku 171.

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom, prijme ustanovenia uvedené v článkoch 167, 168 a 169. Prijatie doplnkových programov si vyžaduje súhlas dotknutých členských štátov.

Článok 173

Komisia na začiatku každého roku zašle správu Európskemu parlamentu a Rade. Správa obsahuje informácie o činnostiach v oblasti výskumu a technologického rozvoja a o šírení výsledkov za uplynulý rok a o pracovnom programe na bežný rok.

HLAVA XIX

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Článok 174

1. Politika Spoločenstva v oblasti životného prostredia prispieva k uskutočňovaniu nasledujúcich cieľov:

- udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia,
- ochrana ľudského zdravia,
- rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov,
- podpora opatrení na medzinárodnej úrovni pri riešení regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia.

2. Politika životného prostredia Spoločenstva sa zameriava na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada na rozmanité situácie v jednotlivých regiónoch Spoločenstva. Vychádza zo zásad predchádzania škodám a prevencie, zo zásady nápravy škôd na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zo zásady, že náhradu škody hradí znečisťovateľ.

V tomto kontexte opatrenia zosúladovania zodpovedajúce požiadavkám ochrany životného prostredia zahŕňajú, ak je to vhodné, ochrannú doložku umožňujúcu členským štátom prijať predbežné opatrenia z ekologických a mimohospodárskych dôvodov, ktoré podliehajú inšpekčnému postupu Spoločenstva.

3. Pri príprave politiky v oblasti životného prostredia Spoločenstvo prihliadne na:

- dostupné vedecké a technické údaje,
- podmienky životného prostredia v rôznych regiónoch Spoločenstva,
- potenciálne výhody a náklady v súvislosti s činnosťou alebo nečinnosťou,
- hospodársky a sociálny rozvoj Spoločenstva ako celku a vyrovnaný rozvoj jeho regiónov.

4. Spoločenstvo a členské štáty spolupracujú v oblasti svojich právomocí s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami. Podmienky spolupráce Spoločenstva sa môžu stať predmetom dohody medzi Spoločenstvom a dotknutými tretími stranami, ktorá sa prerokuje a uzavrie v súlade s článkom 300.

Predchádzajúci pododsek nemá dopad na právomoc členských štátov viesť rokovania s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné zmluvy.

Článok 175

1. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov rozhodne o postupoch, ktoré má Spoločenstvo prijať na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 174.

2. Odchyľne od rozhodovacích postupov ustanovených v odseku 1 a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 95, Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov jednomyselne prijíma:

- a) ustanovenia predovšetkým fiškálnej povahy;
- b) opatrenia týkajúce sa:
 - územného plánovania,
 - kvantitatívneho hospodárenia s vodnými zdrojmi alebo priamej alebo nepriamej dostupnosti týchto zdrojov,
 - využívania pôdy s výnimkou nakladania s odpadmi;

- c) opatrenia významne ovplyvňujúce možnosť voľby členského štátu pri výbere medzi rôznymi energetickými zdrojmi a celkovú štruktúru zásobovania energiou.

Podľa podmienok ustanovených v prvom pododseku môže Rada rozhodnúť, o ktorých záležitostiach uvedených v tomto odseku bude rozhodovať kvalifikovanou väčšinou.

3. V ostatných oblastiach Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijíma všeobecné akčné programy stanovujúce prioritné ciele, ktoré sa majú dosiahnuť.

Rada podľa podmienok odseku 1 alebo 2 a so zreteľom na konkrétny prípad prijme opatrenia, ktoré sú nevyhnutné pre uskutočňovanie týchto programov.

4. Bez toho, aby boli dotknuté určité opatrenia vnútornej povahy v rámci Spoločenstva politiku v oblasti životného prostredia financujú a uskutočňujú členské štáty.

5. Bez toho, aby bola dotknutá zásada o nahradení škody znečisťovateľom, opatrenie vychádzajúce z ustanovení odseku 1 zahŕňa náklady, ktoré verejná správa členského štátu pokladá za neúmerné, Rada v akte prijímajúcom toto opatrenie stanoví primerané ustanovenia vo forme:

- dočasnej odchýlky a/alebo
- finančnej podpory od kohézneho fondu zriadeného podľa článku 161.

Článok 176

Ochranné opatrenia podľa článku 175 nebránia členskému štátu udržiavať alebo zavádzať prísnejšie ochranné opatrenia. Tieto opatrenia musia byť zlučiteľné s touto zmluvou. Oznamujú sa Komisii.

HLAVA XX

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA

Článok 177

1. Politika Spoločenstva v oblasti rozvojovej spolupráce, ktorá dopĺňa politiky uskutočňované členskými štátmi, podporuje:

- trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj rozvojových krajín a osobitne tých z nich, ktoré sú najviac znevýhodnené,

- harmonickú a postupnú integráciu rozvojových krajín do svetovej ekonomiky,
- boj proti chudobe v rozvojových krajinách.

2. Politika Spoločenstva v tejto oblasti prispieva k všeobecnému cieľu rozvoja a upevnenia demokracie a právneho štátu a k rešpektovaniu ľudských práv a základných slobôd.

3. Spoločenstvo a členské štáty plnia záväzky a majú na zreteli ciele, ktoré schválili v rámci Organizácie Spojených národov a v iných príslušných medzinárodných organizáciách.

Článok 178

Spoločenstvo má na zreteli ciele podľa článku 177 v politikách, ktoré uskutočňuje a ktoré môžu mať pravdepodobne vplyv na rozvojové krajiny.

Článok 179

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijme opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 177. Takéto opatrenia môžu mať formu viacročných programov.

2. Európska investičná banka prispeje, za podmienok stanovených v jej štatúte, k uskutočňovaniu opatrení uvedených v odseku 1.

3. Ustanovenia tohto článku neovplyvnia spoluprácu so štátmi africkej, karibskej a tichomorskej oblasti v rámci Dohovoru medzi AKP a ES.

Článok 180

1. Spoločenstvo a členské štáty koordinujú svoje politiky rozvojovej spolupráce a navzájom sa radia o programoch pomoci vrátane pôsobenia v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách. Môžu uskutočniť jednotnú akciu. V prípade potreby členské štáty prispievajú k vykonávaniu programov pomoci Spoločenstva.

2. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1.

Článok 181

Spoločenstvo a členské štáty v rámci svojej pôsobnosti spolupracujú s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami. Podrobnosti spolupráce Spoločenstva môžu byť predmetom dohôd medzi Spoločenstvom a príslušnými tretími stranami, ktoré sa prerokujú a uzavrú v súlade s článkom 300.

Predchádzajúci odsek platí bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov viesť rokovania v medzinárodných orgánoch a uzatvárať medzinárodné dohody.

HLAVA XXI

HOSPODÁRSKA, FINANČNÁ A TECHNICKÁ SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI

Článok 181a

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy a najmä na ustanovenia hlavy XX, Spoločenstvo vykoná v rámci svojich právomocí opatrenia hospodárskej, finančnej a technickej spolupráce s tretími krajinami. Takéto opatrenia sú doplnkovými k opatreniam vykonávaným členskými štátmi a sú v súlade s rozvojovou politikou Spoločenstva.

Politika Spoločenstva v tejto oblasti prispieva k dosahovaniu všeobecného cieľa zameraného na rozvoj a upevňovanie demokracie a právneho štátu a cieľa zameraného na rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd.

2. Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme kvalifikovanou väčšinou opatrenia potrebné na vykonávanie odseku 1. Rada sa uznáva jednomyseľne v súvislosti s dohodami o pridružení uvedenými v článku 310 a s dohodami, ktoré sa majú uzatvoriť so štátmi, ktoré požiadali o prístup k únii.

3. Spoločenstvo a členské štáty spolupracujú v rámci svojich právomocí s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami. Dojednania o spolupráci so Spoločenstvom môžu byť predmetom dohôd medzi Spoločenstvom a príslušnými tretími stranami, ktoré sa prerokujú a uzavrú v súlade s článkom 300.

Prvým pododsekom nie je dotknutá príslušnosť členských štátov rokovať s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné dohody.

ŠTVRTÁ ČASŤ

PRIDRUŽENIE ZÁMORSKÝCH KRAJÍN A ÚZEMÍ

Článok 182

Členské štáty súhlasia, aby sa k Spoločenstvu pridružili neeurópske krajiny a územia, ktoré majú osobitné vzťahy s Dánskom, Francúzskom, Holandskom a Spojeným kráľovstvom. Tieto krajiny a územia (ďalej len „krajiny a územia“) sú uvedené v prílohe II tejto zmluvy.

Cieľom pridruženia je podporovať hospodársky a sociálny rozvoj krajín a území a nadviazať úzke hospodárske vzťahy medzi nimi a Spoločenstvom ako celkom.

V súlade so zásadami, ktoré sú uvedené v preambule tejto zmluvy, pridruženie slúži predovšetkým na podporu záujmov a blahobytu obyvateľov týchto krajín a území a na to, aby dospeli k hospodárskemu, sociálnemu a kultúrnemu rozvoju, o ktorý sa usilujú.

Článok 183

Pridruženie sleduje nasledujúce ciele:

1. Členské štáty uplatňujú pri obchodných stykoch s týmito krajinami a územiaми rovnaké zaobchádzanie, na akom sa v zmysle tejto zmluvy vzájomne dohodli.
2. Každá krajina alebo územie uplatní v obchodných stykoch s členskými štátmi rovnaké zaobchádzanie, aké uplatňuje vo vzťahu k európskemu štátu, s ktorým udržiava osobitné vzťahy.
3. Členské štáty sa podieľajú na investíciách, ktoré si vyžadujú postupný rozvoj v týchto krajinách a územiach.
4. Pri investíciách financovaných Spoločenstvom je účasť na verejných súťažiach a dodávkach otvorená za rovnakých podmienok ako všetkým fyzickým a právnickým osobám, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členského štátu alebo niektorej z krajín a území.
5. Vo vzťahoch medzi členskými štátmi a krajinami a územiaми je právo štátnych príslušníkov a spoločností usadiť sa upravené v súlade s ustanoveniami a postupmi vymedzenými v kapitole o práve usadiť sa, a to bez akejkoľvek diskriminácie, iba ak osobitné ustanovenia v zmysle článku 187 stanovujú inak.

Článok 184

1. Clá na tovar pochádzajúci z krajín a území pri dovoze do členských štátov sú zakázané v súlade so zákazom ciel medzi členskými štátmi podľa ustanovení tejto zmluvy.

2. Clá za tovar pochádzajúci z členských štátov alebo iných krajín a území sú pri dovoze do každej krajiny alebo územia z členských štátov alebo z iných krajín zakázané v súlade s ustanoveniami článku 25.

3. Krajiny a územia však môžu vyberať clá, ktoré sú potrebné na ich rozvoj a industrializáciu alebo tvoria príjem ich rozpočtu.

Clá uvedené v predchádzajúcom pododseku nemôžu byť vyššie ako clá na dovoz tovaru z členského štátu, s ktorým táto krajina alebo územie udržiava osobitné vzťahy.

4. Odsek 2 sa nevzťahuje na krajiny a územia, ktoré z dôvodov osobitných medzinárodných záväzkov už uplatňujú nediskriminujúci colný sadzobník.

5. Zavedenie ciel alebo zmeny v clách ukladaných na tovar dovážaný do krajín a území nesmie viesť právne ani vecne k priamej ani nepriamej diskriminácii medzi dovozmi z jednotlivých členských štátov.

Článok 185

Ak by výška cla uplatňovaná na tovar z tretej krajiny pri vstupe do krajiny alebo na jej územie mohla pri uplatňovaní článku 184 ods. 1 vyvolať odklon obchodu na škodu niektorého členského štátu, môže tento štát požiadať Komisiu, aby navrhla ostatným členským štátom opatrenia potrebné na nápravu tejto situácie.

Článok 186

S výhradou ustanovení týkajúcich sa verejného zdravia, verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku upravia voľný pohyb pracovníkov v rámci členských štátov z krajín a území a pracovníkov z členských štátov v krajinách a územiach dohovory, ktoré budú následne uzavreté a jednomyselne schválené členskými štátmi.

Článok 187

Rada na základe skúseností získaných z pridruženia krajín a území k Spoločenstvu a podľa zásad stanovených touto zmluvou jednomyseľne určí ustanovenia týkajúce sa podrobných pravidiel a postupu pridruženia krajín a území k Spoločenstvu.

Článok 188

Články 182 až 187 sa vzťahujú na Grónsko, ak nestanovia inak osobitné ustanovenia pre Grónsko obsiahnuté v Protokole o osobitnej úprave pre Grónsko pripojenom k tejto zmluve.

PIATA ČASŤ

ORGÁNY SPOLOČENSTVA

HLAVA I

USTANOVENIA O ORGÁNOCH

KAPITOLA 1

ORGÁNY

ODDIEL 1

EURÓPSKY PARLAMENT

Článok 189

Európsky parlament sa skladá zo zástupcov ľudu štátov, ktoré sú členmi Spoločenstva a vykonáva právomoci, ktorými ho poveruje táto zmluva.

Počet členov Európskeho parlamentu neprekročí 732.

Článok 190 ⁽¹⁾

1. Poslanci zastupujúci v Európskom parlamente ľud členských štátov združených v Spoločenstve sú volení v priamych a všeobecných voľbách.

⁽¹⁾ Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

2. Počet zástupcov volených v jednotlivých členských štátoch je nasledovný:

Belgicko	24
Česká republika	24
Dánsko	14
Nemecko	99
Estónsko	6
Grécko	24
Španielsko	54
Francúzsko	78
Írsko	13
Taliansko	78
Cyprus	6
Lotyšsko	9
Litva	13
Luxembursko	6
Maďarsko	24
Malta	5
Holandsko	27
Rakúsko	18
Poľsko	54
Portugalsko	24
Slovinsko	7
Slovensko	14
Fínsko	14
Švédsko	19
Spojené kráľovstvo	78

V prípade zmien a doplnkov k tomuto odseku musí počet poslancov volených v každom členskom štáte zabezpečiť primerané zastúpenie ľudu štátov združených v Spoločenstve.

3. Poslanci sú volení na obdobie piatich rokov.

4. Európsky parlament vypracuje návrhy na priame a všeobecné voľby konané jednotným postupom vo všetkých členských štátoch alebo v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty.

Rada so súhlasom Európskeho parlamentu vyjadreným väčšinou hlasov svojich poslancov jednomyselne prijme zodpovedajúce pravidlá a odporučí členským štátom prijať ich v súlade s príslušnými vnútroštátnymi ústavnými predpismi.

5. Európsky parlament po vyžiadaní stanoviska Komisie a na základe súhlasu Rady prijatého kvalifikovanou väčšinou stanoví pravidlá a všeobecné podmienky výkonu funkcií svojich členov. Všetky pravidlá a podmienky týkajúce sa zdaňovania členov alebo bývalých členov si vyžadujú jednomyselné schválenie Radou.

Článok 191

Politické strany na európskej úrovni sú dôležitým faktorom integrácie v rámci Spoločenstva. Prispievajú k utváraniu európskeho povedomia a k vyjadreniu politickej vôle občanov Únie.

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 stanoví pravidlá, ktorými sa spravujú politické strany na európskej úrovni, najmä pravidlá ich financovania.

Článok 192

Tak ako je to v tejto zmluve stanovené, Európsky parlament sa zúčastňuje na procese prijímania aktov Spoločenstva výkonom svojich právomocí podľa postupov upravených v článkoch 251 a 252 a vyslovením súhlasu alebo podávaním poradných stanovísk.

Rozhodnutím väčšiny hlasov členov môže Európsky parlament požiadať Komisiu o predloženie vhodného návrhu vo veciach, o ktorých sa domnieva, že pre plnenie tejto zmluvy je potrebné vydať akt Spoločenstva.

Článok 193

Európsky parlament na žiadosť štvrtiny členov môže v rámci svojich funkcií ustanoviť dočasný vyšetrovací výbor, ktorý bez toho, aby boli dotknuté právomoci vymedzené touto zmluvou iným inštitúciám a orgánom, preskúma prípady porušenia alebo nesprávneho úradného postupu pri uplatňovaní práva Spoločenstva okrem prípadov, keď takéto skutočnosti skúma súd a súdne konanie sa ešte neskončilo.

Dočasný vyšetrovací výbor zaniká predložením správy.

Podrobné ustanovenia upravujúce výkon vyšetrovacieho práva sa stanovujú vzájomnou dohodou Európskeho parlamentu, Rady a Komisie.

Článok 194

Akýkoľvek občan únie a akákoľvek fyzická či právnická osoba s bydliskom alebo sídlom zaregistrovaným v členskom štáte má právo individuálne alebo spoločne s ďalšími občanmi alebo osobami predložiť Európskemu parlamentu petíciu vo veci, ktorá sa ich priamo dotýka a ktorá spadá do pôsobnosti Spoločenstva.

Článok 195

1. Európsky parlament vymenuje ombudsmana zmocneného prijímať od občanov únie alebo od fyzických či právnických osôb s bydliskom alebo zaregistrovaným sídlom v členskom štáte sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu inštitúcií alebo orgánov Spoločenstva s výnimkou Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa pri výkone ich súdnych funkcií.

V súlade so svojimi povinnosťami sa ombudsman najprv presvedčí o opodstatnenosti šetrenia, ktoré začne z vlastného podnetu alebo na základe sťažnosti predloženej priamo jemu alebo prostredníctvom člena Európskeho parlamentu, okrem prípadu, keď uvádzané skutočnosti sú alebo boli predmetom súdneho konania. Ak ombudsman zistí prípad nesprávneho úradného postupu, postúpi záležitosť príslušnému orgánu, ktorý ho o svojom stanovisku vyrozumie v lehote troch mesiacov. Ombudsman potom odovzdá správu Európskemu parlamentu a príslušnému orgánu.

O výsledku takého šetrenia musí byť osoba, ktorá podala sťažnosť, vyrozumená. Ombudsman podáva o výsledkoch svojho šetrenia výročnú správu Európskemu parlamentu.

2. Ombudsman je menovaný po každých voľbách Európskeho parlamentu na čas funkčného obdobia parlamentu. Ombudsman môže byť menovaný znova.

Na žiadosť Európskeho parlamentu môže Súdny dvor ombudsmana odvolať, ak nespĺňa podmienky predpísané pre výkon jeho funkcie alebo ak sa dopustil závažného pochybenia.

3. Ombudsman vykonáva svoje funkcie úplne nezávisle. Pri výkone svojich povinností nesmie požadovať ani prijímať pokyny od žiadneho orgánu. Počas svojho funkčného obdobia nesmie vykonávať iné platené ani neplatené povelanie.

4. Európsky parlament na základe stanoviska Komisie a so súhlasom Rady vyjadreným kvalifikovanou väčšinou prijme štatút a všeobecné podmienky výkonu funkcií ombudsmana.

Článok 196

Európsky parlament zasadá raz do roka. Schádza sa, bez toho aby musel byť zvolaný, v druhý utorok v mesiaci marec.

Európsky parlament sa môže zísť na mimoriadnom zasadaní na žiadosť väčšiny svojich členov, ako aj na žiadosť Rady alebo Komisie.

Článok 197

Európsky parlament si z radov svojich členov volí predsedu a predsedníctvo.

Členovia Komisie sa môžu zúčastňovať všetkých zasadnutí a žiadať o slovo v mene Komisie.

Na otázky Európskeho parlamentu alebo jeho členov odpovedá Komisia písomne alebo ústne.

Európsky parlament vypočuje Radu v súlade s podmienkami, ktoré si stanoví Rada vo svojom rokovacom poriadku.

Článok 198

Ak nie je v tejto zmluve ustanovené inak, Európsky parlament sa uznáva absolútnou väčšinou odovzdaných hlasov.

Rokovací poriadok stanoví kvórum.

Článok 199

Európsky parlament schvaľuje svoj rokovací poriadok rozhodnutím väčšiny svojich členov.

Zápisnice z rokovania Európskeho parlamentu sa uverejňujú spôsobom, ktorý je stanovený v rokovacom poriadku.

Článok 200

Európsky parlament na verejnom zasadaní prerokúva výročnú súhrnnú správu, ktorú mu predkladá Komisia.

Článok 201

Ak bol podaný návrh na vyslovenie nedôvery Komisii za jej činnosť, môže o tom Európsky parlament hlasovať najskôr po uplynutí troch dní od podania návrhu, a to len verejným hlasovaním.

Ak sa návrh na vyslovenie nedôvery prijme dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov, ktorá predstavuje väčšinu členov Európskeho parlamentu, členovia Komisie odstúpia kolektívne. V správe bežných záležitostí pokračujú dovtedy, kým ich nahradia noví členovia podľa článku 214. V takom prípade sa funkčné obdobie novovymenovaných členov, ktorí majú nahradiť pôvodných členov Komisie, skončí dňom, ktorým by sa skončilo funkčné obdobie odstupujúcich členov Komisie.

ODDIEL 2

RADA

Článok 202

Na dosiahnutie cieľov stanovených touto zmluvou a v súlade s jej ustanoveniami Rada

- zabezpečuje koordináciu všeobecných hospodárskych politík členských štátov,
- má právomoc prijímať rozhodnutia,
- zverí Komisii v aktoch, ktoré prijme, právomoci k vykonávaniu pravidiel stanovených Radou. Rada môže výkon týchto právomocí určitým spôsobom vymedziť. Rada si tiež môže v špecifických prípadoch vyhradiť výkon vykonateľných právomocí priamo pre seba. Postupy vyššie uvedené musia byť v súlade so zásadami a pravidlami, ktoré Rada jednomyselne stanoví vopred na návrh Komisie a po obdržaní stanoviska Európskeho parlamentu.

Článok 203

Rada pozostáva zo zástupcov každého členského štátu na ministerskej úrovni splnomocnených zaväzovať vládu tohto členského štátu.

Rade predsedá postupne každý členský štát po dobu šiestich mesiacov podľa poradia, ktoré určí jednomyselne Rada.

Článok 204

Zasadnutie Rady zvoláva predseda z vlastného podnetu alebo na žiadosť jedného z jej členov alebo na žiadosť Komisie.

Článok 205 ⁽¹⁾

1. Pokiaľ táto zmluva neustanovuje inak, Rada sa uznáva väčšinou hlasov svojich členov.
2. Ak sa má Rada uznieť kvalifikovanou väčšinou, hlasy jej členov majú túto váhu:

Belgicko	12
Česká republika	12
Dánsko	7
Nemecko	29
Estónsko	4
Grécko	12
Španielsko	27
Francúzsko	29
Írsko	7
Taliansko	29
Cyprus	4
Lotyšsko	4
Litva	7
Luxembursko	4

⁽¹⁾ Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

Maďarsko	12
Malta	3
Holandsko	13
Rakúsko	10
Poľsko	27
Portugalsko	12
Slovinsko	4
Slovensko	7
Fínsko	7
Švédsko	10
Spojené kráľovstvo	29

Na prijatie aktov Rady sa vyžaduje súhlas najmenej 232 hlasov odovzdaných väčšinou členov, ak sa podľa tejto zmluvy majú prijať na návrh Komisie.

V ostatných prípadoch sa na prijatie aktov Rady vyžaduje súhlas najmenej 232 hlasov odovzdaných najmenej dvomi tretinami členov.

3. Ak sa prítomní alebo zastúpení členovia zdržia hlasovania, nebráni to prijatiu uznesení vyžadujúcich jednomyselnosť.

4. Ak sa na prijatie rozhodnutia Rady vyžaduje kvalifikovaná väčšina, člen Rady môže požiadať o overenie, či členské štáty, ktoré tvoria kvalifikovanú väčšinu, predstavujú najmenej 62 % celkového obyvateľstva Únie. Ak sa preukáže, že uvedená podmienka nie je splnená, hľadá sa na také rozhodnutie, akoby nebolo prijaté.

Článok 206

Každý člen Rady môže hlasovať v mene najviac jedného ďalšieho člena.

Článok 207

1. Výbor zložený zo stálych zástupcov členských štátov zodpovedá za prípravu činnosti Rady a za plnenie úloh, ktoré mu Rada uloží. V prípadoch stanovených v rokovacom poriadku Rady môže výbor vydávať procesné rozhodnutia.

2. Rade pomáha generálny sekretariát pod vedením generálneho tajomníka, vysokého splnomocnenca pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, ktorému pomáha zástupca generálneho tajomníka, ktorý zodpovedá za chod generálneho sekretariátu. Generálneho tajomníka a zástupcu generálneho tajomníka vymenúva Rada kvalifikovanou väčšinou.

Rada rozhoduje o organizácii generálneho sekretariátu.

3. Rada prijme svoj rokovací poriadok.

Pre účely uplatňovania článku 255 ods. 3 zapracuje Rada do rokovacieho poriadku podmienky prístupu verejnosti k dokumentom Rady. Pre účely tohto odseku Rada stanoví prípady, keď rozhoduje v zákonodarnej pôsobnosti tak, aby sa v týchto prípadoch umožnil väčší prístup k dokumentom, pričom sa zachováva účinnosť rozhodovacieho procesu. V každom prípade, keď Rada rozhoduje v zákonodarnej pôsobnosti, zverejňujú sa výsledky hlasovania, objasnenie hlasovania, ako aj úradný záznam vyhlásení.

Článok 208

Rada môže požiadať Komisiu, aby urobila šetrenie, ktoré pokladá za potrebné na dosiahnutie spoločných cieľov a aby jej predložila vhodné návrhy.

Článok 209

Na základe stanoviska Komisie Rada vymedzí pravidlá upravujúce postavenie výborov uvedených v tejto zmluve.

Článok 210

Rada rozhoduje kvalifikovanou väčšinou o platoch, príspevkoch a dôchodkoch predsedu a členov Komisie a predsedu, sudcov, generálnych advokátov a tajomníka Súdneho dvora a členov a tajomníka Súdu prvého stupňa. Kvalifikovanou väčšinou stanovuje tiež všetky náhrady poskytované namiesto odmien.

ODDIEL 3

KOMISIA

Článok 211

Na zabezpečenie riadneho fungovania a rozvoja spoločného trhu Komisia:

- zabezpečuje uplatňovanie ustanovení tejto zmluvy a opatrení prijatých orgánmi Spoločenstva v súlade s ňou,

- podáva odporúčania alebo stanoviská v oblastiach, ktoré sú predmetom tejto zmluvy, ak to táto zmluva výslovne stanovuje alebo ak to Komisia považuje za potrebné,
- má vlastnú právomoc prijímať rozhodnutia a zúčastňuje sa na tvorbe opatrení, ktoré prijíma Rada a Európsky parlament spôsobom, ktorý stanovuje táto zmluva,
- vykonáva právomoci, ktoré na ňu preniesla Rada na vykonávanie pravidiel stanovených Radou.

Článok 212

Komisia každoročne najneskôr mesiac pred začiatkom zasadnutia Európskeho parlamentu uverejní súhrnnú správu o činnosti Spoločenstva.

Článok 213 ⁽¹⁾

1. Členovia Komisie sa vyberajú podľa ich celkových schopností a musia poskytovať záruku úplnej nezávislosti.

V Komisii je jeden štátny príslušník za každý členský štát.

Počet členov Komisie môže Rada jednomyselne zmeniť.

2. Členovia Komisie vykonávajú svoje funkcie úplne nezávisle a vo všeobecnom záujme Spoločenstva.

Pri plnení svojich povinností nesmú žiadať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády, ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania, ktoré sa nezlučuje s ich povinnosťami. Každý členský štát sa zaväzuje rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov Komisie pri plnení ich úloh.

Počas svojho funkčného obdobia členovia Komisie nesmú vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviažu, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia. V prípade porušenia tejto povinnosti môže Súdny dvor na žiadosť Rady alebo Komisie, podľa okolností prípadu, rozhodnúť o odvolaní príslušného člena podľa článku 216 alebo o odňatí práva na dôchodok alebo iné dávky vyplácané namiesto dôchodku.

Článok 214

1. Členovia Komisie sú vymenovaní v súlade s postupom uvedeným v odseku 2 na obdobie piatich rokov, ak článok 201 nestanoví inak.

Možno ich vymenovať znova.

⁽¹⁾ Článok zmenený Protokolom o rozširovaní Európskej Únie.

2. Rada, ktorú tvoria hlavy štátov a vlád, kvalifikovanou väčšinou navrhne osobu, ktorú má v úmysle vymenovať za predsedu Komisie; návrh schvaľuje Európsky parlament.

Rada kvalifikovanou väčšinou a po vzájomnej dohode s kandidátom navrhnutým na predsedu prijme zoznam ostatných osôb, ktoré má v úmysle vymenovať za členov Komisie, vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi.

Takto navrhnutého predsedu a členov Komisie schvaľuje ako celok Európsky parlament hlasovaním. Po schválení predsedu a ostatných členov Komisie Európskym parlamentom ich Rada kvalifikovanou väčšinou vymenuje.

Článok 215

Funkcia člena Komisie končí okrem riadneho uplynutia funkčného obdobia alebo smrti aj odstúpením alebo odvolaním.

Miesto uvoľnené odstúpením, odvolaním alebo smrťou obsadí na zvyšný čas funkčného obdobia člen, ktorého Rada vymenuje kvalifikovanou väčšinou. Rada môže jednomyseľne rozhodnúť, že uvoľnené miesto sa neobsadí.

V prípade odstúpenia, odvolania alebo smrti predsedu sa na zvyšný čas do konca funkčného obdobia vymenuje náhradník. Pri nahrádzaní predsedu sa uplatňuje postup ustanovený v článku 214 ods. 2.

S výnimkou odvolania podľa článku 216 zostávajú členovia Komisie vo funkcii, až kým nie sú nahradení, alebo kým Rada nerozhodne, že uvoľnené miesto sa neobsadí, ako je uvedené v druhom odseku tohto článku.

Článok 216

Ak niektorý člen Komisie nespĺňa podmienky predpísané pre výkon funkcie alebo sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady alebo Komisie odvolať.

Článok 217

1. Komisia pracuje pod politickým vedením predsedu, ktorý rozhoduje o jej vnútornej organizácii s cieľom zabezpečiť konzistentnú a efektívnu činnosť založenú na kolegiálite.

2. Predseda rozčlení povinnosti uložené Komisii a rozdelí ich medzi členov Komisie. Počas funkčného obdobia Komisie môže predseda toto rozdelenie povinností medzi jednotlivými členmi Komisie meniť. Členovia Komisie vykonávajú pod vedením predsedu úlohy, ktoré im prideliť.
3. Po získaní súhlasu kolégia predseda vymenuje spomedzi členov podpredsedov.
4. Člen Komisie odstúpi, ak ho o to predseda po získaní súhlasu kolégia požiada.

Článok 218

1. Rada a Komisia sa navzájom poradia o metódach spolupráce a riešia ich vzájomnou dohodou.
2. Komisia prijme svoj rokovací poriadok tak, aby sama i jej odbory fungovali v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy. Komisia zabezpečí uverejnenie tohto poriadku.

Článok 219

Komisia sa uznáva rozhodnutím väčšiny členov, ako je uvedené v článku 213.

Komisia je uznášaniaschopná, len ak je na schôdzi prítomný počet členov stanovený jej rokovacím poriadkom.

ODDIEL 4

SÚDNY DVOR

Článok 220

Súdny dvor a Súd prvého stupňa v rámci svojich právomocí zabezpečia, aby sa pri výklade a uplatňovaní tejto zmluvy dodržiavalo právo.

Okrem toho môžu byť za podmienok ustanovených v článku 225a pri Súde prvého stupňa vytvorené súdne komory, ktoré budú mať v určitých osobitných oblastiach súdnu právomoc ustanovenú v tejto zmluve.

Článok 221

Súdny dvor tvoria sudcovia, jeden za každý členský štát.

Súdny dvor zasadá v komorách alebo vo veľkej komore v súlade s pravidlami ustanovenými na tento účel v štatúte Súdneho dvora.

Súdny dvor môže taktiež zasadať v pléne, ak je to ustanovené v štatúte.

Článok 222

Súdnemu dvoru pomáha osem generálnych advokátov. Rada môže zvýšiť jednomyselným rozhodnutím počet generálnych advokátov, ak o to Súdny dvor požiada.

Povinnosťou generálneho advokáta, konajúceho nestranne a nezávisle, je predkladať na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si v súlade so štatútom Súdneho dvora vyžadujú jeho účasť.

Článok 223

Sudcovia a generálni advokáti Súdneho dvora sa vyberajú z osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú potrebné kvalifikačné predpoklady požadované v ich krajinách na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií alebo sú uznávanými odborníkmi v oblasti práva; sú vymenúvaní na základe vzájomnej dohody vlád členských štátov na obdobie šiestich rokov.

Každé tri roky sa uskutoční čiastočná obmena sudcov a generálnych advokátov v súlade s podmienkami ustanovenými v štatúte Súdneho dvora.

Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Súdneho dvora na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

Sudcovia a generálni advokáti, ktorým uplynulo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Súdny dvor vymenuje svojho tajomníka a stanoví pravidlá výkonu jeho funkcie.

Súdny dvor prijme vlastný rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu kvalifikovanou väčšinou členov Rady.

Článok 224

Súd prvého stupňa sa skladá aspoň z jedného sudcu za každý členský štát. Počet sudcov je určený štatútom Súdneho dvora. Štatút môže stanoviť, aby Súdu prvého stupňa pomáhali generálni advokáti.

Členovia Súdu prvého stupňa sa vyberajú spomedzi osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú predpoklady požadované na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií. Sú vymenúvaní na základe vzájomnej dohody vlád členských štátov na obdobie šiestich rokov. Členovia súdu sú čiastočne obmeňovaní každé tri roky. Členovia súdu, ktorým uplynulo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Súdu prvého stupňa na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

Súd prvého stupňa vymenuje svojho tajomníka a stanoví pravidlá výkonu jeho funkcie.

Súd prvého stupňa prijme svoj rokovací poriadok po dohode so Súdnyim dvorom. Tento poriadok podlieha schváleniu kvalifikovanou väčšinou Rady.

Pokiaľ štatút Súdneho dvora neustanovuje inak, ustanovenia tejto zmluvy týkajúce sa Súdneho dvora sa vzťahujú aj na Súd prvého stupňa.

Článok 225

1. Súd prvého stupňa je príslušný prejednávať a rozhodovať v prvom stupni o žalobách a v konaniach uvedených v článkoch 230, 232, 235, 236 a 238 s výnimkou tých, ktoré sú prenesené na súdnu komoru alebo ktoré štatút vyhradzuje Súdnyim dvorom. Štatút môže ustanoviť, aby bol Súd prvého stupňa príslušný rozhodovať o ďalších druhoch žalôb alebo konaní.

Proti rozhodnutiam vydaným Súdom prvého stupňa podľa tohto odseku sa možno odvolať na Súdny dvor len v právnych otázkach za podmienok a v rámci obmedzení ustanovených v štatúte.

2. Súd prvého stupňa má právomoc prejednávať a rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam súdnych komôr zriadených podľa článku 225a.

Rozhodnutia, ktoré vydá Súd prvého stupňa podľa tohto odseku, môžu vo výnimočných prípadoch podliehať preskúmaniu Súdnyim dvorom za podmienok a v rámci obmedzení uvedených v štatúte, ak existuje vážne nebezpečenstvo, že by mali dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Spoločenstva.

3. Súd prvého stupňa je v osobitných oblastiach ustanovených štatútom príslušný prejednávať a rozhodovať o otázkach predložených na predbežný nález podľa článku 234.

Ak sa Súd prvého stupňa domnieva, že si prípad vyžaduje zásadné rozhodnutie, ktoré by mohlo ovplyvniť jednotu alebo vnútorný súlad práva Spoločenstva, môže prípad postúpiť Súdnyim dvorom na vydanie nálezu.

Rozhodnutia, ktoré vydá Súd prvého stupňa o otázkach predložených na predbežný nález, môžu vo výnimočných prípadoch podliehať preskúmaniu Súdnyim dvorom za podmienok a v rámci obmedzení uvedených v štatúte, ak existuje vážne nebezpečenstvo, že by rozhodnutie malo dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Spoločenstva.

Článok 225a

Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Súdnyim dvorom alebo na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou jednomyseľne rozhodnúť o zriadení súdnych komôr ako prvého stupňa na prejednávane a rozhodovanie o určitých druhoch podaných žalôb alebo konaní v osobitných oblastiach.

Rozhodnutie o zriadení súdnej komory stanoví pravidlá o organizácii súdnej komory a rozsahu zverených právomocí.

Proti rozhodnutiam vydaným súdnymi komorami je možné sa odvolať na Súd prvého stupňa len v právnych otázkach alebo, ak je to uvedené v rozhodnutí o zriadení komory, aj vo vecných otázkach.

Členovia súdnych komôr sa vyberajú spomedzi osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú predpoklady požadované na vymenovanie do sudcovskej funkcie. Členov komôr vymenováva Rada jednomyseľne.

Po dohode so Súdnyim dvorom súdne komory prijímú svoj rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu kvalifikovanou väčšinou Rady.

Pokiaľ rozhodnutie o zriadení súdnej komory neustanovuje inak, vzťahujú sa ustanovenia tejto zmluvy týkajúce sa Súdneho dvora a ustanovenia štatútu Súdneho dvora aj na súdne komory.

Článok 226

Ak sa Komisia domnieva, že si členský štát nesplnil povinnosť, ktorá pre neho vyplýva z tejto zmluvy, vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní tomuto štátu predložiť pripomienky.

Ak daný štát nevyhoví stanovisku v lehote určenej Komisiou, Komisia môže vec predložiť Súdnemu dvoru.

Článok 227

Ak sa členský štát domnieva, že iný členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva z tejto zmluvy, môže predložiť vec Súdnemu dvoru.

Skôr než členský štát podá žalobu proti inému členskému štátu pre domnelé neplnenie povinnosti, ktorá vyplýva z tejto zmluvy, predloží vec Komisii.

Komisia vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní príslušným štátom, aby si vzájomne predložili ústne aj písomné pripomienky v rámci kontradiktórneho konania.

Ak Komisia nevydá toto stanovisko do troch mesiacov odo dňa, keď jej bola vec predložená, môže sa vec podať na Súdny dvor aj bez stanoviska Komisie.

Článok 228

1. Ak Súdny dvor zistí, že členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva z tejto zmluvy, tento štát je povinný urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora.

2. Ak sa Komisia domnieva, že členský štát neprijal takéto opatrenia, umožní tomuto štátu predložiť pripomienky a potom vydá stanovisko s odôvodnením a uvedie tie časti, v ktorých daný členský štát nevyhovel rozsudku Súdneho dvora.

Ak príslušný členský štát neprijme potrebné opatrenia podľa rozsudku Súdneho dvora v lehote stanovenej Komisiou, Komisia môže predložiť vec Súdnemu dvoru. Pritom navrhne aj výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktorá sa má zaplatiť a ktorú pokladá v daných podmienkach za primeranú.

Ak Súdny dvor zistí, že členský štát nevyhovel rozsudku, môže mu uložiť paušálnu pokutu alebo penále.

Tento postup nemá dopad na článok 227.

Článok 229

Nariadenia prijaté spoločne Európskym parlamentom a Radou alebo Radou podľa ustanovení tejto zmluvy môžu Súdnemu dvoru priznať neobmedzenú právomoc vo veci ukladania sankcií podľa týchto nariadení.

Článok 229a

Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy môže Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom jednomyselne prijať ustanovenia o prevode právomocí na Súdny dvor v rozsahu, ktorý určí, v sporoch týkajúcich sa uplatňovania aktov prijatých na základe tejto zmluvy, ktoré tvoria práva priemyselného vlastníctva Spoločenstva. Rada odporučí členským štátom, aby tieto ustanovenia prijali v súlade so svojimi príslušnými ústavnými predpismi.

Článok 230

Súdny dvor preskúmava zákonnosť aktov prijatých spoločne Európskym parlamentom a Radou, aktov Rady, Komisie a ECB okrem odporúčaní a stanovísk a preskúmava aj zákonnosť aktov Európskeho parlamentu, ktoré majú právne účinky vo vzťahu k tretím stranám.

Na tento účel má právomoc rozhodovať o žalobách podávaných členskými štátmi, Európskym parlamentom, Radou alebo Komisiou z dôvodu nedostatku právomoci, porušenia podstatných procesných predpisov, porušenia tejto zmluvy alebo akéhokoľvek právneho pravidla týkajúceho sa uplatňovania alebo zneužitia právomocí.

Súdny dvor má právomoc rozhodovať za rovnakých podmienok o žalobách podaných Dvorom audítorov a ECB na ochranu ich výhradných práv.

Každá fyzická alebo právnická osoba môže za rovnakých podmienok podať žalobu proti rozhodnutiu, ktoré je jej určené, alebo proti rozhodnutiu, ktoré sa jej priamo a osobne týka, hoci je vydané formou nariadenia alebo rozhodnutia určeného inej osobe.

Súdne konanie uvedené v tomto článku sa začne do dvoch mesiacov od zverejnenia daného opatrenia, alebo jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak toto chýba, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

Článok 231

Ak je žaloba opodstatnená, Súdny dvor vyhlási napadnutý akt za neplatný.

V prípade nariadenia však Súdny dvor uvedie, ak to považuje za potrebné, ktoré účinky nariadenia vyhláseného za neplatné sa považujú za platné.

Článok 232

Ak Európsky parlament, Rada alebo Komisia porušia túto zmluvu svojou nečinnosťou, môžu členské štáty a ostatné orgány Spoločenstva podať Súdnemu dvoru žalobu, aby potvrdil, že došlo k takémuto porušeniu.

Táto žaloba je prípustná, len ak bol príslušný orgán vyzvaný, aby konal. Ak sa tento orgán do dvoch mesiacov po takejto výzve nevyjadrí, možno v lehote ďalších dvoch mesiacov podať návrh na začatie súdneho konania.

Každá fyzická alebo právnická osoba môže podať žalobu Súdnemu dvoru za rovnakých podmienok uvedených v predchádzajúcich odsekoch proti niektorému orgánu Spoločenstva z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako odporúčanie alebo stanovisko.

Súdny dvor má právomoc rozhodovať za rovnakých podmienok o žalobách podaných ECB v oblastiach, ktoré patria do pôsobnosti ECB a o žalobách podaných proti ECB.

Článok 233

Orgán alebo orgány, ktorých akt bol vyhlásený za neplatný alebo ktorých nečinnosť bola vyhlásená za odporujúcu tejto zmluve, sú povinné urobiť nevyhnutné opatrenia, aby vyhovelí rozsudku Súdneho dvora.

Táto povinnosť nemá vplyv na povinnosti, ktoré môžu vyplývať z článku 288 ods. 2.

Tento článok sa vzťahuje aj na ECB.

Článok 234

Súdny dvor má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu tejto zmluvy;
- b) platnosti a výkladu aktov orgánov Spoločenstva a ECB;
- c) výkladu štatútov orgánov zriadených aktom Rady, ak to tak tieto štatúty stanovujú. Ak je takáto otázka predložená niektorého súdu členského štátu a tento súd usúdi, že rozhodnutie o tejto otázke je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia, môže požiadať Súdny dvor, aby o nej vydal nález.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor, aby o nej rozhodol.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor.

Článok 235

Súdny dvor má právomoc rozhodovať spory o náhrade škody podľa článku 288 ods. 2.

Článok 236

Súdny dvor má právomoc rozhodovať všetky spory medzi Spoločenstvom a jeho zamestnancami v medziach a za podmienok stanovených služobným poriadkom alebo podmienkami zamestnávania.

Článok 237

Súdny dvor má právomoc v rámci uvedených medzí rozhodovať spory, ktoré sa týkajú:

- a) plnenia záväzkov členských štátov vyplývajúcich zo Štatútu Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti má jej Správna rada právomoci, ktoré článok 226 vymedzuje Komisii;
- b) opatrení prijatých Radou guvernérov Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti môže každý členský štát, Komisia alebo Správna rada Európskej investičnej banky začať konanie za podmienok stanovených v článku 230;
- c) opatrení prijatých Správnou radou Európskej investičnej banky. Konanie proti takýmto opatreniam môžu začať len členské štáty alebo Komisia, a to za podmienok stanovených v článku 230 a výlučne len za porušenie postupu, ako je vymedzené v článku 21 ods. 2, 5, 6 a 7 Štatútu Európskej investičnej banky;
- d) plnenia povinností národných centrálnych bánk, ako vyplývajú z tejto zmluvy a štatútu ESCB. V tejto súvislosti má Rada ECB vo vzťahu k národným centrálnym bankám rovnaké právomoci, aké priznáva Komisii článok 226 vo vzťahu k členským štátom. Ak Súdny dvor zistí, že niektorá národná centrálna banka nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z tejto zmluvy, táto banka je povinná urobiť potrebné opatrenia, aby vyhověla rozsudku Súdneho dvora.

Článok 238

Súdny dvor má právomoc rozhodovať na základe arbitrážnej doložky pripojenej k verejnoprávnej alebo súkromnoprávnej zmluve uzavretej Spoločenstvom alebo v mene Spoločenstva.

Článok 239

Súdny dvor má právomoc rozhodovať každý spor medzi členskými štátmi, ktorý súvisí s predmetom tejto zmluvy, ak mu tento spor predložia na základe osobitnej dohody strán.

Článok 240

S výnimkou právomoci, ktorú Súdnemu dvoru priznáva táto zmluva, spory, v ktorých je Spoločenstvo zúčastnenou stranou, nie sú z tohto dôvodu vyňaté z právomoci súdov členských štátov.

Článok 241

Každý účastník konania, v ktorom sa rozhoduje o nariadení vydanom spoločne Európskym parlamentom a Radou alebo o nariadení Rady, Komisie alebo ECB, môže sa pred Súdnym dvorom bez ohľadu na to, či už uplynula lehota stanovená v článku 230 ods. 5, odvolávať na dôvody vymedzené článku 230 ods. 2 a domáhať sa, aby sa toto nariadenie neuplatnilo.

Článok 242

Žaloby podané na Súdny dvor nemajú odkladný účinok. Avšak ak Súdny dvor usúdi, že si to okolnosti vyžadujú, môže nariadiť odklad výkonu napadnutého aktu.

Článok 243

Súdny dvor môže vo všetkých predložených veciach nariadiť nevyhnutné predbežné opatrenia.

Článok 244

Rozsudky Súdneho dvora sú vykonateľné za podmienok stanovených v článku 256.

Článok 245

Štatút Súdneho dvora sa ustanoví v osobitnom protokole.

Na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou alebo na žiadosť Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Súdny dvorom môže Rada jednomyseľne zmeniť alebo doplniť ustanovenia štatútu s výnimkou jeho prvej hlavy.

ODDIEL 5

DVOR AUDÍTOROV

Článok 246

Dvor audítorov vykonáva audit.

Článok 247

1. Dvor audítorov tvoria štátni príslušníci členských štátov, jeden za každý členský štát.
2. Členovia Dvora audítorov sa vyberajú z osobností, ktoré vo svojich krajinách pracujú alebo pracovali v externých audítorských orgánoch alebo ktoré sú na túto funkciu osobitne kvalifikované. Musia byť úplne nezávislí.
3. Členovia Dvora audítorov sú vymenovaní na obdobie šiestich rokov. Rada po porade s Európskym parlamentom prijme kvalifikovanou väčšinou zoznam členov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Členov Dvora audítorov možno vymenovať znova.

Členovia si z vlastných radov zvolia predsedu Dvora audítorov na obdobie troch rokov. Predsedu môže byť zvolený znova.

4. Členovia Dvora audítorov vykonávajú svoje povinnosti v záujme Spoločenstva úplne nezávisle.

Pri vykonávaní svojej funkcie nesmú požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich funkciou.

5. Členovia Dvora audítorov nesmú počas výkonu svojej funkcie vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazajú, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia.

6. Okrem uplynutia funkčného obdobia alebo smrti sa funkcia člena Dvora audítorov končí aj na odstúpením alebo odvolaním na základe rozhodnutia Súdneho dvora podľa odseku 7.

Takto uvoľnená funkcia sa obsadí do konca funkčného obdobia dotknutého člena náhradníkom.

S výnimkou odvolania zotrvávajú členovia Dvora audítorov vo funkcii, kým ich nahradia noví členovia.

7. Člena Dvora audítorov možno odvolať z funkcie alebo zbaviť nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku, len ak sa Súdny dvor na žiadosť Dvora audítorov presvedčí, že tento člen nespĺňa požadované podmienky alebo si neplní povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie.

8. Rada kvalifikovanou väčšinou stanoví pracovné podmienky predsedu a členov Dvora audítorov, najmä ich platy, príspevky a dôchodky. Kvalifikovanou väčšinou stanoví aj akékoľvek náhrady poskytované namiesto odmien.

9. Ustanovenia Protokolu o výsadách a imunitách Európskych Spoločenstiev, ktoré sa vzťahujú na sudcov Súdneho dvora, sa vzťahujú aj na členov Dvora audítorov.

Článok 248

1. Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Spoločenstva. Preskúmava aj účty všetkých príjmov a výdavkov všetkých orgánov zriadených Spoločenstvom, pokiaľ to nevyklučuje ich príslušný ustanovujúci akt.

Dvor audítorov poskytuje Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti vedenia účtov a o zákonnosti a riadnosti príslušných operácií, ktoré sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Toto vyhlásenie môže byť doplnené o osobitný posudok každej hlavnej oblasti činnosti Spoločenstva.

2. Dvor audítorov preskúmava, či sa všetky príjmy a výdavky uskutočnili zákonným a riadnym spôsobom, a či sa vykonávalo riadne finančné hospodárenie. Pritom podá správu najmä o každom prípade nezrovnalosti.

Audit príjmov sa uskutočňuje porovnaním splatných pohľadávok a čiastok, ktoré boli Spoločenstvu skutočne uhradené.

Audit výdavkov sa uskutočňuje porovnaním prijatých záväzkov a poskytnutých úhrad.

Tieto audity sa môžu vykonávať pred účtovnou uzávierkou príslušného rozpočtového roka.

3. Audit je založený na účtovných záznamoch, ak je to nevyhnutné, vykonáva sa priamo na mieste v iných orgánoch Spoločenstva, v priestoroch akéhokoľvek orgánu, ktorý spravuje príjmy alebo výdavky v mene Spoločenstva a v členských štátoch, vrátane priestorov akejkoľvek právnickej alebo fyzickej osoby platenej z rozpočtu. V členských štátoch sa audit vykonáva v súčinnosti s vnútroštátnymi audítorskými orgánmi, a ak tieto orgány nemajú nevyhnutné právomoci, v súčinnosti s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi štátnej správy. Dvor audítorov a vnútroštátne audítorské orgány členských štátov spolupracujú v duchu dôvery, pričom si zachovávajú svoju nezávislosť. Tieto orgány alebo úrady upovedomia Dvor audítorov o tom, či majú v úmysle zúčastniť sa auditu.

Ostatné orgány Spoločenstva, všetky orgány spravujúce príjmy alebo výdavky v mene Spoločenstva, všetky právnické alebo fyzické osoby platené z rozpočtu, a vnútroštátne audítorské orgány resp. ak tieto nemajú nevyhnutné právomoci, príslušné orgány štátnej správy, predkladajú Dvoru audítorov na jeho žiadosť všetky dokumenty alebo informácie nevyhnutné na vykonanie jeho úlohy.

Vo vzťahu k činnostiam Európskej investičnej banky pri spravovaní výdavkov a príjmov Spoločenstva je právo dvora na prístup k informáciám banky upravované dohodou medzi Dvorom audítorov, bankou a Komisiou. Ak takáto dohoda neexistuje, Dvor audítorov má aj tak prístup k informáciám nevyhnutným na audit výdavkov a príjmov Spoločenstva, ktoré banka spravuje.

4. Po uzávierke každého rozpočtového roka vypracuje Dvor audítorov výročnú správu. Zašle ju ostatným orgánom Spoločenstva a uverejní ju v *Úradnom vestníku Európskej únie* spolu s odpoveďami týchto orgánov na poznámky Dvora audítorov.

Dvor audítorov môže tiež kedykoľvek predložiť svoje poznámky, najmä vo forme osobitných správ o osobitných otázkach a predkladať svoje stanoviská na žiadosť niektorého z ostatných orgánov Spoločenstva.

Výročné správy, osobitné správy alebo stanoviská prijíma väčšinou hlasov svojich členov. Môže zriaďovať vnútorné komory, ktoré budú prijímať určité kategórie správ alebo stanovísk za podmienok ustanovených v jeho rokovacom poriadku.

Pomáha Európskemu parlamentu a Rade pri výkone ich právomocí pri kontrole plnenia rozpočtu.

Dvor audítorov si vypracuje vlastný rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu kvalifikovanou väčšinou členov Rady.

KAPITOLA 2

USTANOVENIA SPOLOČNÉ PRE VIACERO ORGÁNOV

Článok 249

S cieľom splniť svoje úlohy a v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy Európsky parlament spoločne s Radou, Rada a Komisia vydávajú nariadenia, smernice a prijímajú rozhodnutia, a podávajú odporúčania alebo zaujímajú stanoviská.

Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

Rozhodnutie je vo svojej celistvosti záväzné pre toho, komu je určené.

Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

Článok 250

1. Ak podľa tejto zmluvy Rada prijíma akt na návrh Komisie, môže tento návrh zmeniť jednomyseľne, ak článok 251 ods. 4 a 5 neustanoví inak.

2. Komisia môže zmeniť svoj návrh kedykoľvek v priebehu postupu, ktorý vedie k prijatiu aktu Spoločenstva až do uznesenia Rady.

Článok 251

1. Ak táto zmluva pri prijímaní aktu odkazuje na tento článok, uplatňuje sa nasledujúci postup.

2. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh.

Rada kvalifikovanou väčšinou na základe stanoviska Európskeho parlamentu rozhoduje takto:

- ak schváli všetky zmeny a doplnky obsiahnuté v stanovisku Európskeho parlamentu, môže navrhovaný akt prijať v takto zmenenej a doplnenej forme,
- ak Európsky parlament nenavrhuje žiadne zmeny a doplnky, môže prijať navrhovaný akt,
- inak zaujme spoločnú pozíciu a oznámi ju Európskemu parlamentu. Rada vyrozumie Európsky parlament v plnom rozsahu o dôvodoch, ktoré viedli k prijatiu tejto spoločnej pozície. Komisia vyrozumie v plnom rozsahu o svojom stanovisku Európsky parlament.

Ak do troch mesiacov od tohto vyrozumenia Európsky parlament:

- a) schváli spoločnú pozíciu alebo neprijme žiadne rozhodnutie, daný akt sa považuje za prijatý v súlade s touto spoločnou pozíciou;
- b) odmietne spoločnú pozíciu absolútnou väčšinou hlasov svojich členov, daný akt sa považuje za neprijatý;
- c) navrhne zmeny a doplnky k spoločnej pozícii absolútnou väčšinou hlasov svojich členov, postúpi zmenený a doplnený text Rade a Komisii, ktoré zaujmú k týmto zmenám a doplnkom stanovisko.

3. Ak Rada do troch mesiacov od predloženia celej záležitosti kvalifikovanou väčšinou schváli všetky zmeny a doplnky navrhnuté Európskym parlamentom, daný akt sa považuje za prijatý vo forme takto zmenenej a doplnenej spoločnej pozície; o návrhoch zmien a doplnkov, ku ktorým zaujme Komisia negatívne stanovisko, sa však Rada uznáva jednomyselne. Ak Rada neschváli všetky zmeny a doplnky, predseda Rady v zhode s predsedom Európskeho parlamentu zvolá do šiestich týždňov zasadnutie Zmierovacieho výboru.

4. Zmierovací výbor, ktorý sa skladá z členov Rady alebo ich zástupcov a z rovnakého počtu zástupcov Európskeho parlamentu, má za úlohu dosiahnuť dohodu o spoločnom texte návrhu kvalifikovanou väčšinou hlasov členov Rady alebo ich zástupcov a väčšinou zástupcov Európskeho parlamentu. Na rokovaníach Zmierovacieho výboru sa zúčastní Komisia, ktorá vyvinie akékoľvek užitočné podnety na zblíženie pozícií Európskeho parlamentu a Rady. Pri plnení tejto úlohy sa Zmierovací výbor zaoberá spoločnou pozíciou na základe zmien a doplnkov navrhnutých Európskym parlamentom.

5. Ak do šiestich týždňov po svojom zvolaní Zmierovací výbor schváli spoločný text návrhu, Európsky parlament, ktorý sa uznáva absolútnou väčšinou odovzdaných hlasov, a Rada, ktorá sa uznáva kvalifikovanou väčšinou, majú potom ďalších šesť týždňov na to, aby prijali navrhovaný akt v súlade so spoločným textom. Ak jeden z týchto dvoch orgánov navrhovaný akt neschváli, pokladá sa za neprijatý.

6. Ak Zmierovací výbor neschváli spoločný text, navrhovaný akt sa pokladá za neprijatý.

7. Lehoty troch mesiacov a šiestich týždňov uvedené v tomto článku sa môžu predĺžiť o jeden mesiac resp. o dva týždne, a to z podnetu Európskeho parlamentu alebo Rady.

Článok 252

Ak táto zmluva odkazuje pri prijímaní aktu na tento článok, použije sa nasledujúci postup:

- a) Na návrh Komisie a na základe stanoviska Európskeho parlamentu prijme Rada kvalifikovanou väčšinou spoločnú pozíciu.
- b) Spoločná pozícia Rady sa oznámi Európskemu parlamentu. Rada a Komisia v plnom rozsahu vyrozumejú Európsky parlament o dôvodoch, ktoré viedli Radu k prijatiu spoločnej pozície, ako aj o stanovisku Komisie.

Ak Európsky parlament do troch mesiacov od tohto vyrozumenia schváli spoločnú pozíciu alebo o nej v tejto lehote nerozhodne, Rada prijme s konečnou platnosťou navrhovaný akt v súlade so spoločnou pozíciou.

- c) Európsky parlament môže v trojmesačnej lehote uvedenej v písmene b) navrhnúť absolútnou väčšinou hlasov svojich členov zmeny a doplnky k spoločnej pozícii Rady. Európsky parlament môže rovnakou väčšinou spoločnú pozíciu Rady odmietnuť. Výsledok rokovaní sa oznámi Rade a Komisii.

Ak Európsky parlament odmietne pozíciu Rady, pri druhom čítaní sa vyžaduje jednomyselné rozhodnutie Rady.

- d) Komisia do jedného mesiaca znova preskúma návrh, na základe ktorého Rada prijala spoločnú pozíciu, pričom zohľadní zmeny a doplnky navrhnuté Európskym parlamentom.

Komisia postúpi Rade spolu s preskúmaným návrhom aj tie zmeny a doplnky navrhované Európskym parlamentom, ktoré neprijala, a zaujme k nim stanovisko. Rada môže tieto zmeny a doplnky prijať jednomyseľne.

- e) Rada návrh preskúmaný Komisiou prijme kvalifikovanou väčšinou.

Návrh preskúmaný Komisiou môže Rada zmeniť a doplniť len jednomyseľne.

- f) V prípadoch uvedených v písmenách c), d) a e) sa od Rady vyžaduje, aby sa uznášala v trojmesačnej lehote. Ak sa v tejto lehote neuznesie, návrh Komisie sa pokladá za neprijatý.
- g) Lehoty uvedené v písmenách b) a f) možno predĺžiť maximálne o jeden mesiac vzájomnou dohodou Rady a Európskeho parlamentu.

Článok 253

Nariadenia, smernice a rozhodnutia prijaté spoločne Európskym parlamentom a Radou, ako aj akty prijaté Radou alebo Komisiou musia byť odôvodnené a musia obsahovať odkaz na návrhy alebo stanoviská, ktoré im mali byť podľa tejto zmluvy predložené.

Článok 254

1. Nariadenia, smernice a rozhodnutia prijaté v súlade s postupom podľa článku 251 podpisuje predseda Európskeho parlamentu a predseda Rady a uverejňujú sa v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nadobúdajú účinnosť v deň, ktorý je v nich stanovený alebo ak takýto deň nie je stanovený, v dvadsiaty deň po uverejnení.

2. Nariadenia Rady a Komisie a smernice orgánov určené všetkým členským štátom sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nadobúdajú účinnosť v deň, ktorý je v nich stanovený alebo ak takýto deň nie je stanovený, v dvadsiaty deň po uverejnení.

3. Ostatné smernice a rozhodnutia sa oznamujú tomu, komu sú určené, a týmto oznámením nadobúdajú účinnosť.

Článok 255

1. Každý občan únie a každá fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo sídlom v členskom štáte má právo na prístup k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie, v závislosti na zásadách a podmienkach, ktoré sa vymedzia v súlade s odsekmi 2 a 3.

2. Všeobecné zásady a obmedzenia, ktoré vychádzajú z verejného alebo súkromného záujmu a upravujú právo na prístup k dokumentom, stanoví Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251, do dvoch rokov po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy.

3. Každý orgán uvedený vyššie zapracuje do svojho rokovacieho poriadku osobitné ustanovenia týkajúce sa prístupu k svojim dokumentom.

Článok 256

Rozhodnutia Rady alebo Komisie, ktoré ukladajú peňažný záväzok osobám iným než sú štáty, sú vykonateľné.

Výkon rozhodnutia sa riadi predpismi občianskeho práva procesného štátu, na výsostnom území ktorého sa vykonáva. Doložku vykonateľnosti pripojí k rozhodnutiu len formálnym overením pravosti titulu vnútroštátny orgán, ktorého tým poverí vláda príslušného členského štátu a vyzrozumie o tom Komisiu a Súdny dvor.

Ak sú na žiadosť oprávnenej strany splnené tieto formálne náležitosti, strana môže o výkon rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom požiadať priamo príslušný orgán.

Výkon rozhodnutia možno zastaviť len rozhodnutím Súdneho dvora. Sťažnosti na protiprávny spôsob výkonu rozhodnutia však podliehajú právomoci vnútroštátnych súdov príslušnej krajiny.

KAPITOLA 3

HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

Článok 257

Týmto sa zriaďuje Hospodársky a sociálny výbor. Má poradnú funkciu.

Výbor sa skladá z predstaviteľov rôznych hospodárskych a sociálnych oblastí organizovanej občianskej spoločnosti, najmä z predstaviteľov výrobcov, poľnohospodárov, dopravcov, pracovníkov, obchodníkov, remeselníkov, príslušníkov slobodných povolání, spotrebiteľov a širokej verejnosti.

Článok 258 ⁽¹⁾

Počet členov Hospodárskeho a sociálneho výboru neprevyší 350.

⁽¹⁾ Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

Počet členov výboru je nasledovný:

Belgicko	12
Česká republika	12
Dánsko	9
Nemecko	24
Estónsko	7
Grécko	12
Španielsko	21
Francúzsko	24
Írsko	9
Taliansko	24
Cyprus	6
Lotyšsko	7
Litva	9
Luxembursko	6
Maďarsko	12
Malta	5
Holandsko	12
Rakúsko	12
Poľsko	21
Portugalsko	12
Slovinsko	7
Slovensko	9
Fínsko	9
Švédsko	12
Spojené kráľovstvo	24

Členovia výboru nesmú byť viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Svoje funkcie vykonávajú úplne nezávisle vo všeobecnom záujme Spoločenstva.

Rada určuje náhrady pre členov výboru kvalifikovanou väčšinou.

Článok 259

1. Členovia výboru sú vymenúvaní na návrh členských štátov na obdobie štyroch rokov. Rada prijme kvalifikovanou väčšinou zoznam členov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Členovia výboru môžu byť vymenovaní znova na ďalšie funkčné obdobie.

2. Rada sa radí s Komisiou. Rada môže požiadať o stanoviská tých európskych organizácií zastupujúcich rôzne hospodárske a sociálne odvetvia, ktoré majú záujem na činnosti Spoločenstva.

Článok 260

Výbor zo svojich radov volí predsedu a ďalších členov predsedníctva na obdobie dvoch rokov.

Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 261

Výbor má špecializované sekcie pre hlavné oblasti, ktoré sú predmetom tejto zmluvy.

Tieto špecializované sekcie vyvíjajú činnosť v rámci všeobecnej pôsobnosti výboru. Nemožno sa s nimi poradiť nezávisle od výboru.

V rámci výboru možno ustanoviť aj podvýbory na prípravu stanovísk k určitým špecifickým otázkam alebo oblastiam, ktoré sa predkladajú na prerokovanie výboru.

Rokovací poriadok stanoví spôsob zostavenia a pôsobnosť špecializovaných sekcií a podvýborov.

Článok 262

Rada alebo Komisia sú povinné poradiť sa s výborom v prípadoch, ktoré stanovuje táto zmluva. Tieto orgány sa môžu poradiť s výborom vo všetkých otázkach, v ktorých to pokladajú za vhodné. Výbor môže vydať stanovisko z vlastného podnetu vždy, keď to uzná za vhodné.

Ak to Rada alebo Komisia uznajú za vhodné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako mesiac odo dňa, keď táto lehota bola oznámená predsedovi. Ak nebude v stanovenej lehote predložené stanovisko, môže Rada a Komisia konať aj bez neho.

Stanovisko výboru a špecializovanej sekcie sa spolu so záznamom o rokovaní predkladá Rade a Komisii.

S výborom sa môže poradiť Európsky parlament.

KAPITOLA 4

VÝBOR REGIÓNOV

Článok 263 ⁽¹⁾

Týmto sa zriaďuje výbor, ďalej len „Výbor regiónov“, ktorý má poradnú funkciu a ktorý je zložený z volených zástupcov regionálnych a miestnych orgánov, ktoré majú volebný mandát regionálneho alebo miestneho orgánu alebo sú politicky zodpovední volenému zboru.

Počet členov Výboru regiónov neprevýši 350.

Počet členov výboru je nasledovný:

Belgicko	12
Česká republika	12
Dánsko	9
Nemecko	24
Estónsko	7
Grécko	12
Španielsko	21
Francúzsko	24
Írsko	9
Taliansko	24
Cyprus	6
Lotyšsko	7

⁽¹⁾ Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

Litva	9
Luxembursko	6
Maďarsko	12
Malta	5
Holandsko	12
Rakúsko	12
Poľsko	21
Portugalsko	12
Slovinsko	7
Slovensko	9
Fínsko	9
Švédsko	12
Spojené kráľovstvo	24

Členovia výboru a rovnaký počet náhradníkov sú vymenúvaní na obdobie štyroch rokov na návrh príslušných členských štátov. Môžu byť vymenovaní znova. Rada prijme kvalifikovanou väčšinou zoznam členov a náhradníkov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Ak mandát uvedený v prvom odseku, na základe ktorého boli navrhnutí, skončí, automaticky končí aj funkčné obdobie členov výboru a na zvyšný čas zmieneného funkčného obdobia ich nahradia noví členovia vymenovaní v súlade s rovnakým postupom. Žiadny člen výboru nemôže byť zároveň aj členom Európskeho parlamentu.

Členovia výboru nesmú byť viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Svoje funkcie vykonávajú úplne nezávisle vo všeobecnom záujme Spoločenstva.

Článok 264

Výbor regiónov si volí predsedu a predsedníctvo na obdobie dvoch rokov.

Prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 265

Rada alebo Komisia sa poradí s Výborom regiónov v prípadoch, keď to stanovuje táto zmluva, a vo všetkých ostatných prípadoch, ak to uzná za vhodné jeden z týchto orgánov, najmä v otázkach cezhraničnej spolupráce.

Ak to Rada alebo Komisia uzná za potrebné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac odo dňa, keď bola oznámená predsedovi. Po uplynutí tejto lehoty môže Rada a Komisia konať aj bez neho.

Ak sa uskutočnia porady s Hospodárskym a sociálnym výborom podľa článku 262, Rada alebo Komisia informuje Výbor regiónov o tejto žiadosti o stanovisko. Ak výbor usúdi, že sa to týka špecifických regionálnych záujmov, môže k tejto záležitosti vydať stanovisko.

S Výborom regiónov sa môže poradiť Európsky parlament.

Výbor môže vyjadriť svoje stanovisko z vlastného podnetu v prípadoch, keď to uzná za vhodné.

Stanovisko výboru spolu so záznamom o rokovaní sa predkladá Rade a Komisii.

KAPITOLA 5

EURÓPSKA INVESTIČNÁ BANKA

Článok 266

Európska investičná banka má právnu subjektivitu.

Členmi Európskej investičnej banky sú členské štáty.

Štatút Európskej investičnej banky je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k tejto zmluve. Rada môže na žiadosť Európskej investičnej banky a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou alebo na žiadosť Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou investičnou bankou jednomyseľne zmeniť alebo doplniť články 4, 11 a 12 a článok 18 ods. 5 štatútu banky.

Článok 267

Úlohou Európskej investičnej banky je prispievať k vyváženému a vyrovnanému rozvoju spoločného trhu v záujme Spoločenstva, na čo banka využíva prostriedky kapitálového trhu a vlastné prostriedky. Na tento účel poskytuje pôžičky a záruky na neziskovom základe, a tým uľahčuje financovanie nasledujúcich projektov vo všetkých hospodárskych oblastiach:

- a) projekty na rozvoj menej rozvinutých regiónov;
- b) projekty určené na modernizáciu alebo konverziu podnikov, alebo na vytváranie príležitostí potrebných na postupný vznik spoločného trhu, ktoré pre svoj rozsah alebo povahu nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú dispozíciou v jednotlivých členských štátoch;
- c) projekty spoločného záujmu niekoľkých členských štátov, ktoré sú takého rozsahu alebo takej povahy, že nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch.

Pri uskutočňovaní svojej úlohy uľahčuje EIB financovanie investičných programov v súčinnosti a s pomocou štrukturálnych fondov a iných finančných nástrojov Spoločenstva.

HLAVA II

FINANČNÉ USTANOVENIA

Článok 268

Pre každý rozpočtový rok sa predbežne vyčíslia všetky príjmy a výdavky Spoločenstva, vrátane tých, ktoré sa týkajú Európskeho sociálneho fondu, a zahrnú sa do rozpočtu.

V rozpočte sa vykazujú správne výdavky orgánov vyplývajúce z ustanovení Zmluvy o Európskej únii, ktoré sa týkajú spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spolupráce v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí. Prevádzkové náklady vyplývajúce z vykonávania týchto ustanovení sa môžu zahrnúť do rozpočtu za podmienok vymedzených touto zmluvou.

Rozpočtové príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe.

Článok 269

Rozpočet je plne financovaný z vlastných zdrojov bez toho, aby boli dotknuté iné príjmy.

Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom stanoví jednomyselne ustanovenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Spoločenstva, ktoré odporučí členským štátom na prijatie v súlade s ich ústavnými predpismi.

Článok 270

Komisia so zreteľom na dodržiavanie rozpočtovej disciplíny nepredloží Spoločenstvu žiaden návrh aktu, nezmení svoje návrhy, ani neprijme žiadne vykonávacie opatrenie, ktoré by mohlo závažne ovplyvniť rozpočet bez toho, aby neposkytla záruku, že takýto návrh alebo opatrenie možno financovať v medziach vlastných zdrojov Spoločenstva, vyplývajúcich z ustanovení vydaných Radou podľa článku 269.

Článok 271

Výdavky zahrnuté do rozpočtu sa schvaľujú na jeden rozpočtový rok, ak nariadenia vydané na základe článku 279 nestanovia inak.

Za podmienok stanovených podľa článku 279 všetky rozpočtové prostriedky, ktoré sa do konca rozpočtového roku nevyčerpajú, s výnimkou prostriedkov vyčlenených na výdavky na zamestnancov, sa môžu previesť nanajvýš do nasledujúceho rozpočtového roka.

Rozpočtové prostriedky sa delia podľa kapitol, do ktorých sa výdavky zahŕňajú podľa druhu alebo účelu, a ak je to potrebné, delia sa ďalej v súlade s nariadeniami vydanými na základe článku 279.

Výdavky Európskeho parlamentu, Rady, Komisie a Súdneho dvora sú uvedené v osobitných častiach rozpočtu, čo nevylučuje zvláštnu úpravu určitých spoločných výdavkov.

Článok 272

1. Rozpočtový rok začína 1. januára a končí 31. decembra.
2. Každý z orgánov Spoločenstva zostaví do 1. júla odhad svojich výdavkov. Komisia zhrnie tieto odhady do predbežného návrhu rozpočtu. Pripojí svoje stanovisko, ktoré môže zahŕňať odlišné odhady.

Predbežný návrh zahŕňa odhad príjmov a odhad výdavkov.

3. Komisia predloží predbežný návrh rozpočtu Rade najneskôr do 1. septembra roku, ktorý predchádza príslušnému rozpočtovému roku.

Ak má Rada úmysel odchyliť sa od predbežného návrhu rozpočtu, poradí sa s Komisiou, prípadne aj s inými príslušnými orgánmi.

Rada schváli kvalifikovanou väčšinou návrh rozpočtu a predloží ho Európskemu parlamentu.

4. Návrh rozpočtu sa predkladá Európskemu parlamentu najneskôr do 5. októbra roku, ktorý predchádza príslušnému rozpočtovému roku.

Európsky parlament má právo väčšinou hlasov svojich členov zmeniť a doplniť návrh rozpočtu a navrhnúť Rade na základe rozhodnutia absolútnej väčšiny odovzdaných hlasov zmeny výdavkov v tomto návrhu, ktoré nevyhnutne vyplývajú z tejto zmluvy alebo z aktov prijatých v súlade s touto zmluvou.

Ak Európsky parlament schváli návrh rozpočtu do 45 dní po jeho predložení, je rozpočet s konečnou platnosťou schválený. Ak Európsky parlament v tejto lehote návrh nezmení a nedoplní, ani v ňom nenavrhne žiadne zmeny, rozpočet sa pokladá za schválený s konečnou platnosťou.

Ak Európsky parlament v tejto lehote prijme zmeny a doplnky alebo navrhne zmeny, navrhovaný rozpočet sa spolu so zmenami a doplnkami alebo návrhmi zmien predloží Rade.

5. Po prerokovaní uvedeného návrhu rozpočtu s Komisiou, alebo ak je to vhodné s ďalšími dotknutými orgánmi, rozhodne Rada za nasledujúcich podmienok:

- a) Rada môže kvalifikovanou väčšinou zmeniť ktorúkoľvek zmenu a doplnenie prijaté Európskym parlamentom;
- b) vzhľadom na navrhnuté zmeny:
 - ak zmena navrhovaná Európskym parlamentom nemá vplyv na zvýšenie celkových výdavkov daného orgánu, najmä preto, že zvýšenie by sa výslovne vyrovnalo jednou alebo viacerými navrhovanými zmenami, ktoré by viedli k zodpovedajúcemu zníženiu výdavkov, môže Rada navrhovanú zmenu zamietnuť kvalifikovanou väčšinou. Ak nerozhodne o zamietnutí je navrhovaná zmena prijatá,
 - ak zmena navrhovaná Európskym parlamentom má vplyv na zvýšenie celkovej výšky výdavkov daného orgánu, môže Rada prijať navrhovanú zmenu kvalifikovanou väčšinou. Ak nerozhodne o prijatí je navrhovaná zmena zamietnutá,
 - ak Rada zamietne navrhovanú zmenu podľa jedného z predchádzajúcich pododsekov, kvalifikovanou väčšinou môže čiastku uvedenú v návrhu rozpočtu ponechať alebo určiť inú čiastku.

Návrh rozpočtu sa upraví podľa navrhnutých zmien prijatých Radou.

Ak v lehote 15 dní od predloženia návrhu rozpočtu Rada nezmení žiaden z doplnkov prijatých Európskym parlamentom a ak prijme jeho návrhy zmien, rozpočet sa pokladá za prijatý s konečnou platnosťou. Rada vyrozumie Európsky parlament o tom, že nezmenila žiaden z doplnkov a že návrhy zmien boli prijaté.

Ak v tejto lehote Rada pozmení jeden alebo viac doplnkov prijatých Európskym parlamentom, alebo ak zamietne alebo zmení jeho návrhy zmien, zmenený rozpočet sa znovu predloží Európskemu parlamentu. Rada informuje Európsky parlament o výsledkoch svojich rokovaní.

6. Európsky parlament, ktorý bol informovaný o výsledku rokovania o svojich návrhoch zmien, môže v pätnásťdňovej lehote zmeniť a doplniť alebo zamietnuť väčšinou hlasov svojich členov a trojpäťtinovou väčšinou odovzdaných hlasov zmeny doplnkov, ako ich navrhla Rada, a rozpočet schváliť. Ak v tejto lehote Európsky parlament neprijme žiadne rozhodnutie, rozpočet sa pokladá za schválený s konečnou platnosťou.

7. Po skončení postupu uvedeného v tomto článku predseda Európskeho parlamentu vyhlási, že rozpočet je s konečnou platnosťou schválený.

8. Zo závažných dôvodov však Európsky parlament väčšinou hlasov svojich členov a dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov môže zamietnuť návrh rozpočtu a požiadať o predloženie nového návrhu.

9. Na všetky výdavky, ktoré nevyplývajú z tejto zmluvy ani z právnych aktov vydaných v súlade s ňou, sa každoročne stanoví najvyššia prípustná miera zvýšenia, o ktorú možno v bežnom rozpočtovom roku zvýšiť výdavky rovnakej povahy.

Po porade s výborom pre hospodársku politiku Komisia vyhlási túto najvyššiu prípustnú mieru podľa:

- vývoja hrubého národného produktu v Spoločenstve,
- priemernej zmeny rozpočtov členských štátov

a

- vývoja životných nákladov za predchádzajúci rozpočtový rok.

Najvyššia prípustná miera sa oznámi všetkým orgánom Spoločenstva do 1. mája. Tieto orgány ju pri príprave rozpočtu musia rešpektovať, ak sa vo štvrtom a piatom pododseku neustanoví inak.

Ak skutočná miera zvýšenia výdavkov nevyplývajúcej z tejto zmluvy alebo z právnych aktov vydaných v súlade s ňou podľa návrhu rozpočtu zostaveného Radou presiahne o polovicu najvyššiu prípustnú mieru, Európsky parlament v rámci výkonu svojej právomoci prijímať doplnky môže zvýšiť celkovú sumu týchto nákladov, a to najviac o polovicu najvyššej prípustnej miery.

Ak Európsky parlament, Rada alebo Komisia uznajú, že činnosť Spoločenstva nevyhnutne vyžaduje prekročiť mieru stanovenú postupom podľa tohto odseku, Rada a Európsky parlament môžu vzájomnou dohodou stanoviť novú mieru, pričom Rada sa o tom uznáva kvalifikovanou väčšinou a Európsky parlament väčšinou hlasov svojich členov a trojpäťtinovou väčšinou odovzdaných hlasov.

10. Každý orgán vykonáva právomoci vyplývajúce z tohto článku v zmysle ustanovení tejto zmluvy a aktov prijatých v súlade s ňou, najmä ustanovení, ktoré sa týkajú vlastných zdrojov jednotlivých Spoločenstiev a rovnováhy medzi príjmami a výdavkami.

Článok 273

Ak na začiatku rozpočtového roka nie je rozpočet ešte schválený, vo vzťahu ku každej kapitole alebo inej časti rozpočtu možno v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 279 každý mesiac čerpať najviac jednu dvanástinu prostriedkov určených v rozpočte predchádzajúceho rozpočtového roka; toto opatrenie však Komisii neposkytuje možnosť disponovať väčšou čiastkou, ako je jedna dvanástina prostriedkov stanovených v príprave návrhu rozpočtu.

Rada môže kvalifikovanou väčšinou a za predpokladu dodržania ostatných podmienok uvedených v prvom pododseku povoliť výdavky prekračujúce jednu dvanástinu.

Ak sa rozhodnutie týka výdavkov, ktoré nevyplývajú z tejto zmluvy alebo z aktov prijatých v súlade s ňou, Rada ho ihneď predloží Európskemu parlamentu; Európsky parlament môže uznesením väčšiny svojich členov a trojpäťtinovou väčšinou odovzdaných hlasov do 30 dní prijať odlišné rozhodnutie o výdavkoch, ktoré presahujú jednu dvanástinu, ako sa uvádza v prvom pododseku. Rozhodnutie Rady v tejto časti sa pozastaví dovtedy, kým o tom rozhodne Európsky parlament. Ak Európsky parlament v uvedenej lehote nerozhodne inak ako Rada, považuje sa rozhodnutie Rady za prijaté s konečnou platnosťou.

V rozhodnutiach podľa druhého a tretieho pododseku sa stanovujú nevyhnutné opatrenia týkajúce sa zdrojov potrebných na uplatnenie tohto článku.

Článok 274

Komisia plní rozpočet v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 279 na vlastnú zodpovednosť a v medziach určených prostriedkov, a to podľa zásad riadneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, aby zabezpečili využívanie rozpočtových prostriedkov v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia.

Nariadenia ustanovujú podrobné pravidlá účasti každého orgánu pri uskutočňovaní výdavkov.

V medziach a za podmienok stanovených v nariadeniach vydaných v zmysle článku 279 môže Komisia v rámci rozpočtu presunúť prostriedky z jednej kapitoly do druhej alebo z jednej časti do druhej.

Článok 275

Komisia každoročne predkladá Rade a Európskemu parlamentu záverečný účet rozpočtového hospodárenia za predchádzajúci rozpočtový rok. Komisia im postúpi aj účtovnú závierku aktív a pasív Spoločenstva.

Článok 276

1. Európsky parlament na odporúčanie Rady prijaté kvalifikovanou väčšinou udeľuje Komisii absolutorium na plnenie rozpočtu. Za týmto účelom Rada a potom Európsky parlament preskúmajú účet a účtovnú závierku tak, ako je uvedené v článku 275, a výročnú správu Dvora audítorov spolu s odpoveďami auditovaných orgánov na zistenia Dvora audítorov, ako aj vyhlásenie o vierohodnosti účtov uvedené v článku 248 ods. 1 druhom pododseku, a všetky príslušné osobitné správy Dvora audítorov.

2. Pred udelením absolutoria Komisii alebo z iného dôvodu v súvislosti s výkonom svojich rozpočtových právomocí si Európsky parlament môže vyžiadať dôkazy Komisie o uskutočnených výdavkoch alebo o fungovaní systémov finančnej kontroly. Na žiadosť Európskeho parlamentu mu Komisia predloží všetky potrebné informácie.

3. Komisia urobí všetky vhodné opatrenia, aby vyhovela zisteniam uvedeným v rozhodnutiach o udelení absolutória a ďalším zisteniam Európskeho parlamentu v súvislosti s uskutočnenými výdavkami, ako aj pripomienkam sprevádzajúcim odporúčania Rady o udelení absolutória.

Komisia na žiadosť Európskeho parlamentu alebo Rady podáva správy o opatreniach prijatých v súvislosti s týmito zisteniami a pripomienkami, najmä o pokynoch daných úradom, ktoré sú zodpovedné za plnenie rozpočtu. Tieto správy sa tiež predkladajú Dvoru audítorov.

Článok 277

Rozpočet sa zostavuje v zúčtovacích jednotkách stanovených v súlade s nariadeniami prijatými podľa článku 279.

Článok 278

Komisia za predpokladu, že vyrozumie príslušné orgány dotýčnych členských štátov, môže previesť aktíva v mene jedného členského štátu do meny iného členského štátu v takom rozsahu, ako je potrebné pre ciele sledované touto zmluvou. Ak má hotovosť alebo iné likvidné aktíva v menách, ktoré potrebuje, vyhýba sa takýmto prevodom.

Komisia udržuje styk s každým členským štátom prostredníctvom orgánu, ktorý určí daný štát. Pri vykonávaní finančných operácií Komisia využíva služby emisnej banky príslušného členského štátu alebo akejkoľvek inej finančnej inštitúcie schválenej týmto štátom.

Článok 279

1. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a po získaní stanoviska Dvora audítorov Rada jednomyseľne:

- a) vydáva rozpočtové nariadenia upravujúce najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu a predkladania a auditu účtov;
- b) stanovuje pravidlá týkajúce sa zodpovednosti finančných kontrolórov, povoľujúcich úradníkov a účtovníkov, ako aj zodpovedajúce kontrolné opatrenia.

Od 1. januára 2007 Rada prijíma rozhodnutia kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie, po porade s Európskym parlamentom a po získaní stanoviska Dvora audítorov.

2. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a po získaní stanoviska Dvora audítorov Rada jednomyseľne určí metódy a postup, podľa ktorých budú rozpočtové príjmy poskytnuté podľa dojednaní týkajúcich sa vlastných zdrojov Spoločenstva k dispozícii Komisii, a stanoví opatrenia, ktoré treba v prípade potreby použiť na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť.

Článok 280

1. Spoločenstvo a členské štáty zamedzia podvody a iné protiprávne konanie poškodzujúce finančné záujmy Spoločenstva prostredníctvom opatrení, ktoré sa prijímú v súlade s týmto článkom, čo má pôsobiť odradzujúco a tak, aby to poskytlo členským štátom účinnú ochranu.

2. Členské štáty prijímú rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Spoločenstva, aké prijímajú na zamedzenie podvodov poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy.

3. Členské štáty, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, koordinujú svoju činnosť zameranú na ochranu finančných záujmov Spoločenstva proti podvodom. Za týmto účelom organizujú s pomocou Komisie úzku a pravidelnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi štátnej správy.

4. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Dvorom audítorov prijíma nevyhnutné opatrenia v oblastiach prevencie a boja proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Spoločenstva s cieľom zabezpečiť v členských štátoch účinnú a rovnocennú ochranu. Tieto opatrenia neovplyvňujú uplatňovanie vnútroštátneho trestného práva a vnútroštátnej justičnej správy.

5. Komisia v spolupráci s členskými štátmi predkladá každoročne Rade a Európskemu parlamentu správu o opatreniach prijatých na vykonanie tohto článku.

ŠIESTA ČASŤ

VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 281

Spoločenstvo má právnu subjektivitu.

Článok 282

V každom členskom štáte požíva Spoločenstvo najširšiu spôsobilosť na práva a právne úkony, aké ich právo priznáva právnickým osobám; Spoločenstvo môže najmä nadobúdať alebo scudzovať hnutel'ný a nehnuteľný majetok a môže vystupovať pred súdmi. V takom prípade zastupuje Spoločenstvo Komisia.

Článok 283

Rada vydá Služobný poriadok úradníkov Európskych spoločenstiev a podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov týchto Spoločenstiev kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s ďalšími dotknutými orgánmi.

Článok 284

V medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy môže Komisia zhromažďovať všetky informácie a vykonávať všetky šetrenia potrebné na splnenie úloh, ktorými je poverená.

Článok 285

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky prijíma Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 opatrenia na vypracovanie štatistík tam, kde je to nevyhnutné pre výkon činností Spoločenstva.

2. Štatistiky vypracované Spoločenstvom sú v súlade s požiadavkami nestrannosti, spoľahlivosti, objektivity, vedeckej nezávislosti, hospodárnosti a štatistického utajenia dôverných dát; hospodárskym prevádzkovateľom pritom nemajú spôsobiť nadmerné bremeno.

Článok 286

1. Od 1. januára 1999 sa akty Spoločenstva o ochrane jednotlivcov s ohľadom na spracovanie osobných údajov a voľný pohyb takýchto údajov uplatňujú vo všetkých orgánoch a inštitúciách zriadených touto zmluvou, alebo na jej základe.

2. Pred dátumom uvedeným v odseku 1 Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 ustanoví nezávislý dozorný orgán zodpovedný za sledovanie uplatňovania takýchto aktov Spoločenstva v orgánoch a inštitúciách Spoločenstva, a vydá aj iné príslušné ustanovenia, ak je to potrebné.

Článok 287

Povinnosť mlčanlivosti členov orgánov Spoločenstva, členov výborov, úradníkov a ostatných zamestnancov Spoločenstva, ktorá sa vzťahuje na informácie chránené služobným tajomstvom, najmä informácie o podnikoch, ich obchodných stykoch alebo nákladových položkách, trvá aj po ukončení ich funkcie.

Článok 288

Zmluvná zodpovednosť Spoločenstva sa spravuje právom, ktorým sa spravuje príslušná zmluva.

V prípade nezmluvnej zodpovednosti Spoločenstvo, v súlade so zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov, napraví akékoľvek škody spôsobené vlastnými orgánmi alebo pracovníkmi pri výkone ich funkcií.

Predchádzajúci odsek sa za rovnakých podmienok vzťahuje na škodu spôsobenú ECB alebo jej pracovníkmi pri výkone ich služobných povinností.

Osobná zodpovednosť vlastných zamestnancov voči Spoločenstvu sa riadi ustanoveniami stanovenými v ich služobnom poriadku alebo v podmienkach zamestnávania, ktoré sa na nich vzťahujú.

Článok 289

Sídlo orgánov Spoločenstva sa určí po vzájomnej dohode vlád členských štátov.

Článok 290

Rada jednomyselne určí pravidlá používania jazykov orgánmi Spoločenstva, čím nie sú dotknuté ustanovenia uvedené v štatúte Súdneho dvora.

Článok 291

Spoločenstvo požíva na území členských štátov výsady a imunity nevyhnutné pre plnenie svojich úloh za podmienok stanovených v Protokole z 8. apríla 1965 o výsadách a imunitách Európskych Spoločenstiev. To isté platí aj pre Európsku centrálnu banku, Európsky menový inštitút a Európsku investičnú banku.

Článok 292

Členské štáty sa zaväzujú, že spory, ktoré sa týkajú výkladu alebo uplatňovania tejto zmluvy vyriešia v súlade so zmluvou.

Článok 293

V prípade potreby pristúpia členské štáty k vzájomným rokovaniam s cieľom zaručiť svojim štátnym príslušníkom:

- ochranu osôb, ako aj užívanie a ochranu práv za rovnakých podmienok, aké každý štát zaručuje svojim vlastným štátnym príslušníkom,
- zrušenie dvojitého zdanenia v Spoločenstve,
- vzájomné uznanie spoločností v zmysle druhého pododseku článku 48, zachovanie právnej subjektivity v prípade premiestnenia sídla z jednej krajiny do druhej a možnosť zlúčenia spoločností, ktoré sa spravujú právom rôznych členských štátov,
- zjednodušenie formálnych požiadaviek, ktoré upravujú vzájomné uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí a arbitrážnych nálezov.

Článok 294

Členské štáty poskytnú štátnym príslušníkom ostatných členských štátov rovnaké možnosti kapitálovej účasti v spoločnostiach v súlade s článkom 48 bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy.

Článok 295

Táto zmluva sa nedotýka úpravy vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch.

Článok 296

1. Ustanovenia tejto zmluvy nebránia použitiu nasledujúcich pravidiel:
 - a) žiaden členský štát nie je povinný poskytovať informácie, ktorých sprístupnenie odporuje podľa jeho názoru základným záujmom jeho bezpečnosti;
 - b) každý členský štát môže prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a ktoré sú späté s výrobou zbraní, munície a bojového materiálu alebo obchodu s nimi; tieto opatrenia nesmú nepriaznivo ovplyvniť podmienky hospodárskej súťaže na spoločnom trhu výrobkov, ktoré nie sú určené zvlášť na vojenské účely.
2. Na návrh Komisie môže Rada jednomyselne vykonať zmeny v zozname výrobkov vyhotovenom 15. apríla 1958, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia odseku 1 písm. b).

Opatrenia uvedené v druhom pododseku tohto odseku Rada vydá s prihliadnutím na colnú a obchodnú politiku, daňovú politiku, voľné zóny, poľnohospodársku a politiku rybného hospodárstva, na podmienky zásobovania surovinami a základným spotrebným tovarom, štátnu pomoc a podmienky prístupu k štrukturálnym fondom a horizontálnym programom Spoločenstva.

Rada prijme opatrenia uvedené v druhom pododseku tohto odseku s prihliadnutím na osobitné charakteristiky a obmedzenia týchto veľmi vzdialených regiónov bez toho, aby narušila integritu a súdržnosť právneho poriadku Spoločenstva, vrátane vnútorného trhu a spoločných politík.

3. Na zámorské krajiny a územia uvedené v zozname v prílohe II tejto zmluvy sa vzťahujú osobitné dojednania pre pridruženie stanovené v štvrtej časti tejto zmluvy.

Táto zmluva sa nevzťahuje na zámorské krajiny a územia, ktoré udržiavajú osobitné vzťahy so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska a nie sú zahrnuté do zoznamu uvedeného v predchádzajúcom odseku.

4. Ustanovenia tejto zmluvy sa uplatňujú na európskych územiach, za ktoré v zahraničných vzťahoch zodpovedá členský štát.

5. Ustanovenia tejto zmluvy sa vzťahujú na Alandy v súlade s ustanoveniami určenými v Protokole č. 2 k aktu o podmienkach pristúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva.

6. Odlišne od predchádzajúcich odsekov platí, že

- a) táto zmluva sa nevzťahuje na Faerské ostrovy;
- b) táto zmluva sa uplatňuje na výsostné územia Spojeného kráľovstva Akroriti a Dhekelia na Cypre iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie vykonávania ustanovení Protokolu o výsostných územiach Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Cypre pripojeného k Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyprskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii a v súlade so znením tohto protokolu;
- c) táto zmluva sa vzťahuje na Normanské ostrovy a na ostrov Man iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie plnenia dojednaní pre tieto ostrovy, ako je uvedené v zmluve o pristúpení nových členských štátov do Európskeho hospodárskeho spoločenstva a do Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu podpísanej 22. januára 1972.

Článok 300

1. Ak sa podľa tejto zmluvy predpokladá uzavretie dohôd medzi Spoločenstvom a jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, Komisia predloží odporúčania Rade, ktorá oprávni Komisiu, aby zahájila nevyhnutné rokovania. Komisia vedie tieto rokovania poradami s osobitnými výbormi menovanými Radou, aby pomáhali v tejto úlohe v rámci smerníc, ktoré jej Rada môže vydať.

Rada sa pri výkone právomocí, ktorými je poverená podľa tohto odseku, uznáva kvalifikovanou väčšinou, s výnimkou prípadov, keď prvý pododsek odseku 2 stanovuje, že sa Rada uznáva jednomyselne.

2. V závislosti na právomociach, ktorými je v tejto oblasti poverená Komisia, o podpise, ktorý môže byť sprevádzaný rozhodnutím o predbežnom uplatňovaní pred nadobudnutím platnosti a o uzatvorení dohôd, rozhoduje Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie. Rada sa uznáva jednomyselne, ak sa dohoda týka oblasti, v ktorej sa na prijatie vnútorných predpisov vyžaduje jednomyselnosť, alebo ak ide o dohody uvedené v článku 310.

Bez ohľadu na ustanovenia odseku 3 sa rovnaký postup uplatní aj na rozhodnutie o pozastavení uplatňovania dohody a na účely prijímania stanovísk v mene Spoločenstva v orgáne zriadenom dohodou, ak má tento orgán prijímať rozhodnutia s právnymi účinkami, s výnimkou rozhodnutí dopĺňujúcich alebo pozmeňujúcich inštitucionálny rámec príslušnej dohody.

Európsky parlament je bezprostredne a v plnom rozsahu informovaný o každom rozhodnutí prijatom podľa tohto odseku týkajúcom sa predbežného uplatňovania alebo pozastavenia uplatňovania dohôd alebo zaujatí stanoviska Spoločenstva v orgáne zriadenom dohodou.

3. Rada uzatvára dohody po porade s Európskym parlamentom, okrem dohôd uvedených v článku 133 ods. 3 vrátane prípadov, kedy dohody pokrývajú oblasť, v ktorej sa na prijatie vnútorných predpisov vyžadujú postupy uvedené v článku 251 alebo 252. Európsky parlament poskytne svoje stanovisko v lehote, ktorú môže Rada stanoviť podľa naliehavosti. V prípade, že stanovisko nie je poskytnuté v tejto lehote, Rada môže konať.

Odlišne od predchádzajúceho pododseku, dohody uvedené v článku 310, iné dohody o zriadení špecifického inštitucionálneho rámca postupmi spolupráce, dohody s významnými dopadmi na rozpočet Spoločenstva a dohody, ktoré majú za následok zmenu a doplnenie aktu prijatého podľa postupu v článku 251 sa uzavrujú so súhlasom Európskeho parlamentu.

V naliehavých prípadoch sa Rada a Európsky parlament môžu dohodnúť na lehote pre vyslovenie tohto súhlasu.

4. Pri uzatváraní dohody môže Rada odlišne od odseku 2 oprávniť Komisiu, aby schválila zmeny v mene Spoločenstva tam, kde dohoda stanovuje ich prijatie zjednodušeným postupom alebo orgánom zriadeným podľa dohody; k tomuto oprávneniu môžu byť pripojené špecifické podmienky.

5. Ak Rada zamýšľa uzatvorenie dohody, ktorá vyžaduje zmeny tejto zmluvy, zmeny sa musia prijať ako prvé v súlade s postupom stanoveným v článku 48 Zmluvy o Európskej únii.

6. Európsky parlament, Rada, Komisia alebo členský štát si môžu vyžiadať stanovisko Súdneho dvora o zlučiteľnosti predpokladanej dohody s ustanoveniami tejto zmluvy. Ak je stanovisko Súdneho dvora záporné, dohoda môže nadobudnúť platnosť len v súlade s článkom 48 Zmluvy o Európskej únii.

7. Dohody uzavreté podľa podmienok stanovených v tomto článku sú záväzné pre orgány Spoločenstva a členské štáty.

Článok 301

Ak je v spoločnej pozícii alebo jednotnej akcii prijatej podľa ustanovení Zmluvy o Európskej únii týkajúcej sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky stanovený určitý postup, aby Spoločenstvo prerušilo alebo obmedzilo čiastočne alebo úplne hospodárske vzťahy s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme nevyhnutné naliehavé opatrenia. Rada koná kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 302

Komisia udržiava všetky vhodné vzťahy s orgánmi Organizácie Spojených národov a jej špecializovanými organizáciami.

Komisia udržiava aj potrebné vzťahy so všetkými medzinárodnými organizáciami.

Článok 303

Spoločenstvo nadviaže všetky vhodné formy spolupráce s Radou Európy.

Článok 304

Spoločenstvo nadviaže úzku spoluprácu s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, podrobnosti ktorej sa určia vzájomnou dohodou.

Článok 305

1. Ustanovenia tejto zmluvy sa nedotýkajú ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele, najmä v oblasti práv a povinností členských štátov, právomoci orgánov Spoločenstva a pravidiel stanovených uvedenou zmluvou pre fungovanie spoločného trhu uhlia a ocele.

2. Ustanovenia tejto zmluvy sa nedotýkajú ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

Článok 306

Ustanovenia tejto zmluvy nebránia existencii ani vytváraniu regionálnych únií medzi Belgickom a Luxemburskom alebo medzi Belgickom, Luxemburskom a Holandskom, ak sa ciele týchto regionálnych únií nedosiahnu uplatňovaním tejto zmluvy.

Článok 307

Ustanovenia tejto zmluvy neovplyvnia práva a povinnosti vyplývajúce z dohôd uzavretých pred 1. januárom 1958 alebo pre pristupujúce štáty pred dňom ich prístupu medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi na jednej strane a jedným alebo viacerými tretími krajinami na strane druhej.

V prípade, že tieto dohody sú nezlučiteľné s touto zmluvou, členský štát alebo dotknuté štáty podniknú vhodné opatrenia na odstránenie zistených nezlučiteľností. Ak je to potrebné, členské štáty si na dosiahnutie tohto cieľa môžu poskytnúť vzájomnú pomoc a zaujať spoločný postoj.

Pri uplatňovaní dohôd uvedených v prvom odseku zoberú členské štáty do úvahy, že výhody poskytnuté v tejto zmluve každým členským štátom obsiahnuté v tejto zmluve tvoria neoddeliteľnú súčasť založenia Spoločenstva, a sú preto neoddeliteľne spojené s vytvorením spoločných orgánov, poverením týchto orgánov právomocami a poskytovaním rovnakých výhod všetkými členskými štátmi.

Článok 308

V prípade, že na dosiahnutie niektorého z cieľov Spoločenstva v rámci fungovania spoločného trhu je potrebný akt Spoločenstva, a táto zmluva na to neposkytuje potrebné právomoci, prijme Rada jednomyselným rozhodnutím vhodné opatrenia na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 309

1. Ak sa prijme rozhodnutie o pozastavení hlasovacích práv zástupcu vlády členského štátu v súlade s článkom 7 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii, pozastavenie týchto hlasovacích práv platí aj vo vzťahu k tejto zmluve.

2. Navyše ak sa podľa článku 7 ods. 2 zistí, že došlo k závažnému a pretrvávajúcemu porušeniu zásad uvedených v článku 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii niektorým členským štátom, Rada môže kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o pozastavení určitých práv, ktoré vyplývajú pre daný štát z uplatňovania tejto zmluvy. Rada pritom prihliada na možné dopady takéhoto pozastavenia na práva a povinnosti fyzických a právnických osôb.

Povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy zostávajú pre tento členský štát v každom prípade aj naďalej záväzné.

3. Rada môže potom kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o zmene alebo zrušení opatrenia prijatého v súlade s odsekom 2 ako reakciu na zmeny v situácii, ktorá viedla k uloženiu týchto opatrení.

4. Pri rozhodovaní podľa odsekov 2 a 3 Rada koná bez prihliadnutia na hlasy zástupcu vlády tohto členského štátu. Odlišne od článku 205 ods. 2 kvalifikovaná väčšina je daná rovnakým podielom vážených hlasov členov Rady, ako ho stanovuje článok 205 ods. 2.

Tento odsek platí aj pri pozastavení hlasovacích práv podľa odseku 1. V takýchto prípadoch sa rozhodnutie vyžadujúce si jednomyselnosť prijme bez hlasu zástupcu vlády daného členského štátu.

Článok 310

Spoločenstvo môže uzavrieť s jedným alebo s viacerými štátmi alebo s medzinárodnými organizáciami dohody o pridružení, ktoré stanovujú vzájomné práva a povinnosti, spoločné postupy a osobitné postupy.

Článok 311

Protokoly pripojené k tejto zmluve vzájomnou dohodou členských štátov tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

Článok 312

Táto zmluva sa uzatvára na neurčitú dobu.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 313

Túto zmluvu ratifikujú Vysoké zmluvné strany v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi. Ratifikačné listiny budú uložené u vlády Talianskej republiky.

Táto zmluva nadobudne platnosť prvý deň v mesiaci, ktorý nasleduje po uložení ratifikačných listín posledného signatárskeho štátu. Ak sa však uloženie uskutoční menej ako 15. deň pred začiatkom nasledujúceho mesiaca, táto zmluva nadobúda platnosť až v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po dátume tohto uloženia.

Článok 314 ⁽¹⁾

Táto zmluva, vyhotovená v jedinom origináli v francúzskom, holandskom, nemeckom a talianskom jazyku, pričom všetky štyri znenia sú úplne autentické, bude uložená v archívoch vlády Talianskej republiky, ktorá vydá overenú kópiu každej vláde ostatných signatárskych štátov.

Podľa zmlúv o pristúpení je autentická taktiež anglická, česká, dánska, estónska, fínska, grécka, írsky, litovská, lotyšská, maďarská, maltská, poľská, portugalská, slovenská, slovinská, španielska a švédsky verzia tejto zmluvy.

NA DÔKAZ TOHO splnomocnení zástupcovia podpísali túto zmluvu.

V Ríme dvadsiateho piateho marca tisícdeväťstopäťdesiatšesť.

(Zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukován)

⁽¹⁾ Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

PRÍLOHY

PRÍLOHA I

ZOZNAM

uvedený v článku 32 tejto zmluvy

(1) Číslo v Bruselskej nomenklatúre	(2) Opis tovarov
Kapitola 1	Živé zvieratá
Kapitola 2	Mäso a jedlé mäsové zvyšky
Kapitola 3	Ryby, kôrovce a mäkkýše
Kapitola 4	Mliečne produkty; vtáacie vajcia; prírodný med
Kapitola 5	
05.04	Vnútornosti, močové mechúre a žalúdky zvierat (iných než rýb) celé alebo ich časti
05.15	Živočíšne produkty nešpecifikované alebo nezahrnuté inde; neživé zvieratá z kapitoly 1 alebo z kapitoly 3, nevhodné pre ľudskú spotrebu
Kapitola 6	Živé stromy a iné rastliny; cibule, korene a podobné časti rastlín; rezané kvety a ozdobné listy
Kapitola 7	Jedlá zelenina, rastliny, korene a hľuzy
Kapitola 8	Jedlé ovocie; strúžiky melónov a citrusového ovocia
Kapitola 9	Káva, čaj a korenie, s výnimkou maté (položka č. 09.03)
Kapitola 10	Obilie
Kapitola 11	Produkty mlynov: slad a škrob, glutín, inulín
Kapitola 12	Olejnate semená a olejnaté ovocie; zmesové zrná, semená a ovocie, priemyslové a liečivé rastliny; slama a krmoviny
Kapitola 13	
ex 13.03	Pektín
Kapitola 15	
15.01	Prasačí tuk a iný vyškvarený bravčový tuk; vyškvarený alebo lisovaný hydinový tuk

(1) Číslo v Bruselskej nomenklatúre	(2) Opis tovarov
15.02	Nevyškvarené tuky hovädzieho dobytku, baranie alebo kozie tuky; loj (vrátane jemného loja) vyrobený z týchto tukov
15.03	Stearín bravčového sadla, oleo-stearín a lojový stearín; olej bravčového sadla, lojový olej a olejový olej, nie emulzifikovaný alebo zmiešaný alebo vyrobený iným spôsobom
15.04	Tuky a oleje z rýb a z morských cicavcov, rafinované i nerafinované
15.07	Stužené rastlinné oleje, tekuté alebo tuhé, surové, rafinované alebo prečistené
15.12	Živočíšne alebo rastlinné tuky a oleje, hydrogenované, rafinované i nerafinované, ale nie ďalej spracovávané
15.13	Margarín, imitácie bravčového sadla a iné vyrobené jedlé tuky
15.17	Odpady z procesov spracovania tukových látok alebo živočíšnych alebo rastlinných voskov
Kapitola 16	Prípravky z mäsa, z rýb, z kôrovcov a/alebo z mäkkýšov
Kapitola 17	
17.01	Cukrová repa a trstinový cukor, v tuhom stave
17.02	Iné cukry; cukrové sirupy; umelý med (zmiešaný i nezmiešaný s prírodným medom); karamel
17.03	Melasa, odfarbená i neodfarbená
17.05	Cukry, sirupy alebo melasy, ochutené alebo farbené (vrátane vanilkového alebo vanilínového cukru) okrem ovocných štiav s pridaným cukrom v akomkoľvek pomere
Kapitola 18	
18.01	Kakaové boby, celé alebo drtené, surové alebo pražené
18.02	Šupky a odpady kakaových bôbov

(1) Číslo v Bruselskej nomenklatúre	(2) Opis tovarov
Kapitola 20	Prípravky zo zeleniny, z ovocia alebo z iných častí rastlín
Kapitola 22	
22.04	Vínny mušt (hroznový mušt), fermentujúci či s fermentáciou zastavenou inak než prídavkom alkoholu
22.05	Víno z čerstvého hrozna; vínne mušty s fermentáciou zastavenou prídavkom alkoholu
22.07	Iné fermentované nápoje (napríklad jablkové víno, hruškový mušt a medovina)
ex 22.08 ex 22.09	Etylalkohol, denaturovaný alebo nedenaturovaný, s akýmkoľvek alkoholometrickým titrom, získaný z poľnohospodárskych produktov uvedených v prílohe I k zmluve, s výnimkou destilátov, likérov a ostatných liehových nápojov, zložených alkoholických prípravkov (tzv. koncentrovaných výťažkov) na výrobu nápojov
ex 22.10	Ocot a náhradky octu
Kapitola 23	Zvyšky a odpady potravinárskeho priemyslu; prípravky krmív pre zvieratá
Kapitola 24	
24.01	Nespracovaný tabak, tabakové odpady
Kapitola 45	
45.01	Prírodný korok, nespracovaný, drtený, granulovaný alebo mletý; odpadový korok
Kapitola 54	
54.01	Ľan, surový alebo spracovaný ale nespradený, kúdeľová priadza a odpady (vrátane cupovaných alebo garnetovaných handier)
Kapitola 57	
57.01	Pravé konope (Cannabis sativa) surové alebo spracované ale nespradené, výčesky (kúdeľ) a odpady pravého konope (vrátane cupovaných alebo garnetovaných handier alebo špagátov)

*PRÍLOHA II***ZÁMORSKÉ KRAJINY A ÚZEMIA,
NA KTORÉ SA VZŤAHUJÚ USTANOVENIA ŠTVRTEJ ČASTI TEJTO ZMLUVY**

- Grónsko
- Nová Kaledónia a závislé územia
- Francúzska Polynézia
- Francúzske južné a antarktické územia
- Ostrovy Wallis a Futuna
- Mayotte
- Saint Pierre a Miquelon
- Aruba
- Holandské Antily:
 - Bonaire
 - Curaçao
 - Saba
 - Sint Eustatius
 - Sint Maarten
- Anguilla
- Kajmanie ostrovy
- Falklandské ostrovy
- Južná Georgia a Ostrovy Južný Sandwich
- Montserrat
- Pitcairn
- Svätá Helena a závislé územia
- Britské antarktické územia
- Britské územia v Indickom oceáne
- Ostrovy Turks a Caicos
- Britské Panenské ostrovy
- Bermudy

PROTOKOLY

OBSAH

A. **Protokol pripojený k Zmluve o Európskej únii**

- Protokol (č. 1) o článku 17 Zmluvy o Európskej únii (1997)

B. **Protokoly pripojené k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva**

- Protokol (č. 2), ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej únie (1997)
- Protokol (č. 3) o uplatňovaní určitých aspektov článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na Spojené kráľovstvo a Írsko (1997)
- Protokol (č. 4) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska (1997)
- Protokol (č. 5) o postavení Dánska (1997)

C. **Protokoly pripojené k Zmluve o Európskej únii, Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu**

- Protokol (č. 6) o štatúte Súdneho dvora (2001)
- Protokol (č. 7), ktorý tvorí prílohu Zmluvy o Európskej únii a zmlúv o založení Európskych spoločenstiev (1992)
- Protokol (č. 8) o umiestnení sídel orgánov a niektorých úradov a odborov Európskych spoločenstiev a Europolu (1997)
- Protokol (č. 9) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii (1997)
- Protokol (č. 10) o rozširovaní Európskej únie (2001)

D. **Protokoly pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva**

- Protokol (č. 11) o štatúte Európskej investičnej banky (1957)
- Protokol (č. 12) týkajúci sa Talianska (1957)
- Protokol (č. 13) o tovaroch s pôvodom a tovaroch pochádzajúcich z určitých krajín, ktoré podliehajú osobitnému zaobchádzaniu pri dovoze do niektorého z členských štátov (1957)
- Protokol (č. 14) o dovoze ropných produktov spracovaných na Holandských Antilách do Európskeho spoločenstva (1962)
- Protokol (č. 15) o osobitnej úprave pre Grónsko (1985)
- Protokol (č. 16) o nadobudnutí nehnuteľného majetku v Dánsku (1992)

- Protokol (č. 17) k článku 141 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (1992)
 - Protokol (č. 18) o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (1992)
 - Protokol (č. 19) o Štatúte Európskeho menového inštitútu (1992)
 - Protokol (č. 20) o postupe pri nadmernom deficite (1992)
 - Protokol (č. 21) o kritériách konverencie podľa článku 121 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (1992)
 - Protokol (č. 22), ktorý sa týka Dánska (1992)
 - Protokol (č. 23), ktorý sa týka Portugalska (1992)
 - Protokol (č. 24) o prechode do tretej etapy hospodárskej a menovej únie (1992)
 - Protokol (č. 25) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (1992)
 - Protokol (č. 26) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Dánska (1992)
 - Protokol (č. 27), ktorý sa týka Francúzska (1992)
 - Protokol (č. 28) o hospodárskej a sociálnej súdržnosti (1992)
 - Protokol (č. 29) o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie (1997)
 - Protokol (č. 30) o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality (1997)
 - Protokol (č. 31) o vonkajších vzťahoch členských štátov s ohľadom na prekročenie vonkajších hraníc (1997)
 - Protokol (č. 32) o systéme verejnoprávneho vysielania v členských štátoch (1997)
 - Protokol (č. 33) o ochrane a blahu zvierat (1997)
 - Protokol (č. 34) o finančných následkoch uplynutia platnosti zmluvy o založení ESUO a o výskumnom fonde pre uhlie a oceľ (2001)
 - Protokol (č. 35) k článku 67 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (2001)
- E. **Protokol pripojený k Zmluvám o založení Európskeho spoločenstva a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu**
- Protokol (č. 36) o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev (1965)

A. PROTOKOL PRIPOJENÝ K ZMLUVE O EURÓPSKEJ ÚNII

Protokol (č. 1)

o článku 17 Zmluvy o Európskej únii (1997)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

MAJÚC NA PAMÄTI potrebu úplného vykonávania ustanovení druhého pododseku článku 17 ods. 1, a článku 17 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii,

MAJÚC NA PAMÄTI, že politika únie v súlade s článkom 17 nemá dopad na špecifický charakter bezpečnostnej a obrannej politiky určitých členských štátov, a rešpektuje záväzky určitých členských štátov, ktoré predpokladajú realizáciu svojej spoločnej obrannej politiky v NATO podľa Severoatlantickej zmluvy, a v tomto rámci dosiahnutie zlučiteľnosti so spoločnou bezpečnostnou a obrannou politikou,

DOHODLI sa na nasledovnom ustanovení, ktoré je pripojené k Zmluve o Európskej únii,

Európska únia vypracuje spolu so Západoeurópskou úniou do jedného roka od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy opatrenia na zlepšenie vzájomnú spoluprácu.

B. PROTOKOLY PRIPOJENÉ K ZMLUVE O EURÓPSKEJ
 ÚNII A ZMLUVE O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPO-
 LOČENSTVA

Protokol (č. 2),

**ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej
únie (1997)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC NA VEDOMIE, že dohody o postupnom zrušení kontrol na vnútorných hraniciach podpísané niektorými členskými štátmi Európskej únie v Schengene 14. júna 1985 a 19. júna 1990, ako aj s nimi spojené dohody a pravidlá prijaté na základe týchto dohôd, sú zamerané na rozvoj Európskej integrácie a najmä na umožnenie rýchlejšieho rozvoja Európskej únie na oblasť slobody, bezpečnosti a práva,

SO ŽELANÍM začleniť vyššie uvedené dohody a pravidlá do rámca Európskej únie,

POTVRDZUJÚC, že ustanovenia Schengenského *acquis* sú uplatniteľné iba ak a pokiaľ sú zlučiteľné s právom Európskej únie a právom Spoločenstva,

BERÚC DO ÚVAHY zvláštne postavenie Dánska,

BERÚC DO ÚVAHY skutočnosť, že Írsko a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska nie sú stranami a nepodpísali vyššie uvedené dohody; avšak je potrebné umožniť týmto členským štátom prijať niektoré alebo všetky ich ustanovenia,

UZNÁVAJÚC, že následkom toho je nevyhnutné využiť ustanovenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva týkajúce sa užšej spolupráce medzi niektorými členskými štátmi, a že tieto ustanovenia sa majú použiť iba ako posledná možnosť,

BERÚC DO ÚVAHY potrebu zachovania špeciálnych vzťahov s Islandskou republikou a Nórskeym kráľovstvom, pričom oba štáty potvrdili svoj zámer začať dodržiavať vyššie uvedené ustanovenia na základe dohody podpísanej v Luxemburgu 19. decembra 1996,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré sa pripoja k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Článok 1

Belgické kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Talianska republika, Luxemburské veľk vojvodstvo, Holandské kráľovstvo, Rakúska republika, Portugalská republika, Fínska republika a Švédske kráľovstvo sú ako signatári Schengenských dohôd oprávnení založiť medzi sebou užšiu spoluprácu v rámci v rámci pôsobnosti týchto dohôd tak, ako sú uvedené v prílohe k tomuto protokolu, ďalej len „Schengenské *acquis*“. Táto spolupráca sa vykonáva v rámci inštitucionálneho a právneho rámca Európskej únie s ohľadom na príslušné ustanovenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Článok 2

1. Od dátumu nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy sa Schengenské *acquis* vrátane rozhodnutí Výkonného výboru zriadeného Schengenskými dohodami, ktoré boli prijaté pred týmto dátumom, okamžite uplatňuje v trinástich členských štátoch uvedených v článku 1 bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 2 tohto článku. Od rovnakého dátumu Rada nahrádza uvedený Výkonný výbor.

Rada jednomyselným rozhodnutím svojich členov uvedených v článku 1 prijme všetky opatrenia nevyhnutné na vykonanie tohto odseku. Rada jednomyselne a v súlade s príslušnými ustanoveniami zmlúv určí právny základ pre každé z ustanovení alebo rozhodnutí, ktoré predstavujú Schengenské *acquis*.

S ohľadom na takéto ustanovenia a rozhodnutia a v súlade s týmto určením vykonáva Súdny dvor Európskych Spoločenstiev právomoci zverené mu príslušnými uplatniteľnými ustanoveniami zmlúv. Súdny dvor v každom prípade nemá právomoc k opatreniam alebo rozhodnutiam týkajúcim sa udržiavania práva a poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.

Pokiaľ vyššie uvedené opatrenia neboli prijaté, a bez toho, aby bol dotknutý článok 5 ods. 2, ustanovenia alebo rozhodnutia, ktoré predstavujú Schengenské *acquis*, sa považujú za akty založené na Hlave VI Zmluvy o Európskej únii.

2. Ustanovenia odseku 1 sa vzťahujú na tie členské štáty, ktoré podpísali protokoly o pristúpení k Schengenským dohodám, a to od dátumu určeného jednomyseľne členmi Rady uvedenými v článku 1, pokiaľ podmienky pristúpenia ktoréhokoľvek z členských štátov ku Schengenskému *acquis* nie sú splnené pred dátumom nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy.

Článok 3

Po určení uvedenom v druhom pododseku článku 2 ods. 1 si Dánsko ponechá také isté práva a záväzky vo vzťahu k ostatným signatárom Schengenských dohôd, aké malo pred uvedeným určením, a to s ohľadom na tie časti Schengenského *acquis*, u ktorých bola ako právny základ určená Hlava IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

S ohľadom na tie časti Schengenského *acquis*, u ktorých bola ako právny základ určená Hlava VI Zmluvy o Európskej únii, má Dánsko aj naďalej rovnaké práva a záväzky, ako ostatní signatári Schengenských dohôd.

Článok 4

Írsko a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, ktoré nie sú viazané Schengenským *acquis*, môžu kedykoľvek požiadať o pripojenie sa k niektorým, alebo všetkým ustanoveniam tohto *acquis*.

Rada rozhoduje o žiadosti jednomyseľne hlasmi svojich členov uvedených v článku 1 a zástupcu vlády dotknutého štátu.

Článok 5

1. Návrhy a podnety so základom v Schengenskom *acquis* podliehajú príslušným ustanoveniam zmlúv.

V tomto kontexte tam, kde buď Írsko alebo Spojené kráľovstvo alebo obaja neupovedomia v primeranej lehote predsedu Rady o prianí pripojiť sa, oprávnenie uvedené v článku 11 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva alebo v článku 40 Zmluvy o Európskej únii sa považuje za udelené členským štátom uvedeným v článku 1 a Írsku alebo Spojenému kráľovstvu, ak si jeden z nich želá pripojiť sa k daným oblastiam spolupráce.

2. Príslušné ustanovenia zmlúv uvedených v prvom pododseku odseku 1 platia aj vtedy, keď Rada neprijala opatrenia uvedené v druhom pododseku článku 2 ods. 1.

Článok 6

Islandská republika a Nórske kráľovstvo sú pridružené k vykonávaniu Schengenského *acquis* a jeho ďalšieho rozvoja na základe dohody podpísanej v Luxemburgu 19. decembra 1996. Primerané postupy sa za týmto účelom dohodnú v dohode, ktorú má Rada s týmito štátmi uzatvoriť jednomyseľne hlasmi svojich členov uvedených v článku 1. Takáto dohoda zahŕňa ustanovenia o príspevku Islandu a Nórska k akýmkoľvek finančným následkom vyplývajúcim z vykonávania tohto protokolu.

Rada jednomyseľne uzavrie s Islandom a Nórskom samostatnú dohodu o určení práv a záväzkov medzi Írskom a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na jednej strane, a Islandom a Nórskom na strane druhej, a to v oblastiach, v ktorých sa na tieto štáty vzťahuje Schengenské *acquis*.

Článok 7

Rada kvalifikovanou väčšinou prijme podrobné opatrenia na začlenenie Schengenského sekretariátu do Generálneho sekretariátu Rady.

Článok 8

Pre účely rokovaní o prijatí nových členských štátov do Európskej únie sa Schengenské *acquis* a ďalšie opatrenia prijaté orgánmi v rámci jeho pôsobnosti považujú za *acquis*, ktoré musí byť úplne prijaté kandidátskymi štátmi.

PRÍLOHA

SCHENGENSKÉ ACQUIS

1. Dohoda podpísaná v Schengene 14. júna 1985 medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovou republikou Nemecko a Francúzskou republikou o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach.
 2. Dohovor podpísaný v Schengene 19. júna 1990 medzi Belgickým kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Francúzskou republikou, Luxemburským veľkovevodstvom a Holandským kráľovstvom o vykonávaní Dohody o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach podpísanej v Schengene 14. júna 1985, s príslušným záverečným aktom a spoločnými Vyhláseniami.
 3. Protokoly a dohody o pristúpení k dohode z roku 1985 a Vykonávací dohovor z roku 1990 s Talianskom (podpísané v Paríži 27. novembra 1990), Španielskom a Portugalskom (podpísané v Bonne 25. júna 1991), Gréckom (podpísané v Madride 6. novembra 1992), Rakúskom (podpísané v Bruseli 28. apríla 1995) a Dánskom, Fínskom a Švédskom (podpísané v Luxemburgu 19. decembra 1996) s príslušnými záverečnými aktmi a spoločnými Vyhláseniami.
 4. Rozhodnutia a vyhlásenia prijaté Výkonným výborom založeným podľa Vykonávacieho dohovoru z roku 1990, ako aj akty prijaté na vykonanie dohovoru orgánmi, ktorým Výkonný výbor udelil rozhodovacie právomoci.
-

Protokol (č. 3)

o uplatňovaní určitých aspektov článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na Spojené kráľovstvo a Írsko (1997)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SO ŽELANÍM vyriešiť určité otázky týkajúce sa Spojeného kráľovstva a Írska,

SO ZRETELOM na mnohoročnú existenciu zvláštnych cestovných dojednaní medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a k Zmluve o Európskej únii:

Článok 1

Spojené kráľovstvo má právo, bez ohľadu na článok 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, všetky ostatné ustanovenia tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, všetky opatrenia prijaté podľa týchto zmlúv, alebo všetky medzinárodné dohody uzatvorené Spoločenstvom alebo Spoločenstvom a jeho členskými štátmi s jedným alebo viacerými tretími štátmi, vykonávať na svojich hraniciach s ostatnými členskými štátmi také kontroly osôb žiadajúcich o vstup do Spojeného kráľovstva, aké považuje za nevyhnutné za účelom:

- a) overenia práva na vstup do Spojeného kráľovstva u občanov štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore a u ich závislých osôb vykonávajúcich práva udelené právom Spoločenstva, ako aj občanov ostatných štátov, ktorým boli tieto práva udelené dohodou, ktorou je Spojené kráľovstvo viazané, a
- b) rozhodnutia, či sa ostatným osobám udelí povolenie na vstup do Spojeného kráľovstva.

Nič v článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva alebo vo všetkých ostatných ustanoveniach tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, alebo vo všetkých opatreniach prijatých podľa týchto zmlúv, nemá vplyv na právo Spojeného kráľovstva prijať alebo vykonávať akékoľvek takéto kontroly. Odkazy na Spojené kráľovstvo v tomto článku zahŕňajú územia, za ktorých zahraničné vzťahy je Spojené kráľovstvo zodpovedné.

Článok 2

Spojené kráľovstvo a Írsko môžu aj naďalej zabezpečovať medzi sebou dojednania týkajúce sa pohybu osôb medzi ich územiami („spoločná oblasť cestovania“), pričom plne rešpektujú práva osôb uvedených v písmene a) prvého odseku článku 1 tohto protokolu. Podľa toho pokiaľ si zachovávajú takéto dojednania, ustanovenia článku 1 tohto protokolu sa vzťahujú na Írsko za rovnakých podmienok ako na Spojené kráľovstvo. Nič v článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva alebo vo všetkých ostatných ustanoveniach tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, alebo vo všetkých opatreniach prijatých podľa týchto zmlúv neovplyvňuje žiadne z takýchto dojednaní.

Článok 3

Ostatné členské štáty majú právo vykonávať na svojich hraniciach alebo v ktoromkoľvek mieste vstupu na ich územie takéto kontroly osôb žiadajúcich o vstup na ich územie zo Spojeného kráľovstva alebo z území, ktorých zahraničné vzťahy sú pod jeho zodpovednosťou, a to za tými istými účelmi, aké sú uvedené v článku 1 tohto protokolu, alebo kontroly osôb žiadajúcich o vstup z Írska, a to pokiaľ sa ustanovenia článku 1 tohto protokolu vzťahujú na Írsko.

Nič v článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva alebo vo všetkých ostatných ustanoveniach tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, alebo vo všetkých opatreniach prijatých podľa týchto zmlúv, nemá vplyv na právo členských štátov prijať alebo vykonávať akékoľvek takéto kontroly.

Protokol (č. 4)
o postavení Spojeného kráľovstva a Írska (1997)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SO ŽELANÍM vyriešiť určité otázky týkajúce sa Spojeného kráľovstva a Írska,

SO ZRETELOM na Protokol o uplatňovaní určitých aspektov článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na Spojené kráľovstvo a Írsko,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a k Zmluve o Európskej únii:

Článok 1

V závislosti na článku 3 sa Spojené kráľovstvo a Írsko nepodieľajú na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Odlišne od článku 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva je kvalifikovaná väčšina daná rovnakým podielom vážených hlasov dotknutých členov Rady tak, ako ho stanovuje článok 205 ods. 2. Jednomyselnosť členov Rady je, s výnimkou zástupcov vlád Spojeného kráľovstva a Írska, nevyhnutná pre rozhodnutia Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyseľne.

Článok 2

V dôsledku článku 1 a v závislosti na článkoch 3, 4 a 6 nebude žiadne z ustanovení Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, žiadne opatrenie prijaté podľa tejto hlavy, žiadne ustanovenie akejkoľvek medzinárodnej dohody uzatvorenej Spoločenstvom podľa tejto hlavy, a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora o výklade akéhokoľvek takého ustanovenia alebo opatrenia, záväzné alebo uplatniteľné pre Spojené kráľovstvo alebo Írsko; žiadne takéto ustanovenie, opatrenie alebo rozhodnutie neovplyvní žiadnym spôsobom právomoci, práva a záväzky týchto štátov; taktiež žiadne takéto ustanovenie, opatrenie alebo rozhodnutie neovplyvní žiadnym spôsobom *acquis communautaire*, ani nebude tvoriť súčasť práva Spoločenstva tak, ako sa uplatňujú na Spojené kráľovstvo alebo Írsko.

Článok 3

1. Spojené kráľovstvo alebo Írsko môžu písomne upovedomiť predsedu Rady do troch mesiacov od predloženia návrhu alebo podnetu Rade podľa Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, že si želajú podieľať sa na prijatí alebo uplatňovaní akéhokoľvek navrhovaného

opatrenia, následne po čom má štát právo tak urobiť. Odlišne od článku 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva je kvalifikovaná väčšina daná rovnakým podielom vážených hlasov dotknutých členov Rady tak, ako ho stanovuje článok 205 ods. 2.

Jednomyseľnosť členov Rady je s výnimkou člena, ktorý nepodal takéto oznámenie, nevyhnutná pre rozhodnutia Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyseľne. Opatrenie prijaté podľa tohto odseku je záväzné pre všetky členské štáty, ktoré sa zúčastnili prijatia.

2. Ak nemôže byť po uplynutí primeranej lehoty prijaté opatrenie uvedené v odseku 1 s účasťou Spojeného kráľovstva alebo Írska, môže Rada prijať takéto opatrenie v súlade s článkom 1 bez účasti Spojeného kráľovstva alebo Írska. V tomto prípade sa uplatňuje článok 2.

Článok 4

Spojené kráľovstvo alebo Írsko môžu kedykoľvek po prijatí opatrenia Radou podľa Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva oznámiť Rade a Komisii svoj zámer prijať opatrenie. V takom prípade sa obdobne uplatňuje postup stanovený v článku 11 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Článok 5

Členský štát, ktorý nie je viazaný opatrením prijatým podľa Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva nenesie žiadne finančné následky tohto opatrenia okrem správnych nákladov orgánov.

Článok 6

Ak je v prípadoch uvedených v tomto protokole Spojené kráľovstvo alebo Írsko viazané opatrením prijatým Radou podľa Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, uplatňujú sa relevantné ustanovenia tejto zmluvy vrátane článku 68 na tento štát vo vzťahu k tomuto opatreniu.

Článok 7

Články 3 a 4 nemajú vplyv na Protokol, ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej únie.

Článok 8

Írsko môže písomne upovedomiť predsedu Rady o tom, že si už neželá byť predmetom podmienok tohto protokolu. V tomto prípade sa na Írsko vzťahujú bežné ustanovenia zmluvy.

Protokol (č. 5) o postavení Dánska (1997)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

PRIPOMÍNAJÚC rozhodnutie hláv štátov alebo vlád zo zasadania v rámci Európskej rady v Edinburghu 12. decembra 1992 týkajúce sa určitých problémov prednesených Dánskom k Zmluve o Európskej únii,

BERÚC NA VEDOMIE postavenie Dánska s ohľadom na občianstvo, hospodársku a menovú úniu, obrannú politiku a spravodlivosť a vnútorné záležitosti tak, ako je to uvedené v edinburskom rozhodnutí,

MAJÚC NA PAMÄTI článok 3 Protokolu, ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej únie,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a k Zmluve o Európskej únii:

ČASŤ I

Článok 1

Dánsko sa nepodieľa na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Odlišne od článku 205 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva je kvalifikovaná väčšina daná rovnakým podielom vážených hlasov dotknutých členov Rady tak, ako ho stanovuje článok 205 ods. 2. Jednomyselnosť členov Rady je, s výnimkou zástupcu vlády Dánska, nevyhnutná pre rozhodnutia Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyselne.

Článok 2

Žiadne z ustanovení Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, žiadne opatrenie prijaté podľa tejto hlavy, žiadne ustanovenie akejkoľvek medzinárodnej dohody uzatvorenej Spoločenstvom podľa tejto hlavy a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora o výklade akéhokoľvek takého ustanovenia alebo opatrenia nebude záväzné alebo uplatniteľné pre Dánsko; žiadne takéto ustanovenie, opatrenie alebo rozhodnutie neovplyvní žiadnym spôsobom právomoci, práva a záväzky Dánska; taktiež žiadne takéto ustanovenie, opatrenie alebo rozhodnutie neovplyvní žiadnym spôsobom *acquis communautaire*, ani nebude tvoriť súčasť práva Spoločenstva tak, ako sa uplatňujú na Dánsko.

Článok 3

Dánsko nenesie žiadne finančné následky opatrení uvedených v článku 1, okrem správnych nákladov orgánov.

Článok 4

Články 1, 2 a 3 sa nevzťahujú na opatrenia vymedzujúce tretie krajiny, ktorých štátni príslušníci musia mať pri prekročení vonkajších hraníc členských štátov víza, alebo na opatrenia týkajúce sa jednotného formátu víz.

Článok 5

1. Po rozhodnutí Rady o návrhu alebo podnetu na rozvoj Schengenského *acquis* podľa ustanovení Hlavy IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva rozhodne Dánsko do šiestich mesiacov o tom, či toto rozhodnutie prevezme do svojho právneho poriadku. Ak sa tak rozhodne, toto rozhodnutie vytvorí záväzok podľa medzinárodného práva medzi Dánskom a ostatnými členskými krajinami uvedenými v článku 1 Protokolu, ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej únie, ako aj vo vzťahu k Írsku alebo Spojenému kráľovstvu, ak sa tieto členské štáty podieľajú na danej spolupráci.

2. Ak sa Dánsko rozhodne neprevziať rozhodnutie Rady tak, ako je to uvedené v odseku 1, členské štáty uvedené v článku 1 Protokolu, ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej únie, zvážia primerané opatrenia, ktoré sa majú prijať.

ČASŤ II

Článok 6

S ohľadom na opatrenia prijaté Radou v pôsobnosti článku 13 ods. 1 a článku 17 Zmluvy o Európskej únii sa Dánsko nepodieľa na vypracovaní a vykonávaní rozhodnutí a postupov únie, ktoré majú dopady na obranu, avšak nebráni rozvoju užšej spolupráce medzi členskými štátmi v tejto oblasti. Preto sa Dánsko nepodieľa ani na ich prijímaní. Dánsko nie je povinné prispievať na financovanie prevádzkových výdavkov vyplývajúcich z takýchto opatrení.

ČASŤ III

Článok 7

Dánsko môže kedykoľvek v súlade so svojimi ústavnými predpismi informovať ostatné členské štáty o tom, že si už neželá využívať časť protokolu alebo celý protokol. V takom prípade Dánsko plne uplatňuje opatrenia platné v rámci Európskej únie.

C. **PROTOKOLY PRIPOJENÉ K ZMLUVE O EURÓPSKEJ
ÚNII, ZMLUVE O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO
SPOLOČENSTVA A ZMLUVE O ZALOŽENÍ
EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA PRE ATÓMOVÚ
ENERGIU**

Protokol (č. 6)

o štatúte Súdneho dvora (2001)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI ustanoviť štatút Súdneho dvora, ktorý je uvedený v článku 245 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a v článku 160 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu,

DOHODLI sa na nasledujúcich ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu Zmluvy o Európskej únii, Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu:

Článok 1

Súdny dvor je zriadený a funguje v súlade s ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EU), Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Zmluva o ES), Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Zmluva o Euratom) a tohto štatútu.

HLAVA I

SUDCOVIA A GENERÁLNI ADVOKÁTI

Článok 2

Pred nástupom do funkcie zloží každý sudca na verejnom zasadaní prisahu, že svoju funkciu bude vykonávať nestranne a svedomite a bude zachovávať mlčanlivosť o priebehu porád Súdneho dvora.

Článok 3

Sudcovia požívajú imunitu voči právomoci súdov. Po ukončení ich funkcie aj naďalej požívajú imunitu v súvislosti s úkonmi, ktoré urobili pri výkone ich úradnej funkcie vrátane všetkých ústnych a písomných prejavov.

Imunity ich môže zbaviť Súdny dvor zasadajúci v pléne.

Ak je sudca zbavený imunity a začalo proti nemu trestné konanie, toto trestné konanie môže byť proti nemu vedené v ktoromkoľvek z členských štátov len súdom príslušným pre súdenie členov najvyšších vnútroštátnych súdov.

Články 12 až 15 a 18 Protokolu o výsadách a imunitách Európskych Spoločenstiev sa vzťahujú aj na sudcov, generálnych advokátov, tajomníka a pomocných spravodajcov Súdneho dvora bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia týkajúce sa imunity sudcov voči právomoci súdov, ktoré sú vymedzené v predchádzajúcich pododsekoch.

Článok 4

Sudcovia nesmú zastávať žiadne politické alebo správne funkcie.

Nesmú vykonávať žiadnu platenú ani neplatenú pracovnú činnosť, pokiaľ im vo výnimočných prípadoch Rada neudelí výnimku.

Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazu, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých miest alebo výhod po skončení funkčného obdobia.

V prípade pochybností o tom rozhodne Súdny dvor.

Článok 5

Funkcia sudcu končí okrem riadneho uplynutia funkčného obdobia alebo smrti aj odstúpením.

Ak sa sudca vzdáva funkcie, svoje odstúpenie písomne oznámi predsedovi Súdneho dvora, ktorý ho postúpi predsedovi Rady. Oznámením sa miesto sudcu uvoľní.

S výnimkou prípadov, keď sa uplatní článok 6, zostáva sudca vo funkcii až dovtedy, keď funkciu prevezme jeho nástupca.

Článok 6

Sudca môže byť zbavený funkcie alebo práva na dôchodok alebo ostatných výhod súvisiacich s jeho funkciou, len ak podľa jednomyselného stanoviska sudcov a generálnych advokátov Súdneho dvora už nespĺňa požadované podmienky alebo neplní záväzky vyplývajúce z jeho funkcie. Dotknutý sudca sa tohto rozhodovania nezúčastňuje.

Tajomník upovedomí o rozhodnutí Súdneho dvora predsedu Európskeho parlamentu a predsedu Komisie a oznámi ho predsedovi Rady.

V prípade rozhodnutia o zbavení funkcie sudcu sa týmto posledným oznámením miesto sudcu uvoľní.

Článok 7

Sudca, ktorý má nahradiť člena, ktorého funkčné obdobie neuplynulo riadnym spôsobom, je vymenovaný len na zvyšný čas funkčného obdobia jeho predchodcu.

Článok 8

Ustanovenia článkov 2 až 7 sa vzťahujú aj na generálnych advokátov.

HLAVA II

ORGANIZÁCIA

Článok 9 ⁽¹⁾

Čiastočná obmena sudcov, ktorá sa koná každé tri roky, sa týka striedavo trinástich a dvanástich sudcov.

Čiastočná obmena generálnych advokátov, ktorá sa koná každé tri roky, sa týka vždy štyroch generálnych advokátov.

Článok 10

Tajomník skladá pred Súdny dvor prisahu, že svoju funkciu bude vykonávať nestranne a svedomite a bude zachovávať mlčanlivosť o priebehu porád Súdneho dvora.

Článok 11

Súdny dvor zabezpečí zastupovanie tajomníka v prípadoch prekážky jeho účasti.

⁽¹⁾ Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

Článok 12

Súdny dvor prijme úradníkov a ostatných zamestnancov, ktorí mu umožnia plniť jeho úlohy. Podliehajú tajomníkovi pod dohľadom predsedu.

Článok 13

Rada môže na návrh Súdneho dvora jednomyselne rozhodnúť o vymenovaní pomocných spravodajcov a stanoviť pravidlá výkonu ich funkcie. Od pomocných spravodajcov možno vyžadovať, aby sa za podmienok uvedených v rokovacom poriadku zúčastňovali dokazovaní vo veciach predložených Súdnemu dvoru a spolupracovali so sudcom spravodajcom.

Pomocní spravodajcovia sú vyberaní z osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré majú potrebné právnické vzdelanie; vymenúva ich Rada. Skladajú pred Súdnym dvorom prísahu, že svoju funkciu budú vykonávať nestranne a svedomite a budú zachovávať mlčanlivosť o priebehu porád Súdneho dvora.

Článok 14

Sudcovia, generálni advokáti a tajomník musia mať bydlisko v sídle Súdneho dvora.

Článok 15

Súdny dvor zasadá nepretržite. Trvanie súdnych prázdnin určí Súdny dvor s prihliadnutím na úradné potreby.

Článok 16

Súdny dvor vytvára komory zložené z troch a piatich sudcov. Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedov komôr. Predsedovia komôr zložených z piatich sudcov sú volení na tri roky. Možno ich zvoliť znova iba raz.

Veľká komora pozostáva z trinástich sudcov. Predsedá jej predseda Súdneho dvora. Veľkú komoru tvoria predsedovia komôr zložených z piatich sudcov a tiež ďalší sudcovia vymenovaní v súlade s podmienkami uvedenými v rokovacom poriadku.

Súdny dvor zasadá vo veľkej komore, ak o to požiada členský štát alebo orgán Spoločenstiev vystupujúci ako strana konania.

Súdny dvor zasadá v pléne vo veciach predložených podľa článku 195 ods. 2, článku 213 ods. 2, článku 216 alebo článku 247 ods. 7 Zmluvy o ES alebo článku 107d ods. 2, článku 126 ods. 2, článku 129 alebo článku 160b ods. 7 Zmluvy o Euratom.

Okrem toho, ak sa Súdny dvor domnieva, že predložená vec je výnimočne dôležitá, môže sa po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci rozhodne Súdny dvor zasadajúci v pléne.

Článok 17

Rozhodnutia Súdneho dvora sú platné len vtedy, ak zasadá nepárny počet jeho členov.

Rozhodnutia komôr zložených buď z troch alebo piatich sudcov sú platné len vtedy, ak sú prijaté tromi sudcami.

Rozhodnutia veľkej komory sú platné len vtedy, ak zasadá deväť sudcov.

Rozhodnutia Súdneho dvora zasadajúceho v pléne sú platné len vtedy, ak zasadá pätnásť sudcov.

V prípade, ak sa jeden zo sudcov komory nemôže zasadať zúčastniť, môže byť na zasadanie prizvaný iný sudca z inej komory v súlade s podmienkami ustanovenými v rokovacom poriadku.

Článok 18

Žiadny sudca ani generálny advokát sa nemôže zúčastniť rozhodovania o veci, v ktorej predtým vystupoval ako splnomocnený zástupca alebo poradca alebo konal za jedného z účastníkov konania, alebo v ktorej bol vyzvaný, aby o nej rozhodol ako člen súdu, vyšetrovacej komisie alebo z akéhokoľvek iného dôvodu.

Ak sa z nejakého osobitného dôvodu ktorýkoľvek sudca alebo generálny advokát domnieva, že by sa nemal zúčastniť rozhodovania alebo preskúmavania konkrétnej veci, oznámi to predsedovi. Ak sa z nejakého osobitného dôvodu predseda domnieva, že by ktorýkoľvek sudca alebo generálny advokát nemal zasadať alebo predkladať návrhy v konkrétnej veci, oznámi mu to.

V prípade ťažkostí pri uplatňovaní tohto článku rozhodne Súdny dvor.

Účastník konania nemôže požiadať o zmenu zloženia Súdneho dvora alebo jednej z jeho komôr z dôvodu štátnej príslušnosti sudcu alebo z dôvodu, že na Súdnom dvore alebo v komore nie je sudca, ktorý by mal štátnu príslušnosť tohto účastníka.

HLAVA III

KONANIE

Článok 19

Členské štáty a orgány Spoločenstiev zastupuje na Súdnom dvore splnomocnený zástupca vymenovaný pre každú vec osobitne; splnomocnenému zástupcovi môže pomáhať poradca alebo advokát.

Štáty, ktoré nie sú členskými štátmi, ale ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a taktiež Dozorný úrad EZVO uvedený v tejto dohode, sú zastupované rovnakým spôsobom.

Ostatné strany zastupuje advokát.

Účastníka konania môže pred Súdny dvorom zastupovať alebo mu pomáhať len advokát, ktorý má oprávnenie vystupovať pred súdom členského štátu alebo iného štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

Ak sa títo splnomocnení zástupcovia, poradcovia a advokáti dostavia pred Súdny dvor, majú práva a imunity potrebné na nezávislý výkon svojich funkcií za podmienok uvedených v rokovacom poriadku.

Voči týmto poradcom a advokátom, ktorí sa dostavia pred Súdny dvor, má Súdny dvor za podmienok stanovených v rokovacom poriadku právomoci, ktoré sú obvykle priznávané súdom.

Vysokoškolskí učitelia, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktorého právo im priznáva právo vystupovať pred súdom, majú pred Súdny dvor rovnaké práva, aké tento článok priznáva advokátom.

Článok 20

Konanie pred Súdny dvorom pozostáva z dvoch častí: písomnej a ústnej.

Písomné konanie pozostáva z doručovania návrhu na začatie konania, vyjadrení, vyjadrení k žalobe, pripomienok a prípadných replík, ako aj všetkých listín a dokumentov alebo ich overených kópií účastníkom konania a orgánom Spoločenstiev, ktorých rozhodnutia sú predmetom sporu.

Doručovanie zabezpečuje tajomník v poradí a v lehotách uvedených v rokovacom poriadku.

Ústne konanie pozostáva z čítania správy predloženej sudcom, ktorý vystupuje ako spravodajca, z vypočutia splnomocnených zástupcov, poradcov a advokátov a z návrhu predloženého generálnym advokátom, prípadne z vypočutia svedkov a znalcov.

Ak sa Súdny dvor domnieva, že vo veci nevystane žiadna nová právna otázka, môže po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci sa rozhodne bez návrhu generálneho advokáta.

Článok 21

Vec sa predkladá Súdnemu dvoru podaním písomného návrhu adresovaného tajomníkovi. Návrh musí obsahovať meno a bydlisko navrhovateľa, označenie podpísaného, označenie strany alebo strán, proti ktorým sa podáva návrh, predmet sporu, ako aj návrhy rozhodnutia a stručné vysvetlenie dôvodov návrhu.

K návrhu sa v prípade potreby doloží doslovné znenie právneho aktu, ktorého zrušenie sa požaduje alebo v prípade upravenom v článku 232 Zmluvy o ES a v článku 148 Zmluvy o Euratom listinným dôkazom o dátume, kedy bol orgán v súlade s uvedenými článkami požiadany, aby konal. Ak tieto doklady nebudú priložené k návrhu, tajomník požiada navrhovateľa, aby ich predložil v primeranej lehote; návrh nemožno zamietnuť z toho dôvodu, že požadované doklady boli predložené až po uplynutí lehoty stanovenej pre podanie žaloby.

Článok 22

V prípadoch upravených článkom 18 Zmluvy o Euratom sa návrh Súdnemu dvoru predkladá podaním návrhu adresovaného tajomníkovi. Návrh obsahuje meno a bydlisko navrhovateľa, označenie podpísaného, odkaz na rozhodnutie, proti ktorému sa odvolanie podáva, mená odporcov, predmet sporu, ako aj návrhy rozhodnutia a stručné vysvetlenie dôvodov návrhu.

K návrhu musí byť priložená overená kópia napadnutého nález Arbiterážneho výboru.

Ak Súdny dvor návrh zamietne, nadobudne rozhodnutie Arbiterážneho výboru právoplatnosť.

Ak Súdny dvor zruší nález Arbiterážneho výboru, konanie sa prípadne môže podľa návrhu jednej zo strán sporu opätovne otvoriť pred Arbiterážnym výborom. Arbiterážny výbor je viazaný rozhodnutiami Súdneho dvora o právnych otázkach.

Článok 23

V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje článok 35 ods. 1 Zmluvy o EÚ, článok 234 Zmluvy o ES a článok 150 Zmluvy o Euratom, rozhodnutie súdu členského štátu, ktorým preruší svoje konanie a podá návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke, oznámi Súdnemu dvoru príslušný súd. Toto rozhodnutie potom oznámi tajomník Súdneho dvora účastníkom konania, členským štátom a Komisii a taktiež Rade a Európskej centrálnej banke, ak akt, ktorého platnosť alebo výklad sú predmetom sporu, bol vydaný jedným z týchto orgánov, a Európskemu parlamentu a Rade, ak akt, ktorého platnosť alebo výklad sú predmetom sporu, bol prijatý spoločne týmito dvoma orgánmi.

Účastníci konania, členské štáty, Komisia a podľa okolností aj Európsky parlament, Rada a Európska centrálna banka sú oprávnené predložiť Súdnemu dvoru do dvoch mesiacov od tohto oznámenia vyjadrenia alebo písomné pripomienky.

V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje článok 234 Zmluvy o ES, rozhodnutie vnútroštátneho súdu okrem toho oznamuje tajomník Súdneho dvora štátom, ktoré nie sú členskými štátmi, ale ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a taktiež Dozornému úradu EZVO uvedenému v tejto dohode, a ktoré môžu do dvoch mesiacov od oznámenia predložiť Súdnemu dvoru svoje vyjadrenia alebo písomné pripomienky, ak sa vec týka jednej z oblastí uplatňovania tejto dohody.

Ak dohoda týkajúca sa osobitnej predmetnej záležitosti uzavretá Radou a jedným alebo viacerými nečlenskými štátmi ustanovuje, že tieto štáty sú oprávnené predložiť stanoviská k prípadu alebo písomné pripomienky, ak súd alebo tribunál členského štátu uvádza ako Súdny dvor na predbežné konanie v otázke spadajúcej pod dohodu, rozhodnutie vnútroštátneho súdu alebo tribunálu obsahujúce túto otázku sa takisto oznámi nečlenským štátom, ktorých sa to týka. Tieto štáty podajú na Súdny dvor stanoviská k prípadu alebo písomné pripomienky do dvoch mesiacov od tohto oznámenia.

Článok 24

Súdny dvor môže účastníkov konania požiadať, aby predložili všetky listiny a poskytli všetky informácie, ktoré môže považovať za žiaduce. V prípade odmietnutia to výslovne vezme na vedomie.

Súdny dvor môže požiadať aj členské štáty a orgány, ktoré nie sú účastníkmi konania, aby poskytli všetky informácie, ktoré považuje za potrebné pre konanie.

Článok 25

Súdny dvor môže kedykoľvek poveriť osobu, združenie osôb, úrad, výbor alebo inú organizáciu podľa svojho výberu vypracovaním znaleckého posudku.

Článok 26

Svedkovia môžu byť vypočutí za podmienok uvedených v rokovacom poriadku.

Článok 27

Voči svedkom, ktorí sa nedostavia k Súdnemu dvoru, má Súdny dvor právomoci, ktoré sú vo všeobecnosti priznané súdom, a môže ukladať peňažné pokuty za podmienok uvedených v rokovacom poriadku.

Článok 28

Svedkovia a znalci môžu byť vypočutí pod prisahou vo forme uvedenej v rokovacom poriadku alebo spôsobom ustanoveným právnym poriadkom ich krajiny.

Článok 29

Súdny dvor môže nariadiť, aby bol svedok alebo znalec vypočutý súdnym orgánom v mieste jeho bydliska.

Dožiadanie o výsluch svedka alebo znalca sa zasiela príslušnému súdnemu orgánu podľa podmienok uvedených v rokovacom poriadku. Doklady vyhotovené v súlade s dožiadaním sa vrátia Súdnemu dvoru za rovnakých podmienok.

Súdny dvor nesie trovy konania bez toho, aby bolo dotknuté právo vyúčtovať si ich u účastníkov konania, ak to prichádza do úvahy.

Článok 30

Členský štát považuje porušenie prísahy svedkom alebo znalcom za obdobný trestný čin spáchaný pred jedným z jeho súdov, ktoré majú právomoci rozhodovať v občianskych veciach. Na podnet Súdného dvora stíha tento členský štát páchatelia pred vlastným príslušným súdom.

Článok 31

Pojednávania sú verejné, pokiaľ Súdny dvor z úradnej moci alebo na návrh účastníkov konania nerozhodne zo závažných dôvodov inak.

Článok 32

V priebehu pojednávania môže Súdny dvor samostatne vypočúvať znalcov, svedkov a účastníkov konania. Účastníci konania však môžu ústne vystupovať pred Súdnym dvorom len prostredníctvom svojich splnomocnených zástupcov.

Článok 33

O každom ústnom pojednávaní sa vyhotoví zápisnica, ktorú podpisuje predseda a tajomník.

Článok 34

Časový rozvrh pojednávaní zostavuje predseda.

Článok 35

Porady Súdného dvora sú a zostávajú tajné.

Článok 36

Rozsudky musia byť odôvodnené. Obsahujú mená sudcov, ktorí sa zúčastnili rozhodovania.

Článok 37

Rozsudky podpisuje predseda a tajomník. Vyhlasujú sa na verejnom zasadaní.

Článok 38

Súdny dvor rozhoduje o trovách konania.

Článok 39

Predseda Súdneho dvora môže skráteným konaním, ktoré sa môže v nevyhnutnej miere odchyliť od pravidiel uvedených v tomto štatúte a je upravené v rokovacom poriadku, rozhodovať o návrhoch na odklad výkonu napadnutého aktu, ktorý je ustanovený v článku 242 Zmluvy o ES a článku 157 Zmluvy o Euratom alebo o vydaní predbežného opatrenia podľa článku 243 Zmluvy o ES a článku 158 Zmluvy o Euratom, alebo zastaviť výkon rozhodnutia v súlade so štvrtým odsekom článku 256 Zmluvy o ES alebo s tretím pododsekom článku 164 Zmluvy o Euratom.

Ak sa predseda nemôže konania zúčastniť, jeho miesto zaujme iný sudca podľa podmienok uvedených v rokovacom poriadku.

Uznesenie predsedu alebo sudcu, ktorý ho zastupuje, má predbežnú povahu a v žiadnom prípade nemá vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci samej.

Článok 40

Členské štáty a orgány Spoločenstiev môžu vo veciach prejednávaných pred Súdnym dvorom vstúpiť do konania ako vedľajší účastníci.

Rovnaké právo platí pre akúkoľvek inú osobu, ktorá preukáže oprávnený záujem na rozhodnutí sporu predloženého Súdnemu dvoru s výnimkou prípadov medzi členskými štátmi, medzi orgánmi Spoločenstiev alebo medzi členskými štátmi a orgánmi Spoločenstiev.

Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, môžu štáty, ktoré nie sú členskými štátmi a ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a taktiež Dozorný úrad EZVO uvedený v tejto dohode, vstúpiť do konania ako vedľajší účastník vo veciach prejednávaných pred Súdnym dvorom, ak sa tieto veci týkajú jednej z oblastí uplatňovania tejto dohody.

Návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník môže obsahovať iba návrhy podporujúce jedného z účastníkov konania.

Článok 41

Ak riadne predvolaný odporca nepredloží žiadne písomné návrhy, bude proti nemu vydaný rozsudok pre zmeškanie. Proti tomuto rozsudku možno do jedného mesiaca od jeho doručenia podať návrh na jeho zrušenie. Návrh na zrušenie nemá odkladný účinok na výkon rozsudku pre zmeškanie, pokiaľ Súdny dvor nerozhodne inak.

Článok 42

Členské štáty, orgány Spoločenstiev a všetky ostatné fyzické a právnické osoby môžu v prípadoch a za podmienok stanovených rokovacím poriadkom podať proti rozsudku návrh na jeho zmenu, ak sa s nimi nekonalo ako s účastníkmi konania a sú týmto rozsudkom poškodené na svojich právach.

Článok 43

Ak existujú pochybnosti o zmysle a rozsahu rozsudku, je Súdny dvor príslušný ho vyložiť na žiadosť jednej zo strán alebo orgánu Spoločenstva, ak na tom preukáže oprávnený záujem.

Článok 44

Návrh na obnovu konania možno Súdnemu dvoru predložiť len vtedy, ak boli zistené skutočnosti rozhodujúceho významu, ktoré v dobe vydania rozhodnutia neboli známe Súdnemu dvoru a strane, ktorá obnovu požaduje.

Obnova konania sa začne rozhodnutím Súdneho dvora, v ktorom sa výslovne uvedie, že jestvuje nová skutočnosť, ktorá umožňuje začať s obnovou konania, a potvrdí, že z tohto dôvodu je návrh na obnovu prípustný.

Návrh na obnovu konania nemôže byť predložený po uplynutí 10 rokov odo dňa vydania rozsudku.

Článok 45

Rokovací poriadok stanoví osobitné lehoty zohľadňujúce vzdialenosti.

Uplynutie lehoty nebude na ujmu práva, ak dotknutá strana preukáže existenciu náhody alebo vyššej moci.

Článok 46

Nároky vyplývajúce z mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva sa premlčujú po uplynutí piatich rokov od udalosti, ktorá ich vyvolala. Táto lehota sa prerušuje podaním návrhu na začatie konania na Súdny dvor, alebo ak si pred týmto konaním poškodená strana uplatnila svoj nárok pred príslušným orgánom Spoločenstiev. V posledne menovanom prípade sa návrh musí podať v lehote dvoch mesiacov podľa článku 230 Zmluvy o ES a článku 146 Zmluvy o Euratom; v prípade potreby sa uplatnia ustanovenia článku 232 druhého pododseku Zmluvy o založení ES a článku 148 druhého pododseku Zmluvy o Euratom.

HLAVA IV

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Článok 47

Na Súd prvého stupňa pod a jeho členov sa vzťahujú články 2 až 8, články 14 a 15, článok 17 prvý, druhý, štvrtý a piaty pododsek a článok 18. Prísaha uvedená v článku 2 sa skladá pred Súdnym dvorom a rozhodnutia uvedené v článkoch 3, 4 a 6 prijíma Súdny dvor po vypočutí Súdu prvého stupňa.

Článok 3 štvrtý pododsek a články 10, 11 a 14 sa primerane vzťahujú aj na tajomníka Súdu prvého stupňa.

Článok 48 ⁽¹⁾

Súd prvého stupňa sa skladá z dvadsiatich piatich sudcov.

Článok 49

Členovia Súdu prvého stupňa môžu byť vyzvaní, aby plnili úlohu generálnych advokátov.

Úlohou generálneho advokáta je verejne a úplne nezávisle a nestranne predkladať odôvodnené návrhy vo veciach predložených Súdnemu dvoru, a tým mu pomáhať pri výkone jeho poslania.

Kritéria pre výber takýchto vecí, ako aj postup vymenúvania generálnych advokátov sa ustanovia v rokovacom poriadku Súdu prvého stupňa.

⁽¹⁾ Článok zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

Člen vyzvaný, aby vo veci plnil úlohu generálneho advokáta, sa nesmie zúčastniť rozhodovania o veci.

Článok 50

Súd prvého stupňa zasadá v komorách zložených z troch alebo piatich sudcov. Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedov komôr. Predsedovia komôr zložených z piatich sudcov sú volení na tri roky. Môžu byť zvolení znova iba raz.

Zloženie komôr a pridelenie vecí komorám upravuje rokovací poriadok. V určitých prípadoch, ktoré upravuje rokovací poriadok, môže Súd prvého stupňa zasadať v pléne alebo ako samosudca.

Rokovací poriadok môže taktiež ustanoviť, že Súd prvého stupňa môže zasadať vo veľkej komore v prípadoch a za podmienok bližšie určených v rokovacom poriadku.

Článok 51

Odchyľne od pravidla obsiahnutého v článku 225 ods. 1 Zmluvy o ES a v článku 140a ods. 1 Zmluvy o Euratom je pre žaloby uvedené v článkoch 230 a 232 Zmluvy o ES a v článkoch 146 a 148 Zmluvy o Euratom právomoc vyhradená Súdnemu dvoru, ak sú tieto žaloby podané členským štátom proti:

- a) aktu alebo nečinnosti Európskeho parlamentu alebo Rady, alebo obidvoch týchto orgánov pracujúcich spoločne okrem:
 - rozhodnutí prijatých Radou podľa článku 88 ods. 2 tretieho pododseku Zmluvy o ES,
 - aktov Rady prijatých podľa nariadenia Rady týkajúceho sa opatrení na ochranu obchodu v zmysle článku 133 Zmluvy o ES,
 - aktov Rady, ktorými Rada vykonáva právomoci v súlade s článkom 202 treťou zarážkou Zmluvy o ES;
- b) aktu alebo nečinnosti Komisie podľa článku 11a Zmluvy o ES.

Ďalej je právomoc vyhradená Súdnemu dvoru v záležitostiach žalôb uvedených v rovnakých článkoch, ak sú žaloby podané orgánom Spoločenstva alebo Európskou centrálnou bankou proti aktu alebo nečinnosti Európskeho parlamentu, Rady, obidvoch týchto orgánov pracujúcich spoločne alebo Komisiou, ak sú podané orgánom Spoločenstva proti aktu alebo nečinnosti Európskej centrálnej banky.

Článok 52

Predseda Súdneho dvora a predseda Súdu prvého stupňa určia na základe vzájomnej dohody podmienky, za ktorých úradníci a ostatní zamestnanci prijatí do zamestnania pre Súdny dvor budú poskytovať svoje služby Súdu prvého stupňa, aby mu umožnili plniť jeho funkciu. Určení úradníci a ostatní zamestnanci budú podliehať tajomníkovi Súdu prvého stupňa pod dohľadom predsedu Súdu prvého stupňa.

Článok 53

Konanie pred Súdom prvého stupňa sa spravuje hlavou III.

Ďalšie podrobnejšie ustanovenia sa v prípade potreby ustanovia v jeho rokovacom poriadku. Rokovací poriadok môže prijať výnimku zo štvrtého pododseku článku 40 a článku 41, aby zohľadnil osobitnú povahu vedenia sporu v oblasti práva duševného vlastníctva.

Bez ohľadu na štvrtý pododsek článku 20 môže generálny advokát predkladať svoje odôvodnené návrhy písomne.

Článok 54

Ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Súdu prvého stupňa, omylom podaný tajomníkovi Súdneho dvora, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Súdu prvého stupňa; obdobne, ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Súdnemu dvoru, omylom podaný tajomníkovi Súdu prvého stupňa, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Súdneho dvora.

Ak Súd prvého stupňa zistí, že nie je príslušný prejednávať a rozhodovať o žalobe, pre ktorú je príslušný Súdny dvor, postúpi túto žalobu Súdnemu dvoru; obdobne, ak Súdny dvor zistí, že žaloba spadá do príslušnosti Súdu prvého stupňa, postúpi túto žalobu Súdu prvého stupňa, ktorý sa nemôže v tejto veci vyhlásiť za nepríslušný.

Ak sú Súdnemu dvoru a Súdu prvého stupňa predložené záležitosti, ktoré majú rovnaký charakter, týkajú sa rovnakej otázky výkladu alebo otázky uplatňovania rovnakého právneho aktu, môže Súd prvého stupňa po vypočutí strán prerušiť konanie dovtedy, kým Súdny dvor nevynesie rozsudok, alebo ak je žaloba podaná podľa článku 230 Zmluvy o ES alebo podľa článku 146 Zmluvy o Euratom, môže vyhlásiť svoju nepríslušnosť, aby umožnil Súdnemu dvoru o takých záležitostiach rozhodnúť. Taktiež Súdny dvor môže pri rovnakých okolnostiach rozhodnúť o prerušení predchádzajúceho konania, v takom prípade konanie pred Súdom prvého stupňa pokračuje.

Ak členský štát a orgán Spoločenstva napadnú rovnaký akt, Súd prvého stupňa vyhlási svoju nepríslušnosť, aby o týchto žalobách mohol rozhodnúť Súdny dvor.

Článok 55

Tajomník Súdu prvého stupňa oznámi právoplatné rozhodnutia Súdu prvého stupňa, rozhodnutia Súdu prvého stupňa, ktorými rozhodol len o časti prejednávanej veci alebo ktorými rozhodol o prekážke konania súvisiacej s námietkou nedostatku právomoci alebo neprípustnosti, všetkým účastníkom, ako aj členským štátom a orgánom Spoločenstiev aj vtedy, ak vo veci prejednávanej Súdom prvého stupňa nevstúpili do konania ako vedľajší účastník.

Článok 56

Proti konečným rozhodnutiam Súdu prvého stupňa a proti rozhodnutiam Súdu prvého stupňa, ktorými rozhodol len o časti prejednávanej veci alebo ktorými rozhodol o prekážke konania súvisiacej s námietkou nedostatku právomoci alebo neprípustnosti, možno do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia podať odvolanie na Súdny dvor.

Toto odvolanie môže podať strana, ktorá so svojimi podaniami nebola úspešná vôbec alebo len čiastočne. Strany, ktoré vstupujú do konania ako vedľajší účastník, s výnimkou členských štátov a orgánov Spoločenstiev, však môžu podať odvolanie len vtedy, ak sa ich rozhodnutie Súdu prvého stupňa priamo dotýka.

S výnimkou prípadov týkajúcich sa sporov medzi Spoločenstvami a ich zamestnancami môžu odvolanie podať aj členské štáty a orgány Spoločenstiev, ktoré nevstúpili do konania pred Súdom prvého stupňa ako vedľajší účastníci. Takéto členské štáty a orgány majú rovnaké postavenie ako členské štáty alebo orgány, ktoré do konania na Súde prvého stupňa nepristúpili.

Článok 57

Každá osoba, ktorej návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník Súd prvého stupňa zamietol, sa môže odvolať na Súdny dvor do dvoch týždňov od doručenia rozhodnutia o zamietnutí žiadosti.

Účastníci konania sa môžu u Súdneho dvora odvolať proti každému rozhodnutiu Súdu prvého stupňa prijatému podľa článku 242 alebo 243 alebo článku 256 štvrtého pododseku Zmluvy o ES alebo článku 157 alebo článku 158 alebo článku 164 tretieho pododseku Zmluvy o Euratom do dvoch mesiacov od ich doručenia.

Odvolaie uvedené v prvých dvoch pododsekoch tohto článku sa prejedná a rozhodne sa o ňom podľa postupu uvedeného v článku 39.

Článok 58

Odvolaie na Súdny dvor sa obmedzuje len na právne otázky. Môže sa zakladať na dôvodoch nedostatku právomoci Súdu prvého stupňa, porušenia procesných pravidiel pred Súdom prvého stupňa, ktoré sa nepriaznivo dotýka záujmov odvolávajúceho sa, ako aj na porušení práva Spoločenstva Súdom prvého stupňa.

Žiadne odvolaie sa nemôže týkať len výšky trov konania alebo povinnosti účastníka konania ich uhradiť.

Článok 59

Ak je podané odvolaie proti rozhodnutiu Súdu prvého stupňa, konanie pred Súdny dvorom pozostáva z písomnej časti a ústnej časti. V súlade s podmienkami uvedenými v rokovacom poriadku môže Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta a účastníka konania upustiť od ústneho konania.

Článok 60

Bez toho, aby boli dotknuté články 242 a 243 Zmluvy o ES alebo články 157 a 158 Zmluvy o Euratom, nemá odvolaie odkladný účinok.

Bez ohľadu na ustanovenia článku 244 Zmluvy o ES a článku 159 Zmluvy o Euratom nadobúdajú rozhodnutia Súdu prvého stupňa, ktoré vyhlasujú nariadenia za neplatné, právoplatnosť až po uplynutí lehoty uvedenej v prvom pododseku článku 56 tohto štatútu alebo, ak bolo v rámci tejto lehoty podané odvolaie, po jeho zamietnutí, tým však nie je dotknuté právo účastníka konania požiadať Súdny dvor podľa článkov 242 a 243 Zmluvy o ES alebo článkov 157 a 158 Zmluvy o Euratom o odklad účinkov nariadenia, ktoré bolo vyhlásené za neplatné, alebo o nariadenie akéhokoľvek iného predbežného opatrenia.

Článok 61

Ak je odvolaie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Súdu prvého stupňa. V danej veci môže vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Súdu prvého stupňa.

Ak je vec vrátená späť Súdu prvého stupňa, tento súd je v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdneho dvora.

Ak je odvolanie podané členským štátom alebo orgánom Spoločenstiev, ktoré nevstúpili do konania pred Súdom prvého stupňa ako vedľajší účastníci, dôvodné, Súdny dvor môže, ak to považuje za nevyhnutné, rozhodnúť, ktoré z účinkov rozhodnutia Súdu prvého stupňa, ktoré bolo zrušené, sa považujú za konečné v súvislosti účastníkmi sporu.

Článok 62

Vo veciach uvedených v článku 225 ods. 2 a 3 Zmluvy o ES a článku 140a ods. 2 a 3 Zmluvy o Euratom, môže prvý generálny advokát navrhnúť, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Súdu prvého stupňa, ak sa domnieva, že existuje vážne nebezpečenstvo, že by bola ovplyvnená jednota alebo vnútorný súlad práva Spoločenstva.

Návrh musí predložiť do jedného mesiaca od vyhlásenia rozhodnutia Súdu prvého stupňa. Súdny dvor rozhodne o tom, či rozhodnutie bude preskúmané alebo nie, do jedného mesiaca od obdržania návrhu predloženého prvým generálnym advokátom.

Článok 62a

Súdny dvor rozhoduje o otázkach, ktoré sú predmetom preskúmania v rámci konania o naliehavej otázke na základe spisu, ktorý mu predložil Súd prvého stupňa.

Dotknuté osoby upravené článkom 23 tohto štatútu a v prípadoch ustanovených článkom 225 ods. 2 Zmluvy o ES a článkom 140a ods. 2 Zmluvy o Euratom zúčastnené strany konania na Súde prvého stupňa sú oprávnené predložiť Súdnemu dvoru vyjadrenia alebo písomné pripomienky k otázkam, ktoré sú predmetom preskúmania, v lehote stanovenej na tento účel.

Súdny dvor predtým ako vydá rozhodnutie, môže rozhodnúť o začatí ústneho konania.

Článok 62b

V prípadoch ustanovených v článku 225 ods. 2 Zmluvy o ES a v článku 140a ods. 2 Zmluvy o Euratom bez toho, aby boli dotknuté články 242 a 243 Zmluvy o ES, návrh na preskúmanie a rozhodnutie o začatí prieskumného konania nemajú odkladný účinok. Ak Súdny dvor zistí, že rozhodnutie Súdu prvého stupňa narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Spoločenstva, vráti prípad Súdu prvého stupňa, ktorý je v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdneho dvora; Súdny dvor môže rozhodnúť, ktoré z účinkov rozhodnutia Súdu prvého stupňa sa považujú za konečné v súvislosti so zúčastnenými stranami sporu. Ak však so zreteľom na výsledok preskúmania rozhodnutie sporu vyplýva zo zistenia skutkovej podstaty, na ktorom je rozhodnutie Súdu prvého stupňa založené, Súdny dvor vynesie konečný rozsudok.

Pokiaľ v prípadoch ustanovených v článku 225 ods. 3 Zmluvy o ES a v článku 140a ods. 3 Zmluvy o Euratom neexistuje návrh na preskúmanie alebo rozhodnutie o začatí prieskumného konania, odpoveď alebo odpovede Súdu prvého stupňa na otázky, ktoré mu boli predložené, nadobúdajú účinnosť po uplynutí lehoty ustanovenej na tento účel v druhom pododseku článku 62. V prípade, že sa začalo prieskumné konanie, odpoveď alebo odpovede, ktoré sú predmetom preskúmania, nadobúdajú účinnosť po skončení tohto konania, pokiaľ Súdny dvor nerozhodne inak. Ak Súdny dvor zistí, že rozhodnutie Súdu prvého stupňa narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Spoločenstva, odpoveď Súdneho dvora na otázky, ktoré sú predmetom preskúmania, nahrádza odpoveď Súdu prvého stupňa.

HLAVA IVA SÚDNE KOMORY

Článok 62c

Ustanovenia o právomociach, zložení, organizácii súdnych komôr a konaní pred súdnymi komorami zriadenými na základe článku 225a Zmluvy ES a článku 140b Zmluvy o Euratom, sú uvedené v prílohe k tomuto štatútu.

HLAVA V ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 63

Rokovací poriadok Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa obsahuje všetky ustanovenia, ktoré sú nevyhnutné pre uplatňovanie tohto štatútu a v prípade potreby tento štatút dopĺňajú a menia.

Článok 64

Ustanovenia rokovacieho poriadku Súdneho dvora a rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, ktoré upravujú používanie jazykov, platia do prijatia ustanovení upravujúcich používanie jazykov na Súdnom dvore a na Súde prvého stupňa v rámci tohto štatútu. Tieto ustanovenia môžu byť zmenené, doplnené alebo zrušené len v súlade s postupom ustanoveným pre prijímanie zmien a doplnení tohto štatútu.

PRÍLOHA I

SÚD PRE VEREJNÚ SLUŽBU EURÓPSKEJ ÚNIE

Článok 1

Súd pre verejnú službu Európskej únie, ďalej len „Súd pre verejnú službu“ je v prvom stupni príslušný rozhodovať spory medzi Spoločenstvami a ich zamestnancami na základe článku 236 Zmluvy ES a článku 152 Zmluvy o Euratom, vrátane sporov medzi orgánmi alebo inými subjektami a ich pracovníkmi, pre ktoré je príslušný Súdny dvor.

Článok 2

Súd pre verejnú službu sa skladá zo siedmich sudcov. Rada môže rozhodnúť kvalifikovanou väčšinou o zvýšení počtu sudcov, ak o to Súdny dvor požiada.

Sudcovia sú vymenovaní na obdobie šiestich rokov. Sudcovia, ktorým sa skončilo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Na každé uvoľnené miesto sa vymenuje nový sudca na obdobie šiestich rokov.

Článok 3

1. Sudcovia sú vymenovaní Radou, ktorá po porade s výborom uvedeným v tomto článku rozhoduje v súlade so štvrtým pododsekom článku 225a Zmluvy ES a štvrtým pododsekom článku 140b Zmluvy o Euratom. Pri vymenovaní sudcov dbá Rada na vyrovnané zloženie súdu na čo možno najširšom zemepisnom základe spomedzi štátnych príslušníkov členských štátov a s ohľadom na zastúpenie vnútroštátnych právnych systémov.

2. Každá osoba, ktorá je občanom únie a spĺňa podmienky uvedené v štvrtom pododseku článku 225a Zmluvy ES a v štvrtom pododseku článku 140b Zmluvy o Euratom, môže predložiť svoju kandidatúru. Rada na základe odporúčania Súdneho dvora kvalifikovanou väčšinou stanoví podmienky a podrobnosti pre predkladanie a vybavovanie kandidatúr.

3. Zriaďuje sa výbor zložený zo siedmich členov vybratých spomedzi bývalých členov Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa a z právnikov, ktorí sú uznávanými odborníkmi. Rada na odporúčanie predsedu Súdneho dvora rozhoduje kvalifikovanou väčšinou o vymenovaní členov výboru a pravidlách jeho fungovania.

4. Výbor sa vyjadruje k vhodnosti kandidátov na výkon funkcie sudcu Súdu pre verejnú službu. Výbor pripojí k svojmu stanovisku zoznam kandidátov s najvhodnejšou skúsenosťou na vysokej úrovni. Takýto zoznam musí obsahovať počet kandidátov zodpovedajúci najmenej dvojnásobku sudcov, ktorých má Rada vymenovať.

Článok 4

1. Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Súdu pre verejnú službu na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

2. Súd pre verejnú službu zasadá v komorách zložených z troch sudcov. V určitých prípadoch vymedzených jeho rokovacím poriadkom môže rozhodovať v pléne, v komore z piatich sudcov, alebo ako samosudca.
3. Plénu a komore zloženej z piatich sudcov predsedá predseda Súdu pre verejnú službu. Predsedovia komôr zložených z troch sudcov sú menovaní za podmienok uvedených v odseku 1. Predseda Súdu pre verejnú službu predsedá komore z troch sudcov, ak je k nej pridelený.
4. Právomoci a kvórum pléna, ako aj zloženie komôr a pridelovanie sporov komorám určí rokovací poriadok.

Článok 5

Články 2 až 6, 14, 15, prvý, druhý a piaty pododsek článku 17, ako aj článok 18 štatútu Súdneho dvora sa uplatňujú na Súd pre verejnú službu a na jeho členov.

Prísaha uvedená v článku 2 štatútu sa skladá pred Súdnyim dvorom a rozhodnutia uvedené v jeho článkoch 3, 4 a 6 prijíma Súdny dvor po porade so Súdom pre verejnú službu.

Článok 6

1. Súd pre verejnú službu využíva služby Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa. Predseda Súdneho dvora alebo prípadne predseda Súdu prvého stupňa stanoví po dohode s predsedom Súdu pre verejnú službu podmienky, za ktorých úradníci a ostatní zamestnanci Súdneho dvora alebo Súdu prvého stupňa poskytujú svoje služby Súdu pre verejnú službu, aby umožnili jeho fungovanie. Určení úradníci alebo ostatní zamestnanci podliehajú tajomníkovi Súdu pre verejnú službu pod dohľadom predsedu Súdu prvého stupňa.
2. Súd pre verejnú službu vymenuje svojho tajomníka a stanoví jeho štatút. Štvrtý pododsek článku 3 a články 10, 11 a 14 štatútu Súdneho dvora sa uplatňujú na tajomníka súdu.

Článok 7

1. Konanie pred Súdom pre verejnú službu sa spravuje hlavou III štatútu Súdneho dvora, s výnimkou článkov 22 a 23. Ďalšie a podrobnejšie ustanovenia sa v prípade potreby ustanovia v jeho rokovacom poriadku.
2. Ustanovenia týkajúce sa používania jazykov na Súde prvého stupňa sa uplatňujú na Súd pre verejnú službu.
3. Písomné konanie pozostáva z podania návrhu a vyjadrenia odporcu, pokiaľ Súd pre verejnú službu nerozhodne, že je potrebná druhá výmena písomných podaní. Ak sa uskutočnila druhá výmena podaní, môže Súd pre verejnú službu po dohode so stranami rozhodnúť bez ústneho konania.
4. V každom štádiu konania, vrátane podania návrhu, Súd pre verejnú službu môže preskúmať možnosti urovnania sporu formou zmieru a môže sa pokúsiť uľahčiť takúto urovnanie.
5. Súd pre verejnú službu rozhoduje o trovách konania. Pokiaľ osobitné ustanovenia rokovacieho poriadku neustanovujú inak, je neúspešná strana zaviazaná na náhradu trov konania, ak sa tak rozhodne.

Článok 8

1. Ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Súdu pre verejnú službu omylom podaný tajomníkovi Súdneho dvora alebo Súdu prvého stupňa, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Súdu pre verejnú službu. Obdobne, ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Súdnu dvoru alebo Súdu prvého stupňa omylom podaný tajomníkovi Súdu pre verejnú službu, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Súdneho dvora alebo Súdu prvého stupňa.

2. Ak Súd pre verejnú službu zistí, že nie je príslušný prejednávať a rozhodovať o žalobe, pre ktorú je príslušný Súdny dvor alebo Súd prvého stupňa, postúpi túto žalobu Súdnu dvoru alebo Súdu prvého stupňa. Obdobne, ak Súdny dvor alebo Súd prvého stupňa zistí, že žaloba spadá do príslušnosti Súdu pre verejnú službu, postúpi túto žalobu Súdu pre verejnú službu, ktorý sa nemôže v tejto veci vyhlásiť za nepríslušný.

3. Ak sú na Súd pre verejnú službu a na Súd prvého stupňa podané prípady, ktoré vyvolávajú rovnakú otázku výkladu alebo v ktorých je spochybnená platnosť rovnakého aktu, Súd pre verejnú službu môže po vypočutí strán prerušiť konanie až do vynesenia rozsudku Súdu prvého stupňa.

Ak sa pred Súdom pre verejnú službu a pred Súdom prvého stupňa prejednávajú prípady, ktoré majú rovnaký predmet, zriekne sa Súd pre verejnú službu svojej príslušnosti, aby mohol v prípadoch rozhodnúť Súd prvého stupňa.

Článok 9

Proti konečným rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu a proti jeho rozhodnutiam, ktoré len čiastočne riešia vecné otázky alebo riešia procesnú otázku týkajúcu sa námietky nepríslušnosti alebo neprípustnosti, možno do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia podať odvolanie na Súd prvého stupňa.

Toto odvolanie môže podať strana, ktorá so svojimi podaniami nebola úspešná vôbec alebo len čiastočne. Strany pristupujúce do konania, s výnimkou členských štátov a orgánov Spoločenstiev, však môžu podať odvolanie len vtedy, ak sa ich rozhodnutie Súdu pre verejnú službu priamo dotýka.

Článok 10

1. Každá osoba, ktorej žiadosť o pristúpenie do konania Súd pre verejnú službu zamietol, sa môže odvolať na Súd prvého stupňa do dvoch týždňov od doručenia rozhodnutia o zamietnutí žiadosti.

2. Zúčastnené strany konania sa môžu odvolať na Súd prvého stupňa proti každému rozhodnutiu Súdu pre verejnú službu prijatému podľa článkov 242 alebo 243 alebo štvrtého pododseku článku 256 Zmluvy o ES a článkov 157 alebo 158 alebo tretieho pododseku článku 164 Zmluvy o Euratom do dvoch mesiacov od ich doručenia.

3. Predseda Súdu prvého stupňa môže skráteným konaním, ktoré sa môže v nevyhnutnej miere odchyliť od pravidiel uvedených v tejto prílohe a ktoré sa ustanovia v rokovacom poriadku Súdu prvého stupňa, rozhodovať o odvolaniach uvedených v odsekoch 1 a 2.

Článok 11

1. Odvolanie na Súd prvého stupňa sa obmedzuje len na právne otázky. Musí sa zakladať na dôvodoch nepríslušnosti Súdu pre verejnú službu, porušenia procesných pravidiel pred týmto súdom, ktoré sa nepriaznivo dotýka záujmov dotknutej strany, ako aj na porušení práva Spoločenstva Súdom pre verejnú službu.
2. Žiadne odvolanie sa nemôže týkať len výšky trov konania alebo povinnosti zúčastnenej strany ich uhradiť.

Článok 12

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 242 a 243 Zmluvy o ES alebo články 157 a 158 Zmluvy o Euratom, nemá odvolanie na Súd prvého stupňa odkladný účinok.
2. Ak je podané odvolanie proti rozhodnutiu Súdu pre verejnú službu, konanie pred Súdom prvého stupňa pozostáva z písomnej časti a ústnej časti. V súlade s podmienkami uvedenými v rokovacom poriadku môže Súd prvého stupňa po vypočutí strán upustiť od ústneho konania.

Článok 13

1. Ak je odvolanie odôvodnené, Súd prvého stupňa zruší rozhodnutie Súdu pre verejnú službu a sám rozhodne vo veci. Ak stav konania nedovoľuje rozhodnúť vo veci, vráti prípad na rozhodnutie Súdu pre verejnú službu.
 2. Ak je prípad vrátený späť Súdu pre verejnú službu, je tento súd v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdu prvého stupňa.
-

Protokol (č. 7),
**ktorý tvorí prílohu Zmluvy o Európskej únii a zmlúv
o založení Európskych spoločenstiev (1992)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

DOHODLI sa na nasledujúcich ustanoveniach, ktoré tvoria dodatok k Zmluve o Európskej únii a k zmluvám o založení Európskych spoločenstiev:

Žiadne ustanovenie Zmluvy o Európskej únii, zmlúv o založení Európskych spoločenstiev, ani zmlúv či aktov pozmeňujúcich alebo dopĺňujúcich tieto zmluvy sa nedotýka článku 40.3.3. ústavy Írska.

Protokol (č. 8)

**o umiestnení sídel orgánov a niektorých úradov a odborov
Európskych spoločenstiev a Europolu (1997)**

ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV,

SO ZRETEĽOM na článok 289 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, článok 77 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele a článok 189 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu,

SO ZRETEĽOM na Zmluvu o Európskej únii,

PRIPOMÍNAJÚC A POTVRDZUJÚC rozhodnutie z 8. apríla 1965 a bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia týkajúce sa sídla budúcich orgánov, úradov a odborov,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva,

Jediný článok

- a) Európsky parlament má svoje sídlo v Štrasburgu, kde sa koná 12 mesačných plenárnych zasadnutí, vrátane zasadnutia o rozpočte. Dodatočné plenárne zasadnutia sa konajú v Bruseli. Výbory Európskeho parlamentu zasadať v Bruseli. Generálny sekretariát Európskeho parlamentu a jeho oddelenia zostávajú v Luxemburgu.
- b) Rada má svoje sídlo v Bruseli. Počas apríla, júna a októbra sa zasadnutia Rady konajú v Luxemburgu.
- c) Komisia má svoje sídlo v Bruseli. Odbory uvedené v článkoch 7, 8 a 9 rozhodnutia z 8. apríla 1965 sa vytvoria v Luxemburgu.
- d) Súdny dvor a Súd prvého stupňa majú svoje sídlo v Luxemburgu.
- e) Dvor audítorov má svoje sídlo v Luxemburgu.
- f) Hospodársky a sociálny výbor má svoje sídlo v Bruseli.
- g) Výbor regiónov má svoje sídlo v Bruseli.
- h) Európska investičná banka má svoje sídlo v Luxemburgu.
- i) Európsky menový inštitút a Európska centrálna banka majú svoje sídla vo Frankfurtu.
- j) Úrad Európskej polície (Europol) má svoje sídlo v Haagu.

Protokol (č. 9) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii (1997)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

PRIPOMÍNAJÚC, že preskúmanie vlastných vlád vo vzťahu k činnostiam únie vykonané jednotlivými národnými parlamentmi je záležitosťou konkrétnej ústavnej organizácie a praxe každého členského štátu,

SO ŽELANÍM povzbudiť napriek tomu väčšiu účasť vnútroštátnych parlamentov v činnostiach Európskej únie a zlepšiť ich schopnosť vyjadriť svoje názory na záležitosti, ktoré pre nich môžu byť obzvlášť zaujímavé,

PRIJALI nasledovné ustanovenia, ktoré budú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva,

I. INFORMÁCIE PRE NÁRODNÉ PARLAMENTY ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

1. Všetky konzultačné dokumenty Komisie (zelené a biele knihy a oznámenia) sa bezodkladne zasielajú národným parlamentom členských štátov.

2. Návrhy Komisie na právne predpisy tak, ako sú vymedzené Radou v súlade s článkom 207 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, sa sprístupnia v primeranom čase, aby vláda každého členského štátu mohla zabezpečiť ich riadne obdržanie pre vlastný parlament.

3. Medzi sprístupnením legislatívneho návrhu Komisie alebo návrhu na opatrenie, ktoré sa má prijať podľa Hlavy VI Zmluvy o Európskej únii, vo všetkých jazykoch, Európskemu parlamentu a Rade a dátumom zaradenia do agendy Rady na rozhodnutie buď vo veci prijatia aktu, alebo prijatia spoločného stanoviska podľa článku 251 alebo 252 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva plyní šesťtýždenná lehota, s výnimkou v prípade naliehavosti, ktorej dôvody sa uvedú v akte alebo spoločnej pozícii.

II. KONFERENCIA VÝBOROV PRE EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI

4. Konferencia výborov pre európske záležitosti, ďalej len COSAC, založená v Paríži 16. – 17. novembra 1989 môže dávať všetky príspevky, ktoré považuje za vhodné, do pozornosti orgánom Európskej únie, najmä na základe návrhov textov, o ktorých predložení konferencii môžu vzhľadom na povahu veci spoločným súhlasom rozhodnúť zástupcovia vlád členských štátov.

5. COSAC môže preskúmať akékoľvek návrhy alebo podnety na právne predpisy vo vzťahu k vytvoreniu priestoru slobody, bezpečnosti a práva, ktoré môžu mať priamy vplyv na práva a slobody jednotlivcov. Európsky parlament, Rada a Komisia sú informovaní o každom príspevku predloženom COSAC v súlade s týmto bodom.
 6. COSAC môže Európskemu parlamentu, Rade a Komisii adresovať akékoľvek príspevky, ktoré považuje za vhodné v spojitosti s legislatívnou činnosťou únie, a najmä vo vzťahu k uplatňovaniu zásady subsidiarity, priestoru slobody, bezpečnosti a práva, ako aj k otázkam týkajúcim sa základných práv.
 7. Príspevky podané COSAC žiadnym spôsobom nezaväzujú národné parlamenty, ani nepredurčujú ich stanoviská.
-

Protokol (č. 10)
o rozširovaní Európskej únie (2001)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY

PRIJALI nasledujúce ustanovenia, ktoré sa pripoja k Zmluve o Európskej únii a k zmluvám o založení Európskych spoločenstiev:

Článok 1

Zrušenie Protokolu o orgánoch

Týmto sa ruší Protokol o orgánoch so zreteľom na rozširovanie Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k zmluvám o Európskych spoločenstvách.

Článok 2

Ustanovenia, ktoré sa týkajú Európskeho parlamentu

1. Dňa 1. januára 2004 a s účinnosťou od začiatku funkčného obdobia 2004 až 2009 sa prvý pododsek článku 190 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a prvý pododsek článku 108 ods. 2 Zmluvy o EURATOM nahrádzajú takto:

„Počet zástupcov volených v jednotlivých členských štátoch sa stanovuje takto:

Belgicko	22
Dánsko	13
Nemecko	99
Grécko	22
Španielsko	50
Francúzsko	72
Írsko	12
Taliansko	72
Luxembursko	6
Holandsko	25

Rakúsko	17
Portugalsko	22
Fínsko	13
Švédsko	18
Spojené kráľovstvo	72“.

2. S výnimkou odseku 3 sa celkový počet zástupcov v Európskom parlamente vo funkčnom období 2004 až 2009 rovná súčtu počtu zástupcov uvedených v článku 190 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a v článku 180 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a počtu zástupcov nových členských štátov vyplývajúci zo zmlúv o pristúpení podpísaných najneskôr do 1. januára 2004.

3. Ak je celkový počet členov uvedených v odseku 2 nižší ako 732, uplatní sa na počet zástupcov, ktorí majú byť zvolení v každom členskom štáte pomerná úprava tak, aby celkový počet členov bol podľa možnosti čo najbližší číslu 732 a aby táto úprava neviedla k počtom zástupcov, ktorí majú byť zvolení v každom členskom štáte, vyšším ako sú počty na funkčné obdobie 1999 až 2004 uvedené v článku 190 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a v článku 108 ods. 2 Zmluvy o EURATOM.

Rada na tento účel prijme rozhodnutie.

4. Bez ohľadu na ustanovenia druhého pododseku článku 189 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a druhého pododseku článku 107 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu môže počet členov Európskeho parlamentu v prípade nadobudnutia platnosti zmlúv o pristúpení a po prijatí rozhodnutia Rady, ktoré je uvedené v druhom pododseku odseku 3 tohto článku, dočasne prekročiť počet 732 na obdobie, na ktoré sa uvedené rozhodnutie vzťahuje. Na počet zástupcov, ktorí majú byť zvolení v príslušných členských štátoch, sa uplatní rovnaká úprava ako úprava uvedená v prvom pododseku odseku 3 tohto článku.

Článok 3

Ustanovenia o vážení hlasov v Rade

1. ⁽¹⁾ (Vypustený)

⁽¹⁾ Odsek vypustený Aktom o pristúpení z roku 2003.

2. V čase pristúpenia jednotlivých krajín sa prah uvedený v druhom pododseku ods. 2 článku 205 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a v druhom pododseku ods. 2 článku 118 Zmluvy o EURATOM vypočíta tak, že prah pre kvalifikovanú väčšinu vyjadrený počtom hlasov nesmie prekročiť prah vyplývajúci z tabuľky vo Vyhlásení o rozširovaní Európskej únie, ktoré je uvedené v záverečnom akte z konferencie, na ktorej bola prijatá Zmluva z Nice.

Článok 4

Ustanovenia o Komisii

1.⁽¹⁾ Dňa 1. novembra 2004 a s účinnosťou odo dňa, kedy začnú vykonávať svoje funkcie členovia prvej Komisie vymenovanej po uvedenom dátume, sa článok 213 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a článok 126 ods. 1 Zmluvy o EURATOM sa nahrádzajú takto:

„1. Členovia Komisie sa vyberajú podľa ich celkových schopností a musia poskytovať záruku úplnej nezávislosti.

V Komisii je jeden štátny príslušník za každý členský štát.

Počet členov Komisie môže Rada jednomyselne zmeniť.“

2. Ak bude únia pozostávať z 27 členských štátov, článok 213 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a článok 126 ods. 1 Zmluvy o EURATOM sa nahrádzajú takto:

„1. Členovia Komisie sa vyberajú podľa ich celkových schopností a musia poskytovať záruku úplnej nezávislosti.

Počet členov Komisie je nižší ako počet členských štátov. Členovia Komisie sa vyberajú rotačným systémom na základe princípu rovnosti, ku ktorému Rada jednomyselne prijme vykonávacie opatrenia.

Počet členov Komisie stanoví Rada jednomyselne.“

Táto zmena sa bude uplatňovať odo dňa, kedy začnú vykonávať funkcie členovia prvej Komisie po pristúpení dvadsiateho siedmeho členského štátu únie.

3. Po podpísaní zmluvy o pristúpení dvadsiateho siedmeho členského štátu únie Rada jednomyselne stanoví:

— počet členov Komisie,

⁽¹⁾ Odsek zmenený Aktom o pristúpení z roku 2003.

- vykonávacie opatrenia pre rotačný systém založený na princípe rovnosti obsahujúci kritéria a pravidlá nevyhnutné pre automatické určenie zloženia nasledujúcich kolégií na základe týchto princípov:
- a) členské štáty majú úplne rovnaké postavenie, pokiaľ ide o určovanie poradia a času, ktorý strávia ich štátni príslušníci ako členovia Komisie; v dôsledku čoho rozdiel medzi celkovým počtom funkčných období, ktoré zastávajú štátni príslušníci ktorýchkoľvek dvoch členských štátov, nesmie byť nikdy vyšší ako jeden;
 - b) s výnimkou písmena a) bude každé nasledujúce kolégium zložené tak, aby dostatočne odrážalo demografické a geografické spektrum všetkých členských štátov únie.
4. Každý členský štát, ktorý pristúpi k únii, je oprávnený mať v čase pristúpenia jedného zo svojich štátnych príslušníkov ako člena Komisie až dovtedy, kým sa nezačne uplatňovať odsek 2.
-

D. PROTOKOLY PRIPOJENÉ K ZMLUVE O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

Protokol (č. 11)

o štatúte Európskej investičnej banky (1957)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI ustanoviť štatút Európskej investičnej banky stanovenej v článku 266 tejto zmluvy,

DOHODLI sa na nasledujúcich ustanoveniach, ktoré sú pripojené k zmluve:

Článok 1

Týmto sa ustanovuje Európska investičná banka, zriadená článkom 266 tejto zmluvy (ďalej len „banka“), ktorá vykonáva svoje úlohy a činnosti v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a štatútu.

Sídlo banky sa určí spoločným súhlasom vlád členských krajín.

Článok 2

Poslanie banky sú stanovené v článku 267 tejto zmluvy.

Článok 3 ⁽¹⁾

V súlade s článkom 266 tejto zmluvy sú členmi banky:

- Belgické kráľovstvo,
- Česká republika,
- Dánske kráľovstvo,
- Spolková republika Nemecko,
- Estónska republika,
- Helénska republika,

⁽¹⁾ Článok zmenený protokolom č. 1 k Aktu o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

- Španielske kráľovstvo,
- Francúzska republika,
- Írsko,
- Talianska republika,
- Cypruská republika,
- Lotyšská republika,
- Litovská republika,
- Luxemburské veľkovoľvodstvo,
- Maďarská republika,
- Maltská republika,
- Holandské kráľovstvo,
- Rakúska republika,
- Poľská republika,
- Portugalská republika,
- Slovinská republika,
- Slovenská republika,
- Fínska republika,
- Švédске kráľovstvo,
- Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

Článok 4

1. ⁽¹⁾ Základné imanie banky je 163 727 670 000 EUR, upísané členskými štátmi takto (*):

Nemecko	26 649 532 500
Francúzsko	26 649 532 500

⁽¹⁾ Odsek zmenený protokolom č. 1 k Aktu o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

(*) Čísla uvedené pre jednotlivé štáty sú predbežné, založené na prognóze na rok 2002 uverejnenej Eurostatom (New Cronos).

Taliansko	26 649 532 500
Spojené kráľovstvo	26 649 532 500
Španielsko	15 989 719 500
Belgicko	7 387 065 000
Holandsko	7 387 065 000
Švédsko	4 900 585 500
Dánsko	3 740 283 000
Rakúsko	3 666 973 500
Poľsko	3 635 030 500
Fínsko	2 106 816 000
Grécko	2 003 725 500
Portugalsko	1 291 287 000
Česká republika	1 212 590 000
Maďarsko	1 121 583 000
Írsko	935 070 000
Slovensko	408 489 500
Slovinsko	379 429 000
Litva	250 852 000
Luxembursko	187 015 500
Cyprus	180 747 000
Lotyšsko	156 192 500
Estónsko	115 172 000
Malta	73 849 000

Ako zúčtovacia jednotka je definované euro, jednotná mena členských štátov podieľajúcich sa na tretej fáze Hospodárskej a menovej únie. Rada guvernérov, konajúca jednomyselne na návrh Správnej rady, môže zmeniť definíciu zúčtovacej jednotky.

Členské štáty sú zodpovedné len do výšky svojho upísaného a nesplateného podielu na základnom imaní.

2. Prijatím nového člena sa zvyšuje upísané základné imanie o čiastku zodpovedajúcu dodatočnému kapitálu vnesenému novým členom.
3. Rada guvernérov môže jednomyseľne rozhodnúť o zvýšení upísaného základného imania.
4. Podiel na upísanom základnom imaní nemožno previesť alebo poskytnúť ako zábezpeku a nie je možné ho zabaviť.

Článok 5

1. Členské štáty splatia upísaný kapitál v rozsahu 5 % z priemeru súm uvedených v článku 4 ods. 1.
2. V prípade navýšenia upísaného kapitálu Rada guvernérov jednomyseľne stanoví percentuálnu výšku, ktorá musí byť zaplatená, ako aj platobné podmienky.
3. Správna rada môže požadovať splatenie nesplateného upísaného kapitálu do výšky, ktorá je potrebná na splnenie povinností banky voči osobám, ktoré fondu poskytli pôžičky.

Platbu vykonáva každý štát úmerne svojmu podielu na upísanom kapitáli v menách, ktoré banka potrebuje pre plnenie svojich povinností.

Článok 6

1. Na návrh Správnej rady môže Rada guvernérov kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, že členské štáty poskytnú banke osobitné úročené pôžičky, pokiaľ banka také pôžičky potrebuje pre financovanie konkrétnych projektov, za podmienky, že Správna rada predloží dôkaz, že banka nemá možnosť získať nevyhnutné zdroje samostatne za vhodných podmienok na kapitálových trhoch, pričom náležitý ohľad je treba brať na povahu a cieľ projektov, ktoré majú byť financované.
2. O osobitné pôžičky nemožno požiadať pred začiatkom štvrtého roku nasledujúceho po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy. Tieto pôžičky nesmú presiahnuť celkovo 400 miliónov zúčtovacích jednotiek alebo 100 miliónov zúčtovacích jednotiek za rok.
3. Lehota splatnosti osobitných pôžičiek sa určí s ohľadom na lehotu splatnosti úverov alebo záruk, ktoré banka navrhuje poskytnúť za prostriedky z týchto pôžičiek; táto lehota nepresiahne dvadsať rokov. Rada guvernérov môže kvalifikovanou väčšinou na návrh Správnej rady rozhodnúť o predpokladanom splatení osobitnej pôžičky.

4. Osobitné pôžičky sú úročené 4 % ročne, pokiaľ Rada guvernérov nerozhodne, s ohľadom na vývoj a úroveň úrokových sadzieb na kapitálových trhoch, o stanovení odlišnej sadzby.

5. Osobitné pôžičky poskytnú členské štáty vo výške zodpovedajúcej ich podielu na upísanom základnom imaní; tieto pôžičky sa poskytnú v národnej mene do šiestich mesiacov od žiadosti o ne.

6. V prípade likvidácie banky sa osobitné pôžičky poskytnuté členskými štátmi vrátia až po uhradení ostatných dlhov banky.

Článok 7

1. Ak sa zníži hodnota meny členského štátu vo vzťahu k účtovnej jednotke vymedzenej v článku 4, tento štát upraví výšku svojho kapitálového podielu zaplateného vo vlastnej mene úmerne k zmene hodnoty, pričom poskytne banke doplatok.

2. Ak sa zvýši hodnota meny členského štátu vo vzťahu k účtovnej jednotke vymedzenej v článku 4, banka upraví výšku kapitálového podielu zaplateného týmto členským štátom v jeho vlastnej mene úmerne k zmene hodnoty, pričom vráti tomuto štátu platbu.

3. Na účely tohto článku hodnota meny členského štátu vo vzťahu k účtovnej jednotke vymedzenej v článku 4 zodpovedá kurzu pre prepočítanie účtovnej jednotky na túto menu a naopak na základe trhových kurzov.

4. Rada guvernérov môže jednomyselne na návrh Správnej rady zmeniť metódu prepočítania súm vyjadrených v účtovných jednotkách na národné meny a naopak.

Ďalej môže jednomyselne na návrh Správnej rady vymedziť modality pre vyrovnanie kapitálu uvedeného v odsekoch 1 a 2; vyrovnávajúce platby musia byť vykonané aspoň raz za rok.

Článok 8

Banka je spravovaná a riadená Radou guvernérov, Správnou radou a predstavenstvom.

Článok 9

1. Rada guvernérov sa skladá z ministrov menovaných členskými štátmi.
2. Rada guvernérov ustanoví všeobecné smernice o úverovej politike banky, najmä s ohľadom na rôzne ciele, ktoré je potrebné sledovať pri postupnom zavádzaní spoločného trhu.

Rada guvernérov dohliada nad vykonaním týchto smerníc.

3. Rada guvernérov ďalej:
 - a) rozhoduje o navýšení upísaného kapitálu v súlade s článkom 4 ods. 3 a článkom 5 ods. 2;
 - b) vykonáva právomoci stanovené v článku 6, ktoré sa týkajú osobitných pôžičiek;
 - c) vykonáva právomoci podľa článku 11 a 13 na menovanie a odvolanie členov Správnej rady a predstavenstva ako aj právomoci podľa článku 13 ods. 1 pododsek druhý;
 - d) schvaľuje výnimku stanovenú v článku 18 ods. 1;
 - e) schvaľuje výročnú správu vypracovanú Správnou radou;
 - f) schvaľuje ročnú účtovnú závierku a výkaz ziskov a strát;
 - g) vykonáva právomoci a úlohy stanovené v článkoch 4, 7, 14, 17, 26 a 27;
 - h) schvaľuje rokovací poriadok banky.
4. V rámci tejto zmluvy a tohoto štatútu je Rada guvernérov oprávnená, pokiaľ tak rozhodne jednomyseľným hlasovaním, prijať akékoľvek rozhodnutie, ktoré sa týka sa zastavenia činností banky a, pokiaľ by to bolo nutné, o jej likvidácii.

Článok 10

Pokiaľ v tomto štatúte nie je ustanovené inak, prijímajú sa rozhodnutia Rady guvernérov väčšinou členov. Táto väčšina musí predstavovať aspoň 50 % upísaného kapitálu. Rada guvernérov hlasuje v súlade s ustanoveniami článku 205 tejto zmluvy.

Článok 11

1. Správna rada má výhradnú právomoc rozhodovať o poskytovaní úverov a záruk a o uzatváraní pôžičiek; stanovuje úrokové sadzby pôžičiek a sadzby provízií a záruk; dohliada a zaisťuje riadnu správu banky; zaisťuje, aby bolo riadenie banky v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a štatútu a so všeobecnými smernicami stanovenými Radou guvernérov.

Na konci rozpočtového roka predloží Správna rada správu Rade guvernérov a po schválení ju zverejní.

2. ⁽¹⁾ Správna rada sa skladá z dvadsiatich šiestich správcov a šestnástich zástupcov.

Správcov vymenuje Rada guvernérov na päť rokov, pričom každý členský štát a Komisia navrhne jedného.

Zástupcov vymenuje Rada guvernérov na päť rokov takto:

- dvoch zástupcov navrhne Spolková republika Nemecko,
- dvoch zástupcov navrhne Francúzska republika,
- dvoch zástupcov navrhne Talianska republika,
- dvoch zástupcov navrhne Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska,
- jedného zástupcu navrhnu po vzájomnej dohode Španielske kráľovstvo a Portugalská republika,
- jedného zástupcu navrhnu po vzájomnej dohode Belgické kráľovstvo, Luxemburské veľkovojevodstvo a Holandské kráľovstvo,
- jedného zástupcu navrhnu po vzájomnej dohode Dánske kráľovstvo, Helénska republika a Írsko,
- jedného zástupcu navrhnu po vzájomnej dohode Rakúska republika, Fínska republika a Švédske kráľovstvo,
- troch zástupcov navrhnu po vzájomnej dohode Česká republika, Estónska republika, Cypruská republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Poľská republika, Slovinská republika a Slovenská republika,

(¹) Odsek zmenený protokolom č. 1 k Aktu o pristúpení z roku 2003. Pozri dodatok na konci tejto publikácie.

— jedného zástupcu navrhne Komisia.

Správna rada kooptuje šiestich odborníkov bez práva hlasovať: troch ako členov a troch ako zástupcov.

Správcovia alebo zástupcovia môžu byť vymenovaní znova.

Zástupcovia sa môžu zúčastňovať zasadnutí Správnej rady. Zástupcovia menovaní jednotlivým štátom, spoločnou dohodou viacerých štátov alebo Komisiou môžu nahradiť správcov menovaných týmto štátom, jedným z týchto štátov alebo Komisiou. Zástupcovia nemajú právo hlasovať okrem prípadu, keď zastupujú jedného alebo viacerých správcov, alebo keď obdržali splnomocnenie na tento úkon v súlade s ustanoveniami článku 12 ods. 1.

Predseda alebo v jeho neprítomnosti jeden z podpredsedov predstavenstva predsedá rokovaniu Správnej rady, avšak nehlasuje.

Členovia Správnej rady sú vyberaní z radov osôb, ktoré poskytujú všetky záruky svojej nezávislosti a odbornosti. Sú zodpovední len banke.

3. Správca môže byť odvolaný z funkcie rozhodnutím Rady guvernérov prijatým kvalifikovanou väčšinou hlasov len vtedy, pokiaľ už nespĺňa podmienky nevyhnutné pre vykonávanie funkcie.

Pokiaľ nie je schválená výročná správa, Správna rada odstúpi.

4. V prípade uprázdnenia miesta alebo miest v dôsledku smrti alebo individuálneho alebo kolektívneho odstúpenia alebo odvolania z funkcie, bude toto miesto alebo miesta obsadené podľa pravidiel stanovených v odseku 2. Okrem prípadov úplného obmeny členov, budú členovia nahradení na zvyšok funkčného obdobia.

5. Rada guvernérov ustanoví výšku odmeny členov Správnej rady. Rada guvernérov jednotlivo rozhodne, aké činnosti sú nezlučiteľné s funkciou správcu alebo zástupcu.

Článok 12

1. Každý správca má jeden hlas v Správnej rade. Svoj hlas môže kedykoľvek delegovať podľa podmienok určených vo vnútornom predpise banky.

2. ⁽¹⁾ Ak v tomto štatúte nie je ustanovené inak, prijíma Správna rada rozhodnutia najmenej jednou tretinou svojich členov oprávnených hlasovať, ktorí zastupujú najmenej päťdesiat percent upísaného základného imania. Kvalifikovanú väčšinu predstavuje osemnásť hlasov a šesťdesiatosem percent upísaného základného imania. Rokovací poriadok banky stanoví kvórum potrebné pre platnosť rozhodnutí Správnej rady.

⁽¹⁾ Odsek zmenený protokolom č. 1 k Aktu o pristúpení z roku 2003.

Článok 13

1. ⁽¹⁾ Predstavenstvo sa skladá z predsedu a ôsmich podpredsedov menovaných na šesť rokov Radou guvernérov na návrh Správnej rady. Môžu byť vymenovaní znovu.

Rada guvernérov môže jednomyselne zmeniť počet členov predstavenstva.

2. Na návrh Správnej rady prijatý kvalifikovanou väčšinou môže Rada guvernérov, tiež na základe kvalifikovanej väčšiny hlasov, odvolať členov predstavenstva z funkcie.

3. Predstavenstvo je zodpovedné za bežný chod banky pod dohľadom predsedu a pod dozorom Správnej rady.

Pripravuje rozhodnutia Správnej rady o uzatváraní pôžičiek a poskytovaní úverov a záruk. Je zodpovedné za vykonávanie týchto rozhodnutí.

4. Predstavenstvo formuluje, na základe väčšiny hlasov svojich členov stanoviská k návrhu na poskytovanie úverov a záruk a návrhov na získavanie pôžičiek.

5. Rada guvernérov ustanoví odmenu členov predstavenstva a rozhodne o činnostiach, ktoré sú nezlučiteľné s ich funkciou.

6. Predseda a v prípade prekážky jeden z podpredsedov zastupuje banku v právnych alebo neprávnych záležitostiach.

7. Úradníci a ostatní zamestnanci banky podliehajú právomoci predsedu, ktorý ich prijíma a prepúšťa. Pri výbere personálu sa berú do úvahy nielen osobné schopnosti a odborná kvalifikácia, ale tiež spravodlivé zastúpenie štátnych príslušníkov členských štátov.

8. Predstavenstvo a zamestnanci banky sú zodpovední len banke a sú pri výkone svojich funkcií úplne nezávislí.

Článok 14

1. Výbor pozostávajúci z troch členov, vymenovaných na základe ich schopností Radou guvernérov, overuje každoročne, či činnosť banky prebiehala riadne a či sú riadne vedené účtovné knihy.

⁽¹⁾ Odsek zmenený protokolom č. 1 k Aktu o pristúpení z roku 2003.

2. Tento výbor potvrdzuje, že účtovná závierka a výkazy ziskov a strát sú v súlade s účtovníctvom a dokladmi a vierohodne popisujú situáciu banky, pokiaľ ide o jej aktíva a pasíva.

Článok 15

Banka komunikuje s jednotlivými členskými štátmi prostredníctvom orgánu uvedeného členskými štátmi. Pri výkone finančných operácií má banka regres voči emisnej banke uvedeného členského štátu alebo iným finančným orgánom schváleným členským štátom.

Článok 16

1. Banka spolupracuje so všetkými medzinárodnými organizáciami, ktorých pôsobnosť je podobná pôsobnosti banky.

2. Banka nadväzuje všetky vhodné vzťahy, ktoré by uľahčili spoluprácu s bankovými a finančnými orgánmi krajín, v ktorých vykonáva svoje operácie.

Článok 17

Na žiadosť členského štátu alebo Komisie alebo z vlastného podnetu Rada guvernérov vykoná za rovnakých podmienok ako schválenie, výklad alebo doplnenie smerníc, ktoré vydala v súlade s článkom 9 tohoto štatútu.

Článok 18

1. V rámci poslania stanovených v článku 267 tejto zmluvy poskytuje banka úvery svojim členom alebo súkromným alebo verejnoprávnym podnikom na investičné projekty, ktoré majú byť vykonané na európskom území členských štátov, pokiaľ nie sú za rozumných podmienok dostupné prostriedky z iných zdrojov.

Jednomyselným rozhodnutím Rady guvernérov na návrh Správnej rady však môže banka poskytnúť úvery na investičné projekty, ktoré majú byť vykonané, úplne alebo čiastočne, mimo európskeho územia členských štátov.

2. Poskytovanie úverov je pokiaľ možno čo najviac závislé aj na využití iných nástrojov financovania.

3. Pri schvaľovaní úveru podniku alebo subjektu inému než je členský štát podmieni banka schválenie takejto pôžičky poskytnutím záruky členským štátom, na ktorého území má byť projekt vykonaný, alebo poskytnutím iných primeraných záruk.

4. Banka sa môže zaručiť za pôžičky získané verejnoprávnymi alebo súkromnými podnikmi alebo inými subjektami za účelom vykonávania operácií stanovených v článku 267 tejto zmluvy.

5. Celková čiastka úverov a záruk poskytnutých bankou nepresiahne 250 % upísaného základného imania.

6. Banka sa chráni proti kurzovým rizikám zaradením vhodných doložiek do zmlúv o úveroch a zárukách.

Článok 19

1. Sadzby úrokov u úverov, ktoré má banka poskytnúť, a sadzby provízií záruk sa prispôbia podmienkam na kapitálovom trhu a vypočítajú sa tak, aby z nich vyplývajúce príjmy umožňovali banke splnenie jej záväzkov, pokrytie jej výdavov a vytvorenie rezervného fondu ustanoveného v článku 24.

2. Banka nezníži sadzby úrokov. Pokiaľ by sa zdalo byť vhodné znížiť sadzbu úrokov s ohľadom na zvláštnu povahu projektu, ktorý má byť financovaný, môže uvedený členský štát alebo tretia osoba poskytnúť zľavu z úroku, pokiaľ je poskytnutie takejto zľavy zlučiteľné s pravidlami stanovenými v článku 87 tejto zmluvy.

Článok 20

Pri operáciách súvisiacich s pôžičkami a zárukami banka uplatňuje nasledujúce zásady:

1. Zaisťuje, aby boli fondy využité čo najracionálnejšie v záujme Spoločenstva.

Môže poskytnúť pôžičky alebo záruky pre získanie pôžičiek len:

a) pokiaľ je splácanie úroku a umorovanie dlhu zaručené hospodárskym výsledkom v prípade projektov vykonávaných podnikmi vo výrobnom sektore alebo záväzkom štátu, v ktorom je projekt vykonávaný, alebo iným spôsobom v prípade ostatných projektov;

b) a pokiaľ vykonávanie projektu prispeje k zvýšeniu všeobecnej hospodárskej produktivity a podporuje rozvoj spoločného trhu.

2. Nezíska žiadny podiel v žiadnom podniku ani neprijme žiadnu zodpovednosť za riadenie takéhoto podniku, pokiaľ to nie je nutné pre ochranu vlastných práv, za účelom zabezpečenia vyrovnania dlhu tohoto podniku.

3. Môže nakladať so svojimi pohľadávkami na kapitálovom trhu a môže za týmto účelom požadovať po svojich dlžníkoch vydanie dlhopisov alebo iných cenných papierov.
4. Banka ani členský štát neuloží žiadne podmienky, podľa ktorých sa vydaná pôžička má vyčerpať v konkrétnom členskom štáte.
5. Môže podmieniť poskytnutie pôžičiek uskutočnením medzinárodnej verejnej súťaže.
6. Nebude financovať, úplne ani sčasti, žiadny projekt, proti ktorému sa postaví členský štát, na ktorého území má byť vykonaný.

Článok 21

1. Žiadosti o úvery alebo záruky môžu byť adresované banke prostredníctvom Komisie alebo prostredníctvom členského štátu, na ktorého území má byť projekt vykonávaný. Podnik môže tiež žiadať priamo banku o úver alebo záruku.
2. Žiadosti podané prostredníctvom Komisie sa zašlú členskému štátu, na ktorého území sa má projekt vykonávať, aby tento štát vyslovil svoje stanovisko. Žiadosti podané prostredníctvom štátu sa zašlú Komisii, aby vyslovila svoje stanovisko. Žiadosti podané priamo podnikom sa zašlú uvedenému členskému štátu a Komisii.

Dotknutý členský štát a Komisia doručí svoje stanovisko najneskôr do dvoch mesiacov. Pokiaľ banka v tejto lehote stanovisko neobdrží, môže predpokladať, že proti danému projektu nie sú žiadne námietky.

3. Správna rada rozhoduje o žiadostiach o úver alebo záruku, ktoré jej zašle predstavenstvo.
4. Predstavenstvo preskúma, či podané žiadosti o pôžičky alebo záruky, sú v súlade s ustanoveniami tohoto štatútu, najmä s ustanoveniami článku 20. Pokiaľ predstavenstvo rozhodne v prospech poskytnutia úveru alebo záruky, predloží Správnej rade návrh tejto zmluvy. Svoje kladné stanovisko môže podmieniť takými podmienkami, ktoré považuje za nevyhnutné. Pokiaľ predstavenstvo rozhodne v neprospech poskytnutia pôžičky alebo záruky, predloží Správnej rade príslušné dokumenty spoločne so svojim stanoviskom.
5. Pokiaľ predstavenstvo vydá záporné stanovisko, je pre poskytnutie úveru alebo záruky nevyhnutné jednomyselné rozhodnutie Správnej rady.
6. Pokiaľ vydá Komisia záporné stanovisko, je pre poskytnutie úveru alebo záruky nevyhnutné jednomyselné rozhodnutie Správnej rady, pričom hlasovania sa v tomto prípade zdrží správca nominovaný Komisiou.

7. Pokiaľ vydajú záporné stanovisko predstavenstvo i Komisia, Správna rada uvedený úver alebo záruku neposkytne.

Článok 22

1. Banka získava pôžičky na medzinárodnom kapitálovom trhu za účelom zaistenia zdrojov nevyhnutných pre plnenie svojich úloh.

2. Banka môže získať pôžičku na kapitálovom trhu členského štátu v rámci právnych predpisov vzťahujúcich sa na vnútornú emisiu alebo, pokiaľ takéto predpisy v členskom štáte neexistujú, v prípade, že uvedený členský štát nadviaže s bankou spojenie a dohodnú sa o zamýšľanej pôžičke.

Príslušné orgány členského štátu môžu odmietnuť udeliť súhlas len pokiaľ je dôvod sa obávať, že na kapitálovom trhu uvedeného štátu dôjde k závažným poruchám.

Článok 23

1. Banka môže využiť akýchkoľvek dostupných prostriedkov, ktoré nepotrebuje okamžite k splneniu svojich záväzkov, a to za nasledujúcich podmienok:

- a) môže investovať na peňažných trhoch;
- b) s výhradou ustanovení článku 20 ods. 2 môže kupovať a predávať cenné papiere vydané bankou alebo jej dlžníkmi;
- c) môže vykonať akúkoľvek inú finančnú operáciu zlučiteľnú s jej pôsobnosťou.

2. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 25, banka sa pri správe svojich investícií nezapojí do žiadnej devízovej arbitráže, ktorá nie je priamo potrebná na vykonávanie alebo plnenie záväzkov, ktoré zmluvne prevzala prostredníctvom vypísaných pôžičiek alebo poskytnutých záruk.

3. V oblastiach, na ktoré sa vzťahuje tento článok, banka pôsobí v zhode s príslušnými orgánmi členských štátov alebo s ich emisnými bankami.

Článok 24

1. Postupne sa vytvorí rezervný fond, ktorý predstavuje 10 % upísaného základného imania. Pokiaľ by to vyžadoval stav záväzkov banky, môže Správna rada rozhodnúť o vytvorení dodatočných rezerv. Dokiaľ nie je úplne vytvorený tento rezervný fond, vkladajú sa do nej:

- a) príjmy z úrokov z úverov poskytnutých bankou z čiastok, ktoré majú zaplatiť členské štáty podľa článku 5;

- b) príjmy z úrokov z úverov poskytnutých z fondov získaných zo splatenia pôžičiek uvedených pod písmenom a),

pokiaľ tieto príjmy z úrokov nie sú nevyhnutné pre splnenie záväzkov banky alebo k pokrytiu jej výdajov.

2. Prostriedky v rezervnom fonde sa investujú tak, aby boli kedykoľvek k dispozícii pre splnenie účelu tohoto fondu.

Článok 25

1. Banka je kedykoľvek oprávnená previesť prostriedky, ktoré má v mene jedného členského štátu, na menu iného členského štátu, na účel vykonania finančných operácií v súlade so svojou pôsobnosťou stanovenou v článku 267 tejto zmluvy, pričom náležitý ohľad je treba brať na ustanovenie článku 23 tohoto štatútu. Banka sa pokiaľ možno vyhne takýmto prevodom, pokiaľ má k dispozícii voľné alebo disponibilné prostriedky v mene, ktorú potrebuje.

2. Banka nesmie previesť svoje prostriedky v mene jedného z členských štátov na menu nečlenského štátu bez súhlasu uvedeného členského štátu.

3. Banka môže voľne nakladať s časťou svojho kapitálu, ktorá je splatená v zlate alebo v zmeniteľných menách, a tiež s požičanou cudzou menou na trhu mimo Spoločenstva.

4. Členské štáty sa zaväzujú dať k dispozícii dlžníkom banky cudziu menu nevyhnutnú pre splatenie istiny a úrokov súvisiacich s úvermi poskytnutými bankou alebo za ktoré banka ručí vo vzťahu k projektom, ktoré majú byť vykonávané na ich území.

Článok 26

Pokiaľ členský štát nesplní záväzky, ktoré mu vznikli ako členovi podľa tohoto štatútu, a najmä záväzok splatiť jeho podiel na upísanom základnom imaní alebo jeho osobitných úveroch alebo k zaisteniu splatenia svojich pôžičiek, poskytovanie úverov alebo záruk tomuto členskému štátu alebo jeho občanom môže byť rozhodnutím Rady guvernérov prijatým kvalifikovanou väčšinou hlasov prerušené.

Toto rozhodnutie nezbavuje členský štát alebo jeho štátnych príslušníkov povinností voči banke.

Článok 27

1. Pokiaľ by Rada guvernérov rozhodla o zastavení činnosti banky, všetky jej činnosti sa okamžite zastavia, s výnimkou operácií nevyhnutných pre zaistenie riadneho využitia, ochrany a uchovania jej majetku a splnenia jej záväzkov.

2. V prípade likvidácie ustanoví Rada guvernérov likvidátorov a udelí im pokyny pre vykonávanie likvidácie.

Článok 28

1. Banka má v každom členskom štáte najširšiu právnu subjektivitu priznávanú právnickým osobám podľa vnútroštátneho práva uvedeného štátu, najmä práva nadobúdať a scudzovať hnutelný a nehnuteľný majetok a byť účastníkom súdneho konania.

[Pozri tiež článok 9 ods. 4 Amsterdamskej zmluvy, ktorý znie nasledovne:

Za podmienok stanovených v Protokole uvedenom v odseku 5 požívajú Európske spoločenstvá na území členských štátov výsady a imunity nevyhnutné pre plnenie svojich úloh. To isté platí aj pre Európsku centrálnu banku, Európsky menový inštitút a Európsku investičnú banku.]

2. Majetok banky nepodlieha žiadnej forme zabavenia alebo vyvlastnenia.

Článok 29

S výhradou právomocí priznávaných Súdnemu dvoru, spadá akýkoľvek spor medzi bankou a jej veriteľmi alebo dlžníkmi alebo medzi bankou a tretími osobami do pôsobnosti príslušného vnútroštátneho súdu.

Banka si zvolí v každom členskom štáte sídlo pre svoju činnosť. Môže však v akejkoľvek zmluve určiť osobitné sídlo pre svoju činnosť alebo pre arbitrážne konanie.

Majetok a aktíva banky nepodliehajú zhabaniu alebo nútenému výkonu rozhodnutia inak ako na základe rozhodnutia súdu.

Článok 30

1. Rada guvernérov môže jednomyselne rozhodnúť o zriadení Európskeho investičného fondu, ktorý má právnu subjektivitu a finančnú nezávislosť a ktorého je banka zakladajúcim členom.

2. Rada guvernérov prijme Štatút Európskeho investičného fondu jednomyselným rozhodnutím. Štatút definuje najmä svoje ciele, štruktúru, kapitál, členstvo, finančné zdroje, prostriedky intervencie a audítorské postupy, ako aj vzťahy medzi orgánmi banky a orgánmi fondu.

3. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 20 ods. 2, banka má právo zúčastňovať sa na riadení fondu a prispievať k jeho upísanému základnému imaniu až do výšky určenej jednomyselne Radou guvernérov.

4. Európske spoločenstvo sa môže stať členom fondu a prispievať k jeho upísanému základnému imaniu. Finančné inštitúcie, ktoré majú záujem na cieľoch fondu, môžu byť požiadané, aby sa stali jeho členmi.

5. Protokol o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev sa uplatňuje na fond, členov jeho orgánov pri plnení svojich funkcií, a pre jeho zamestnancov.

Fond je okrem toho oslobodený od všetkých foriem daní alebo poplatkov podobného charakteru v prípade každého navýšenia jeho kapitálu, a od rôznych formálnych požiadaviek, ktoré môžu byť spojené s jeho operáciami v štáte, kde má fond svoje sídlo. Podobne jeho zrušenie a likvidácia nepovedú k vzniku žiadnych daní. Napokon, činnosti fondu a jeho orgánov vykonávané v súlade s jeho štatútom nepodliehajú žiadnej dani z obratu.

Dividendy, kapitálové zisky alebo iné formy príjmov pochádzajúce z fondu, na ktoré majú nárok členovia okrem Európskeho spoločenstva a banky, však naďalej podliehajú daňovým ustanoveniam uplatniteľných právnych predpisov.

6. Súdny dvor má v rámci obmedzení určených nižšie právomoc v sporoch, týkajúcich sa opatrení prijatých orgánmi fondu. Konanie proti týmto opatreniam môže začať ktorýkoľvek člen fondu z titulu svojej funkcie, alebo ho môžu začať členské štáty za podmienok, stanovených v článku 173 tejto zmluvy.

V Ríme dvadsiateho piateho marca roku tisíc deväťsto päťdesiat sedem.

Protokol (č. 12)
týkajúci sa Talianska (1957)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI urovnať niektoré existujúce osobitné problémy, ktoré sa týkajú Talianska,

SA DOHODLI na nasledujúcich ustanoveniach, ktoré sú pripojené k zmluve:

ČLENSKÉ ŠTÁTY SPOLOČENSTVA

BERÚ NA VEDOMIE skutočnosť, že talianska vláda zahájila desaťročný program hospodárskeho rozvoja zameraného na nápravu nevyváženej štruktúry talianskeho hospodárstva, najmä programom kapitálových investícií v menej rozvinutých oblastiach, na juhu Talianska a na talianskych ostrovoch a programom vytvárania nových pracovných miest s cieľom odstrániť nezamestnanosť,

PRIPOMÍNajú SI, že princípy a ciele tohoto programu talianskej vlády zvážili a schválili organizácie pre medzinárodnú spoluprácu, ku ktorým členské štáty patria,

UZNÁVAJÚ, že dosiahnutie cieľov uvedeného talianskeho programu je v ich spoločnom záujme,

SÚHLASIA S tým, aby sa orgánom spoločenstva doporučilo prijatie všetkých prostriedkov a postupov upravených zmluvou, a najmä, primerané využitie zdrojov Európskej investičnej banky a Európskeho sociálneho fondu,

ZASTÁVAJÚ STANOVISKO, že orgány spoločenstva pri vykonávaní tejto zmluvy zohľadnia záťaž, ktorú musí niesť talianske hospodárstvo počas nadchádzajúcich rokov a naliehavosť odvrátenia nebezpečného napätia, najmä ohľadom platobnej bilancie a úrovne zamestnanosti, ktoré by mohlo ohroziť uplatňovanie tejto zmluvy v Taliansku,

UZNÁVAJÚ najmä, že v spojitosti s uplatňovaním článkov 119 a 120, je potrebné dbať na zabezpečenie toho, že akékoľvek opatrenia, o ktorých prijatie sa talianska vláda požiada, zabezpečia úspešný výsledok uvedeného programu hospodárskeho rozvoja a zvýšenia životnej úrovne talianskeho ľudu.

V Ríme dvadsiateho piateho marca tisícdeväťstopäťdesiatsedem.

Protokol (č. 13)

o tovaroch s pôvodom a tovaroch pochádzajúcich z určitých krajín, ktoré podliehajú osobitnému zaobchádzaniu pri dovoze do niektorého z členských štátov (1957)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI vyjasniť uplatňovanie tejto zmluvy vzhľadom k istým tovarom s pôvodom v určitých krajinách a pochádzajúcim z týchto krajín a podliehajúcim osobitnému zaobchádzaniu dovozu do jedného z členských štátov;

DOHODLI sa na nasledujúcich ustanoveniach, ktoré sú pripojené k zmluve:

1. Uplatňovanie tejto zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva nebude znamenať žiadnu zmenu v colnom zaobchádzaní k 1. januáru 1958 vzhľadom na dovoz tovaru do krajín Beneluxu s pôvodom a pochádzajúceho zo Surinamu (*) alebo Holandských Antíl (**).
2. Tovary dovezené do určitého členského štátu s úpravou uvedenou vyššie nesmú byť považované za tovary vo voľnom obehú v tomto štáte v zmysle článku 24 tejto zmluvy, pokiaľ sú znovu vyvezené do iného členského štátu.
3. Členské štáty oznámia Komisii a ostatným členským štátom akékoľvek ustanovenia, ktoré sa týkajú osobitného zaobchádzania, uvedené v tomto protokole, spolu so zoznamom tovarov, pre ktoré platí takéto zaobchádzanie.
Členské štáty rovnako oznámia Komisii a ďalším členským štátom akékoľvek neskoršie zmeny a doplnky v týchto zoznamoch alebo v zaobchádzaní.
4. Komisia vykoná vhodné opatrenia k zabezpečeniu toho, že uplatnenie vyššie uvedených ustanovení nepoškodí ostatné členské štáty; Komisia môže prijať akékoľvek vhodné opatrenia na tento účel v spojení so vzťahmi medzi členskými štátmi.

V Ríme dvadsiateho piateho marca tisícdeväťstopäťdesiatšedem.

(*) Ustanovenia štvrtej časti zmluvy sa od 1. septembra 1962 do 16. júla 1976 uplatňujú na Surinam podľa dodatkového aktu Holandského kráľovstva uloženého ako doplnok k ratifikačnej listine.

(**) Podľa článku 1 dohovoru z 13. novembra 1962, ktorým sa reviduje Zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (Ú. v. ES 150, 1. 10.1964, s. 2414), protokol sa už neuplatňuje na Holandské Antily.

Protokol (č. 14)

o dovoze ropných produktov spracovaných na Holandských Antilách do Európskeho hospodárskeho spoločenstva (*) (1962)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY

V POŽIADAVKE na podrobnejšiu reguláciu obchodného styku pri dovoze ropných produktov do Európskeho hospodárskeho spoločenstva spracúvaných na Holandských Antilách,

DOHODLI sa na nasledujúcich ustanoveniach, ktoré sú pripojené k tejto zmluve:

Článok 1

Tento protokol sa vzťahuje na ropné produkty tarifných čísel 27.10, 27.11, 27.12, ex 27.13 (parafín, vazelína z ropy alebo bridlicového oleja, parafínové zvyšky) a 27.14 Bruselského colného sadzovníka, pokiaľ sú do členských štátov dovážané k spotrebe.

Článok 2

Členské štáty sa zaväzujú v súlade s týmto protokolom poskytnúť colné výhody ropným produktom, ktoré sa spracúvajú na Holandských Antilách, ktoré vyplývajú z pripojenia Holandských Antíl k Spoločenstvu. Tieto ustanovenia platia bez ohľadu na predpisy o pôvode používané v členských štátoch.

Článok 3

1. Ak Komisia uzná na žiadosť niektorého členského štátu alebo z vlastného podnetu, že dovozy ropných produktov do Spoločenstva, spracúvaných na Holandských Antilách, vykonané v režime podľa článku 2, skutočne spôsobujú ťažkosti na trhu jedného alebo viacerých členských štátov, potom rozhodne, aby sa uvalili, zvýšili alebo opätovne zaviedli clá na uvedený dovoz tými členskými štátmi, pokiaľ je to potrebné, aby sa táto situácia zvládla. Takto uvalené, zvýšené alebo opätovne zavedené clá nesmú prekročiť clá, ktoré sa uplatňujú voči tretím krajinám na tie isté výrobky.

2. Odsek 1 sa môže uplatniť v každom prípade, keď dovoz ropných produktov, ktoré sa spracúvajú na Holandských Antilách, dosiahne do členských štátov dva milióny ton za rok.

(*) Doplnené do článku 2 dohovoru z 13. novembra 1962, ktorým sa reviduje Zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (Ú. v. ES 150, 1.10.1964).

3. Uznesenia Komisie podľa odsekov 1 a 2 vrátane tých, ktoré smerujú k zamietnutiu zmluvy, oznámia sa Rade. Tá sa môže zaoberať na žiadosť hociktorého členského štátu s danými uzneseniami a môže ich kedykoľvek pozmeniť alebo vrátiť na základe rozhodnutia kvalifikovanej väčšiny.

Článok 4

1. Ak je niektorý členský štát názoru, že dovoz ropných produktov, spracúvaných na Holandských Antilách, uskutočňovaný priamo alebo cez niektorý iný členský štát v režime podľa článku 2, spôsobuje na jeho trhu skutočné ťažkosti a že sú žiadúce okamžité opatrenia na odstránenie tohto stavu vecí, môže z vlastného rozhodnutia zvýšiť clá na tento dovoz, ktoré nesmú presiahnuť clá, ktoré sa uplatňujú voči tretím štátom na tie isté výrobky. Toto rozhodnutie oznámi Komisii, ktorá do jedného mesiaca rozhodne, či sa štátom učené opatrenia môžu zachovať alebo sa musia zmeniť, resp. zrušiť. Článok 3 ods. 3 sa vzťahuje na toto uznesenie Komisie.

2. Ak prekročí dovoz ropných produktov, spracúvaných na Holandských Antilách, uskutočňovaný priamo alebo cez niektorý iný štát alebo viacero štátov Európskeho hospodárskeho spoločenstva v režime podľa článku 2 počas jedného kalendárneho roka množstvo, ktoré je udané v prílohe k tomuto protokolu, tak sa prípadné opatrenia tohto štátu alebo daných členských štátov za daný rok podľa odseku 1 považujú za oprávnené; Komisia zoberie na vedomie prípadné opatrenia po tom, čo sa ubezpečí, že sa dosiahlo stanovené množstvo. V takomto prípade ostatné členské štáty nepredložia vec Rade.

Článok 5

Ak Spoločenstvo rozhodne o uplatnení množstevných obmedzení dovozu ropných produktov každého pôvodu, tie sa môžu vzťahovať aj na dovoz týchto produktov z Holandských Antíl. V takomto prípade sa Holandským Antilám poskytne preferenčné zaobchádzanie oproti tretím krajinám.

Článok 6

1. Rada jednomyselným rozhodnutím upraví ustanovenia článku 2 a 5 po porade s Európskym parlamentom a Komisiou, keď vydá spoločnú definíciu pôvodu na ropné produkty z tretích krajín a asociovaných krajín alebo sa uznesie v rámci spoločnej obchodnej politiky o daných produktoch, alebo zostaví spoločnú energetickú politiku.

2. Pri takejto úprave sa však musia v každom prípade zachovať rovnocenné výhody v prospech Holandských Antíl v primeranej forme a na množstvo najmenej 2 a pol milióna ton ropných produktov.

3. Záväzky Spoločenstva týkajúce sa rovnocenných výhod podľa odseku 2 sa môžu v prípade potreby rozdeliť na jednotlivé krajiny, pričom sa berú do úvahy uvedené množstvá v prílohe k tomuto protokolu.

Článok 7

Pri plnení tohto protokolu má Komisia sledovať vývoj dovozu ropných produktov do členských štátov, ktoré sa spracúvajú na Holandských Antílách. Členské štáty oznámia Komisii, ktorá dbá na príslušné rozdeľovanie, všetky informácie slúžiace tomuto účelu cestou administratívnych postupov odporúčaných Komisiou.

V Bruseli trinásteho novembra tisícdeväťstošesťdesiatdva.

Príloha k protokolu

Na vykonanie článku 4 ods. 2 Protokolu o dovoze ropných produktov do Európskeho hospodárskeho spoločenstva spracovaných na Holandských Antílách, uzniesli sa Vysoké zmluvné strany, že množstvo 2 milióny ton ropných produktov z Antíl sa rozdelí medzi členské štáty takto:

Spolková republika Nemecko	625 000 ton
Belgicko-Luxemburská hospodárska únia	200 000 ton
Francúzsko	75 000 ton
Taliansko	100 000 ton
Holandsko	1 000 000 ton

Protokol (*) (č. 15)
o osobitnej úprave pre Grónsko (1985)

Článok 1

1. Zaobchádzanie s dovozom výrobkov, ktoré podliehajú spoločnej organizácii trhu s výrobkami rybného hospodárstva a ktoré pochádzajú z Grónska, zahŕňa, pri dodržiavaní mechanizmov spoločnej organizácie trhu, oslobodenie od cla a poplatkov s rovnakým účinkom a od množstevných obmedzení a opatrení s rovnakým účinkom, ak sú možnosti prístupu do grónskych zón rybolovu, ktoré sú Spoločenstvu zaručené na základe dohody medzi Spoločenstvom a príslušnými orgánmi Grónska, pre spoločenstvo uspokojivé.

2. Všetky opatrenia, ktoré sa týkajú úpravy dovozu takých výrobkov, vrátane opatrení, ktoré sa týkajú prijímania takých opatrení, sa prijímu postupom podľa článku 37 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho Spoločenstva.

Článok 2

Komisia predloží Rade, ktorá sa uznáva kvalifikovanou väčšinou, návrhy prechodných opatrení, ktoré považuje za potrebné, v súvislosti s nadobudnutím platnosti nových úprav, so zreteľom na zachovanie práv nadobudnutých fyzickými alebo právnickými osobami po dobu, kedy bolo Grónsko súčasťou Spoločenstva, a na úpravu vzťahov v súvislosti s finančnou pomocou, ktorú v tomto období Spoločenstvo Grónsku poskytlo.

(*) Článok 3 zmluvy o Grónsku stanovuje, že tento protokol pripojený k uvedenej zmluve, sa pripojí k Zmluve o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (Ú. v. ES L 29, 1.2.1985).

Protokol (č. 16)
o nadobudnutí nehnuteľného majetku v Dánsku (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si urovnanie určitých osobitných problémov týkajúcich sa Dánska,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Bez ohľadu na ustanovenie tejto zmluvy si Dánsko môže zachovať existujúce právne predpisy o nadobúdaní druhého bydliska.

Protokol (č. 17)

**k článku 141 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva
(1992)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

DOHODLI sa na nasledujúcom ustanovení, ktoré sa pripojí k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

Pre účely článku 141 tejto zmluvy sa dávky v systéme zamestnaneckého sociálneho zabezpečenia nepokladajú za odmenu, ak sa týkajú obdobia zamestnania pred 17. májom 1990, s výnimkou prípadov pracovníkov alebo oprávnených rodinných príslušníkov, ktorí pred týmto dátumom podali súdnu žalobu alebo začali podobné konanie podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva.

Protokol (č. 18)

o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si prijať Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, ako ustanovuje článok 8 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré sa pripoja k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

KAPITOLA 1**USTANOVENIE ESCB****Článok 1****Európsky systém centrálnych bánk**

1.1. Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) a Európska centrálna banka (ECB) sa ustanovujú v súlade s článkom 8 tejto zmluvy, plnia svoje úlohy a vykonávajú činnosť podľa ustanovení tejto zmluvy a tohto štatútu.

1.2. Podľa článku 107 ods. 1 tejto zmluvy sa ESCB skladá z ECB a z centrálnych bánk členských štátov („národných centrálnych bánk“). Centrálnou bankou Luxemburska je Luxemburský menový inštitút.

KAPITOLA II**CIELE A ÚLOHY ESCB****Článok 2****Ciele**

Podľa článku 105 ods. 1 tejto zmluvy primárnym cieľom ESCB je udržiavať cenovú stabilitu. Pri rešpektovaní cieľa cenovej stability ESCB podporuje všeobecné hospodárske politiky v Spoločenstve so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Spoločenstva stanovených v článku 2 tejto zmluvy. ESCB koná v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou súťažou na podporu účinného rozdeľovania zdrojov v súlade so zásadami stanovenými v článku 4 tejto zmluvy.

Článok 3

Úlohy

3.1. Podľa článku 105 ods. 2 tejto zmluvy základné úlohy ESCB sú:

- definovať a uskutočňovať menovú politiku Spoločenstva,
- vykonávať devízové operácie v súlade s ustanoveniami článku 111 tejto zmluvy,
- viesť a riadiť úradné devízové rezervy členských štátov,
- podporovať hladký priebeh operácií platobných systémov.

3.2. V súlade s článkom 105 ods. 3 tejto zmluvy sa tretia zarážka článku 3.1 netýka hotovostných devízových aktív, ktoré vedú a sú pod správou vlád členských štátov.

3.3. V súlade s článkom 105 ods. 5 tejto zmluvy prispieva ESCB k hladkému uskutočňovaniu politík prijatých príslušnými úradmi, ktoré sa týkajú kontrolného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému.

Článok 4

Poradné funkcie

V súlade s článkom 105 ods. 4 tejto zmluvy:

- a) porady s ECB sa vedú:
- pri všetkých návrhoch aktov Spoločenstva v oblasti jej pôsobnosti,
 - uskutočňujú vnútroštátne orgány pri návrhoch právnych predpisov v oblasti jej pôsobnosti, avšak v medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s postupom podľa článku 42;
- b) ECB môže predkladať stanoviská príslušným orgánom Spoločenstva alebo vnútroštátnym orgánom v záležitostiach z oblastí svojej pôsobnosti.

Článok 5

Zhromažďovanie štatistických údajov

5.1. Na zabezpečenie úloh ESCB zhromažďuje ECB za pomoci národných centrálnych bánk potrebné informácie od príslušných vnútroštátnych orgánov alebo priamo od hospodárskych subjektov. Za týmto účelom spolupracuje s orgánmi Spoločenstva, s príslušnými úradmi členských štátov alebo tretích krajín a s medzinárodnými organizáciami.

5.2. Úlohy vymedzené v článku 5.1 uskutočňujú v primeranom rozsahu najmä národné centrálné banky.

5.3. Ak je to potrebné, ECB prispieva k zbližovaniu pravidiel a praktík, ktorými sa riadi zhromažďovanie, usporiadanie a rozširovanie štatistických údajov v oblasti jej pôsobnosti.

5.4. V súlade s postupom stanoveným v článku 42 Rada vymedzí, ktoré fyzické a právnické osoby sú povinné podávať informácie, ako aj pravidlá na ich utajenie a príslušné donucovacie pravidlá.

Článok 6

Medzinárodná spolupráca

6.1. O zastupovaní ESCB v oblasti medzinárodnej spolupráce týkajúcej sa úloh, ktorými je poverená ESCB, rozhodne ECB.

6.2. ECB a s jej súhlasom aj národné centrálné banky sa môžu zúčastniť na činnosti medzinárodných peňažných inštitúcií.

6.3. Články 6.1 a 6.2 rešpektujú článok 111 ods. 4 tejto zmluvy.

KAPITOLA III

ORGANIZÁCIA ESCB

Článok 7

Nezávislosť

V súlade s článkom 108 tejto zmluvy pri výkone svojich povinností a úloh zverených im touto zmluvou ECB, národné centrálné banky ani žiaden člen ich rozhodovacích orgánov nesmú žiadať ani prijímať pokyny od orgánov Spoločenstva, od vlády členského štátu, ani od iného orgánu. Orgány Spoločenstva a vlády členských štátov sa zaväzujú rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov orgánov ESCB s rozhodovacími právomocami, ani národné centrálné banky pri plnení ich úloh.

Článok 8

Všeobecné zásady

ESCB riadia orgány ECB s rozhodovacími právomocami.

Článok 9

Európska centrálna banka

9.1. ECB, ktorá má podľa článku 107 ods. 2 tejto zmluvy právnu subjektivitu, má v každom členskom štáte čo najširšiu právnu spôsobilosť, akú ich právo priznáva právnickým osobám; ECB môže najmä nadobúdať a scudzovať nehnuteľný a hnutel'ný majetok a byť účastníkom súdneho konania.

9.2. ECB zabezpečuje, aby sa úlohy zverené ESCB podľa článku 105 ods. 2, 3 a 5 tejto zmluvy plnili buď vlastnou činnosťou podľa tohto štatútu, alebo prostredníctvom národných centrálnych bánk podľa článku 12.1 a článku 14.

9.3. Podľa článku 107 ods. 3 tejto zmluvy orgánmi ECB s rozhodovacími právomocami sú Rada guvernérov a Výkonná rada.

Článok 10

Rada guvernérov

10.1. V súlade s článkom 112 ods. 1 tejto zmluvy Radu guvernérov tvoria členovia Výkonnej rady a guvernéri národných centrálnych bánk.

10.2 Každý člen Rady guvernérov má jeden hlas. Od dátumu, ku ktorému počet členov Rady guvernérov bude vyšší ako 21, každý člen Výkonnej rady bude mať jeden hlas a počet guvernérov s hlasovacím právom bude 15. Uvedené hlasovacie práva sa priradujú a rotujú takto:

- od dátumu, ku ktorému počet guvernérov bude vyšší ako 15, až kým nedosiahne 22, guvernéri sa zaradia do dvoch skupín podľa poradia veľkosti podielu členského štátu ich národnej centrálnej banky na agregovanom hrubom domácom produkte v trhových cenách a na agregovanom bilančnom úhrne peňažných finančných inštitúcií členských štátov, ktoré prijali euro. Podielom na agregovanom hrubom domácom produkte v trhových cenách sa priradí váha 5/6 a podielom na agregovanom bilančnom úhrne peňažných finančných inštitúcií sa priradí váha 1/6. Prvá skupina sa skladá z piatich guvernérov a druhá skupina zo zostávajúcich guvernérov. Frekvencia hlasovacích práv guvernérov zaradených do prvej skupiny nesmie byť nižšia ako frekvencia hlasovacích práv guvernérov druhej skupiny. S výhradou predchádzajúcej vety sa prvej skupine priradia štyri hlasovacie práva a druhej skupine jedenásť hlasovacích práv,

- od dátumu, ku ktorému počet guvernérov dosiahne 22, sa guvernéri zaradia do troch skupín podľa poradia na základe uvedených kritérií. Prvá skupina sa skladá z piatich guvernérov a priradia sa jej štyri hlasovacie práva. Druhá skupina sa skladá z polovice celkového počtu guvernérov, pričom zlomky sa zaokrúhľia na najbližšie celé číslo, a priradí sa jej osem hlasovacích práv. Tretia skupina sa skladá zo zostávajúcich guvernérov a priradia sa jej tri hlasovacie práva,
- v rámci každej skupiny majú guvernéri hlasovacie práva rovnako dlhý čas,
- vo vzťahu k výpočtu podielov na agregovanom hrubom domácom produkte v trhových cenách platí článok 29.2. Agregovaný bilančný úhrn peňažných finančných inštitúcií sa vypočíta v súlade so štatistickým rámcom platným v Európskom spoločenstve v čase výpočtu,
- vždy, keď sa agregovaný hrubý domáci produkt v trhových cenách upraví podľa článku 29.3 alebo vždy, keď sa zvýši počet guvernérov, veľkosť a/alebo zloženie skupín sa upraví v súlade s uvedenými zásadami,
- Rada guvernérov, konajúca na základe dvojtretinovej väčšiny všetkých jej členov s hlasovaním právom a bez neho, prijme všetky opatrenia potrebné na vykonávanie uvedených zásad a môže rozhodnúť o posunutí začiatku systému rotácie až do dátumu, ku ktorému bude počet guvernérov vyšší ako 18.

Právo voliť sa vykonáva osobne. V rokovacom poriadku, ktorý sa ustanovuje v článku 12.3, sa môže odlišne od tohto pravidla ustanoviť, že členovia Rady guvernérov môžu hlasovať prostredníctvom telekonferencie. V tomto poriadku sa tiež ustanoví, že člen Rady guvernérov, ktorý sa nemôže zúčastňovať na zasadnutí Rady guvernérov dlhšie obdobie, môže vymenovať náhradníka ako člena Rady guvernérov.

Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nedotýkajú hlasovacích práv žiadnych členov Rady guvernérov bez hlasovacieho práva a s hlasovacím právom podľa článkov 10.3, 10.6 a 41.2.

Ak sa v tomto štatúte neustanovuje inak, Rada guvernérov koná na základe jednoduchej väčšiny členov s hlasovacím právom. V prípade nerozhodného výsledku má predseda rozhodujúci hlas.

Na to, aby mohla Rada guvernérov hlasovať, musí sa dosiahnuť kvórum dvoch tretín členov s hlasovacím právom. Ak sa kvórum nedosiahne, predseda môže zvolať mimoriadne zasadanie, na ktorom sa rozhodnutia môžu prijímať bez ohľadu na kvórum.

10.3. Pri rozhodovaní podľa článkov 28, 29, 30, 32, 33 a 51 sa hlasy v Rade guvernérov vážia podľa podielu národných centrálnych bánk na upísanom kapitále ECB. Hlasy členov Výkonnej rady majú nulovú váhu. Rozhodnutie vyžadujúce kvalifikovanú väčšinu je prijaté, ak súhlasné odovzdané hlasy predstavujú aspoň dve tretiny upísaného kapitálu a aspoň polovicu podielnikov. Ak niektorý z guvernérov nemôže byť prítomný, môže si určiť náhradníka, ktorý odovzdá jeho vážený hlas.

10.4. Rokovania na zasadnutiach sú dôverné. Rada guvernérov môže rozhodnúť o zverejnení výsledku svojho rokovania.

10.5. Rada guvernérov zasadá minimálne desaťkrát do roka.

10.6 Článok 10.2 môže byť zmenený alebo doplnený jednomyseľne Radou, ktorú tvoria hlavy štátov alebo vlád, na odporúčanie ECB a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou alebo na odporúčanie Komisie a po porade s Európskym parlamentom a ECB. Rada odporučí členským štátom, aby tieto zmeny a doplnenia prijali. Tieto zmeny a doplnenia nadobúdajú platnosť po ratifikácii všetkými členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi.

Odporúčanie ECB predložené podľa tohto odseku si vyžaduje jednomyseľnosť Rady guvernérov.

Článok 11

Výkonná rada

11.1. V súlade s článkom 112 ods. 2 písm. a) tejto zmluvy sa Výkonná rada skladá z prezidenta, viceprezidenta a štyroch ďalších členov.

Členovia plnia svoje povinnosti v rámci plného úväzku. Člen nesmie vykonávať iné zárobkové, ani nezárobkové povolanie, ak mu Rada guvernérov neudelí mimoriadnu výnimku.

11.2. V súlade s článkom 112 ods. 2 písm. a) tejto zmluvy prezident, viceprezident a ostatní členovia Výkonnej rady sú menovaní vzájomnou dohodou vlád členských štátov na odporúčanie Rady a po porade s Európskym parlamentom a Radou guvernérov spomedzi osobností uznávaných a skúsených v menovej a bankovej problematike.

Ich funkčné obdobie je osemročné a nemožno ich menovať znova.

Členmi Výkonnej rady môžu byť len štátni príslušníci členských štátov.

11.3. Podmienky zamestnania členov Výkonnej rady, najmä ich plat, dôchodky a iné dávky sociálneho zabezpečenia, sú predmetom zmlúv s ECB a stanoví ich Rada guvernérov na návrh výboru skladajúceho sa z troch členov, ktorých menuje Rada guvernérov, a z troch členov vymenovaných Radou. Členovia Výkonnej rady nemajú právo hlasovať o záležitostiach uvedených v tomto odseku.

11.4. Ak člen Výkonnej rady neplní podmienky požadované pre výkon svojej funkcie alebo ak sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady guvernérov alebo Výkonnej rady odvolať.

11.5. Každý prítomný člen Výkonnej rady má právo hlasovať a na tento účel má jeden hlas. Ak sa nestanoví inak, Výkonná rada rozhoduje jednoduchou väčšinou odovzdaných hlasov. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas prezidenta. Pravidlá o hlasovaní presne vymedzí rokovací poriadok uvedený v článku 12.3.

11.6. Výkonná rada je zodpovedná za bežný chod ECB.

11.7. Uvoľnené miesto vo Výkonnej rade sa doplní menovaním nového člena podľa článku 11.2.

Článok 12

Povinnosti orgánov s rozhodovacími právomocami

12.1. Rada guvernérov stanoví hlavné zámery a prijme rozhodnutia na zabezpečenie úloh, ktorými je ESCB poverená touto zmluvou a štatútom. Rada guvernérov formuluje menovú politiku Spoločenstva vrátane vhodných rozhodnutí týkajúcich sa stredne dlhých menových cieľov, kľúčových úrokových sadzieb a vytvárania menových rezerv ESCB a stanoví potrebné hlavné smery na ich vykonávanie.

Výkonná rada uskutočňuje menovú politiku v súlade s hlavnými zámermi stanovenými Radou guvernérov. Pritom Výkonná rada vydá potrebné pokyny národným centrálnym bankám. Okrem toho Výkonnej rade možno udeliť určité právomoci aj rozhodnutím Rady guvernérov.

Za predpokladu, že je to možné a primerané pri rešpektovaní tohto článku, ECB sa obracia na národné centrálné banky, aby uskutočnili operácie, ktoré sú súčasťou úloh ESCB.

12.2. Výkonná rada zodpovedá za prípravu zasadnutí Rady guvernérov.

12.3. Rada guvernérov prijme rokovací poriadok, ktorý určí vnútornú organizáciu ECB a jej orgánov s rozhodovacími právomocami.

12.4. Rada guvernérov vykonáva poradné funkcie uvedené v článku 4.

12.5. Rada guvernérov prijíma rozhodnutia uvedené v článku 6.

Článok 13

Prezident

13.1. Prezident, alebo v jeho neprítomnosti viceprezident, predsedá Rade guvernérov a Výkonnej rade ECB.

13.2. Pri rešpektovaní článku 39 zastupuje ECB navonok prezident alebo ním menovaný zástupca.

Článok 14

Národné centrálné banky

14.1. V súlade s článkom 109 tejto zmluvy každý členský štát zabezpečí najneskôr do ustanovenia ESCB, aby jeho vnútroštátne právne predpisy vrátane štatútu jeho národnej centrálnej banky boli zlučiteľné s touto zmluvou a s týmto štatútom.

14.2. Štatúty národných centrálnych bánk najmä stanovujú, že funkčné obdobie guvernéra národnej centrálnej banky je minimálne päť rokov.

Guvernéra možno z funkcie uvoľniť, len ak už nespĺňa podmienky požadované pre výkon tejto funkcie, alebo ak sa dopustil závažného pochybenia. Z dôvodu porušenia tejto zmluvy alebo vykonávacieho predpisu s ňou súvisiaceho môže príslušný guvernér alebo Rada guvernérov požiadať o rozhodnutie Súdny dvor. Také konanie sa musí začať do dvoch mesiacov od zverejnenia rozhodnutia alebo od jeho oznámenia žalobcovi, prípadne, ak sa tak nestalo, odo dňa, keď sa o tomto rozhodnutí žalobca dozvedel.

14.3. Národné centrálné banky sú neoddeliteľnou súčasťou ESCB a konajú v súlade s hlavnými zámermi a pokynmi ECB. Rada guvernérov podnikne potrebné kroky na zabezpečenie plnenia hlavných zámerov a pokynov ECB a vyžaduje, aby sa jej poskytovali všetky potrebné informácie.

14.4. Národné centrálné banky môžu vykonávať aj iné funkcie než tie, ktoré sú uvedené v tomto štatúte, za predpokladu, že Rada guvernérov dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov nerozhodne, že ide o zasahovanie do cieľov a úloh ESCB. Také funkcie vykonávajú národné centrálné banky na vlastnú zodpovednosť a nepokladajú sa za súčasť funkcií ESCB.

Článok 15

Záväzné podávanie správ

15.1. ECB vypracúva a zverejňuje správy o činnosti ESCB minimálne štvrťročne.

15.2. Konsolidovaná účtovná uzávierka ESCB sa zverejňuje každý týždeň.

15.3. V súlade s článkom 113 ods. 3 tejto zmluvy ECB podáva výročné správy o činnosti ESCB a o menovej politike za predchádzajúci a bežný rok Rade, Komisii a Európskemu parlamentu a taktiež Európskej rade.

15.4. Správy a závierky uvedené v tomto článku sa záujemcom poskytujú zdarma.

Článok 16

Bankovky

V súlade s článkom 106 ods. 1 tejto zmluvy Rada guvernérov má výlučné právo povoliť vydávanie bankoviek v Spoločenstve. Takéto bankovky môžu vydávať ECB a národné centrálné banky. Bankovky vydané ECB a národnými centrálnymi bankami sú jedinými bankovkami, ktoré majú v Spoločenstve postavenie zákonného platidla.

ECB, ak je to možné, rešpektuje existujúce zvyklosti vydávania a dizajnu bankoviek.

KAPITOLA IV

MENOVÉ FUNKCIE A OPERÁCIE ESCB

Článok 17

Účty vedené v ECB a v národných centrálnych bankách

Na vykonávanie svojich operácií ECB a národné centrálné banky môžu otvárať účty úverovým inštitúciám, verejnoprávnym inštitúciám a iným účastníkom trhu a ako záruky prijímať majetkové hodnoty vrátane zaknihovaných cenných papierov.

Článok 18

Operácie na voľnom trhu a úverové operácie

18.1. Na dosiahnutie cieľov a úloh ESCB môžu ECB a národné centrálné banky:

- obchodovať na finančných trhoch s pohľadávkami, obchodovateľnými cennými papiermi a drahými kovmi v rámci priamych voľných alebo termínovaných nákupov a predajov alebo dohodou o spätnej kúpe, uskutočňovať výpožičné alebo pôžičkové obchody, a to v menách Spoločenstva alebo v menách tretích štátov,
- uskutočňovať úverové operácie s úverovými inštitúciami a inými účastníkmi trhu, pričom sa požičiavanie zabezpečuje na základe dostatočnej bankovej záruky.

18.2. ECB stanoví všeobecné zásady operácií na voľnom trhu a úverových operácií, ktoré uskutočňuje sama alebo národné centrálné banky, vrátane zásad oznamovania podmienok, na základe ktorých sú pripravené uzatvárať takéto operácie.

Článok 19

Minimálne rezervy

19.1. V zmysle článku 2 ECB môže od úverových inštitúcií zriadených v členských štátoch vyžadovať, aby v súlade s cieľmi menovej politiky na účtoch v ECB a v národných centrálnych bankách udržiavali minimálne rezervy. Nariadenia týkajúce sa výpočtu a určenia požadovaných minimálnych rezerv môže vydať Rada guvernérov. Ak sa nedodržiavajú, Rada guvernérov je oprávnená uložiť úroky z omeškania a uložiť aj iné sankcie s porovnateľným účinkom.

19.2. Na uplatnenie tohto článku Rada v súlade s postupom podľa článku 42 stanoví základ pre minimálne rezervy a najvyšší prípustný pomer medzi týmito rezervami a ich základom, ako aj primerané sankcie pre prípad, že sa nedodržia.

Článok 20

Iné nástroje menovej kontroly

Rada guvernérov môže dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov rozhodnúť o použití iných operatívnych nástrojov menovej kontroly, ktoré pokladá za vhodné, pričom rešpektuje článok 2.

Ak tieto nástroje vytvárajú záväzky pre tretie strany, Rada postupom podľa článku 42 stanoví rozsah týchto nástrojov.

Článok 21

Operácie s verejnoprávnymi inštitúciami

21.1. Podľa článku 101 tejto zmluvy je prečerpanie účtu alebo získanie úveru akéhokoľvek iného druhu v ECB alebo v národných centrálnych bankách orgánmi Spoločenstva, ústrednými vládami, inými úradmi štátnej, regionálnej a miestnej správy, inými orgánmi podnikmi spravovanými verejným právom členských štátov zakázané, rovnako ako je zakázané priame odkúpenie ich pohľadávok a dlhov Európskou centrálnou bankou a národnými centrálnymi bankami.

21.2. ECB a národné centrálné banky môžu pre subjekty uvedené v článku 21.1. pôsobiť ako finanční zástupcovia.

21.3. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na úverové inštitúcie vo verejnom vlastníctve, s ktorými národné centrálné banky a ECB v oblasti ponuky finančných rezerv centrálnymi bankami zaobchádzajú ako so súkromnými úverovými inštitúciami.

Článok 22

Zúčtovacie a platobné systémy

ECB a národné centrálné banky môžu poskytnúť zariadenie a ECB môže vydávať nariadenia na zabezpečenie účinnosti a spoľahlivosti zúčtovacích a platobných systémov v rámci Spoločenstva a voči iným krajinám.

Článok 23

Externé operácie

ECB a centrálné národné banky môžu:

- nadviazať vzťahy s centrálnymi bankami a s finančnými inštitúciami v iných krajinách, a ak je to vhodné, aj s medzinárodnými organizáciami,
- získavať a predávať voľné a terminované devízové aktíva všetkých druhov a drahé kovy; termín „devízové aktíva“ zahŕňa cenné papiere a všetky ostatné aktíva v ktorejkoľvek mene alebo zúčtovacej jednotke v akejkoľvek forme,
- viesť a riadiť aktíva uvedené v tomto článku,
- uskutočňovať s tretími krajinami a s medzinárodnými organizáciami bankové operácie všetkých druhov vrátane pôžičkových a výpožičných operácií.

Článok 24

Iné operácie

ECB a národné centrálné banky okrem operácií vyplývajúcich z ich úloh môžu uskutočniť transakcie pre potreby svojej prevádzky alebo zamestnancov.

KAPITOLA V

DOHLAD

Článok 25

Dohľad

25.1. ECB môže poskytovať rady a konzultácie Rade, Komisii a príslušným úradom členských štátov týkajúce sa rozsahu platnosti a plnenia právnych predpisov Spoločenstva o dohľade nad úverovými inštitúciami a stabilite finančného systému.

25.2. V súlade s rozhodnutím Rady podľa článku 105 ods. 6 tejto zmluvy môže ECB plniť zvláštne úlohy týkajúce sa politiky dohľadu nad úverovými a ďalšími finančnými inštitúciami, s výnimkou poisťovacích podnikov.

KAPITOLA VI

FINANČNÉ USTANOVENIA ESCB

Článok 26

Účtovná závierka

26.1. Hospodársky rok ECB a národných centrálnych bánk sa začína 1. januára a končí 31. decembra.

26.2. Ročnú účtovnú závierku ECB vypracúva Výkonná rada v súlade so zásadami stanovenými Radou guvernérov. Ročnú uzávierku schváli Rada guvernérov a potom ju zverejní.

26.3. Na analytické a prevádzkové účely Výkonná rada vypracúva jednotnú konsolidovanú uzávierku ESCB, zahrňujúcu tie aktíva a pasíva národných centrálnych bánk, ktoré spadajú pod ESCB.

26.4. Na uplatnenie tohto článku Rada guvernérov stanoví pravidlá potrebné na štandardizovanie účtovníctva a podávanie správ o operáciách, ktoré uskutočnili národné centrálné banky.

Článok 27

Audit

27.1. Účty ECB a národných centrálnych bánk auditujú nezávislí externí audítori odporúčaní Radou guvernérov a schválení Radou. Audítori majú plné právo preskúmať všetky účtovné knihy a účty ECB a národných centrálnych bánk a dostávať úplné informácie o ich transakciách.

27.2. Ustanovenia článku 248 tejto zmluvy sa vzťahujú len na skúmanie prevádzkovej efektívnosti riadenia ECB.

Článok 28

Kapitál ECB

28.1. Kapitál ECB pri jej zriadení je 5 miliárd ECU. Môže sa zvyšovať rozhodnutím Rady guvernérov prijatým kvalifikovanou väčšinou podľa článku 10.3 tejto zmluvy v medziach a za podmienok stanovených Radou postupom podľa článku 42.

28.2. Národné centrálné banky sú jediní upisovatelia a držiteľia kapitálu ECB. Kapitál sa upisuje podľa kľúča stanoveného v súlade s článkom 29.

28.3. Rada guvernérov kvalifikovanou väčšinou stanovenou v článku 10.3 určí rozsah a formu splácania kapitálu.

28.4. V zmysle článku 28.5 sa na podieloch národných centrálnych bánk na upísanom kapitáli nesmú robiť prevody, obšávky, ani sa nesmú dať do zálohu.

28.5. V prípade zmeny kľúča uvedeného v článku 29 národné centrálné banky si medzi sebou urobia prevody kapitálových podielov tak, aby rozdelenie kapitálových podielov zodpovedalo zmenenému kľúču. Rada guvernérov určí lehoty a podmienky takýchto prevodov.

Článok 29

Kľúč na upisovanie kapitálu

29.1. Po založení ESCB a ECB postupom podľa článku 123 ods. 1 tejto zmluvy sa stanoví kľúč na upisovanie kapitálu ECB. V tomto kľúči sa pre každú banku stanoví vážený podiel, ktorý sa rovná súčtu:

- 50 % podielu príslušného členského štátu na počte obyvateľstva Spoločenstva v predposlednom roku, ktorý predchádzal založeniu ESCB,
- 50 % podielu príslušného členského štátu na hrubom domácom produkte v trhových cenách Spoločenstva za posledných päť rokov predchádzajúcich predposlednému roku pred založením ESCB.

Percentá sa zaokrúhľujú smerom hore na najbližší násobok 0,05 %.

29.2. Štatistické údaje, ktoré sa majú použiť pri uplatnení tohto článku, poskytuje Komisia v súlade s pravidlami prijatými Radou postupom podľa článku 42.

29.3. Vážené podiely pridelené národným centrálnym bankám sa upravujú každých päť rokov po založení ESCB analogickým postupom podľa článku 29.1. Upravený kľúč sa použije od prvého dňa nasledujúceho roka.

29.4. Rada guvernérov prijme všetky ďalšie opatrenia potrebné na uplatnenie tohto článku.

Článok 30

Prevod menových rezerv na ECB

30.1. Národné centrálné banky, rešpektujúc článok 28, poskytujú menové rezervy v iných menách ako v menách členských štátov, v ECU, v rezervných pozíciách v Medzinárodnom menovom fonde a pri zvláštnych právach čerpania až do protihodnoty rovnajúcej sa 50 miliárdam ECU. Rada guvernérov rozhodne o čiastke, ktorá sa poskytne ECB po jej založení, a o čiastkach, ktoré sa poskytnú v neskorších termínoch. ECB má plné právo viesť a spravovať menové rezervy, ktoré sa na ňu previedli, a využívať ich na účely stanovené v tomto štatúte.

30.2. Príspevky jednotlivých národných centrálnych bánk sa určia v pomere k podielu na upísanom kapitále ECB.

30.3. Rada guvernérov pripíše v prospech každej národnej centrálnej banky pohľadávku vo výške zodpovedajúcej jej príspevku. Rada guvernérov rozhoduje o denominácii a úročení týchto pohľadávok.

30.4. Ďalšie požiadavky na poskytnutie menových rezerv, presahujúcich limit stanovený v článku 30.1, sa môžu predkladať ECB podľa článku 30.2 v medziach a za podmienok stanovených Radou postupom podľa článku 42.

30.5. ECB môže držať a spravovať rezervné pozície Medzinárodného menového fondu a osobitné práva čerpania a tieto aktíva združovať.

30.6. Rada guvernérov prijme všetky ďalšie opatrenia potrebné na uplatnenie tohto článku.

Článok 31

Menové rezervy národných centrálnych bánk

31.1. Národné centrálné banky sú oprávnené uskutočňovať operácie pri plnení svojich záväzkov voči medzinárodným organizáciám podľa článku 23.

31.2. Všetky ostatné operácie s menovými rezervami, ktoré zostanú národným centrálnym bankám po prevodoch podľa článku 30, a transakcie členských štátov s využiteľnými devízovými aktívami nad určitý limit, stanovený v zmysle článku 31.3, musí schváliť ECB, aby sa zabezpečil súlad s kurzovou a menovou politikou Spoločenstva.

31.3. Rada guvernérov vydá hlavné zásady na uľahčenie týchto operácií.

Článok 32

Rozdeľovanie menových príjmov národných centrálnych bánk

32.1. Príjmy, ktoré patria národným centrálnym bankám z plnenia úloh menovej politiky ESCB (ďalej len „menové príjmy“), sa rozdeľujú koncom každého hospodárskeho roku podľa tohto článku.

32.2. V zmysle článku 32.3 sa čiastka menového príjmu každej národnej centrálnej banky rovná jej ročnému príjmu z jej aktív vedených ako protihodnota bankoviek v obehú a depozitných záväzkov úverových inštitúcií. Národné centrálné banky vedú tieto aktíva oddelene v súlade s hlavnými zámermi, ktoré stanoví Rada guvernérov.

32.3. Ak po začatí tretej etapy štruktúra bilancií národných centrálnych bánk neumožní na základe posúdenia Rady guvernérov použiť ustanovenia článku 32.2, môže Rada guvernérov kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, aby sa odlišne od postupu uvedeného v článku 32.2, v období maximálne piatich rokov menový príjem meral podľa inej metódy.

32.4. Čiastka menového príjmu každej národnej centrálnej banky sa znižuje o čiastku rovnajúcu sa úrokom, ktoré táto centrálna národná banka platí úverovým inštitúciám za deponované vklady podľa článku 19.

Rada guvernérov môže rozhodnúť, že národným centrálnym bankám nahradí náklady spojené s emisiou bankoviek alebo, za výnimočných okolností, osobitné straty vzniknuté v súvislosti s operáciami menovej politiky, uskutočňovanými v prospech ESCB. Náhrady sa poskytujú v takej forme, akú Rada guvernérov pokladá za vhodnú; tieto čiastky sa môžu započítať do menového príjmu národných centrálnych bánk.

32.5. Celkový menový príjem národných centrálnych bánk sa rozdelí medzi národné centrálné banky v pomere, ktorý zodpovedá ich podielom splateným v kapitále ECB, okrem rozhodnutí prijatých Radou guvernérov podľa článku 33.2.

32.6. Započítanie a vyrovnanie zostatkov po rozdelení menového príjmu vykoná ECB podľa hlavných zámerov stanovených Radou guvernérov.

32.7. Rada guvernérov prijme všetky ďalšie opatrenia potrebné na uplatnenie tohto článku.

Článok 33

Rozdelenie čistých ziskov a strát ECB

33.1. Čistý zisk ECB sa rozdeľuje v tomto poradí:

- a) čiastka, ktorú určí Rada guvernérov a ktorá nesmie prekročiť 20 % čistého zisku, sa prevedie do všeobecného rezervného fondu až do výšky 100 % kapitálu;
- b) zvyšný čistý zisk sa rozdelí podielnikom ECB v pomere k ich splateným podielom.

33.2. V prípade, že ECB zaznamená stratu, môže ju uhradiť zo svojho všeobecného rezervného fondu, a ak je to potrebné, po rozhodnutí Rady guvernérov z menového príjmu príslušného hospodárskeho roka v pomere jej splatených podielov až do výšky čiastok rozdelených národným centrálnym bankám podľa článku 32.5.

KAPITOLA VII

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 34

Právne akty

34.1. V súlade s článkom 110 tejto zmluvy ECB:

- vydáva nariadenia v rozsahu, ktorý je potrebný na plnenie úloh vymedzených v článku 3.1 prvej zarážky, v článkoch 19.1, 22 alebo 25.2 štatútu ESCB a v prípadoch, ktoré sa stanovujú v aktoch Rady uvedených v článku 42,
- prijíma rozhodnutia, ktoré sú potrebné na uskutočnenie úloh zverených ESCB touto zmluvou a týmto štatútom,
- podáva odporúčania a zaujíma stanoviská.

34.2. Nariadenie je všeobecne záväzné. Je záväzné v celom rozsahu a priamo použiteľné v každom členskom štáte.

Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

Rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu pre toho, komu je určené.

Články 253, 254 a 256 tejto zmluvy sa vzťahujú na nariadenia a rozhodnutia prijaté ECB.

ECB môže rozhodnúť, že zverejní rozhodnutia, odporúčania a stanoviská.

34.3. V medziach a za podmienok prijatých Radou postupom podľa článku 42 je ECB oprávnená ukladať pokuty alebo periodické penále podnikom za neplnenie záväzkov vyplývajúcich z nariadení a rozhodnutí.

Článok 35

Súdna kontrola a súvisiace záležitosti

35.1. Konania alebo opomenutia ECB podliehajú preskúmaniu alebo výkladu Súdneho dvora za podmienok stanovených touto zmluvou. ECB môže zahájiť súdne konanie v prípadoch a za podmienok stanovených touto zmluvou.

35.2. Spory medzi ECB na jednej strane a jej veriteľmi, dlžníkmi alebo akoukoľvek inou osobou na strane druhej rozhodujú príslušné vnútroštátne súdy, okrem prípadu, ak je daná právomoc Súdneho dvora.

35.3. Na ECB sa vzťahuje úprava o zodpovednosti podľa článku 288 tejto zmluvy. Zodpovednosť národných centrálnych bánk sa riadi príslušným vnútroštátnym právom.

35.4. Súdny dvor má právomoc rozhodovať na základe akýchkoľvek arbitrážnych doložiek zahrnutých v zmluve uzatvorenej Spoločenstvom alebo v jeho mene bez ohľadu na to, či má zmluva verejnoprávny alebo súkromnoprávny charakter.

35.5. Rozhodnutie ECB o predložení veci Súdnemu dvoru prijme Rada guvernérov.

35.6. Súdny dvor má právomoc rozhodovať o sporoch týkajúcich sa plnenia povinností národných centrálnych bánk podľa tohto štatútu. Ak sa ECB domnieva, že národná centrálna banka si nesplnila povinnosť vyplývajúcu z tejto zmluvy, podá stanovisko s odôvodnením a umožní danej národnej banke vyjadriť pripomienky. Ak národná centrálna banka nevyhoví stanovisku ECB v stanovenej lehote, ECB môže predložiť vec Súdnemu dvoru.

Článok 36

Zamestnanci

36.1. Rada guvernérov na návrh Výkonnej rady stanoví podmienky zamestnávania zamestnancov ECB.

36.2. Súdny dvor má právomoc rozhodovať spory medzi ECB a jej zamestnancami podľa podmienok stanovených v podmienkach zamestnávania.

Článok 37

Sídlo

Do konca roku 1992 sa o sídle ECB rozhodne vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv vlád a štátov.

Článok 38

Služobné tajomstvo

38.1. Členovia riadiacich orgánov a zamestnanci ECB, ako aj národné centrálné banky sú povinné, a to aj po skončení ich funkcie, nevyzradiť informácie, ktoré svojou povahou predstavujú služobné tajomstvo.

38.2. Na osoby, ktoré majú prístup k informáciám, na ktoré sa vzťahujú predpisy Spoločenstva ukladajúce povinnosť mlčanlivosti, sa vzťahujú tieto predpisy.

Článok 39

Osoby s podpisovým právom

ECB vzniká právny záväzok voči tretím krajinám podpisom prezidenta alebo dvoch členov Výkonnej rady alebo podpismi dvoch zamestnancov ECB riadne splnomocnených prezidentom na podpisovanie v mene ECB.

Článok 40

Výsady a imunity

ECB na územiach členských štátov požíva výsady a imunity potrebné na plnenie podmienok stanovených v Protokole o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev.

KAPITOLA VIII

ZMENY ŠTATÚTU A DOPLŇUJÚCE PREDPISY

Článok 41

Zjednodušený postup pri prijímaní zmien

41.1. Podľa článku 107 ods. 5 tejto zmluvy môže Rada článku 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, článok 33.1 písm. a) a článok 36 tohto štatútu meniť kvalifikovanou väčšinou na odporúčanie ECB a po porade s Komisiou alebo jednomyseľne na návrh Komisie a po porade s ECB. V oboch prípadoch sa vyžaduje súhlas Európskeho parlamentu.

41.2. Odporúčanie ECB vydané podľa tohto článku si vyžaduje jednomyseľnosť Rady guvernérov.

Článok 42

Doplňujúce predpisy

Podľa článku 107 ods. 6 tejto zmluvy bezprostredne po rozhodnutí o dátume začiatku tretej etapy Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom alebo na odporúčanie ECB a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou prijme pravidlá uvedené v článkoch 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 tohto štatútu.

KAPITOLA IX

PRECHODNÉ A INÉ USTANOVENIA VZŤAHUJÚCE SA NA ESCB

Článok 43

Všeobecné ustanovenia

43.1. Výnimka uvedená v článku 122 ods. 1 tejto zmluvy spôsobuje, že nasledujúce články tohto štatútu nezakladajú práva ani záväzky pre daný členský štát: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 a 52.

43.2. Centrálne národné banky členských štátov, pre ktoré platí výnimka podľa článku 122 ods. 1 tejto zmluvy, si zachovávajú právomoci v oblasti menovej politiky podľa národného práva.

43.3. V súlade s článkom 122 ods. 4 tejto zmluvy sa pod termínom „členské štáty“ v článkoch 3, 11.2, 19, 34.2 a 50 tohto štatútu rozumejú „členské štáty, pre ktoré neplatí výnimka“.

43.4. Termín „národné centrálné banky“ v článkoch 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 a 52 tohto štatútu označuje „centrálné banky členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka“.

43.5. Pod termínom „podielníci“ v článkoch 10.3 a 33.1 sa rozumejú „centrálné banky členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka“.

43.6. Termín „upísaný kapitál ECB“ v článkoch 10.3 a 30.2 označuje „kapitál ECB upísaný centrálnym bankám členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka“.

Článok 44

Prechodné úlohy ECB

ECB prevezme tie úlohy EMI, ktoré je potrebné plniť aj v tretej etape v dôsledku výnimiek, ktoré platia pre jeden alebo viac členských štátov.

ECB poskytuje konzultácie pri prípravách na zrušenie výnimiek uvedených v článku 122 tejto zmluvy.

Článok 45

Generálna rada ECB

45.1. Rešpektujúc článok 107 ods. 3 tejto zmluvy, ustanoví sa Generálna rada ECB ako tretí orgán ECB s rozhodovacou právomocou.

45.2. Generálna rada sa skladá z prezidenta a viceprezidenta ECB a guvernérov národných centrálnych bánk. Ďalší členovia Výkonnej rady sa môžu zúčastňovať zasadnutí Generálnej rady bez hlasovacieho práva.

45.3. Povinnosti Generálnej rady sú taxatívne vymedzené v článku 47 tohto štatútu.

Článok 46

Rokovací poriadok Generálnej rady

- 46.1. Generálnej rade predsedá prezident alebo v jeho neprítomnosti viceprezident ECB.
- 46.2. Predseda Rady alebo člen Komisie sa môžu zúčastniť na zasadnutí Generálnej rady bez hlasovacieho práva.
- 46.3. Zasadnutie Generálnej rady pripravuje jej prezident.
- 46.4. Generálna rada bez ohľadu na článok 12.3 prijme svoj rokovací poriadok.
- 46.5. Sekretariát Generálnej rady zabezpečuje ECB.

Článok 47

Povinnosti Generálnej rady

- 47.1. Generálna rada:
- plní úlohy uvedené v článku 44,
 - prispieva k plneniu poradných funkcií uvedených v článku 4 a článku 25.1.
- 47.2. Generálna rada prispieva nasledujúcimi činnosťami k:
- zhromažďovaniu štatistických informácií, ako sa uvádza v článku 5,
 - podávaniu správ ECB, ako sa uvádza v článku 15,
 - stanoveniu pravidiel potrebných na uplatnenie článku 26 podľa článku 26.4,
 - prijatíu všetkých ďalších opatrení potrebných na uplatnenie článku 29 podľa článku 29.4,
 - stanoveniu podmienok zamestnania zamestnancov ECB podľa článku 36.

47.3. Generálna rada prispieva k prípravám potrebným na neodvolateľné stanovenie kurzov mien členských štátov, pre ktoré platí výnimka, voči menám alebo voči jednotnej mene členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, ako je uvedené v článku 123 ods. 5 tejto zmluvy.

47.4. Prezident ECB informuje Generálnu radu o rozhodnutiach Rady guvernérov ECB.

Článok 48

Prechodné ustanovenia o kapitále ECB

Podľa článku 29.1. sa každej národnej centrálnej banke prideli vážený podiel podľa kľúča na upisovanie kapitálu ECB. Odlišne od článku 28.3 centrálné banky členských štátov, pre ktoré platí výnimka, nesplácajú upísaný kapitál, pokiaľ Generálna rada kvalifikovanou väčšinou predstavujúcou aspoň dve tretiny upísaného kapitálu ECB a najmenej polovicu podielnikov nerozhodne, že sa musí splatiť minimálne percento ako príspevok na prevádzkové náklady ECB.

Článok 49

Odložené splátky kapitálu, rezerv a doplatkov ECB

49.1. Centrálna banka členského štátu, ktorému je zrušená výnimka, spláca upísaný podiel kapitálu ECB v rovnakom rozsahu ako národné centrálné banky iných členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, a menové rezervy prevádza do ECB podľa článku 30.1. Výška týchto prevodov sa určí vynásobením hodnoty menových rezerv vyjadrených v ECU podľa platného menového kurzu, ktoré už boli prevedené do ECB v súlade s článkom 30.1., koeficientom vyjadrujúcim pomer medzi počtom podielov upísaného kapitálu danou národnou centrálnou bankou a počtom podielov už splatených ostatnými národnými centrálnymi bankami.

49.2. Dodatkom k platbe, ktorá sa má vykonať v súlade s článkom 49.1, daná centrálna banka prispieva do rezerv ECB a zásob, ktoré sa rovnajú rezervám ako aj do sumy, ktorá sa má poskytnúť podľa zostatku účtu ziskov a strát k 31. decembru roku, ktorý predchádzal zrušeniu výnimky. Suma, ktorá má tvoriť príspevok, sa určí vynásobením sumy rezerv podľa vyššie uvedenej definície a schválenej v bilancii ECB koeficientom vyjadrujúcim pomer medzi počtom podielov upísaných danou centrálnou bankou a počtom podielov už splatených ostatnými národnými centrálnymi bankami.

49.3. ⁽¹⁾ Potom, čo sa jeden alebo viaceré štáty stanú členskými štátmi a ich národné centrálné banky sa stanú súčasťou ESCB, zvýši sa automaticky upísané základné imanie ECB a limit devízových aktív, ktoré môžu byť prevedené na ECB. Zvýšenie sa určí vynásobením príslušných vtedy platných čiastok činiteľom, ktorý vyjadruje pomer medzi podielom prístupujúcich národných centrálnych bánk a národných centrálnych bánk, ktoré sú už členmi ESCB, v rámci už rozšíreného kľúča upisovania základného imania. Váha každej národnej centrálnej banky v kľúči na upisovanie základného imania sa vypočíta analogicky podľa článku 29.1 a v súlade s článkom 29.2. Ako referenčné obdobia pre štatistické údaje sa použijú rovnaké obdobia, ktoré sa použili pri ostatnej úprave váženía podľa článku 29.3.

Článok 50

Úvodné vymenovanie členov Výkonnej rady

Pri ustanovení Výkonnej rady ECB sa prezident, viceprezidenti a ďalší členovia Výkonnej rady vymenujú vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv členských štátov alebo predsedov vlád na odporúčanie Rady a po porade s Európskym parlamentom a s Radou EMI. Prezident Výkonnej rady je vymenovaný na osem rokov. Odlišne od článku 11.2 je viceprezident vymenovaný na štyri roky a ostatní členovia Výkonnej rady na funkčné obdobie od piatich do ôsmich rokov. Nemôžu byť vymenovaní znova. Počet členov Výkonnej rady môže byť nižší, ako stanovuje článok 11.1, ale v nijakom prípade nesmie byť nižší ako štyri.

Článok 51

Výnimka z článku 32

51.1. Ak Rada guvernérov ECB po začatí tretej etapy rozhodne, že uplatňovanie článku 32 spôsobuje významné zmeny v pomernom postavení príjmov národných centrálnych bánk, suma príjmu, ktorá sa má rozdeliť podľa článku 32, sa zníži o jednotné percento, ktoré v prvom hospodárskom roku po začatí tretej etapy nesmie prekročiť 60 % a ktoré sa bude v každom nasledujúcom roku znižovať minimálne o 12 %.

51.2. Článok 51.1 sa nesmie použiť dlhšie, než po dobu piatich finančných rokov po začatí tretej etapy.

⁽¹⁾ Odsek doplnený Aktom o pristúpení z roku 2003.

Článok 52

Výmena bankoviek v menách Spoločenstva

Rada guvernérov ECB v nadväznosti na neodvolateľné stanovenie menových kurzov prijme opatrenia potrebné na to, aby bankovky stanovené v menách s neodvolateľnými menovými kurzami vymieňali národné centrálné banky za ich nominálne hodnoty.

Článok 53

Uplatňovanie prechodných ustanovení

Články 43 až 48 platia dovtedy, kým budú existovať členské štáty, pre ktoré platia výnimky.

Protokol (č. 19)
o Štatúte Európskeho menového inštitútu (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si prijať Štatút Európskeho menového inštitútu,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Článok 1

Vznik a názov

1.1. Európsky menový inštitút (ďalej len „EMI“) sa zriadi podľa článku 117 tejto zmluvy; plní úlohy a vykonáva činnosti v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a tohto štatútu.

1.2. Členmi EMI sú centrálné banky členských štátov (ďalej len „národné centrálné banky“). Pre účely tohto štatútu sa Luxemburský menový inštitút považuje za Centrálnu banku Luxemburska.

1.3. Podľa článku 117 tejto zmluvy sa rozpustí Výbor guvernérov, ako aj Európsky fond pre menovú spoluprácu (EFMS). Všetky aktíva a pasíva EFMS automaticky prechádzajú na EMI.

Článok 2

Ciele

EMI prispieva k realizácii podmienok potrebných na prechod do tretej etapy hospodárskej a menovej únie, najmä:

- posilňovaním koordinácie menových politík s cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu,
- zabezpečením prípravných prác potrebných na ustanovenie Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB), na uskutočňovanie jednotnej menovej politiky a na vytvorenie jednotnej meny v tretej etape,
- dohľadom nad vývojom ECU.

Článok 3

Všeobecné zásady

- 3.1. EMI plní úlohy a funkcie zverené mu touto zmluvou a týmto štatútom rešpektuje zodpovednosť orgánov príslušných uskutočňovať menovú politiku v jednotlivých členských štátoch.
- 3.2. EMI koná v súlade s cieľmi a zásadami stanovenými v článku 2 štatútu ESCB.

Článok 4

Hlavné úlohy

- 4.1. Podľa článku 117 ods. 2 tejto zmluvy EMI:
- posilňuje spoluprácu medzi národnými centrálnymi bankami,
 - posilňuje koordináciu menových politík členských štátov s cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu,
 - sleduje fungovanie Európskeho menového systému (EMS),
 - uskutočňuje porady o otázkach, ktoré sú v pôsobnosti národných centrálnych bánk a ktoré ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhov,
 - preberá úlohy EFMS, najmä plní úlohy uvedené v článkoch 6.1, 6.2 a 6.3,
 - uľahčuje používanie ECU a dozerá nad jeho vývojom, vrátane hladkého fungovania zúčtovacieho systému ECU.

Ďalej EMI:

- uskutočňuje pravidelné porady o smerovaní menových politík a o využívaní nástrojov menovej politiky,
- funguje ako poradca pre národné menové inštitúcie pred rozhodnutím o línii menovej politiky v oblasti spoločného rámca pre predbežnú koordináciu.

4.2. Najneskôr do 31. decembra 1996 EMI spresní normatívny, organizačný a logistický rámec potrebný pre ESCB pri plnení úloh v tretej etape v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou súťažou. Rada EMI predloží tento rámec na rozhodnutie ECB k dátumu jej ustanovenia.

V súlade s článkom 117 ods. 3 tejto zmluvy EMI najmä:

- pripravuje nástroje a postupy potrebné na uskutočňovanie jednotnej menovej politiky v tretej etape,
- podporuje zosúladzovanie praktík a pravidiel, ak je to potrebné na zhromažďovanie, usporiadanie a rozširovanie štatistických údajov v oblastiach jeho pôsobnosti,
- pripravuje pravidlá činnosti národných centrálnych bánk v rámci ESCB,
- zvyšuje účinnosť medzinárodného platobného styku,
- dohliada nad technickou prípravou bankoviek ECU.

Článok 5

Poradné funkcie

5.1. Podľa článku 117 ods. 4 tejto zmluvy môže Rada EMI zaujímať stanoviská alebo podávať odporúčania k celkovej orientácii menovej a kurzovej politiky a k opatreniam s tým súvisiacim, ktoré sa zavádzajú v každom členskom štáte. EMI môže predkladať stanoviská alebo odporúčania vládam alebo Rade k politikám, ktoré môžu ovplyvniť vnútornú alebo vonkajšiu menovú situáciu v Spoločenstve, a najmä fungovanie EMI.

5.2. Rada EMI môže podávať aj odporúčania menovým orgánom členských štátov, týkajúce sa uskutočňovania ich menovej politiky.

5.3. Podľa článku 117 ods. 6 tejto zmluvy sa Rada poradí s EMI o každom navrhovanom akte Spoločenstva z oblasti jeho pôsobnosti.

V medziach a za podmienok stanovených Radou na základe rozhodnutia kvalifikovanej väčšiny na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a EMI orgány členských štátov sa poradia s EMI o všetkých návrhoch právnych predpisov v oblasti jeho pôsobnosti, najmä s ohľadom na článok 4.2.

5.4. Podľa článku 117 ods. 5 tejto zmluvy môže EMI rozhodnúť o zverejnení svojich stanovísk a rozhodnutí.

Článok 6

Prevádzkové a technické funkcie

6.1. EMI:

- zabezpečuje mnohostrannosť sald vyplývajúcich zo zásahov národných centrálnych bánk v menách Spoločenstva a mnohostrannosť vyrovnania sald vnútri Spoločenstva,
- spravuje mechanizmy veľmi krátkodobého financovania upraveného dohodou z 13. marca 1979 medzi členskými štátmi Európskeho hospodárskeho spoločenstva, ktorá stanovuje fungovanie Európskeho menového systému (ďalej len „dohoda EMS“) a mechanizmus krátkodobých menových podpôr stanovený dohodou z 9. februára 1970 medzi centrálnymi bankami členských štátov Európskeho hospodárskeho spoločenstva v znení doplnkov,
- plní úlohy uvedené v článku 11 nariadenia Rady (EHS) č. 1969/88 z 24. júna 1988 o zavedení jednotného systému strednodobej finančnej pomoci na podporu platobných bilancií členských štátov.

6.2. EMI môže prijímať od národných centrálnych bánk menové rezervy a voči takým aktívam vydávať ECU za účelom plnenia dohody EMS. Tieto ECU môže použiť EMI a národné centrálné banky ako prostriedok vyrovnania sald a na operácie medzi národnými centrálnymi bankami a EMI. Na vykonanie tohto odseku EMI prijme potrebné správne opatrenia.

6.3. EMI môže udeliť menovým orgánom tretích krajín a medzinárodným menovým inštitúciám štatút „iného držiteľa“ ECU a stanoviť podmienky, za ktorých môžu iní držiteľia získať, viesť alebo používať ECU.

6.4. EMI je oprávnený viesť a spravovať devízové rezervy ako zmocnenec národných centrálnych bánk. Zisky a straty týkajúce sa týchto rezerv idú na účet národnej centrálnej banky deponujúcej rezervy. EMI vykonáva túto funkciu na základe dvojstranných zmlúv v súlade s pravidlami stanovenými v rozhodnutí EMI. Tieto pravidlá zabezpečia, aby operácie s týmito rezervami neohrozovali menovú a kurzovú politiku príslušných menových úradov členských štátov a zodpovedali cieľom EMI a riadnemu fungovaniu mechanizmu menových kurzov EMS.

Článok 7

Iné úlohy

7.1. EMI každoročne podáva Rade správu o stave príprav na tretiu etapu. Tieto správy obsahujú hodnotenie pokroku konvergenzie v Spoločenstve a zahŕňujú najmä prispôbovanie nástrojov menovej politiky a prípravu postupov potrebných na uskutočnenie jednotnej menovej politiky v tretej etape, ako aj požiadavky štatútu, ktoré musia splniť národné centrálné banky, aby sa stali súčasťou ESCB.

7.2. V súlade s rozhodnutím Rady podľa článku 117 ods. 7 tejto zmluvy môže EMI plniť v rámci prípravy tretej etapy aj ďalšie úlohy.

Článok 8

Nezávislosť

Členovia Rady EMI, ktorí zastupujú svoje inštitúcie, konajú na vlastnú zodpovednosť. Rada EMI pri výkone právomocí a plnení úloh a povinností, ktoré im ukladá táto zmluva a tento štatút, nesmie požadovať ani prijímať žiadne pokyny od orgánov Spoločenstva, ani od vlád členských štátov. Orgány Spoločenstva a vlády členských štátov sa zaväzujú rešpektovať túto zásadu a nepokúšať sa o ovplyvňovanie Rady EMI pri plnení jej úloh.

Článok 9

Správa

9.1. Podľa článku 117 ods. 1 tejto zmluvy EMI riadi a usmerňuje Rada EMI.

9.2. Rada EMI sa skladá z prezidenta a guvernérov národných centrálnych bánk, z ktorých jeden je viceprezidentom. Ak sa guvernér nemôže zúčastniť zasadnutia, môže za seba vymenovať iného zástupcu inštitúcie.

9.3. Prezident je menovaný vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv štátov alebo predsedov vlád na základe odporúčaní Výboru guvernérov alebo Rady EMI a po porade s Európskym parlamentom a Radou. Prezident sa vyberá z kvalifikovaných odborníkov, ktorí majú skúsenosti v menových a bankových záležitostiach. Členmi Rady EMI môžu byť len štátni príslušníci členských štátov. Rada EMI menuje viceprezidenta. Prezident a viceprezident sa menujú na obdobie troch rokov.

9.4. Prezident plní svoje povinnosti v rámci plného pracovného úväzku. Nesmie vykonávať žiadne zárobkové alebo nezárobkové povolanie, pokiaľ mu vo výnimočných prípadoch Rada EMI neudelí výnimku.

9.5. Prezident:

- predsedá zasadnutiam Rady EMI a na nich,
- vyjadruje názory EMI navonok, pričom rešpektuje článok 22,
- zodpovedá za bežný chod EMI.

V neprítomnosti prezidenta plní jeho povinnosti viceprezident.

9.6. Podmienky zamestnania prezidenta, najmä jeho plat, dôchodok a iné dávky sociálneho zabezpečenia sú predmetom zmluvy, ktorá sa uzatvára s EMI a stanoví ich Rada EMI na návrh výboru zloženého z troch členov vymenovaných Výborom guvernérov alebo Radou EMI a troch členov vymenovaných Radou. Prezident nemá právo hlasovať o veciach uvedených v tomto odseku.

9.7. Ak prezident už nespĺňa podmienky požadované pre uskutočňovanie svojej funkcie alebo sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na návrh Rady EMI nútene odvolať.

9.8. Rada EMI prijme rokovací poriadok EMI.

Článok 10

Zasadnutia Rady EMI a postup pri hlasovaní

10.1. Rada EMI zasadá minimálne desaťkrát do roka. Rokovania Rady EMI sú dôverné. Rada EMI môže jednomyseľne rozhodnúť o zverejnení výsledkov svojich rokovaní.

10.2. Každý člen Rady EMI alebo ním poverený zástupca má jeden hlas.

10.3. Rada EMI rozhoduje jednoduchou väčšinou hlasov svojich členov, ak tento štatút neustanoví inak.

10.4. Rozhodnutia v súvislosti s článkami 4.2, 5.4, 6.2 a 6.3 musia schváliť členovia Rady EMI jednomyseľne.

Stanoviská a odporúčania podľa článkov 5.1 a 5.2, rozhodnutia podľa článkov 6.4, 16 a 23.6 a hlavné zámery podľa článku 15.3 prijíma Rada EMI kvalifikovanou väčšinou dvoch tretín členov.

Článok 11

Spolupráca medzi orgánmi a povinnosť podávať správy

11.1. Predseda Rady a člen Komisie sa môžu zúčastniť na zasadnutiach Rady EMI bez hlasovacieho práva.

11.2. Prezident EMI sa prizve na zasadnutia Rady, keď Rada rokuje o veciach, ktoré sa týkajú cieľov a úloh EMI.

11.3. EMI k dátumu, ktorý stanoví rokovací poriadok, pripraví výročnú správu o svojej činnosti a o menovej a finančnej situácii v Spoločenstve. Výročná správa spolu s ročnou účtovnou závierkou EMI sa predkladajú Európskemu parlamentu, Rade a Komisii, ako aj Európskej rade.

Prezident EMI na žiadosť Európskeho parlamentu alebo z vlastného podnetu môže vystúpiť pred príslušnými výbormi Európskeho parlamentu.

11.4. Zverejňované správy EMI sa môžu poskytnúť záujemcom zdarma.

Článok 12

Mena

Operácie EMI sa vyjadrujú v ECU.

Článok 13

Sídlo

Rozhodnutie o sídle EMI sa prijme do konca roku 1992 vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv štátov alebo predsedov vlád.

Článok 14

Právna subjektivita

EMI, ktorý má podľa článku 117 ods. 1 tejto zmluvy právnu subjektivitu, má v každom členskom štáte najširšiu spôsobilosť na práva a na právne úkony, akú ich právny systém priznáva právnickým osobám; EMI môže nadobúdať a scudzovať najmä hnutel'ný a nehnuteľný majetok, ako aj byť účastníkom súdnych konaní.

Článok 15

Právne akty

15.1. EMI pri plnení svojich úloh a na základe podmienok stanovených v tomto štatúte:

- zaujíma stanoviská,
- podáva odporúčania,
- prijíma hlavné zámery a rozhodnutia, ktoré sú určené národným centrálnym bankám.

15.2. Stanoviská a odporúčania EMI nie sú záväzné.

15.3. Rada EMI môže prijať hlavné zámery, ktoré stanovia postupy plnenia podmienok potrebných na to, aby ESCB mohol plniť svoje funkcie v tretej etape. Hlavné zámery EMI nie sú záväzné; predkladajú sa na rozhodnutie ECB.

15.4. Pri rešpektovaní článku 3.1 je rozhodnutie ako celok záväzné pre toho, komu je určené. Na tieto rozhodnutia sa vzťahujú články 253 a 254 tejto zmluvy.

Článok 16

Finančné prostriedky

16.1. EMI sa financuje z vlastných zdrojov. Objem prostriedkov určí Rada EMI tak, aby sa zabezpečil príjem potrebný na úhradu správnych výdavkov a funkcií EMI.

16.2. Prostriedky EMI určené podľa článku 16.1 sa poskytnú z príspevkov národných centrálnych bánk podľa kľúča uvedeného v článku 29.1 Štatútu o ESCB a splatných pri ustanovení EMI. Štatistické údaje potrebné na určenie kľúča poskytne Komisia v súlade s pravidlami prijatými Radou kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Výborom guvernérov a výborom uvedeným v článku 114 tejto zmluvy.

16.3. Rada EMI určí formu splatenia príspevkov.

Článok 17

Ročná účtovná závierka a audit

17.1. Hospodársky rok EMI sa začína 1. januára a končí 31. decembra.

17.2. Ročný rozpočet schvaľuje Rada EMI pred začiatkom každého finančného roka.

17.3. Ročná účtovná závierka sa zostavuje v súlade so zásadami stanovenými Radou EMI. Ročnú účtovnú závierku schvaľuje Rada EMI a potom ju zverejní.

17.4. Ročnú účtovnú závierku auditujú nezávislí externí audítori schválení Radou EMI. Audítori sú oprávnení preskúmať všetky účtovné knihy a účty EMI a žiadať všetky informácie o jeho operáciách.

Ustanovenia článku 248 tejto zmluvy sa vzťahujú len na preskúmanie prevádzkovej efektívnosti riadenia EMI.

17.5. Prebytok EMI sa rozdelí národným centrálnym bankám v tomto poradí:

- a) čiastka, ktorú určí Rada EMI, sa prevedie do všeobecného rezervného fondu EMI;
- b) zvyšný prebytok sa rozdelí národným centrálnym bankám podľa kľúča uvedeného v článku 16.2.

17.6. Prípadnú stratu môže EMI uhradiť zo svojho všeobecného rezervného fondu. Zostávajúci rozdiel sa uhradí z prostriedkov národných centrálnych bánk podľa kľúča uvedeného v článku 16.2.

Článok 18

Zamestnanci

18.1. Rada EMI stanoví podmienky zamestnávania pre zamestnancov EMI.

18.2. Súdny dvor má právomoc rozhodovať spory medzi EMI a jeho zamestnancami v medziach a za podmienok stanovených v podmienkach zamestnávania.

Článok 19

Súdna kontrola a súvisiace záležitosti

19.1. Všetky úkony alebo opomenutia EMI podliehajú preskúmaniu alebo výkladu Súdneho dvora v prípadoch a za podmienok, ktoré stanovuje táto zmluva. EMI môže zahájiť súdne konanie v prípadoch a za podmienok, ktoré stanoví táto zmluva.

19.2. Spory medzi EMI na jednej strane a jeho veriteľmi, dlžníkmi alebo akoukoľvek inou osobou na druhej strane rozhodujú príslušné súdy jednotlivých členských štátov, ak súdna právomoc neprislúcha Súdnemu dvoru.

19.3. Na EMI sa vzťahuje úprava právomoci podľa článku 288 tejto zmluvy.

19.4. Súdny dvor má právomoc rozhodovať spory na základe akýchkoľvek arbitrážnych doložiek zahrnutých v zmluve uzatvorenej Spoločenstvom alebo v jeho mene bez ohľadu na to, či má zmluva verejnoprávny alebo súkromnoprávny charakter.

19.5. Rozhodnutie EMI o podaní žaloby Súdnemu dvoru prijme Rada EMI.

Článok 20

Služobné tajomstvo

20.1. Členovia Rady EMI a zamestnanci EMI sú povinní zachovávať mlčanlivosť v súvislosti s informáciami, ktoré majú povahu služobného tajomstva, aj po skončení svojich funkcií.

20.2. Tieto predpisy sa vzťahujú na osoby, ktoré majú prístup k informáciám, na ktoré sa vzťahujú predpisy Spoločenstva ukládajúce povinnosť mlčanlivosti.

Článok 21

Výsady a imunity

EMI na územiach členských štátov požíva výsady a imunity potrebné na plnenie svojich úloh za podmienok stanovených v Protokole o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev.

Článok 22

Osoby s podpisovým právom

EMI voči tretím osobám právne zaväzuje prezident alebo viceprezident alebo podpisy dvoch zamestnancov. EMI, ktorých prezident náležite splnomocnil na podpisovanie v mene EMI.

Článok 23

Likvidácia EMI

23.1. Podľa článku 123 tejto zmluvy sa EMI ruší zriadením ECB. Všetky aktíva a pasíva EMI potom automaticky prejdú na ECB. ECB zruší EMI podľa tohto článku. Likvidácia sa skončí začatím tretej etapy.

23.2. Mechanizmus tvorby ECU na báze zlata a amerických dolárov stanovený v článku 17 zmluvy EMS sa skončí v prvý deň tretej etapy podľa článku 20 uvedenej zmluvy.

23.3. Všetky pohľadávky a pasíva, ktoré vzniknú v dôsledku mechanizmu veľmi krátkodobého financovania a krátkodobých menových podpôr podľa dohôd uvedených v článku 6.1, sa vyrovnajú do prvého dňa tretej etapy.

23.4. Všetky zostávajúce aktíva EMI sa odpredajú a všetky zostávajúce pasíva EMI sa vyrovnajú.

23.5. Výnos z likvidácie podľa článku 23.4 sa rozdelí národným centrálnym bankám podľa kľúča uvedeného v článku 16.2.

23.6. Rada EMI môže prijať opatrenia potrebné na uplatnenie článkov 23.4 a 23.5.

23.7. Po zriadení ECB sa prezident EMI vzdá svojej funkcie.

Protokol (č. 20)
o postupe pri nadmernom deficite (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si stanoviť podrobnosti postupu pri nadmernom deficite, ako je uvedené v článku 104 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Článok 1

Referenčné hodnoty uvedené v článku 104 ods. 2 tejto zmluvy sú:

- 3 % pre pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácomu produktu v trhových cenách,
- 60 % pre pomer štátneho dlhu k hrubému domácomu produktu v trhových cenách.

Článok 2

V článku 104c tejto zmluvy a v tomto protokole:

- „štátny“ znamená taký, ktorý sa vzťahuje všeobecne na štátnu správu, t. j. na ústredné, regionálne a miestne orgány a fondy sociálneho zabezpečenia s výnimkou obchodných operácií, ako sú vymedzené v Európskom systéme integrovaných účtov,
- „deficit“ označuje čistú výšku pôžičky, ako je definovaná v Európskom systéme integrovaných účtov,
- „investície“ znamenajú vytvorenie hrubého fixného kapitálu, ako je definovaný v Európskom systéme integrovaných účtov,
- „dlh“ označuje hrubú celkovú sumu dlhov v nominálnych hodnotách na konci roka konsolidovanú v jednotlivých odvetviach štátneho sektora a medzi nimi, ako sa definuje v prvej zarážke.

Článok 3

Na zabezpečenie účinnosti postupu pri nadmernom deficite zodpovedajú vlády členských štátov za deficit v štátnom sektore, ako je definovaný v prvej zarážke článku 2. Členské štáty zabezpečia, aby im národné postupy v rozpočtovej oblasti umožnili plniť záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy. Členské štáty podávajú Komisii pravidelné a bezodkladné správy o plánovaných a skutočných deficitoch.

Článok 4

Štatistické údaje potrebné na uplatnenie tohto protokolu poskytne Komisia.

Protokol (č. 21)
**o kritériách konvergenzie podľa článku 121 Zmluvy o založení
Európskeho spoločenstva (1992)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si podrobne upraviť kritériá konvergenzie, ktorými sa Spoločenstvo riadi pri rozhodovaní o prechode do tretej etapy hospodárskej a menovej únie, ako sa uvádza v článku 121 ods. 1 tejto zmluvy,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Článok 1

Kritérium cenovej stability uvedené v článku 121 ods. 1 prvej zarážke tejto zmluvy znamená, že členský štát si udržiava dlhodobú cenovú stabilitu a priemernú mieru inflácie vykazovanú v priebehu roka pred skúmaním, ktorá neprekračuje viac ako o 1,5 % miery inflácie maximálne troch členských štátov, ktoré dosiahli v oblasti cenovej stability najlepšie výsledky. Inflácia sa meria pomocou indexu spotrebiteľských cien na porovnateľnom základe, ktorý zohľadní rozdiely medzi vnútroštátnymi definíciami.

Článok 2

Kritérium stavu štátneho rozpočtu uvedeného v článku 121 ods. 1 druhej zarážke znamená, že v čase vykazovania sa na členský štát nevzťahuje rozhodnutie Rady podľa článku 104 ods. 6 tejto zmluvy o existencii nadmerného deficitu.

Článok 3

Kritérium účasti v mechanizme menových kurzov Európskeho menového systému, uvedené v článku 121 ods. 1 tretia zarážka tejto zmluvy, znamená, že členský štát dodržiaval normálne rozpätie, ako je stanovené mechanizmom menových kurzov Európskeho menového systému bez výrazného napätia minimálne dva predchádzajúce roky pred preskúmaním. Osobitne v tomto období členský štát z vlastného podnetu nedevalvoval bilaterálny výmenný kurz svojej meny voči mene ktoréhokoľvek iného členského štátu.

Článok 4

Kritérium konvergenie úrokových sadzieb, ako je uvedené v článku 121 ods. 1 štvrtej zarážke tejto zmluvy, znamená, že v priebehu jedného roka pred preskúmaním neprekročila priemerná dlhodobá nominálna úroková sadzba členského štátu viac ako o dve percentá úrokovú sadzbu tých troch štátov, ktoré v oblasti cenovej stability dosiahli najlepšie výsledky. Úrokové sadzby sa hodnotia na základe dlhodobých štátnych dlhopisov alebo porovnateľných cenných papierov, pričom sa prihliadne na rozdielne definície v jednotlivých členských štátoch.

Článok 5

Štatistické údaje potrebné na uplatnenie tohto protokolu poskytne Komisia.

Článok 6

Rada jednomyselne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, EMI alebo ECB a prípadne aj s výborom uvedeným v článku 114 vydá vhodné pravidlá, podrobne upravujúce kritériá konvergenie uvedené v článku 121 tejto zmluvy, ktoré potom nahradia tento protokol.

Protokol (č. 22),
ktorý sa týka Dánska (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si urovnanie určitých osobitných problémov týkajúcich sa Dánska,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Ustanovenia článku 14 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky nemajú vplyv na právo Národnej banky Dánska plniť úlohy týkajúce sa tých častí Dánskeho kráľovstva, ktoré nie sú súčasťou Spoločenstva.

Protokol (č. 23),
ktorý sa týka Portugalska (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si urovnanie určitých osobitných problémov týkajúcich sa Portugalska,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

1. Portugalsko je zmocnené udržať si možnosť poskytnúť autonómnym regiónom Azory a Madeira výhody bezúročného úveru v Banco de Portugal na základe podmienok stanovených portugalským právom.
2. Portugalsko sa zaväzuje vyvinúť maximálne úsilie, aby v čo najkratšom čase ukončilo zvýhodnený režim.

Protokol (č. 24)
o prechode do tretej etapy hospodárskej a menovej únie (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

Podpísaním nových zmluvných ustanovení o hospodárskej a menovej únii potvrdzujú nezvratnosť postupu Európskeho spoločenstva do tretej etapy hospodárskej a menovej únie.

Preto všetky členské štáty, bez ohľadu na to, či splňajú podmienky potrebné na prijatie jednotnej meny, rešpektujú vôľu Spoločenstva vstúpiť urýchlene do tretej etapy, a preto ani jeden členský štát nebude brániť vstupu do tretej etapy.

Ak sa do konca roku 1997 nestanoví dátum začiatku tretej etapy, príslušné členské štáty, orgány Spoločenstva a iné dotknuté orgány urýchlia v roku 1998 všetky prípravné práce, aby umožnili Spoločenstvu neodvolateľne vstúpiť 1. januára 1999 do tretej etapy a aby ECB a ESCB mohli od tohto dátumu začať fungovať v plnom rozsahu.

Tento protokol sa pripojí k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

Protokol (č. 25)

**o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva
Veľkej Británie a Severného Írska (1992)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

UZNÁVAJÚC, že Spojené kráľovstvo nie je viazané ani povinné prejsť do tretej etapy hospodárskej a menovej únie bez osobitného rozhodnutia jeho vlády a parlamentu,

BERÚC do úvahy prax vlády Spojeného kráľovstva financovať úvery predajom pohľadávok súkromnému sektoru,

DOHODLI sa na nasledujúcich ustanoveniach, ktoré sa pripájajú k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

1. Spojené kráľovstvo oznámi Rade, či má v úmysle prejsť do tretej etapy pred tým, ako Rada uskutoční hodnotenie podľa článku 121 ods. 2 tejto zmluvy.

Pokiaľ Spojené kráľovstvo neoznámi Rade, že má v úmysle prejsť do tretej etapy, nie je povinné to vykonať.

Ak sa nestanoví dátum začiatku tretej etapy podľa článku 121 ods. 3 tejto zmluvy, Spojené kráľovstvo môže oznámiť svoj úmysel prejsť do tretej etapy pred 1. januárom 1998.

2. Účinok odsekov 3 až 9 nastúpi, ak Spojené kráľovstvo oznámi Rade, že nemá úmysel prejsť do tretej etapy.

2. Spojené kráľovstvo sa nezaradí k väčšine členských štátov, ktoré spĺňajú potrebné podmienky uvedené v článku 121 ods. 2 druhej zarážke a v odseku 3 prvej zarážke tejto zmluvy.

3. Spojené kráľovstvo si ponechá právomoci v oblasti menovej politiky podľa národného práva.

4. Článok 4 ods. 2, článok 104 ods. 1, 9 a 11, článok 105 ods. 1 až 5, články 106, 108, 109, 110, 111, článok 112 ods. 1 a 2 písm. b) a článok 123 ods. 4 a 5 tejto zmluvy sa nevzťahujú na Spojené kráľovstvo. Odkazy na Spoločenstvo alebo členské štáty uvedené v týchto ustanoveniach sa nevzťahujú na Spojené kráľovstvo a odkazy na národné centrálné banky sa nevzťahujú na Bank of England.

5. Článok 116 ods. 4 a články 119 a 120 tejto zmluvy sa na Spojené kráľovstvo vzťahujú naďalej. Článok 114 ods. 4 a článok 124 sa vzťahujú na Spojené kráľovstvo tak, ako by sa týkali štátu, pre ktorý platí výnimka.

7. Hlasovacie právo Spojeného kráľovstva sa pozastavuje, ak ide o akty Rady uvedené v článkoch vymedzených v odseku 5 tohto protokolu. Na ten účel sa vážené hlasy Spojeného kráľovstva nebudú brať do úvahy pri výpočte kvalifikovanej väčšiny podľa článku 122 ods. 5 tejto zmluvy.

Spojené kráľovstvo ďalej nemá právo zúčastniť sa na menovaní prezidenta, viceprezidenta a ďalších členov výkonnej Rady ECB podľa článku 112 ods. 2 písm. b) a článku 123 ods. 1 tejto zmluvy.

8. Články 3, 4, 6, 7, 9.2, 10.1, 10.3, 11.2, 12.1, 14, 16, 18 až 20, 22, 23, 26, 27, 30 až 34, 50 a 52 Protokolu o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „štatút“) sa na Spojené kráľovstvo nevzťahujú.

Odkazy v týchto článkoch na kapitál upísaný Spoločenstvu a odkazy na národné centrálné banky alebo na podielnikov sa nevzťahujú na Bank of England.

Odkazy v článku 10.3 a 30.2 štatútu na „upísaný kapitál ECB“ sa nevzťahujú na upísaný kapitál Bank of England.

9. Článok 123 ods. 3 tejto zmluvy a články 44 až 48 štatútu platia bez ohľadu na to, či existuje členský štát, na ktorý sa vzťahuje výnimka s nasledujúcimi zmenami:

- a) Odkazy v článku 44 na úlohy ECB a EMI sa týkajú tých úloh, ktoré je potrebné splniť v tretej etape v dôsledku rozhodnutia Spojeného kráľovstva neprejsť do tejto etapy.

- b) Okrem úloh uvedených v článku 47 ECB poskytuje rady pri príprave rozhodnutí Rady, ktoré sa týkajú Spojeného kráľovstva podľa odseku 10 písm. a) a c).
- c) Bank of England splatí svoj upísaný kapitál ECB ako príspevok na jej prevádzkové náklady na rovnakom základe ako národné centrálné banky členských štátov, na ktoré sa vzťahuje výnimka.

10. Ak Spojené kráľovstvo neprejde do tretej etapy, môže svoje oznámenie zmeniť kedykoľvek po začiatku tejto etapy. V takom prípade:

- a) Spojené kráľovstvo má právo prejsť do tretej etapy len za predpokladu, že splní predpísané podmienky. Na žiadosť Spojeného kráľovstva a za podmienok a postupom podľa článku 122 ods. 2 tejto zmluvy Rada rozhodne, či Spojené kráľovstvo spĺňa potrebné podmienky.
- b) Bank of England splatí svoj upísaný kapitál, prevedie do ECB menové rezervy a prispieva do jej rezerv na rovnakom základe ako národná centrálna banka členského štátu, ktorému sa ruší výnimka.
- c) Rada na základe podmienok a postupom podľa článku 123 ods. 5 prijme všetky ďalšie rozhodnutia potrebné na to, aby Spojené kráľovstvo mohlo prejsť do tretej etapy.

Ak Spojené kráľovstvo prejde do tretej etapy podľa ustanovení tohto protokolu, odseky 3 až 9 stratia účinnosť.

11. Rešpektujúc článok 101 a článok 116 ods. 3 tejto zmluvy a článok 21.1 štatútu vláda Spojeného kráľovstva si môže zachovať vlastné praktiky uplatňované v styku s Bank of England dovtedy, pokiaľ Spojené kráľovstvo neprejde do tretej etapy.

Protokol (č. 26)
o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Dánska (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si vyriešiť niektoré osobitné súčasné problémy v súlade so všeobecnými cieľmi Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

BERÚC DO ÚVAHY, že ústava Dánska obsahuje ustanovenia, podľa ktorých sa pred vstupom Dánska do tretej etapy hospodárskej a menovej únie môže vyžadovať referendum,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

1. Dánska vláda oznámi Rade svoje stanovisko týkajúce sa účasti v tretej etape pred tým, ako Rada uskutoční hodnotenie podľa článku 121 ods. 2 tejto zmluvy.
 2. V prípade, že sa Dánsko nezúčastní tretej etapy, vzťahuje sa naň výnimka. V dôsledku výnimky sa na Dánsko vzťahujú všetky články a ustanovenia tejto zmluvy a štatútu ESCB obsahujúce výnimky.
 3. V tom prípade sa Dánsko nezahrnie medzi väčšinu členských štátov, ktoré spĺňajú podmienky uvedené v druhej zarážke článku 121 ods. 2 a v prvej zarážke odseku 3 tejto zmluvy.
 4. Výnimku možno zrušiť postupom podľa článku 122 ods. 2, ktorý sa môže uplatniť len na podnet Dánska.
 5. Ustanovenia tohto protokolu stratia účinnosť zrušením štatútu výnimky.
-

Protokol (č. 27),
ktorý sa týka Francúzska (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si zohľadniť určitú osobitnú záležitosť týkajúcu sa Francúzska,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú tvoriť prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Francúzsko si zachová výsadu menovej emisie vo svojich zámorských teritóriách podľa podmienok stanovených národným právom a jedine Francúzsko zodpovedá za určenie parity CFP franku.

Protokol (č. 28)
o hospodárskej a sociálnej súdržnosti (1992)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

PRIPOMÍNAJÚC, že únia si kladie za cieľ podporovať hospodársky a sociálny rozvoj medziiným aj posilňovaním hospodárskej a sociálnej súdržnosti,

PRIPOMÍNAJÚC, že článok 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva zahŕňa úlohu podporovať hospodársku a sociálnu súdržnosť a solidaritu medzi členskými štátmi a že posilňovanie hospodárskej a sociálnej súdržnosti patrí medzi činnosti uvedené v článku 3,

PRIPOMÍNAJÚC, že ustanovenia tretej časti hlavy XVII o hospodárskej a sociálnej súdržnosti ako celok poskytujú právny základ pre konsolidáciu a ďalší rozvoj činnosti Spoločenstva v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti vrátane vytvorenia nového fondu,

PRIPOMÍNAJÚC, že ustanovenia tretej časti hlavy XV o transeurópskych sieťach a hlavy XIX o životnom prostredí predpokladajú založenie Kohézneho fondu do 31. decembra 1993,

VYHLASUJÚC svoje presvedčenie, že prechod do hospodárskej a menovej únie prispeje k hospodárskemu rastu všetkých členských štátov,

BERÚC na vedomie, že štrukturálne fondy Spoločenstva sa v rokoch 1987 až 1993 reálne zdvojnásobia, zahŕňajúc veľké transfery, najmä ako časť hrubého domáceho produktu menej prosperujúcich členských štátov,

BERÚC na vedomie, že Európska investičná banka požičiava veľké a ustavične sa zvyšujúce sumy v prospech chudobnejších regiónov,

BERÚC na vedomie záujem o väčšiu pružnosť pri pridelovaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov,

BERÚC na vedomie záujem modifikovať mieru účasti Spoločenstva na programoch a projektoch v určitých krajinách,

BERÚC na vedomie návrh vo vyššej miere zohľadňovať relatívnu prosperitu členských štátov v systéme vlastných prostriedkov,

ZNOVU POTVRDZUJÚ, že podpora hospodárskej a sociálnej súdržnosti je životne dôležitá pre plný rozvoj a trvalý úspech Spoločenstva a zdôrazňujú význam zahrnutia hospodárskej a sociálnej súdržnosti do článkov 2 a 3 tejto zmluvy,

ZNOVU POTVRDZUJÚ presvedčenie, že štrukturálne fondy by mali naďalej zohrávať značnú úlohu pri dosahovaní cieľov Spoločenstva v oblasti súdržnosti,

ZNOVU POTVRDZUJÚ svoje presvedčenie, že Európska investičná banka by mala naďalej venovať väčšinu svojich prostriedkov na podporu hospodárskej a sociálnej súdržnosti a vyhlasujú, že sú ochotné preskúmať kapitálové potreby Európskej investičnej banky, hneď ako to bude potrebné,

ZNOVU POTVRDZUJÚ potrebu dôkladného zhodnotenia činnosti a efektívnosti štrukturálnych fondov v roku 1992 a potrebu preskúmať pri tejto príležitosti príslušnú výšku týchto fondov z hľadiska úloh Spoločenstva v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti,

SÚHLASIA so zriadením Kohézneho fondu do 31. decembra 1993, ktorý poskytne Spoločenstvu finančné prostriedky na projekty v oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí v členských štátoch s hrubým národným dôchodkom na osobu nižším ako 90 % priemeru Spoločenstva, ktoré majú program na splnenie podmienok hospodárskeho zbližovania, ako je to stanovené v článku 104,

VYHLASUJÚ svoj zámer umožniť väčšiu mieru pružnosti pri pridelovaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov na špecifické potreby nezahrnuté do súčasných predpisov štrukturálnych fondov,

VYHLASUJÚ svoju ochotu upraviť úroveň účasti Spoločenstva v kontexte programov a projektov štrukturálnych fondov s cieľom vyhnúť sa nadmernému zvyšovaniu rozpočtových výdavkov v menej prosperujúcich členských štátoch,

UZNÁVAJÚC potrebu pravidelne sledovať pokrok, ktorý sa dosahuje v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti a konštatujú, že sú ochotné v tomto ohľade analyzovať všetky potrebné opatrenia,

VYHLASUJÚ svoj zámer viac brať do úvahy individuálne možnosti členských štátov prispievať z vlastných zdrojov a korigovať regresívne prvky súčasného systému vlastných prostriedkov z hľadiska menej prosperujúcich štátov,

SÚHLASIA s pripojením tohto protokolu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

Protokol (č. 29)
**o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej
únie (1997)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

KEĎŽE podľa ustanovení článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii rešpektuje Únia základné práva zaručené Európskym dohovorom na ochranu ľudských práv a základných slobôd podpísaným v Ríme 4. novembra 1950,

KEĎŽE Súdny dvor Európskych spoločenstiev má právomoc zabezpečiť, že pri výklade a uplatňovaní článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii dodrží Európske spoločenstvo právne predpisy,

KEĎŽE podľa článku 49 Zmluvy o Európskej únii musí každý štát uchádzajúci sa o členstvo v Únii rešpektovať zásady stanovené v článku 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii,

MAJÚC NA PAMÄTI, že článok 309 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva vytvára mechanizmus pozastavenia určitých práv v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušenia týchto zásad zo strany členského štátu,

PRIPOMÍNAJÚC, že každý štátny príslušník členského štátu má ako občan únie zvláštny status a ochranu, ktorá je zaručená členskými štátmi v súlade s ustanoveniami časti II Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

MAJÚC NA PAMÄTI, že Zmluva o založení Európskeho spoločenstva vytvára priestor bez vnútorných hraníc a poskytuje každému občanovi únie právo slobodného pohybu a pobytu v rámci územia členských štátov,

PRIPOMÍNAJÚC, že otázka extradície štátnych príslušníkov členských štátov únie je riešená v Európskom dohovore o extradícii z 13. decembra 1957 a dohovore z 27. septembra 1996 vypracovanom na základe článku 31 Zmluvy o Európskej únii, ktorý sa týka extradície medzi členskými štátmi Európskej únie,

SO ŽELANÍM zabrániť tomu, aby bol inštitút azylu použitý na účely nezlučiteľné s tými, na ktoré bol určený,

KEĎŽE tento protokol rešpektuje nemennosť a ciele Ženevského dohovoru z 28. júla 1951, ktorý sa týka štatútu utečenca,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva,

Jediný článok

Berúc do úvahy úroveň ochrany základných práv a slobôd členskými štátmi Európskej únie, považujú sa členské štáty za bezpečné krajiny pôvodu vo vzájomných vzťahoch pri všetkých právnych a praktických dôvodoch týkajúcich sa záležitostí azylu. Podľa toho je možné brať do úvahy, resp. pokladať za prípustnú žiadosť o azyl podanú štátnym príslušníkom členského štátu iba v nasledovných prípadoch:

- a) ak členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom pokračuje po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy, využívajúc ustanovenia článku 15 Dohovoru na ochranu základných ľudských práv a slobôd, v prijímaní opatrení zbavujúcich ho na svojom území záväzkov podľa tohto dohovoru;
 - b) ak bol iniciovaný postup uvedený v článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii a pokiaľ Rada vo vzťahu k nemu prijme rozhodnutie;
 - c) ak Rada, konajúc na základe článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii konštatovala vo vzťahu k členskému štátu, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom, existenciu vážneho a pretrvávajúceho porušenia zásad uvedených v článku 6 ods. 1 zo strany tohto členského štátu;
 - d) ak by sa tak členský štát rozhodol jednostranne vo vzťahu k žiadosti štátneho príslušníka iného členského štátu; v tom prípade musí byť Rada bezprostredne informovaná; žiadosť bude vybavovaná na základe predpokladu, že je zjavne neodôvodnená bez toho, aby súčasne akýmkoľvek spôsobom, podľa okolností prípadu, ovplyvňovala rozhodovaciu právomoc členského štátu.
-

Protokol (č. 30)
o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality (1997)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SÚC ROZHODNUTÍ stanoviť podmienky pre uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality obsiahnuté v článku 5 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva s cieľom presnejšie vymedziť kritériá ich uplatňovania a na zabezpečenie ich prísneho dodržiavania a neustáleho vykonávania všetkými orgánmi,

SO ŽELANÍM zabezpečiť, aby sa všetky rozhodnutia prijímali čo najbližšie k občanom únie,

BERÚC DO ÚVAHY Medziinštitucionálnu dohodu z 25. októbra 1993 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o postupoch vykonávania zásady subsidiarity,

POTVRDZUJÚC, že závery Európskej rady v Birminghame 16. októbra 1992 a celkový prístup k uplatňovaniu zásady subsidiarity odsúhlasený na zasadaní Európskej rady v Edinburghu 11. – 12. decembra 1992 budú aj naďalej riadiť konanie orgánov únie ako aj rozvoj uplatňovania zásady subsidiarity, a na tento účel,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

1. Každý orgán pri vykonávaní jej zverených právomocí zabezpečí dodržiavanie zásady subsidiarity. Taktiež zabezpečí súlad so zásadou proporcionality, podľa ktorej nemá ísť žiaden krok Spoločenstva za rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmluvy.

2. Uplatňovanie zásad subsidiarity a proporcionality rešpektuje všeobecné ustanovenia a ciele zmluvy, najmä pokiaľ ide o úplné zachovanie *acquis communautaire* a inštitucionálnej rovnováhy; uplatňovanie neovplyvní zásady vypracované Súdnyim dvorom týkajúce sa vzťahu medzi vnútroštátnym právom a právom Spoločenstva, a berie do úvahy článok 6 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii, podľa ktorého „si únia zabezpečí prostriedky potrebné na dosiahnutie svojich cieľov a uskutočňovanie svojich politík“.

3. Zásada subsidiarity nespochybňuje právomoci udelené zmluvou Európskemu spoločenstvu tak, ako sú interpretované Súdnym dvorom. Kritériá uvedené v druhom odseku článku 5 zmluvy sa týkajú oblastí, v ktorých nemá Spoločenstvo výhradné právomoci. Zásada subsidiarity poskytuje usmernenie k tomu, ako majú byť tieto právomoci vykonávané na úrovni Spoločenstva. Subsidiarita je dynamická koncepcia a má sa uplatňovať z hľadiska cieľov stanovených v zmluve. Umožňuje rozšírenie činností Spoločenstva v rámci jeho právomocí tam, kde to vyžadujú okolnosti, a naopak ich zúženie alebo prerušenie tam, kde to už nie je opodstatnené.

4. Pri každom navrhovanom právnom predpise musia byť základy, na ktorých je postavený, uvedené s cieľom odôvodnenia jeho súladu so zásadami subsidiarity a proporcionality; dôvody záveru, podľa ktorého je možné cieľ Spoločenstva splniť lepšie, musia byť podložené kvalitatívnymi, alebo vždy keď je to možné, aj množstevnými ukazovateľmi.

5. Aby boli konania Spoločenstva odôvodnené, musia byť splnené oba aspekty zásady subsidiarity: ciele navrhovaného konania nemožno postačujúco dosiahnuť krokmi členských štátov v rámci ich vnútroštátneho ústavného systému, a možno ich preto lepšie dosiahnuť konaním zo strany Spoločenstva.

Na preskúmanie, či je vyššie uvedená podmienka splnená, treba použiť nasledovné usmernenia:

- zvažovaná otázka má nadnárodný aspekt, ktorý nemožno uspokojujúco upraviť konaniami členských štátov,
- konanie členských štátov samé o sebe alebo bez konania Spoločenstva by bolo v rozpore s požiadavkami zmluvy (ako je potreba napraviť narušenie súťaže alebo vyhnúť sa skrytým obmedzeniam obchodu, alebo potreba posilniť hospodársku a sociálnu súdržnosť) alebo by inak významne poškodili záujmy členských štátov,
- konanie na úrovni Spoločenstva by prinieslo jasné výhody z dôvodu jeho rozsahu účinkov v porovnaní s konaním na úrovni členských štátov.

6. Forma konania Spoločenstva má byť čo najjednoduchšia v súlade s uspokojivým dosiahnutím cieľa opatrenia a potrebou účinného presadzovania. Spoločenstvo má vydávať zákony iba v nevyhnutnom rozsahu. Za nezmenených ostatných okolností by mali byť smernice uprednostňované pred nariadeniami a rámcové smernice pred podrobnými opatreniami. Smernice tak, ako sú stanovené v článku 249 zmluvy, majú ponechať vnútroštátnym orgánom voľbu foriem a metód, pričom majú byť záväzné pre každý členský štát, ktorému sú adresované, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť.

7. Pokiaľ ide o povahu a rozsah konania Spoločenstva, opatrenia Spoločenstva majú ponechať čo najväčší priestor pre vnútroštátne rozhodnutie, a to v súlade s cieľom opatrenia a dodržiavaním požiadaviek zmluvy. Pri rešpektovaní práva Spoločenstva sa má dbať na dodržiavanie zavedených vnútroštátnych dojednaní, a organizáciu a fungovanie právnych systémov členských štátov. Tam, kde je to primerané, a v závislosti na potrebe správneho presadzovania, majú opatrenia Spoločenstva poskytnúť členským štátom alternatívne spôsoby dosiahnutia cieľov opatrení.

8. Tam, kde uplatňovanie zásady subsidiarity nevedie zo strany Spoločenstva k žiadnemu konaniu, požaduje sa, aby členské štáty pri svojich konaniach dodržiavali všeobecné pravidlá stanovené v článku 10 zmluvy prijatím všetkých primeraných opatrení na zabezpečenie splnenia ich záväzkov podľa zmluvy a zdržaním sa akéhokoľvek opatrenia, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy.

9. Bez toho, aby bolo dotknuté jeho právo podnetu, sa má Komisia:

- s výnimkou prípadov naliehavosti alebo utajenia intenzívne poradiť pred navrhovaním právnych predpisov a tam, kde je to vhodné, uverejniť konzultačné dokumenty,
- odôvodniť relevanciu svojich návrhov s ohľadom na zásadu subsidiarity; kedykoľvek je to nutné, poskytne v tomto ohľade podrobnosti vysvetľujúce memorandum sprevádzajúce návrh. Úplné alebo čiastočné financovanie konaní Spoločenstva z rozpočtu Spoločenstva si vyžaduje vysvetlenie,
- brať riadne do úvahy minimalizáciu každého bremena, či už finančného alebo správneho, ktoré má vplyv na Spoločenstvo, národné vlády, miestne orgány, hospodárskych prevádzkovateľov a občanov, ako aj jeho proporcionalitu k cieľu, ktorý sa má dosiahnuť,
- predložiť výročnú správu o uplatňovaní článku 5 zmluvy Európskej rade, Európskemu parlamentu a Rade. Táto výročná správa sa taktiež zasiela Výboru regiónov a Hospodárskemu a sociálnemu výboru.

10. Európska rada vezme na vedomie správu Komisie uvedenú v štvrtej zarážke bodu 9 v rámci správy o pokroku dosiahnutom Úniou, kde sa požaduje, aby ju Rada predložila Európskemu parlamentu v súlade s článkom 4 Zmluvy o Európskej únii.

11. Európsky parlament a Rada zvažia ako nedeliteľnú súčasť celkového preskúmania návrhov Komisie ich súlad s článkom 5 zmluvy, pričom plne dodržiavajú uplatniteľné postupy.

12. V priebehu postupov uvedených v článkoch 251 a 252 zmluvy je Európsky parlament informovaný o stanovisku Rady k uplatňovaniu článku 5 zmluvy formou vyhlásenia o dôvodoch, ktoré viedli Radu k prijatiu spoločnej pozície. Rada informuje Európsky parlament o dôvodoch, na základe ktorých sa časť návrhu Komisie alebo návrh ako celok považuje za nezlučiteľný s článkom 5 zmluvy.

13. Súlad so zásadou subsidiarity sa preveruje v súlade s pravidlami stanovenými v zmluve.

Protokol (č. 31)
**o vonkajších vzťahoch členských štátov s ohľadom na prekro-
čenie vonkajších hraníc (1997)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC DO ÚVAHY potrebu členských štátov pri zabezpečení účinnej kontroly na svojich vonkajších hraniciach, a to aj v spolupráci s tretími krajinami tam, kde je to primerané,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Ustanovenia o opatreniach pri prekročení vonkajších hraníc zahrnuté v článku 62 ods. 2 písm. a) Hlavy IV zmluvy nemajú dopad na právomoc členských štátov pri rokovaní alebo uzatváraní dohôd s tretími krajinami, pokiaľ dodržiavajú právo Spoločenstva a ostatné príslušné medzinárodné dohody.

Protokol (č. 32)
**o systéme verejnoprávneho vysielania v členských štátoch
(1997)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

DOMNIEVAJÚC SA, že systém verejnoprávneho vysielania v členských štátoch len priamo spojený s demokratickými, sociálnymi a kultúrnymi potrebami každej spoločnosti, a s potrebou zachovania plurality médií,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva nemajú vplyv na právomoc členských štátov pri poskytovaní financovania verejnoprávneho vysielania, pokiaľ je takéto financovanie poskytované vysielacím organizáciám na splnenie verejnoprávneho poslania tak, ako je mu zverené, vymedzené a organizované v každom členskom štáte, a pokiaľ takéto financovanie neovplyvňuje obchodné podmienky a hospodársku súťaž v Spoločenstve v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, pričom sa berie do úvahy uskutočnenie náhrad za verejnoprávnu službu.

Protokol (č. 33)
o ochrane a blahu zvierat (1997)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SO ŽELANÍM zabezpečiť zlepšenú ochranu a rešpektovanie blaha zvierat ako cítiacich bytostí,

DOHODLI sa na nasledovných ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Pri formulovaní a vykonávaní politiky Spoločenstva v oblasti poľnohospodárstva, dopravy, vnútorného trhu a výskumu berie Spoločenstvo a členské štáty maximálny ohľad na požiadavky blaha zvierat, pričom rešpektujú zákonné a správne ustanovenia a zvyky členských štátov týkajúce sa najmä náboženských rituálov, kultúrnych tradícií a regionálneho dedičstva.

Protokol (č. 34)

**o finančných následkoch uplynutia platnosti zmluvy o založení
ESUO a o výskumnom fonde pre uhlie a oceľ (2001)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si vyriešiť určité otázky týkajúce sa uplynutia platnosti Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele (ESUO),

ŽELAJÚC si previesť vlastníctvo prostriedkov ESUO na Európske spoločenstvo,

BERÚC DO ÚVAHY želanie využívať tieto fondy na výskum v oblastiach súvisiacich s uhoľným a oceliarskym priemyslom, a teda potrebu stanoviť v tejto súvislosti určité osobitné pravidlá,

DOHODLI sa na týchto ustanoveniach, ktoré budú pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Článok 1

1. Všetky aktíva a pasíva ESUO k 23. júlu 2002 sa 24. júla 2002 prevádzajú na Európske spoločenstvo.

2. Čistá hodnota týchto aktív a pasív uvedená v súvahe ESUO z 23. júla 2002 upravená o akékoľvek zvýšenie alebo zníženie, ku ktorému by mohlo dôjsť v dôsledku likvidačných operácií, sa považuje za aktíva určené na výskum v odvetviach uhoľného a oceliarskeho priemyslu, uvádzané ako „ESUO v likvidácii“. Po dokončení likvidácie budú uvádzané ako „Aktíva výskumného fondu pre uhlie a oceľ“.

3. Príjmy z týchto aktív, uvádzané ako „výskumný fond pre uhlie a oceľ“ sa využijú výlučne na výskum mimo rámcového výskumného programu v odvetviach súvisiacich s uhoľným a oceliarskym priemyslom v súlade s ustanoveniami tohto protokolu a aktov prijatých na jeho základe.

Článok 2

Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom jednomyselným rozhodnutím prijme všetky nevyhnutné opatrenia na vykonanie tohto protokolu, vrátane základných princípov a náležitých rozhodovacích postupov, najmä pre prijímanie viacročných finančných usmernení pre správu aktív výskumného fondu pre uhlie a oceľ a technických usmernení pre výskumný program výskumného fondu pre uhlie a oceľ.

Článok 3

Pokiaľ nie je v tomto protokole a v aktoch prijatých na jeho základe ustanovené inak, platia ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Článok 4

Tento protokol sa bude uplatňovať od 24. júla 2002.

Protokol (č. 35)
**k článku 67 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva
(2001)**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY

DOHODLI sa na tomto ustanovení, ktoré bude pripojené k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva:

Jediný článok

Od 1. mája 2004 Rada pri prijímaní opatrení uvedených v článku 66 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva rozhoduje kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

E. **PROTOKOL PRIPOJENÝ K ZMLUVÁM O ZALOŽENÍ
EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA A EURÓPSKEHO
SPOLOČENSTVA PRE ATÓMOVÚ ENERGIU**

Protokol (č. 36)

o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev (1965)

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC do úvahy, že podľa ustanovení článku 28 Zmluvy o vytvorení spoločnej Rady a spoločnej Komisie Európskych spoločenstiev, požívajú tieto spoločenstvá a Európska investičná banka na území členských štátov imunity a výsady nevyhnutné na plnenie svojho poslania,

DOHODLI sa na ďalej uvedených ustanoveniach, pripojených k tejto zmluve:

HLAVA I

HNUTEĽNÝ A NEHNUTEĽNÝ MAJETOK, AKTÍVA A ÚKONY EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Článok 1

Vonkajšie priestory a budovy spoločenstiev sú nedotknuteľné. Sú vyňaté z domových prehliadok, vymáhania, zabavenia alebo vyvlastnenia. Majetok a aktíva spoločenstiev nemôžu byť predmetom akéhokoľvek správneho alebo súdneho výkonu rozhodnutia bez povolenia Súdneho dvora.

Článok 2

Archívy spoločenstiev sú nedotknuteľné.

Článok 3

Spoločenstvá, ich aktíva, príjmy a iný majetok sú oslobodené od všetkých priamych daní.

Vlády členských štátov prijímú, vo všetkých prípadoch, ktoré to pripúšťajú, vhodné opatrenia k navráteniu alebo náhrade súm nepriamych daní a poplatkov z predaja, zahrnutých v cenách hnutel'ného či nehnuteľného majetku, ak spoločenstvá vykonajú pre svoje úradné účely nákupy väčšieho rozsahu, pričom cena tieto dane zahŕňa. Tieto ustanovenia sa však nepoužijú tak, aby svojím účinkom narušovali hospodársku súťaž v spoločenstvách.

Vyňatie sa nevzťahuje na dane, dávky a poplatky, ktoré výlučne zodpovedajú úhradám za verejnoprospešné služby.

Článok 4

Spoločenstvá sú oslobodené od všetkých ciel, zákazov a obmedzení dovozu a vývozu vo vzťahu k predmetom určeným na ich úradné použitie; predmety, ktoré boli takto dovezené, sa nescudzujú, či už bezplatne alebo za úhradu, v krajine, kam boli dovezené, s výnimkou prípadov povolených vládou štátu.

Spoločenstvá sú oslobodené tiež od všetkých ciel i zákazov a obmedzení dovozu a vývozu, ktoré sa týkajú ich publikácií.

Článok 5

Európske spoločenstvo uhlia a ocele môže vlastniť akékoľvek devízy a viesť svoje účty v akejkoľvek mene.

HLAVA II

KOMUNIKÁCIA A PREUKAZY

Článok 6

Orgány spoločenstiev požívajú na území každého členského štátu pre svoju úradnú komunikáciu a zasielanie svojich dokumentov rovnaké zaobchádzanie, aké tento štát poskytuje diplomatickým misiám.

Úradná korešpondencia a iná úradná komunikácia orgánov spoločenstiev nepodlieha cenzúre.

Článok 7

1. Preukazy vo forme predpísanej Radou, uznávané ako platné cestovné doklady úradmi členských štátov, sú vydávané členom a zamestnancom orgánov spoločenstiev predsedami týchto orgánov. Tieto preukazy sú vydávané úradníkom a ostatným zamestnancom podľa podmienok stanovených služobným poriadkom a podmienkami zamestnávania spoločenstiev.

Komisia môže uzavrieť dohody o uznávaní týchto preukazov ako platných cestovných dokladov na území tretích štátov.

2. Ustanovenia článku 6 Protokolu o výsadách a imunitách Európskeho spoločenstva uhlia a ocele sú však i naďalej uplatniteľné v prípade členov a zamestnancov orgánov, ktorí sú pri nadobudnutí platnosti tejto zmluvy vlastními preukazov uvedených v tomto článku, a to až do okamihu, keď sa začnú uplatňovať ustanovenia vyššie uvedeného odseku 1.

HLAVA III

ČLENOVIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Článok 8

Voľný pohyb členov Európskeho parlamentu do a z miesta jeho zasadnutia nepodlieha žiadnym správnym ani iným obmedzeniam.

Členom Európskeho parlamentu sa priznávajú pri colnej a devízovej kontrole:

- a) rovnaké zaobchádzanie zo strany svojich vlád, aké tieto vlády poskytujú vysokým úradníkom vysielaným na dočasné služobné misie;
- b) rovnaké zaobchádzanie zo strany vlád ostatných členských štátov, aké tieto vlády poskytujú zástupcom cudzích vlád vysielaným na dočasné služobné misie

Článok 9

Členovia Európskeho parlamentu nepodliehajú žiadnej forme vyšetrovania, zadržania alebo súdneho stíhania vo vzťahu k vyjadreným názorom alebo hlasovaniu pri výkone svojich úloh.

Článok 10

Členovia Európskeho parlamentu požívajú v priebehu zasadnutia:

- a) na území ich vlastného štátu imunitu priznanú členom ich parlamentu;
- b) na území ktoréhokoľvek iného členského štátu imunitu proti zadržaniu a právomoci súdov.

Imunita sa obdobne vzťahuje na členov Európskeho parlamentu počas ich cesty z miesta a do miesta jeho zasadnutia.

Imunita sa neuplatní, ak je člen Európskeho parlamentu pristihnutý pri páchaní trestného činu, a tiež nezabráni Európskemu parlamentu vo výkone jeho práva zbaviť imunity niektorého zo svojich členov.

HLAVA IV

ZÁSTUPCOVIA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV, KTORÍ SA ZÚČASTŇUJÚ PRÁCE ORGÁNOV EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Článok 11

Zástupcovia členských štátov, ktorí sa zúčastňujú práce orgánov spoločenstiev, ich poradcovia a odborníci s príslušnej oblasti pri výkone svojej funkcie a počas svojich ciest do a z miesta rokovania požívajú obvyklé výsady, imunity a výhody.

Tento článok sa vzťahuje aj na členov poradných orgánov spoločenstiev.

HLAVA V

ÚRADNÍCI A OSTATNÍ ZAMESTNANCI EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Článok 12

Bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť úradníci a ostatní zamestnanci spoločenstiev na území každého členského štátu požívajú:

- a) imunitu voči právomoci súdov vo vzťahu k činnosti v rámci svojho úradného postavenia vrátane ich ústnych alebo písomných prejavov, s výhradou použitia ustanovení zmlúv týkajúcich sa jednak pravidiel určujúcich zodpovednosť úradníkov a ostatných zamestnancov voči spoločenstvám a jednak právomoci Súdneho dvora, ktorý rozhoduje o sporoch medzi spoločenstvami a ich úradníkmi a ostatnými zamestnancami. Túto imunitu požívajú i po skončení výkonu svojej funkcie;
- b) vyňatie z imigračných obmedzení a prihlasovacej povinnosti cudzincov, spolu so svojimi manželmi, manželkami a rodinnými príslušníkmi, ktorí sú na nich závislí;
- c) pokiaľ ide o menové a devízové predpisy, výhody, aké sú obvykle priznávané úradníkom medzinárodných organizácií;
- d) pri nástupe do úradu v príslušnej krajine právo bez cla doviezť nábytok a zariadenie, ako aj právo tento nábytok a zariadenie späť bezcolne vyviezť pri skončení výkonu svojej funkcie, a to v oboch prípadoch v súlade s podmienkami, ktoré vláda krajiny, kde je toto právo uplatňované, považuje za nevyhnutné;

- e) právo bez cla doviezť pre svoju osobnú potrebu motorové vozidlo získané v krajine svojho posledného bydliska alebo v krajine, ktorej sú štátnymi príslušníkmi, za podmienok platných na domácom trhu, ako aj v oboch prípadoch ho späť bez cla vyviezť v súlade s podmienkami, ktoré vláda príslušnej krajiny pokladá za nevyhnutné.

Článok 13

Úradníci a ostatní zamestnanci spoločenstiev podliehajú v prospech spoločenstiev dani z platov, miezd a požitkov vyplácaných im spoločenstvami v súlade s podmienkami a postupmi stanovenými Radou na návrh Komisie.

Sú vyňatí z vnútroštátnych daní z platov, miezd a požitkov vyplácaných spoločenstvami.

Článok 14

Pri uplatňovaní dane z príjmu, z majetku a dane z dedičstva, ako aj pri uplatňovaní dohovorov o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretých medzi členskými štátmi spoločenstiev sa na úradníkov a ostatných zamestnancov spoločenstiev, ktorí majú výlučne z dôvodu výkonu ich úloh pre spoločenstvá svoj pobyt na území iného členského štátu, než kde majú svoje bydlisko na účel platenia daní v čase vstupu do služieb spoločenstiev, hľadí, a to v krajine svojho skutočného pobytu, ako i v krajine bydliska na účel platenia daní, ako keby mali svoje bydlisko v tejto druhej krajine, pokiaľ sa jedná o člena spoločenstiev. Toto ustanovenie sa uplatňuje i na manžela/manželku, pokiaľ nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť, ako aj na deti, závislé na osobách uvedených v tomto článku a nachádzajúce sa v ich starostlivosti.

Hnuteľný majetok patriaci osobám uvedeným v predchádzajúcom odseku, ktorý sa nachádza na území krajiny, kde sa zdržujú, je vyňatý v tejto krajine z dane z dedičstva; na takýto majetok sa pre účely stanovenia tejto dane hľadí, ako by sa nachádzal v krajine bydliska na účel platenia daní, bez toho, aby tým boli dotknuté práva tretích krajín a prípadné uplatnenie ustanovení medzinárodných dohovorov o zamedzení dvojitého zdanenia.

Iné bydlisko získané len z dôvodu výkonu povinností v službách inej medzinárodnej organizácie sa pri uplatňovaní ustanovení tohoto článku nezohľadní.

Článok 15

Na návrh Komisie Rada jednomyselne stanoví systém dávok sociálneho zabezpečenia pre úradníkov a ostatných zamestnancov spoločenstiev.

Článok 16

Rada určí na návrh Komisie a po porade s ďalšími dotknutými orgánmi kategórie úradníkov a ostatných zamestnancov spoločenstiev, na ktorých sa úplne alebo čiastočne vzťahujú ustanovenia článku 12, článku 13 druhý pododsek a článku 14.

Mená, služobné hodnosti a zaradenia a adresy úradníkov a ostatných zamestnancov spoločenstiev zahrnutých do týchto kategórií sa pravidelne oznámia vládam členských štátov.

HLAVA VI

VÝSADY A IMUNITY TRETÍCH ŠTÁTOV AKREDITOVANÝCH PRI EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTVÁCH

Článok 17

Členský štát, na ktorého území majú spoločenstvá svoje sídlo, prizná obvyklé diplomatické imunity a výsady misiám tretích krajín akreditovaných pri spoločenstvách.

HLAVA VII

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 18

Výsady, imunity a výhody sa priznávajú úradníkom a ostatným zamestnancom spoločenstiev výlučne v záujme spoločenstiev.

Každý orgán spoločenstiev sa vzdá imunity priznanej úradníkovi alebo inému zamestnancovi, ak tento orgán uzná, že vzdanie sa imunity nie je v rozpore so záujmami spoločenstiev.

Článok 19

Orgány spoločenstiev postupujú pri uplatňovaní tohoto protokolu v zhode s príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov.

Článok 20

Články 12 až 15 a článok 18 sa vzťahujú na členov Komisie.

Článok 21

Články 12 až 15 a článok 18 sa vzťahujú aj na sudcov, generálnych advokátov, kancelára a spravodajcov Súdneho dvora a na členov a tajomníka Súdu prvého stupňa bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 3 protokolu o štatúte Súdneho dvora týkajúceho sa imunity sudcov a generálnych advokátov voči právomoci súdov.

Článok 22

Tento protokol sa rovnako uplatní na Európsku investičnú banku, na členov jej orgánov, jej zamestnancov a zástupcov členských štátov zúčastňujúcich sa na jej činnostiach bez toho, aby tým boli dotknuté ustanovenia protokolu o štatúte tejto banky.

Európska investičná banka je okrem toho vyňatá z akejkoľvek formy zdanenia alebo dávok podobnej povahy ukladaných pri zvyšovaní kapitálu, ako aj z najrôznejších formálnych požiadaviek, ktoré s tým môžu byť spojené v krajine, kde sa nachádza sídlo banky. Obdobne jej zrušenie alebo likvidácia sa nestane dôvodom k akémukoľvek zdaneniu. Činnosť banky a jej orgánov, vykonávaná v súlade s jej štatútom, nepodlieha dani z obratu.

Článok 23

Tento protokol sa taktiež vzťahuje na Európsku centrálnu banku, členov jej orgánov a jej zamestnancov, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky.

Európska centrálna banka je okrem toho oslobodená od akejkoľvek formy zdanenia alebo poplatku podobnej povahy v prípade navýšenia svojho kapitálu, a tiež od rôznych formálnych požiadaviek, ktoré s tým môžu byť spojené v štáte, kde má banka svoje sídlo. Činnosti banky a jej orgánov vykonávané v súlade so štatútom Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky nepodliehajú žiadnej dani z obratu.

Vyššie uvedené ustanovenia sa taktiež vzťahujú na Európsky menový inštitút. Jeho rozpustenie alebo likvidácia nevedie k žiadnemu poplatku.

NA DÔKAZ ČOHO dolu podpísaní splnomocnení zástupcovia podpísali tento protokol.

V Bruseli ôsmeho apríla tisícdeväťstošesťdesiatpäť.

Paul-Henri SPAAK

Kurt SCHMÜCKER

Maurice COUVE de MURVILLE

Amintore FANFANI

Pierre WERNER

J. M. A. H. LUNS

DODATOK

ZMENY A DOPLNENIA PRIMÁRNEHO PRÁVA V DÔSLEDKU PRISTÚPENIA BULHARSKEJ REPUBLIKY A RUMUNSKA K EURÓPSKEJ ÚNII

V dôsledku nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii sa nasledujúce články menia a dopĺňajú tak ako je nižšie uvedené.

I. ZMLUVA O EURÓPSKEJ ÚNII

1. V článku 23 ods. 2 sa druhá veta tretieho pododseku nahrádza takto:

„Na prijatie rozhodnutí sa vyžaduje súhlas najmenej 255 hlasov odovzdaných najmenej dvomi tretinami členov.“

2. V článku 34 ods. 3 koniec poslednej vety znie:

„na prijatie aktov Rady sa vyžaduje súhlas najmenej 255 hlasov odovzdaných najmenej dvomi tretinami členov.“

3. V článku 53 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Podľa zmlúv o pristúpení je bulharské, české, estónske, fínske, litovské, lotyšské, maďarské, maltské, poľské, rumunské, slovenské, slovinské a švédske znenie tejto zmluvy rovnako autentické.“

II. ZMLUVA O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

1. V článku 57 ods. 1 sa posledná veta nahrádza takto:

„V prípade obmedzení podľa vnútroštátnych právnych predpisov v Bulharsku, Estónsku a Maďarsku je príslušným dátumom 31. december 1999.“

2. V článku 189 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Počet členov Európskeho parlamentu neprekročí 736.“

3. S účinnosťou od začiatku volebného obdobia 2009 – 2014 sa v článku 190 ods. 2 prvý pododsek nahrádza takto:

„2. Počet zástupcov volených v jednotlivých členských štátoch je nasledovný:

Belgicko	22	Luxembursko	6
Bulharsko	17	Maďarsko	22
Česká republika	22	Malta	5
Dánsko	13	Holandsko	25
Nemecko	99	Rakúsko	17
Estónsko	6	Poľsko	50
Grécko	22	Portugalsko	22
Španielsko	50	Rumunsko	33
Francúzsko	72	Slovinsko	7
Írsko	12	Slovensko	13
Taliansko	72	Fínsko	13
Cyprus	6	Švédsko	18
Lotyšsko	8	Spojené kráľovstvo	72.“
Litva	12		

4. V článku 205 ods. 2 sa v prvom pododseku dopĺňajú nasledujúce údaje:

„Bulharsko	10
Rumunsko	14.“

5. V článku 205 ods. 2 druhý a tretí pododsek sa nahrádzajú takto:

„Na prijatie aktov Rady sa vyžaduje súhlas najmenej 255 hlasov odovzdaných väčšinou členov, ak sa podľa tejto zmluvy majú prijať na návrh Komisie.

V ostatných prípadoch sa na prijatie aktov Rady vyžaduje súhlas najmenej 255 hlasov odovzdaných najmenej dvomi tretinami členov.“

6. V článku 258 sa v druhom pododseku dopĺňajú nasledujúce údaje:

„Bulharsko 12

Rumunsko 15.“

7. V článku 263 sa v treťom pododseku dopĺňajú nasledujúce údaje:

„Bulharsko 12

Rumunsko 15.“

8. V článku 299 ods. 1 sa do zoznamu členských štátov dopĺňa Bulharská republika a Rumunsko.

9. V článku 314 sa druhý odsek nahrádza takto:

„Podľa zmlúv o pristúpení je autentická taktiež anglická, bulharská, česká, dánska, estónska, fínska, grécka, írsky, litovská, lotyšská, maďarská, maltská, poľská, portugalská, rumunská, slovenská, slovinská, španielska a švédsky verzia tejto zmluvy.“

III. PROTOKOL O ŠTATÚTE SÚDNEHO DVORA

1. V článku 9 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Čiastočná obmena sudcov, ktorá sa koná každé tri roky, sa týka striedavo štrnástich a trinástich sudcov.“

2. Článok 48 sa nahrádza takto:

„Súd prvého stupňa sa skladá z dvadsiatich siedmich sudcov.“

IV. PROTOKOL O ŠTATÚTE EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKY

1. V článku 3 sa dopĺňa Bulharská republika a Rumunsko.

2. V článku 4 ods. 1 v prvom pododseku:

a) sa úvodná veta nahrádza takto:

„1. Základné imanie banky je 164 795 737 000 EUR, upísané členskými štátmi takto ⁽¹⁾:“

b) sa vkladajú nasledujúce údaje:

„Bulharsko 296 000 000

Rumunsko 846 000 000“.

3. V článku 11 ods. 2 prvý a tretí pododsek sa nahrádzajú takto:

„2. Správna rada sa skladá z dvadsiatich ôsmich správcov a osemnástich zástupcov.

[...]

Zástupcov vymenuje Rada guvernérov na päť rokov takto:

- dvoch zástupcov navrhne Spolková republika Nemecko,
- dvoch zástupcov navrhne Francúzska republika,
- dvoch zástupcov navrhne Talianska republika,
- dvoch zástupcov navrhne Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska,
- jedného zástupcu navrhnú po vzájomnej dohode Španielske kráľovstvo a Portugalská republika,
- jedného zástupcu navrhnú po vzájomnej dohode Belgické kráľovstvo, Luxemburské veľkoveľkovoľvodstvo a Holandské kráľovstvo,
- dvoch zástupcov navrhnú po vzájomnej dohode Dánske kráľovstvo, Helénska republika, Írsko a Rumunsko,

⁽¹⁾ Uvedené čísla pre Bulharsko a Rumunsko sú predbežné a založené na údajoch z roku 2003 uverejnených Eurostatom.

- dvoch zástupcov navrhnú po vzájomnej dohode Estónska republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Rakúska republika, Fínska republika a Švédske kráľovstvo,
 - troch zástupcov navrhnú po vzájomnej dohode Bulharská republika, Česká republika, Cyperská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Poľská republika, Slovinská republika a Slovenská republika,
 - jedného zástupcu navrhne Komisia.“
-